İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

93

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

Proje Yönetmeni
M. Âkif Aydın

Editör
Coşkun Yılmaz

Bilim Kurulu
M. Âkif Aydın (Başkan)
Erhan Afyoncu
Mehmet Akman
Bilgin Aydın
İdris Bostan
Feridun M. Emecen
Mehmet İpşirli
Mustafa Oğuz
Coşkun Yılmaz

Çeviri Yazı/Mukabele
Rasim Erol • Sabri Atay

Editör Yardımcıları
Coşkun Ünsal • Serkan Osmanlıoğlu

Çeviri Yazı Koordinatörü
Mümin Yıldıztaş

Tashih
Fethi Furkan Yırıkoğulları

İndeks
Şefik Bilal Çavuşoğlu

Grafik Uygulama
Ender Boztürk

Fotoğraf
İsmail Küçük

Kapak Ebrusu
Alparslan Babaoğlu

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Kavacık Mah. Ekinciler Cad. No. 19
Kavacık Kavşağı – Beykoz 34810 İstanbul
T. 444 85 44 www.medipol.edu.tr

Kültür AŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Kemal Kaptaner (Genel Müdür)

Yayın Koordinatörü
Murat Özer (Projeler Müdürü)

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN
İstanbul, 2019

Yayınevi Sertifika No. 15321
Matbaa Sertifika No. 12068

© İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret A.Ş.
Bu kitabın her türlü yayın hakkı, 5846 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Tic. A.Ş.'ye aittir.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar
dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla
çoğaltılamaz.

Baskı ve Cilt
Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi 4.
Cadde No. 77 Bağcılar, İstanbul
T. +90 212 629 06 15 pbx www.secilofset.com.tr

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür A.Ş Yayınları
Maltepe Mah. Topkapı Kültür Parkı, Osmanlı Evleri,
34010, Topkapı, Zeytinburnu, İstanbul
T. +90 212 467 07 00 F. +90 212 467 07 99
www.kultur.istanbul / iletisim@kultur.istanbul /
www.istanbulkitapcisi.com

İstanbul Kadı Sicilleri Dizisi; 53

İstanbul Kadı Sicilleri 93 Anadolu Sadareti Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 1247-1250/ M. 1831-1834) / proje yönetmeni M. Âkif Aydın ; editör Coşkun Yılmaz ; çeviri yazı / mukabele Rasim Erol – Sabri Atay ; kontrol M. Âkif Aydın – Mehmet Akman – Feridun M. Emecen – İdris Bostan – Mehmet İpşirli. – İstanbul : Kültür AŞ, 2019.

175 s. ; 28 cm. – (Kadı Sicilleri Dizisi ; 53)
Dizin ve görseller (176-212 s.) bulut sisteminde.
Link: http://istanbulkadisicilleri.istanbul

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 93

ANADOLU SADARETİ MAHKEMESİ

1

NUMARALI SİCİL

(H. 1247-1250 / M. 1831-1834)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KÜLTÜR A.Ş.

MEDİPOL İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 93

ANADOLU SADARETİ MAHKEMESİ

1

NUMARALI SİCİL

(H. 1247-1250 / M. 1831-1834)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

ÇEVİRİ YAZI / MUKABELE

RASİM EROL – SABRİ ATAY

SON OKUMA

MUSTAFA OĞUZ – MEHMET AKMAN

SON KONTROL

M. ÂKİF AYDIN – FERİDUN M. EMECEN

İDRİS BOSTAN – MEHMET İPŞİRLİ

İÇİNDEKİLER

TAKDİM 9

İMLA KURALLARI 15

ANADOLU SADARETİ MAHKEMESİ 1 NUMARALI SİCİL 19

KONU BAŞLIKLARI 23

METİN 37

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ
TAKDİM

M. ÂKİF AYDIN

Osmanlı devletinin din, dil, etnik yapı ve kültür bakımından homojen olmayan bir bölgede altı asır ayakta kalmasının şüphesiz askerî, idarî, iktisadî, sosyal, kültürel ve demografik birçok sebebi vardır. Dünya tarihinde çok sık rastlanmayan böyle bir başarıyı tek bir sebeple açıklamak mümkün değildir. Bu başarının altında diğer faktörlerin yanı sıra Osmanlı yönetim ve hukuk anlayışının da önemli bir yeri vardır. Çünkü bu yönetim ve hukuk anlayışı sebebiyledir ki Osmanlı devleti hem Avrupa, Asya ve Afrika'da süratle büyüyebilmiş ve hem çok farklı milletleri bu geniş topraklar üzerinde uzun yıllar barış içinde bir arada tutabilmiştir. Osmanlı araştırmalarının en önemli fakat şimdiye kadar gerektiği kadar ilgi çekmemiş alanlarından birisinin Osmanlı hukuku olduğunu söylemek gerekir. Osmanlı hukukunun ve yönetim anlayışının en önemli bilgi kaynaklarından birisi ise şüphesiz sayıları on binleri aşan kadı sicilleridir.

Osmanlı kadı sicilleri sadece hukuk tarihi bakımından değil, Osmanlı devletinin sosyal, siyasî, iktisadî ve kültürel tarihi bakımından son derece önemli bir kaynaktır. Zira bu defterlerde biz sadece mahkemeye intikal etmiş hukuki ihtilafları değil, vergi kayıtlarını, vakıf şartnamelerini, bağış, kira, satış, ödünç gibi her türlü hukuki işlemleri, pazarlarda satılan ürünlerin ve ticarî malların listesini, fiyatlarını, ölen kimselerin geride bıraktıkları terekeye dâhil olan eşyayı, bunların mirasçılar arasındaki taksimlerini, kamu binalarının imar veya tamir bilgilerini, meslek kuruluşlarının faaliyetlerini, esnafın tabi olduğu standartları, evlenme ve boşanma kayıtlarını, merkezden gelen ferman ve hükümlerin sûretlerini, hâsılı Osmanlı siyasî, idarî, iktisadî ve sosyal tarihinin zengin bir fotoğrafını bulmaktayız. Bu defterlerde açıkça görülmektedir ki kadı sadece bir yargıç değil, yerine göre mahallin idarî ve mülkî amiri, yerine göre vergi müfettişi veya noter

yahut da Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevlidir. Bu bilgileri bu çeşitlilik ve zenginlikte hiçbir tarih kitabında, hatırat yahut seyahatname türü eserlerde ve arşiv belgelerinde bulamayız.

Aslında sicillerin bu özellikleri tarihçiler başta olmak üzere Osmanlı araştırmaları alanında çalışanlar tarafından bilinmekte ve kullanılmaktaydı. Ne var ki bu sicillerin önceleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicillerinin yanı sıra Topkapı Sarayı'nda, çeşitli müzelerde dağınık halde bulunması bu kullanımı zorlaştırmaktaydı. Üstelik bu sicilleri aslî metinlerinden okumak belli bir uzmanlığı gerektirdiği için bunlardan yararlanmak bu sebeple daha da sınırlı kalmaktaydı. Önce bu siciller isabetli bir kararla Kültür Bakanlığı'na bağlı müzelerden Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde toplandı. Sonra da bunların elektronik kopyaları hazırlanarak bunlara ulaşım imkânı artırıldı. Öte yandan İstanbul'da bulunan İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) gerek Türkiye'de bulunan gerekse Türkiye dışındaki Osmanlı coğrafyasında yer alan şehirlere ait kadı sicillerinin elektronik kopyalarını sağlayarak araştırmacıların istifadesine açtı. Böylece Osmanlı devletine ait toplam 25 bin kadar kadı sicilinin elektronik kopyalarına araştırıcıların kolaylıkla ulaşması imkan dahiline girdi. Ne var ki bütün bunlara rağmen sicillerden yararlanma yine de sınırlı kalmaktaydı.

Bundan yaklaşık on yıl önce bu satırların yazarının İSAM başkanı olduğu dönemde önce Üsküdar Kadı Sicilleri'nin on defterini Latin harflerine çevirerek yayımlamak üzere harekete geçildi. Proje ilerlerken İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın desteğiyle çalışma daha da genişletilerek Üsküdar'a ilaveten İstanbul (Sur içi), Eyüp ve Galata kadı sicilleri de yayın programına alındı ve 2010-2012 yılları arasında 40 cilt halinde İstanbul Kadı Sicilleri yayımlanmış oldu.

Sevindirici diğer bir nokta ise İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanması diğer şehirlerin sicillerinin yayımlanması konusunda da teşvik edici olmasıydı. Bu sicilleri takiben aynı usullerle Diyarbakır Şer'iyye Sicilleri ve Diyarbakır'la ilgili Ahkam defterleri yayımlanmaya başladı. Keza üç cilt halinde Safranbolu Sicilleri yayımlandı. Buna yayımlanan Karaman, Akşehir sicillerini de ekleyebiliriz. Böylece çok daha geniş bir coğrafyada kadı sicillerine dayanarak Osmanlı araştırmalarını zenginleştirmek imkanı doğmuş oldu.

Yayınlanmamış sicillerin en önemli zorluğu hiç değilse basit bir konu fihristinin dahi yapılmamış olmasıdır. Bu zorluğu bertaraf etmek için yayım-

lanan her cildin başına defterdeki ilam, hüccet, mâruz vs. kayıtlarının konu fihristi hazırlandığı gibi bütün kelimeleri içine alan çok farklı ve zengin bir indeks de CD olarak her cilde eklendi. Daha sonra yayımlanan bu 40 cildin elektronik kopyaları zengin indeksiyle birlikte İSAM tarafından internette herkesin kullanımına açıldı. Böylece binlerce kişi bu sicilleri görme, içini serbestçe tarama ve isterse kopyalama imkânına kavuşmuş oldu. Büyük bir memnuniyetle ifade etmeliyim ki bu yayımdan sonra birçok tez, kitap ve makalede İstanbul Kadı Sicilleri sıklıkla kullanıldı. Böylece bu siciller her alandaki Osmanlı araştırmalarında yayımlanmış bu siciller bu sayede daha önce hiç olmadığı kadar kullanıldı, araştırmalar zenginlik ve derinlik kazandı.

Yayımlanmış siciller mevcut en eski tarihli sicillerden başlayarak çoğunluğu on altıncı asra ait olmak üzere on yedinci asrın ortalarına kadar gelmişti. İBB Kültür AŞ bizden ısrarla sicillerin devamını da yapmamızı ve yirminci asrın başlarına kadar bu yayını getirmemizi istemişti. Aslında sicillerin çok kullanılmaya başlanmış olması da projede yer alanları bunu yapma konusunda teşvik etmekteydi. Ne var ki yine aynı İBB Kültür AŞ bizden bir İstanbul tarihi istemiş olduğu için sonraki yıllarda bu proje üzerinde çalışılarak bu satırların yazarının proje yöneticiliği ve Coşkun Yılmaz'ın editörlüğünde on ciltlik *Antik Çağdan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi* bitirilip 2015 yılında yayımlandı. Bu eserin halen İngilizce tercüme çalışmaları devam etmektedir. Böylece yirminci yüzyılın başlarına kadar devam eden ve 60 ciltte tamamlanması planlanan İstanbul Kadı Sicilleri projesinin ikinci grubuna ancak sıra gelmiş oldu.

İstanbul mahkemelerine ait olup bugün elimizde bulunan ve sayıları 10 bini aşan kadı sicillerinin önemi şuradadır: İstanbul üç kıtaya yayılan bir imparatorluğun merkezi olmasının ötesinde bünyesinde dini ve etnik çeşitliliği de toplamış bir milletler mozaiğini de bünyesinde barındırır. Bizans döneminden intikal eden Hristiyan unsurların yanına fetihle birlikte toplanmaya başlayan Müslüman-Türk unsurlar ve İspanya başta olmak üzere Avrupa'dan göç etmek zorunda kalan Yahudiler üç imparatorluğa (Roma, Bizans, Osmanlı) merkezlik yapmış bu şehre ayrı bir çeşitlilik ve zenginlik kazandırmıştır. İstanbul sicilleri bu farklı din, dil, kültür yapısındaki insanlara Osmanlı yönetiminin ve mahkemelerinin nasıl bir yaklaşım sergilediğini ortaya koymaktadır.

İlk 40 ciltte olduğu gibi bu grup kadı sicilinin yayınında da Suriçi İstanbul, Üsküdar, Eyüp Galata ve bağlı mahkemelerinden defterler seçtik. Ancak

içerdiği hüküm zenginliği bakımından Osmanlı devletinin asıl yönetim yeri olan suriçi İstanbul mahkemelerinden defterlere daha fazla ağırlık verdik. Bu sayede bu defterlerin içerdikleri dava zenginliklerinin yanı sıra Çarşamba ve Cuma Divanlarında görülen davalarla ilgili daha çok kayıtlar bu ikinci seride yer aldı ve söz konusu divanların ele aldığı konular ve verdiği kararlar hakkında daha doğrudan bilgi sahibi olduk.

Bu ikinci gurup sicillerin yayını için M. Âkif Aydın, İdris Bostan, Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli ve Mustafa Oğuz'dan oluşan bir bilim kurulu oluşturuldu. Projenin editörlüğünü yine Coşkun Yılmaz üstlendi. Defterlerin yayımlanmasında öncekilerde olduğu gibi şöyle bir yol izlendi: Önce bir uzman defterin transkripsiyonunu gerçekleştirdi. Sonra bir tarihçi veya uzman ile orijinal metin ve Latin harflerine aktarılan metin karşılıklı mukabele edildi. Daha sonra elde edilen metin bir tarihçi ve daha sonra bir hukuk tarihçisi tarafından tekrar okundu. Her kontrol aşamasında tereddüt edilen kelimeler bilim heyeti tarafından asıl metinle karşılaştırıldı. Bu 60 sicillik seride önceki sicillere göre daha az sayıda Arapça kayıt var. Bu kayıtların tercümesinde çok aşırıya kaçmamak şartıyla o günün Türkçesi tercih edildi.

Defterler farklı kâtipler tarafından tutulduğu için yazıların okunabilirliği veya imla bakımından doğruluğu kâtiplerin yetişme seviyeleriyle yakından ilgilidir. Defterlerin zaman içinde yıpranmışlığı veya kâtiplerinin yazılarının düzgün olmayışı bazı kelimelerin okunmasını imkânsız kılmış veya güçleştirmiştir. Özellikle gayrimüslim isimler mahkeme kâtipleri tarafından nasıl zaptedilmişse o şekilde yazıya geçirilmiştir. Bu sebeple aynı ismin muhtelif defterlerde farklı şekillerde yazıldığı görülmektedir. Bunlar belirli ölçüde tevhid edildi. Aynı zorluk Osmanlı coğrafyasında yer alan köy isimlerinin imlasında da yaşandı. Okunmayan veya doğruluğunda tereddüt edilen kelimeler özel işaretlerle belirtildi. Defterlerin imlasında araştırmacılar ve Osmanlı tarihine merak duyanlar tarafından daha rahat okunmasını temin maksadıyla ağır bir transkripsiyon usulü benimsenmedi. Türkçede halihazırda kullanılan kelimelerde bugünkü imla tercih edildi. Diğerlerinde özellikle bir başka kelimeyle karıştırılma ihtimali olan sözcüklerde bunu önleyecek ölçüde bir transkripsiyon usulü benimsendi.

60 ciltlik bu ikinci seri İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanmasında çok değerli destekler gördük. Her şeyden önce bu projeyi bizden ısrarla talep eden dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş'a teşekkürü yerine getirilmesini bir görev telakki ederim. Aynı sıcak ilgiyi ve yakın desteği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı sayın Mevlüt Uysal'dan da

gördük. Kendisine müteşekkirim. Bu seri kadı sicillerini İstanbul Medipol Üniversitesi'nin değerli destekleriyle yürüttük. İstanbul Medipol Üniversitesi mütevelli heyeti başkanı Dr. Fahrettin Koca ve Üniversite rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'a özellikle teşekkür ederim. Keza bu projeye İBB Kültür AŞ Genel Müdürü Kemal Kaptaner ve eski genel müdürler Rıdvan Duran, Nevzat Kütük ve Sabri Dereli'nin desteklerini burada şükranla anmalıyım.

Toplamda 100 cilt olan bu büyük projenin hayata geçmesinde bilim heyetinin gerek sicillerin teker teker seçiminde gerek kontrolünde ve tashihlerde çok kıymetli katkıları olmasaydı bu proje hayata geçmezdi. Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli, İdris Bostan, Mehmet Akman, Erhan Afyoncu, Mustafa Oğuz ve Bilgin Aydın'a, metin kontrolü ve imla birliğini, indeksi, keza metinlerin transkripsiyonun yapan ve her birinin isimleri ilgili ciltte zikredilen uzman arkadaşlara, editör yardımcılarımıza, koordinatörümüze, sanat danışmanımıza, tasarımcımıza, fotoğrafçımıza da teşekkür ederim.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde baştan beri fedakârca çalışan editörümüz Coşkun Yılmaz'a teşekkür için ayrı bir sayfa açmalıyım. Osmanlı mahkeme defterlerinin orijinallerinin bulunduğu İstanbul Müftülüğü'nün katkıları bu ikinci seride de önemli bir yer tutar. Değerli bilim adamları Prof. Dr. Rahmi Yaran ve Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz başta olmak üzere İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri bölümü yetkililerine teşekkür ederim.

İşaretlerin Kullanımı:

Ayn işareti başta başta kullanılmadı, diğer yerlerde; ortada ve sonda belirtildi (ta'yîn, mün'im gibi). Hemze işareti bu harfin kendisinin veya kendisinden önceki harfin cezimli olması durumunda kullanıldı (*mü'min / meş'ûm* gibi) bunun dışında kullanılmadı (*teemmül*) gibi.

Arapça ve Farsça kelimelerdeki kaf ve gayn harflerinden sonra gelen uzatmalar a, i, u vokalleri üzerine (¯) işareti konularak; diğer harflerden sonra gelen uzatmalar ise a, i, u vokalleri üzerine (^) işareti konularak gösterildi, (kānûn, bâkī, gāib, *kādı* gibi).

Özel İsimlerin ve Yer İsimlerinin Yazılışı:

Bilinen ve günümüzde kullanılan özel adlar günümüz imlasıyla, ancak Arapça aslındaki yumuşak ünlüleri Türkçedeki sert ünlülere dönüştürülmeden (*Abdurrahman, Halil, Nuri, Receb, Behic, Hadice, Fuad* gibi); günümüzde kullanılmayan özel isimler ile içerisinde cezimli ayn, hemze veya harekeli ayn, hemze öncesinde cezimli harf bulunan isimlerde ayn ve hemzeler gösterilerek yazılmıştır (*Şeyẖnlillâh, Şücâ', Mü'min, Abdülmün'im, Abdülmu'tî, Ya'kub, Ca'fer Ṣa'ban* gibi).

Bileşik adlar bitişik ve tiresiz olarak yazılacaktır (*Kıssahân, Aslıhan, Demirhan, Timurhan* gibi).

Yer isimleri (*Gekvize (Gebze) hariç*) günümüzde kullanıldığı biçimde yazılmıştır. (Burusa >Bursa, Re'islü >Reisli, Çengerköy >Çengelköy, Tekvurdağı >Tekfurdağı, Şili >Şile,)

İmla ile İlgili Diğer Hususlar:

Bazı Arapça kelimelerin sonlarındaki *yapma masdar* eki olan (*insaniyyet, mülkiyyet, emniyyet* gibi) veya *müennes nisbet halini* ifade eden (*zimmiyye, Nasrâniyye* gibi) aslı şeddeli olduğu halde Türkçede şeddesi pek telaffuz edilmeyen (*-iye*)

eklerinin yazımında yalın halde iken günümüzde kullanılan şekil (*zimmiye, Nasrâniye, insaniyet, mülkiyet, emniyet* gibi); terkip halinde ise (*-iyye*) şekli kullanılmıştır (*umûr-ı şer'iyye, techîzât-ı harbiyye, iltizâm-ı insâniyyet, kesb-i mâlikiyyet, tescîl-i vakfiyyet* gibi).

Fiillerin yanı sıra, *yer* ve *yir* şeklinde farklı imlalarla yazılabilen bazı Türkçe kelimeler ile *tokuz, ata, tağ* şeklinde *tı* (ط) harfi ile yazılan kelimelerin yazılışında günümüz Türkçesinde kullanılan (*yer, dokuz, ada, dağ*) şekilleri esas alınmıştır.

Millet, din ve dil isimleri büyük harfle (*Bosneviyyü'l-asl, Rusiyyü'l-asl, Türk, Arab, Hristiyan, Müslümân, Müslimîn, Yahudi* gibi); özel ad veya millet adı iken cins isme dönüşmüş isimler küçük harfle yazılmıştır (*arab (köle manasına), tatar (haberci manasına), mecidiye (para cinsi), selimî (para cinsi)* gibi).

Birden fazla kelimeden oluşan yer ve müessese isimlerinde sadece birinci kelimenin ilk harfi büyük harfle (*Hizâne-i âmire* gibi) yazılmıştır.

Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Kasab Mustafa gibi).

Masdar, fail ve sair kelimelerin harf-i cerle kullanıldığı, kefilu bi'l-mâl, gā'ibu ani'l-meclis gibi tamlamalarda kefil bi'l-mâl, gā'ib ani'l-meclis yazımları tercih olunmuştur.

Arapça aslında iki ünsüzle biten (*hükm, vakf, fasl, asl, nefs* gibi) kelimeler yalın halde iken veya Türkçe ek aldığı durumlarda günümüz imlasına uygun biçimde (*hüküm, hükmü, hükümden/ fasıl, faslı, fasıldan/ vakıf, vakfı, vakıfdan/ asıl, aslı, asıldan/ nefis, nefsi, nefisden* gibi); terkip halinde ise Arapça asıllarına uygun olarak (*fasl-ı husûmet, hükm-i şerîf, vakf-ı mezkûr, asl-ı fermân, nefs-i Üsküdar* gibi) yazılmıştır.

Arapça aslında son iki harfi sessiz olup günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses ilave edilerek kullanılan (*vakf / vakıf, hükm / hüküm, neşr / neşir* gibi) kelimelerle Arapça aslında son iki harfi şeddeli olan (*zann, add, zamm* gibi) kelimeler Türkçe yardımcı fiille birlikte kullanıldıklarında asıllarında yazılı oldukları şekil Türkçe yardımcı fiille birleştirilerek (*vakfetmek, hükmetmek, neşretmek, zannetmek, addetmek, zammetmek*

gibi); günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses ilave edilmeden kullanılan (*arz, ketb, sebt* gibi) kelimeler ise Türkçe yardımcı fiille birleştirilmeden (*arz etmek, ketb etmek, sebt etmek* gibi) yazılmıştır.

Arapça aslında son harfi şeddeli olan bazı kelimeler yalın halde iken tek harfle yazılmıştır (hacc-hac, gıbb-gıb gibi).

Özel İşaretler:

Metinde defterin fiziksel özelliklerinde dolayı okunamayan yırtık, kopuk, silik yerler (…) şeklinde; okunuşu tereddütlü kelimeler ? işareti ile; okunamayan yerler …? şeklinde; orijinal metinde kâtip tarafından boş bırakılmış yerler ( ) şeklinde gösterilmiştir. Üzeri çizilerek iptal edilmiş kelime veya cümleler << >> işareti içinde yazılmış; sehven mükerrer yazılan kelimeler ise yazılmamıştır.

Özellikle XIX. yy. ve sonrası döneme ait bazı defterlerde, kayıtların sağ veya sol taraflarında bulunan konu başlığı niteliğindeki derkenarlar ilgili olduğu kaydın baş tarafına italik olarak yazılmıştır.

Ay Kısaltmaları:

M. Muharrem

S. Safer

RA. Rebîʻülevvel

R. Rebîʻülâhir

CA. Cemâziyelevvel

C. Cemâziyelâhir

B. Receb

Ş. Şaʻban

N. Ramazan

L. Şevvâl

ZA. Zilkaʻde

Z. Zilhicce

ANADOLU SADARETİ MAHKEMESİ 1 NUMARALI SİCİL

COŞKUN YILMAZ

En eski Osmanlı idari birimlerinden olan Kazaskerlik, Fatih Sultan Mehmed devrinde Rumeli ve Anadolu Kazaskerliği diye ikiye ayrılmıştır. Kazaskerlerin idari görevlerine ait defterlere ruznamçe denmektedir. Kaza/yargı faaliyetlerine dair kayıtlar ise sicillerde yer almaktadır. Anadolu ve Rumeli Kazasker Mahkemeleri konumlarından dolayı son derece önemli mahkemelerdir. Anadolu Kazaskerliği önem sırasında Rumeli Kazaskerliği'nin ardından gelmektedir. Anadolu Kazaskerliği Mahkemesi'ne ait 177 sicil olup bu kayıtlar 1831-1922 yılları arasını kapsamaktadır.*

Anadolu Sadareti 1 Numaralı Sicil'deki ilk kayıt 17 Zilhicce 1247/18 Mayıs 1832, son kayıt 15 Safer 1250/23 Haziran 1834 tarihlidir. Defterde genel olarak kronolojik bir sıra takip edilmektedir. Defterde yer alan *"Hâlâ revnak-efzâ-yı sadr-ı sâmî-kadr-i Anadolu Yahya Efendi-zâde devletlü inâyetlü semâhatlü veliyyü'n-ni'am Mehmed Said Efendi hazretleri zamân-ı yümn-iktirânlarında olan senedât-ı şer'iyye kuyûdudur"* (1b-1) ifadesinden kadılık görevinin Mehmed Said Efendi uhdesinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Sultan II. Mahmud (1808-1839) dönemine ait defterdeki toplam kayıt sayısı 185'tir. (17a-2) ve (29a-1) numaralı kayıtların eksik olduğu defterde doğrudan gayrimüslimlerin taraf oldukları kayıt sayısı 4; Müslüman ve gayrimüslimlerin birlikte taraf oldukları kayıt sayısı ise 1'dir. Bu kayıtlar evlilik, kahvehane inşası, borç, bağ hibesi gibi konularla ilgilidir.

---

* Metni okuyan M. Âkif Aydın Hocam'a ve katkısı için Serkan Osmanlıoğlu'na teşekkür ederim.

Bilgin Aydın ve dğr., *İstanbul Şer'iyye Sicilleri Vakfiyeler Kataloğu*, Ankara 2015, s. 524.

Sicildeki diğer kayıtlar doğrudan Müslümanlarla ilgilidir. Konular ağırlıklı olarak, imam, imam-ı sâni, müşterek imamlık tevcihi, hatip tayini, müezzinlik, teravih imamlığı tayini, imamların görevden alınması ve yeni imam tayini, vekilharçlık tevcihi, anbardar tevcihi, türbedar tevcihi, türbehanlık tevcihi, meremmetçi tayini, cüzhan tayini, miras paylaşımı, terekeye müdahalenin önlenmesi, tereke gaspı gibi meselelerdir.

Mütevelli tayini, camii hatiplerine arazi vakfedilmesi, vakıf su yollarının ve kuyularının temizlenmesi, vakıfların tasarrufunda bulunan mezralar, vakıflara ait köylerin tespiti, vakıf gelirlerine müdahale edilmemesi, katiplik tayini, mîrâblık tevcihi, vakıfta değişiklik için ferman talebi, mütevelli beratı yenileme, vakfa müdahalenin önlenmesi, mezraadarlık vazifesi gibi vesilelerle defterde geçen vakıf isimleri şunlardır; Ziyaiye Vakfı, Derviş Seyyid Hamza Vakfı, İbrahim Reis Câmi‘-i Şerîfi Vakfı, Şeyh Elvan Çelebi Vakfı, Kutluhanı Vakfı, Kâtib Nasuh Vakfı, Sultân Hatun Vakfı, Hanım Hatun Vakfı, Kulağuz Zaviyesi Vakfı, Şeyh Alaaddin Vakfı, Savcıoğlu Camii Vakfı, Şeyh Dursun Vakfı, Hundi Hatun Vakfı, Karatomaklı Mezra‘ası Vakfı, Sarnıç Mezra‘ası Vakfı, Beymelek Hatun Vakfı, Bayazid Paşa Vakfı, Seyyid İsmail Efendi Vakfı, Şifaiye Medresesi Vakfı, Hamdullah Çelebi Vakfı, Tavşancılar Vakfı, Sunkuriye Zâviyesi Vakfı, Safi Mehmed Efendi Vakfı, el-Hâc Mehmed Vakfı, Âsiyâb Vakfı, Akçafener-i Kalecik Mezra‘ası Vakfı, İskender Bey Vakfı, Derviş Ağa Vakfı, Seyyid Abdülkerim b. İbrahim Vakfı, Alibey Mahallesi Mescidi Nükud Vakfı, Komlos Köyü Malikanesi Vakfı, Serbostaniyan-ı hassa Mehmed Ağa Vakfı, el-Hac İsmail Bey Vakfı, Selman Bey Vakfı, Yakutiye Medresesi Vakfı, Dâru’l-huffâz Vakfı, Cami-i Atik Medresesi Vakfı (Antakya), Adil Bey Vakfı, Şeyh Vakfı, Suk-ı Sultani Mescidi Vakfı, Akşemseddin Vakfı, Konya Geriz Mezraası Vakfı, Zarı Çiftliği Vakfı, Derdiyaroğlu câmi‘-i şerîfi vakfı, Süleyman Bey Vakfı, Nasruddin Fağfur Paşa Vakfı, Sevdim Bey Mescidi Vakfı, İplikçi Bedestânı Vakfı, Sultân Mehmed Hân Câmi‘-i Şerîfi Vakfı, el-Hac Mehmed Çelebi b. el-Hac Mustafa Vakfı, Honsalar Camii Vakfı, Cami-i Şerif-i Kebir Vakfı (Karahisar-ı Sahib), Darü’r-raha Zâviyesi Vakfı, Abdurrahman Paşa Câmi‘-i Şerîf Vakfı (Tosya), Osman Mescid-i şerîfi Vakfı (Divriği), Hacı Hüseyin Camii Vakfı (Giresun), Cami‘-i Kebir Mahallesi Mescidi Vakfı (Antalya), Sinan Bey Vakfı (Sinan), Muhyiddin Bey Vakfı, Şeyh Müslim Zaviyesi Vakfı, Sarı Mustafa Mescidi Vakfı, Hamza Ağa Vakfı, Tosyalızâde Hacı Mehmed Ağa Vakfı, Yağıbasan Medresesi Evkāfı, Kadıpınarı Çeşme Evkāfı, Cumaönü Camii Evkāfı, İshak Fakih Evkāfı.

Tayinlerin önemli bir yer tuttuğu sicilde esnaf şeyhi, ahi babalık, imam, hatip, sıbyan mektebi muallimliği, teravih imamlığı, zaviyedarlık, türbehanlık, mezraadarlık, eczahanlık, şeyh-i seb'alık gibi görevlilerin atamalarıyla ilgili çok sayıda kayıt bulunmaktadır; Amid'in kuyumcu esnafı şeyhinin vefatıyla yerine Seyyid Ali b. Seyyid Mehmed Said ve Seyyid Ahmed b. Yakub'un şeyhlik talepleri (4b-1), Eskişehir'de Seyyid Mehmed Emin'in ahî babalıkdan azl edilerek yerine Seyyid Mehmed'in tayini (6b-1), Bolu'nun Bozamrud köyündeki Kemal Emre Camii imameti ile sıbyan mektebi muallimliğinin Halil Halife'ye tevcihi (9b-1), Elmalı kazasındaki Ömer Paşa Camii teravih imamlığına Seyyid Hafız Naim Halife'nin tevcihi (11b-1), Amasya'daki Hacı Mahmud Ağa Zaviyesi'nin tevliyet ve zaviyedarlığının Seyyid Lütfullah'a tevcihi (12b-1), Seydişehri kazasının şeyh-i seb'alık görevinin Seyyid Ahmed'e tevcihi (17b-3).

Sicilde önemli yer tutan bir diğer konu da imamlar ve meseleleridir: Devrekani kazasına bağlı Tepecik köyü camii imamı Seyyid Hüseyin Halife v. Ahmed ile İnceğiz köyü camii hatibi Seyyid Mehmed'in birbirlerinin vazifelerine karışmaması (8b-2), Çorum'un Yozgad köyü camii hitabet cihetini elinde bulunduran Derbendizade el-Hac Abdullah'a müdahale edilmemesi (15b-3), Tosya kazası Kargın köyü camisinin imamı olan Ali b. Süleyman'ın kaybettiği beratının yenilenmesi (22a-5), Akhisar-ı Geyve kazası Kirasiye köyü camii hatipliğini usulsüz olarak üzerine alan Hasan b. Mehmed'in azledilerek yerine İbrahim b. Ahmed'in tayini (25b-4), Bergama'nın Bölücek-i kebir köyündeki Süleyman Ağa Camii imamet cihetinin Mehmed, Ahmed ve Mustafa'ya müşterek olarak tevcihi (16b-3), Ankara kazası Süflâ kasabası İlgazi köyü camii hatibi olan Hüseyin'in vefatıyla görevinin çocuklarına verilmesi (28b-2), Heybeliada'daki mezarlık alanına mahalle Dimitri v. Mihal'in kahvehane inşa etmesinin önlenmesi (31b-2).

Anadolu Sadareti 1 Numaralı Sicil, mahkemenin ilk defteri olması nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir. Mahkemenin teşekkülü ve ilk meseleleri hakkında fikir vermesi yanında Anadolu Sadaretine ait farklı konularda da temel bilgiler ihtiva etmektedir. Tabii olarak İstanbul ve Osmanlı tarihi araştırmaları için de, dönemi itibariyle başka eserlerde pek temin edilemeyecek bilgileriyle önemli bir kaynaktır.

KONU BAŞLIKLARI

1 [1b-1] Keban Madeni'nde Beylik Sarayı bitişiğindeki Ziyâiye Vakfı mütevelliliğine Ali Ağa'nın getirildiği / 39

2 [1b-2] Ladik'in Koğa mahallesindeki Polad mescidine Seyyid Abdurrahman Halîfe'nin imam tayin edildiği / 40

3 [2a-1] Çarşamba kasabasındaki Rahtvan Ağası Mehmed Bey Camii hitabeti vazifesinin yarısının Seyyid Hafız Mehmed Salih Halîfe'ye tevcihi / 41

4 [2a-2] Devrekâni kazasında bulunan Şeyh Bali zâviyedarlığına babası Seyyid Ebûbekir'in vefatı üzerine oğlu Seyyid Ahmed'in tevcihi / 41

5 [2a-3] Devrekâni kazasındaki Şeyh Badi zâviyedarlığının Seyyid Ali'nin oğlu Osman'a tevcihi / 42

6 [2b-1] Yoros'un Kalfallu köyündeki arazinin Korna köyü yakınındaki Sofular denen mahalde bulunan cami hatiplerine vakfedilmiş olduğu / 43

7 [3a-1] Konya'nın Larende nâhiyesi Foti karyesinin tasarrufunun Sofuoğlu Seyyid Ali'ye ait olduğu / 46

8 [4a-1] Tuht kazasındaki Aşağı Dükkânönü Mescidi'nin imamet ve hitabet cihetlerinin Mehmed Halîfe'nin vefatıyla oğulları Ahmed ve Mustafa'ya tevcihi / 48

9 [4a-2] İbrahim Reis Camii imamet ve hitabeti ile Derviş Murad ve Derviş Seyyid Hamza Vakfı'nın zâviyedarlık cihetlerinin Seyyid Hüseyin Halîfe'ye tevcihi / 48

10 [4a-3] el-Hâc Ali Camii'nin imamet ve hitabet cihetinin Hâfız Mehmed'in oğlu Ahmed'e tevcihi / 49

11 [4a-4] Göynük'ün Azaplı Köyü Camii'nde ortak olarak hatip olan Seyyid Şeyh Abdülkadir, Seyyid Mahmud ve Seyyid Mehmed'in iftira ile görevden alınmalarından sonra tekrar görevlerine döndükleri / 49

12 [4b-1] Amid'in kuyumcu esnafı şeyhinin vefatıyla yerine Seyyid Ali b. Seyyid Mehmed Said ve Seyyid Ahmed b. Yakub'un şeyhlik talepleri / 51

13 [4b-2] Karaağaç Gölhisarı kazasındaki Yassıöyük köyü camiinin hitabet cihetinin Ahmed Halîfe'ye tevcihi / 51

14 [5a-1] Zünnunâbad kazasındaki Şeyh Elvan Çelebi Vakfı'da hak sahiplerinden Mustafa'ya hissesinin tevcihi / 52

15 [5a-2] Tokat'ın Yağıbasan Medresesi Evkafı su yolları ve kuyularının temizlenmesi cihetinin Hüseyin'e tevcihi / 53

16 [5a-3] Mengen kazasında bulunan mezraaların tasarruf hakkının vakfiye şartlarına uygun olarak Mehmed Tahir Efendi ve Mehmed Said Efendi'de olması gerektiği / 53

17 [5b-1] Sinop'un Çarşamba nâhiyesindeki Kutluhanı Vakfı tevliyetinin kime ait olduğunun araştırıması / 55

18 [6a-1] Erzincan'daki Halil Çelebi Mescidi Vakfı'na ait tevliyetin tamamının Seyyid Süleyman'a tevcîhi / 56

19 [6b-1] Eskişehir'de Seyyid Mehmed Emin'in ahî babalıkdan azledilerek yerine Seyyid Mehmed'in tayini / 58

20 [6b-2] Niksar'ın Hevekse köyündeki Kâtib Nasuh Vakfı'na ait cüzhanlık cihetinin Seyyid Mehmed'e tevcihi / 59

21 [7a-1] Amasya'daki Saraçhâne Mescidi'ndeki imamlık cihetinin Seyyid Ahmed'e tevcihi / 60

22 [7a-2] Mucur kazasının Göynük köyünde bulunan Mustafa b. Selim'in yaptırdığı caminin imamet ve hitabet cihetinin Hacı Hasan Halîfe b. Memiş'e tevcihi / 60

23 [7a-3] Amasya'nın Taşâbad kazası Değirmenli köyünün Sultan Hatun Vakfı'na mı yoksa Hanım Hatun Vakfı'na mı ait olduğunun tespiti / 61

24 [7b-1] Eskişehir nâhiyesi Muttalib köyündeki Kulağuz Zaviyesi Vakfı zâviyedarı Seyyid Yakub Halîfe'nin vakfın gelirlerine müdahale etmemesi / 62

25 [7b-2] Karaağaç Yalvaç kazasının Çarsaray köyü Camii hitabet cihetinin Süleyman, Mustafa ve Ömer'e iştiraken tevcihi / 62

26 [7b-3] Karaağaç Yalvaç kazasının Çarsaray köyü Camii imamet cihetinin Süleyman, Mustafa ve Ömer'e iştiraken tevcihi / 63

27 [7b-4] Devrekânî kazasının İnceğiz köyündeki Halil Bey Camii'nin imamet ve hitabet cihetlerinin Seyyid Mehmed'e tevcihi / 63

28 [8a-1] Ürgüb kazasının Avanos köyündeki Solak Ahmed Muallimhanesi sıbyanlık muallimliği, Bayır mahallesindeki

Dolamaoğlu Camii imam-ı sânîlik ve hitabet cihetlerinin Seyyid Abdülhamid Halîfe'ye tevcihi / 64

29 [8a-2] Amasya kazası Argoma nâhiyesindeki Koli köyü nısf mâlikânesinin Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'ye tevcihi / 65

30 [8a-3] Maryem Nasraniye'nin bağ hîbesi konusunda hasımları ile muhakeme edilmesi / 66

31 [8b-1] Karaağaç Gölhisar kazasına bağlı Dodurga köyündeki Bey Mescidi imametinin Ali Halîfe'ye tevcihi / 66

32 [8b-2] Devrekâni kazasına bağlı Tepecik köyü Camii imamı Seyyid Hüseyin Halîfe b. Ahmed ile İnceğiz köyü Camii hatîbi Seyyid Mehmed'in birbirlerinin vazifelerine karışmaması / 67

33 [8b-3] Gerede kazasının Danişmendli köyündeki Savcıoğlu Camii imameti ile vakfın tevliyetinin Mehmed Salih'e tevcihi / 67

34 [9a-1] Gököyük kazasına bağlı Kilise adlı vakıf mezraanın Ali Halîfe'ye tevcihi / 68

35 [9a-2] Küretünnühâs kazasına bağlı Ağlı nâhiyesinin Seydiler köyündeki Seyyid Zülfikar Tekkesi'nin hak sahipleri olan altı kişi arasında paylaşılması / 69

36 [9b-1] Bolu'nun Bozamrud (Bozarmut) köyündeki Kemâl Emre Camii imameti ile sıbyan mektebi muallimliğinin Halil Halîfe'ye tevcihi / 70

37 [9b-2] Vefat eden Hüseyin'in terekesinin paylaşımı konusunda vârisler arasındaki anlaşmazlığa son verilmiş olduğu / 71

38 [9b-3] Osmancık kasabasındaki Koyunbaba Zaviyesi zâviyedarlığının Şeyh Mehmed İlyas'a tevcihi / 71

39 [10a-1] Divriği kasabasındaki Şeyh Dursun Vakfı tevliyetinin Hasan'a tevcihi / 73

40 [10b-1] Hacıköy kazasındaki Seydi Çelebi diye bilinen Kadıpınarı Çeşmesi Evkafı'nın nısf tevliyetinin Mehmed'e tevcihi / 73

41 [10b-2] Bolu kazasına bağlı Feleküddin köyündeki Ahmed Ağa Camii hitabetinin Abdullah Halîfe'ye tevcihi / 74

42 [10b-3] Amasya'da Hundî Hatun Vakfı'nın nısf tevliyetinin Seyyid Mehmed Ragıb Efendi'ye tevcihi / 75

43 [11a-1] Gölpazar-ı Bursa kazasındaki Karatomaklı mezraasında Ahmed Halîfe'nin mi yoksa Mehmed Şâkir Efendi'nin mi hak sahibi olduğuna mahkemede karar verilmesi / 75

44 [11a-2] Murtazaâbad kazasının Virancık Köyü Camii hitabet cihetinin Hasan Halîfe'ye tevcihi / 76

45 [11b-1] Elmalı kazasındaki Ömer Paşa Camii teravih imamlığına Seyyid Hâfız Naim Halîfe'nin tevcihi / 77

46 [11b-2] Gedagara kazasındaki Karlık Camii'nin nısf müezzinlik cihetinin Mehmed Halîfe'ye tevcihi / 78

47 [10b-3] Vefat eden Seyyid İbrahim Şemseddin Efendi'nin Kigork v. Agob'a olan borcunun terekesinden ödenmesi / 78

48 [12a-1] Gedagara kazasındaki Karlık Camii'nin nısf müezzinlik cihetinin Mehmed Halîfe'ye tevcihi / 80

49 [12b-1] Bafra kazasında bulunan Kaşıkçı, Çorak, Kavak, Kelikler, Yağbasan ve Kanlıcak mâlikânelerinin Halil'e tevcihi / 80

50 [12b-2] Amasya'daki Hacı Mahmud Ağa Zaviyesi'nin tevliyet ve zâviyedarlığının Seyyid Lütfullah'a tevcihi / 81

51 [13a-1] Amasya'nın Havza kazası Tigay köyündeki Beymelek Hatun Vakfı'nın tevliyetine ait nısf hissenin Seyyid Lütfullah'a tevcihi / 82

52 [13a-2] İmametin ehil olan Seyyid Süleyman'a tevcihi / 83

53 [13a-3] Amasya'nın Hagala köyündeki Hoca Mahmud mescid ve mektebine imam ve sıbyan muallimi olarak Seyyid Hafız Hüseyin Halîfe'nin tayini / 84

54 [13b-1] Zile'nin İğdir köyü camii imamet cihetinin Seyyid Ahmed Halîfe'ye tevcihi / 85

55 [13b-2] Burdur'un el-Hâc Ömer mahallesinde Hekime Hatun'un vakfettiği ev harap olduğundan Hacı Hüseyin Köprüsü'nde bulunan bağ ile değiştirildiği / 85

56 [13b-3] Bursa İnegöl'de bulunan Karalar köyünün Seyyid İsmail'in tevliyetinde Bâyezid Paşa Vakfı'na ait olmasından dolayı Mehmed Emin'in elde ettiği mükerrer beratın kaydının silinmesi / 86

57 [14a-1] Karahisar-ı Şarki'deki Seyyid İsmail Efendi'nin vakfettiği cami, han ve değirmen vakfının tevliyetinin Seyyid el-Hâc Salih'e tevcihi / 88

58 [15b-1] Ankara'nın Ahî Hacı mahallesi camii imamet cihetinin Seyyid Ömer b. İsa'ya tevcihi / 90

59 [15b-2] Antalya'nın İstanos kasabasındaki Cumaönü Camii Evkafı tevliyetinin Seyyid Mustafa Efendi'ye verildiği / 90

60 [15b-3] Çorum'un Yozgad köyü camii hitabet cihetini elinde bulunduran Derbendîzâde el-Hâc Abdullah'a müdahale edilmemesi / 91

61 [16a-1] Sivas'taki Şifaiye Medresesi Vakfı tevliyetinin Seyyid Mehmed Halîfe'ye tevcihi / 91

62 [16a-2] Kütahya'daki İshak Fakih Evkafı'nın dörtte bir hisse kitabet cihetinin Şerif Halil'e tevcihi / 92

63 [16a-3] Bayburt'un Sınor köyündeki Hacı Bey Camii vekilharçlık cihetinin Hüseyin'e tevcihi / 93

64 [16a-4] Bayburt'un Sınor köyündeki Hacı Bey Zaviyesi'nin anbardar cihetinin Hüseyin'e tevcihi / 93

65 [16a-5] Bayburt'un Sınor köyündeki Hacı Bey Türbesi türbedarlığının Hüseyin'e tevcihi / 94

66 [16b-1] Amasya'nın Zinnunâbad kazasındaki Hamdullah Çelebi Vakfı tevliyetinin sülüs hissesinin Ahmed'e tevcihi / 94

67 [16b-2] Akşehir'in Hacı Kuşçu mahallesindeki mescidin imametinin Halil'e tevcihi / 95

68 [16b-3] Bergama'nın Bölücek-i kebîr köyündeki Süleyman Ağa Camii imamet cihetinin Mehmed, Ahmed ve Mustafa'ya müşterek olarak tevcihi / 96

69 [16b-4] Akçaviran köyündeki Mustafa b. Abdullah'ın yaptırdığı caminin imamet ve hitabet cihetlerinin Mehmed b. Eyüb'e tevcihi / 96

70 [17a-1] Aksaray kazasındaki Tavşancılar Vakfı'nın mîrâblık cihetinin Abdullah ve Ali kardeşlere tevcihi / 97

71 [17a-2] Niksar'daki Sunkuriye Zaviyesi Vakfı cüzhanlık cihetinin nısfının Seyyid Abdullah b. Abdülvahhab'a tevcihine dair eksik kayıt / 97

72 [17a-3] Niksar'daki Çilehane Camii hitabetinin nısf hissesinin Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi / 98

73 [17b-1] Tosya'nın Gökçeözü ve Subh köylerindeki vakıf çiftliklerden bir kısım hissenin Ayşe Hatun'a tevcihi / 99

74 [17b-2] Karahisar-ı Şarki kazasının Olof nâhiyesi Fikaz Zaviyesi tasarrufunun Seyyid Şeyh Osman, Seyyid Hüseyin ve Seyyid Şeyh Mehmed'e tevcihi / 99

75 [17b-3] Seydişehri kazasının şeyh-i seb'alık görevinin Seyyid Ahmed'e tevcihi / 100

76 [17b-4] Niksar'ın Cedîd mahallesindeki Hoca Sultan Mescidi nısf imamet cihetinin Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi / 100

77 [18a-1] Yoros kazasının Şeyhler nâhiyesi Dudu köyündeki Kanarca-i sagir camii kayyumluk ve meremmetci cihetlerinin Ahmed b. İbrahim'e tevcihi / 101

78 [18a-2] Heybeliada'daki hafristânın bir parçasının Dimitri v. Mihal'e satılmasının kanunlara uygun olup olmadığının araştırılması / 102

79 [18a-3] Seyyid İsmail'in Ladik kazasındaki Seyfi Dede Zaviyesi zâviyedarlığı görevini hakkıyla ifa ettiğinden bu görevin kendisinden alınmaması / 103

80 [18a-4] Çorum'daki Mustafa Paşa Camii mütevellisi Osman b. Mehmed'e tevliyet beratını kaybettiğinden yenisinin verilmesi / 103

81 [18b-1] Akşehir kazası Kızılca mahallesi mescidi imamı Seyyid Mustafa'nın vefatıyla yerine oğlu Hafız Seyyid Abdülhalim'in tayin edilmesi / 104

82 [18b-2] Seydişehri kazasındaki Seyyid Harun-ı Veli Camii müezzinliğinin Mehmed b. Mehmed'e verilmesi / 105

83 [18b-3] Akdağ kazası Hasbek köyü camii imamı Mustafa b. Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Ali'nin tayin edilmesi / 105

84 [19a-1] Sefer Paşa Türbesi'nde ve Turhal'daki Kuruçay ve Akçafener-i Kalecik Mezraası Vakfı tevliyeti ile türbehanlık vazifelerinin Ali'nin vefatıyla İbrahim b. Ahmed'e verilmesi / 106

85 [19a-2] Develi kazası Ebekler mahallesi mescidi imamı Mehmed Ali b. Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mustafa Halîfe b. Ömer'in tayini / 107

86 [19a-3] Yedidivan kazasındaki vakıf mezraa mutasarrıflarından vefat edenlerin hisselerinin evlad-ı vakıfdan olanlara verilmesi / 108

87 [19b-1] Erzurum'daki Derviş Ağa Vakfı'na ait musakkafât kiracılarının yaptıkları masrafları kiraya mahsup edemeyecekleri / 109

88 [19b-2] Şeyhlü kazası Kızılcasöğüd köyündeki Çorbacı Mustafa Ağa tarafından yaptırılan camiye imam tayini / 109

89 [20a-1] Sonisa kazası Zuday köyünde Seyyid Abdülkerim b. İbrahim Vakfi mütevellisi Girayoğlu Ahmed b. Osman'ın vefatıyla yerine oğullarının tayini / 111

90 [20a-2] Aron v. Tatos'un Yanik v. Begos'un boşadığı Rayu ile evlenmesi / 112

91 [20a-3] Halep kadısı Mustafa Nuri Efendi'nin vakıfda mülk değişimi için ferman talebi / 112

92 [20a-4] Halep Mankuşe Çarşısı dışındaki bir handa sahip olduğu keyyallık hissesi beratını kaybeden Seyyid Mehmed Haşim'e yeniden berat verilmesi / 113

93 [20b-1] Düşenbe kazası Narağacı köyü camii imamı Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mehmed b. Veliyüddin'in tayini / 113

94 [20b-2] Ankara kazası Alibey mahallesi mescidi nukud vakfı mütevelliliği ile mescidin müezzin ve imamlığına mutasarrıf Seyyid İbrahim'in vefatıyla bu görevlere oğlu Seyyid Mehmed Kadri'nin tayin edilmesi / 114

95 [20b-3] Sonisa kazası Komlos köyü mâlikânesi vakfı tasarrufunun Seyyid Süleyman'dan alınarak ilk sahibi Seyyid Ahmed ile kardeşi Seyyid Mehmed'e verilmesi / 114

96 [20b-4] Kayseri'deki Suyakanmış Hatun Evkafı mütevellilerine karşı Ayşe Hatun tarafından açılan davaların dikkate alınmaması / 115

97 [21a-1] Sivas'daki Selman Bey ve İsmail Bey mescidlerinde cüz ve mevlîd okunmak üzere Ser-bostaniyan-ı hâssa Mehmed Ağa tarafından vakfedilen yerlerin mütevellilerinden Seyyid Alâaddin Bey'in vefatıyla hissesinin oğullarına verilmesi / 116

98 [21a-2] Sivas'daki Selman Bey ve el-Hâc İsmail Bey Vakfı mütevellilerinden Seyyid Mustafa Bey b. Seyyid Ahmed'in vefatıyla hissesinin oğlu Seyyid Selman Bey'e verilmesi / 117

99 [21a-3] Türbedarlık görevini yapmayan Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan'ın azledilerek yerine Seyyid Ahmed'in tayin edilmesi / 117

100 [21a-4] Konya'daki Darülhuffâz Vakfı câbîsi Seyyid Mehmed b. Abdurrahman'ın vefatıyla yerine oğlu Seyyid Abdurrahman'ın tayin edilmesi / 118

101 [21b-1] Antakya kazasındaki vakıf kuyu ile Cami-i Atik Medresesi vakfının nâzırı olan Abdurrahman b. Osman'ın vefatıyla yerine Hüseyin b. Osman'ın tayin edilmesi / 119

102 [21b-2] Halil b. Ali'nin tasarrufunda olan Bafra kazasındaki mâlikâneleri Tahir b. Halil'e devretmesi / 119

103 [21b-3] Tavşanlı nâhiyesi Tepecik köyündeki Numan Dede'nin yaptırdığı caminin imamı Hafız Ali b. Mehmed'in görevini torunu Halil b. Hüseyin'e bırakması / 120

104 [21b-4] Divriği kazasında beratını kaybeden Solakbaba Zaviyesi zâviyedarı Ebûbekir b. Mahmud'a yeniden berat verilmesi / 120

105 [22a-1] Havsa kazasındaki Adil Bey Vakfı mütevellisi ve kaymakamı Hasan b. Seyyid Abdullah'ın vefatıyla yerine Seyyid Osman b. Ali'nin tayini / 121

106 [22a-2] Düşenbe kazası Karadede köyündeki Susal Seydi Zaviyesi zâviyedarı Seyyid Ali'nin azledilerek yerine Seyyid Mahmud b. Mehmed'in tayini / 121

107 [22a-3] Karahisar kazası Yenice köyü camii hatibi İsmail b. Mehmed'in görevini Mehmed İzzet b. Mehmed'e devretmesi / 122

108 [22a-4] Tuht nâhiyesi Sarıkaya köyü camii hatibi Halil b. Osman'ın vefatıyla yerine oğulları Mehmed Tahir ve Osman'ın tayin edilmesi / 122

109 [22a-5] Tosya kazası Kargın köyü camisinin imamı olan Ali b. Süleyman'ın kaybettiği beratının yenilenmesi / 123

110 [22b-1] Boyabad kazası Yortan nâhiyesine bağlı İstebani köyü camisi vakfı mütevellisi olan Süleyman b. Abdullah'ın kaybettiği beratının yenilenmesi / 123

111 [22b-2] Besni kazasındaki Sûk-ı Sultânî mescidi vakfının gelirlerine yapılan müdahalenin önlenmesi / 124

112 [23a-1] Akşemseddin Vakfı mütevelliliği hissesinin Veli b. Ebûbekir'den alınarak evlad-ı vakıfdan Ahmed b. Ömer'e verilmesi / 125

113 [23a-2] Halep'teki Şaban Ağa b. Ahmed Mescid Dershanesi Vakfı mütevellisi Hatice Hanım'ın vefatıyla bu görevin oğullarına verilmesi / 126

114 [23a-3] Kayseri'deki Vasık Ebu İshak Evkafı mütevellisi Seyyid Mehmed'in vefatıyla yerine oğlu Seyyid Mehmed Nafiz'in tayini / 126

115 [23b-1] Konya Geriz Mezraası Vakfı mezraadarlık vazifesinin evlad-ı vakıfdan olan şahıslara eşit olarak dağıtılması / 127

116 [23b-2] Geldiklan nâhiyesi Korkuk köyü vakıf mâlikânesi ile Han Zaviyesi zâviyedarlığı hisseleri sahiplerine berat verilmesi / 128

117 [24a-1] Sabanca halkından Karagözoğlu Mustafa'nın terekesine yapılan müdahalenin önlenmesi / 128

118 [24a-2] Karahisar-ı şarki kazası Kolan nâhiyesindeki Zarı Çiftliği Vakfı zâviyedarlığı ile Dede köyü mâlikânesi hissedarları olan es-Seyyid Ebulkasım ve Halil'in vefatlarıyla hisselerinin oğullarına verilmesi / 129

119 [24a-3] Kargı kazası Lore köyündeki Şeyh-i Kut Ali Tekkesi tekke-nişinlerinden Derviş b. Mustafa'nın vefatıyla hissesinin Emiroğlu Osman'a verilmesi / 130

120 [24b-1] Bayburd Yakutiye Medresesi Vakfı türbedârı Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan'ın azledilerek yerine Seyyid Ahmed'in tayini / 130

121 [24b-2] Çubukâbad kazasındaki Gülbaba Zaviyesi zâviyedar, türbedâr ve tekkenişini olan Seyyid Mehmed Ârif b. Seyyid Halil Bey'in görevlerini Seyyid Şehabeddin b. Seyyid Hasan'a devretmesi / 131

122 [24b-3] Sivas kazası Çatviran köyü camisinin imamet, hitabet ve tevliyetinin Seyyid Hafız Abdüsselam Efendi'de kalması / 132

123 [25a-1] Geldiklan nâhiyesi Karık köyü mâlikânesi hissesi ile Çat Zaviyesi zâviyedarlığı hissesine mutasarrıf olan Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim'in kaybettikleri beratlarının yenilenmesi / 133

124 [25a-2] Seyyid Mehmed Hilmi Efendi'nin, vefat eden hanımına ait terekeyi gasb edenlerden geri almak istemesi / 133

125 [25b-1] Tokat Arminos köyü mescidinin camiye çevrilerek hitabet görevine İbrahim b. Ebûbekir'in tayin edilmesi / 134

126 [25b-2] Banaz kazası Kocakır köyündeki Kocakara Zaviyesi zâviyedarı Süleyman b. Musa'nın vefatıyla yerine oğlu Ali'nin tayini / 135

127 [25b-3] Sivas Zilkar mahallesinden Hatice bt. Ali'nin vakfettiği evin istibdâlinin câiz olmadığı / 135

128 [25b-4] Akhisar-ı Geyve kazası Kirasiye köyü camii hatipliğini usulsüz olarak üzerine alan Hasan b. Mehmed'in azledilerek yerine İbrahim b. Ahmed'in tayini / 136

129 [26a-1] Otak kazası Ayvacık köyü camii hatipliğini usulsüz olarak üzerine alan Halil b. Mehmed'in azledilerek yerine Mehmed Emin b. Osman'ın tayini / 136

130 [26a-2] Amasya'da Melek mescidi imamı Seyyid Ahmed'in vefatıyla yerine torunu Hafız Ali b. Mehmed'in tayini / 137

131 [26a-3] Ankara kazası haffaf ve dikici esnafı şeyhliğinin Seyyid Hafız Osman'dan alınarak Seyyid Mehmed Habib'e verilmesi / 138

132 [26b-1] Sivas'da Süleyman Bey Vakfı mütevelliliği hissedarı Seyyid Alâaddin Bey b. Seyyid Ahmed Paşa'nın vefatıyla hisselerinin oğullarına verilmesi / 138

133 [26b-2] Arapgir? köyü cami imam ve hatibliğinin Ali b. Mehmed'den alınarak asıl sahibi Ali b. Mustafa'ya geri verilmesi / 139

134 [27a-1] Kafirli nâhiyesi Almus köyündeki Fağfur Paşa vakıf mâlikânenin mutasarrıfı es-Seyyid el-Hâc Ali'nin vefatıyla oğullarının mâlikâne hissesi konusundaki anlaşmazlıkları / 140

135 [27a-2] Milas kazası Çolak köyü vakıf mâlikânesine kardeşleri Seyyid Ömer ve Seyyid Veyis ile mutasarrıf olan Seyyid Abdurrahman'ın hissesini kardeşlerinden ayırmak istemesi / 141

136 [27a-3] Yenice-i Taraklı kazası Hark köyü camii hatibi el-Hâc Feyzullah b. Mehmed'in vefatıyla yerine oğlu Mehmed'in tayini / 141

137 [27b-1] Behisni kazasındaki Sevdim Bey Mescidi Vakfı tevliyetine Seyyid Hacı Mehmed ile diğer Seyyid Mehmed'in tayinleri / 142

138 [27b-2] Behisni kazasındaki Sevdim Bey Mescidi Vakfı tevliyetine Seyyid Hacı Mehmed ile diğer es-Seyyid Mehmed'in tayinleri / 143

139 [27b-3] Kırluhisar'daki Sultan Mehmed Han Camii hitabeti yarı hissesinin Seyyid Halil Zihni'den alınarak Seyyid Mehmed Feyzi'ye verilmesi / 143

140 [28a-1] Yomra kazası Çivana köyü camii imam ve hatipliği görevinin İsmail b. Hüseyin'den alınarak asıl sahibi Ahmed b. İsmail'e verilmesi / 144

141 [28a-2] Milas kazası Yuvalı köyü mâlikânesi hissedarlığına mutasarrıf Seyyid Ahmed ve Seyyid Ali kardeşlerin kaybettikleri beratlarının yenilenmesi / 145

142 [28a-3] Gedagara kazası Narlı-yı Ulvi köyü camiinin imam ve hatibi olan Ali b. Mustafa'nın imamet görevini Ahmed b. Osman'a devretmesi / 145

143 [28b-1] Sonisa Kazası Urgubaş ve Çandır köylerindeki Ahî Mustafa Zaviyesi ve Kobaş Baba Zaviyesi mütevellisi Seyyid Hasan b. Yahya'nın kaybettiği beratının yenilenmesi / 146

144 [28b-2] Ankara Kazası Süflâ kasabası İlgazi köyü camii hatibi olan Hüseyin'in vefatıyla görevinin çocuklarına verilmesi / 146

145 [28b-3] Kayseri'de el-Hâc Mehmed Çelebi b. el-Hâc Mustafa Vakfı'nın mütevellisi Şeyh Seyyid İbrahim'e yapılan müdâhalenin önlenmesi / 147

146 [28b-4] Geldiklan nâhiyesi Karık köyü mâlikânesi hissesi ile Çat Zaviyesi zâviyedarlığı hissesine mutasarrıf olan Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim kardeşlerin kaybettikleri beratlarının yenilenmesi / 147

147 [29a-1] Eksik Kayıt / 148

148 [29a-2] Sivas'taki Şifaiye Medresesi mütevellisi Seyyid Mustafa Halîfe'nin vefatıyla tevliyetin torunu Seyyid Mehmed Halîfe'ye tevcihi / 148

149 [29b-1] Kastamonu'da Honsalar Camii Vakfı mütevellilerinden Hasan Halîfe'nin vefatıyla hissesinin akrabası Seyyid Hafız Mehmed'e tevcihi / 149

150 [29b-2] Arniye Lazkiye kazası Kadı köyü camii hatibliğine Mehmed Ârif b. Hüseyin'in tayini / 150

151 [29b-3] Arapgir kazası Oda-i zühur adlı yerdeki mescidin cami haline getirilmesi ve hitabetinin de İskender b. Abdullah'a tevcihi / 150

152 [29b-4] Karahisar-ı sahib kazasındaki Cami-i Şerif-i Kebîr Vakfı'nın nezaret ve kitabetine mutasarrıf Mustafa'nın vefatıyla bu görevlerin oğlu İbrahim'e tevcihi / 151

153 [30a-1] Mir Ali'nin, Adapazarı halkından vefat eden İsmail'in çocukları Mehmed Salih ve Esma için harcadığı miktarı vasîleri de olan dedeleri Mehmed'den istemesi / 152

154 [30a-2] Mihaliç kasabasında Çıra Pazarı'nda Altıntopoğlu'nun sahip olduğu fırın ve değirmen arsalarının ölümüyle beytülmâle kalması hakkında eksik kayıt / 152

155 [30a-3] Kars muhafızı Ahmed Paşa'nın Kars'ta yaptırdığı dükkânların kiralarının Hocazâde el-Hâc Şerif Camii'nin mürtezikasına verilmesi / 153

156 [30b-1] Sivas'daki Darürraha Zaviyesi Vakfı reis-i tevliyet hissedarı Seyyid İbrahim b. Süleyman'ın vefatıyla yerine Seyyid Osman'ın tayini / 153

157 [30b-2] Tosya'daki Abdurrahman Paşa Camii müezzinliğinin Hafız Mehmed'in üzerinde olduğu / 154

158 [30b-3] Divriği kazası Hammam-ı Süfla mahallesindeki Osman Mescidi müezzin ve ferraşlık cihetlerine mutasarrıf Mehmed Hamdi b. Hüseyin'in görevlerini Hafız Ömer'e devretmesi / 155

159 [30b-4] Giresun kazasındaki Hacı Hüseyin Camii Vakfı mütevellisi Seyyid Osman'ın vefatıyla tevliyetin oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Osman'a tevcihi / 156

160 [30b-5] Niksar'ın Cedîd mahallesindeki Hoca Sultan Mescidi imamı Seyyid Hafız Abdülvahhab'ın vefatıyla imametin oğulları Seyyid Hafız Hüseyin ve Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi / 156

161 [31a-1] Habsuman kazası Karahasan köyü camii hatibliğinin Seyyid Hasan b. Mehmed'den alınarak ilk sahibi Seyyid Ali b. Hasan'a geri verilmesi / 157

162 [31a-2] Antalya Cami'-i Kebîr mahallesi mescidi vakfına ait ev arsasının el-Hâc Mehmed Durmuş'a ait mülk dükkânla değiştirilmesi / 158

163 [31a-3] Bilecik kazası Gölpınar köyündeki Teraşe Baba Zaviyesi zâviyedarı Kafiye Hatun bt. Hasan'ın vefatıyla yerine oğlu Ömer b. Mehmed'in tayini / 158

164 [31a-4] Tokat naibi es-Seyyid İbrahim Zühdi'nin ilâmıyla vakıf için istibdâle izin istemesi / 159

165 [31a-5] Ohannes'in kendisi küçükken Herecoğlu Ehabeb'e satılan Karahisar-ı şarki'nin Tarcız köyündeki evini geri almak istemesi / 159

166 [31b-1] Manisa'da Sinan Bey Vakfı'na ait olup Ahmed Ağa tarafından haksız yere el konulan mukataanın Lütfullah Efendi'ye geri verilmesi / 160

167 [31b-2] Heybeliada'da mezarlık olarak kullanılan mahalle Dimitri v. Mihal tarafından kahvehane inşa edilmesinin önlenmesi / 162

168 [31b-3] Bursa Hacı Sevinç mahallesinden Seyyid Mehmed b. Halil'in Arabayatağı adlı yerdeki sulama hakkına müdahalenin önlenmesi / 163

169 [32a-1] Şerife Hâce Fatma Hatun'un, Tokat halkından vefat eden babası Bekiroğlu Derviş Mehmed Bey'in terekesini el koyanlardan almak istemesi / 163

170 [32a-2] Mir Ali adlı şahsın, Adapazarı halkından İsmail'in çocukları Mehmed Salih ve Esma için yaptığı harcamaları vasîleri de olan dedeleri Mehmed'den istemesi / 164

171 [32a-3] Ankara kazası Hacı Arab mahallesindeki Ahî Şerefüddin camii imamı Mehmed b. Süleyman'ın görevini yapmadığından azledilerek yerine Reisülkurra es-Seyyid Hâfız İsmail Efendi'nin tayini / 165

172 [32b-1] Gedagara kazası Yeni mahallede el-Hâc Ahmed'in yaptırdığı caminin imamı olan Hafız Seyyid Mehmed'in görevini oğlu Seyyid Hasan ile damadı Seyyid el-Hâc Hâfız Mehmed'e bırakması / 165

173 [32b-2] Gercanis kazası Sipdiğin köyü camii imam ve hatibi Seyyid Süleyman'ın vefatı üzerine yerine oğlu Seyyid Mahmud'un tayini / 166

174 [32b-3] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Camii müezzinliğinin yarım hissesine sahip Seyyid Hamza'nın vefatıyla hissesinin Şeyh Hüseyin b. Abbas'a tevcihi / 167

175 [32b-4] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Zaviyesi'nde loğkeşlik hissesine sahip Seyyid Ali'nin vefatıyla hissesinin Şeyh Ömer, Şeyh Hüseyin, Şeyh Müslim ve Şeyh Ahmed'e tevcihi / 167

176 [32b-5] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Zaviyesi Vakfı'nın meşihat görevini Seyyid Ali Halîfe'nin terk etmesinden başkasına verilmesi / 168

177 [33a-1] Divriği kazasında Sarı Mustafa Mescidi Vakfı'nın tevliyet ve mescidde tilavet-i Kur'ân ciheti hissesine mutasarrıf İsmail b. İbrahim'in vefatıyla hissesinin hak sahiplerine tevcihi / 168

178 [33a-2] Akhisar-ı Geyve kazası Kirasiye köyündeki Çavuşzâde tarafından yaptırılan caminin hatibi İbrahim b. Ahmed'in görevini Ali b. Mehmed'e devretmesi / 169

179 [33a-3] Beyşehir kazası Devletşah köyündeki Hamza Ağa Vakfı'ndan eczahanlık ciheti mutasarrıfı Seyyid Mehmed Ali b. Seyyid Durmuş'un kaybettiği beratının yenilenmesi / 170

180 [33b-1] Sivas kazasındaki Ahî Emir Ahmed Zaviyesi'nin imamı Seyyid Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mehmed b. Seyyid Abdullah'ın tayini / 171

181 [33b-2] Yenişehir-i Aydın kazası Karacasu kasabası Dağlı mahallesindeki Tosyalızâde Hacı Mehmed Ağa'nın yaptırdığı çeşmeler vakfının mütevellisi Mehmed b. el-Hâc Abdurrahman'ın vefatıyla yerine el-Hâc İsmail'in tayini / 171

182 [33b-3] Amasya Melek Mescidi imamlığının Hâfız Ali Halîfe b. Mehmed'den alınarak Seyyid Hâfız Mustafa Efendi b. Mehmed'e verilmesi / 172

183 [33b-4] Kapıcıbaşılardan Abdullah Ağa'nın Yenipazar kazası halkından bazı kimselerdeki alacağını tahsil etmek istemesi / 173

184 [34a-1] Kavak kazası Domaniç köyündeki Şeyh Ali Tekkesi şeyhliğinin Hafız Mehmed'in vefatıyla es-Seyyid Hüseyin b. Abdurrahman'a tevcihi / 174

185 [34a-2] Divriği kazası Savrunbaba köyündeki Savrunbaba Zaviyesi zâviyedarlığının Ebûbekir b. Mahmud'un vefatıyla çocukları Ahmed Sabi ve Ali'ye tevcihi / 175

ÇEVİRİ YAZI

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 93

ANADOLU SADARETİ MAHKEMESİ

1

NUMARALI SİCİL

(H. 1247-1250/ M. 1831-1834)

1 [1b-1] Keban Madeni'nde Beylik Sarayı bitişiğindeki Ziyâiye Vakfı mütevelliliğine Ali Ağa'nın getirildiği

Hüve'l-Mu'în

Hâlâ revnak-efzâ-yı sadr-ı sâmî-kadr-i Anadolu Yahya Efendi-zâde devletlü inâyetlü semâhatlü veliyyü'n-ni'am Mehmed Said Efendi hazretleri zamân-ı yümn-iktirânlarında olan senedât-ı şer'iye kuyûdudur.

Fî-gurreti Z sene [1]247

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Canik muhassılı ve eyâlet-i Erzurum vâlîsi ve Ma'âdin-i hümâyûn vâlîsi ve sadrazam-ı esbak merhûm Yusuf Ziya Paşa'nın hayatında Keban Ma'deni'nde Beylik Sarayı ittisâlinde bi-vechillâhi te'âlâ ihyâsına muvaffak olduğu Ziyâiye demekle meşhûr câmi'-i şerîf ve medrese-i münîf ve mekteb-i latîf ve hayrât-ı celîle-i sâiresi evkāfının tevliyeti Anadolu Muhâsebesi'nde mukayyed vakfiye-i ma'mûlün-bihâsı mantûkunca evvelâ kendi nefsine ve ba'dehû evlâd-ı zükûrunun ekber ve erşedine ve ba'dehûm evlâd-ı inâsının kebîre ve reşîdesine ve ba'dehünne utekāsının ekber ve erşedine meşrûta olduğu ve müşârün-ileyhin evlâd-ı zükûr ve inâsı külliyen münkariz olarak utekā-i vâkıfdan Tütüncübaşı Mehmed Ağa'ya iki yüz otuz iki senesi Zilka'de'sinde şart-ı vâkıf üzere tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu derkenârdan müstebân oldukdan sonra merhûm-ı müşârün-ileyhin tevâbi'inden olup husûs-ı mezkûra vukūf-ı tâmları olan el-Hâc Ömer Ağa b. el-Hâc Musa ve Salih Ağa b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda öteden berü te'âmül-i kadîm vakfiye-i mezkûre şurûtu üzere cereyân edegeldiği ve mezbûr Tütüncübaşı Mehmed Ağa'nın fevti ve sahib-i arzuhâl mezbûr Ali Ağa vâkıf-ı müşârün-ileyhin ekber-i utekāsından olarak tevliyet-i mezbûrenin nevbet-i tasarrufu kendinin olup ol vechile meşrûtun-lehi idiğini ve müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmları olmadığını herbiri alâ-vefki'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ekber-i utekā-i vâkıf-ı müşârün-ileyhden olup tevliyet-i mezkûrenin meşrûtun-lehi olduğu ihbâr olunan sahib-i arzuhâl merkūm Ali Ağa'ya tevcîh ve kaleminden yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 17 Z sene [12]47

2 [1b-2] Ladik'in Koğa mahallesindeki Polad mescidine Seyyid Abdurrahman Halîfe'nin imam tayin edildiği

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Ladik kazâsı mahallâtından Koğa mahallesinde Polad mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm olan Ali Halîfe b. Abdurrahman fevt olup imâmet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden bin iki yüz otuz yedi senesi Cemâziyelevveli'nde kazâ-i mezbûr nâibi arzıyla sulbî oğulları es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa nâm karındaşlara ale'l-iştirâk tevcîh olunup el-yevm üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan kazâ-i mezbûr mahallâtından Bahşi mahallesi ahâlîsinden Hatiboğlu es-Seyyid Süleyman b. es-Seyyid Yahya mahallesi ahâlîsinden Kādıoğlu es-Seyyid Abdullah b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesneler <<şehâdetleriyle>> huzûr-ı şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arz ve merbût olan mahzarda tasrîh ve beyân kılındığı üzere mezbûrân es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa Amasya kazâsına hicret ve mescid-i mezkûr dahi harâb ve imâmeti bî-hâsıl olduğundan vekîlleri dahi olamayarak asla rağbet etmeyip on seneden beri mescid-i mezkûr hâlî kalıp edâ-yı salât-ı mefrûza olunmamış idi. El-hâletü-hâzihî mahalle-i mezbûre ahâlîsinden ba'zı ashâb-ı hayr mescid-i mezkûru hasbeten lillâhi te'âlâ müceddeden inşâ eylediklerinden cemâ'atle edâ-i salât-ı mefrûza için muktezî olduğundan mezbûrâna haber gönderilerek ya bi'n-nefs gelip imâmet etmek yâhûd vekîl nasbıyla edâ-yı hizmet ettirmeleri teklîf olundukda tavattun etmiş olduklarına binâen bi'n-nefs gelmeleri ve bî-hâsıl olduğundan vekâlet vazîfesine kifâyet etmeyeceğine nazaran vekîl göndermeleri mümkün olmayacağını **[2a]** beyân ile adem-i rağbetlerini kat'iyen inhâ etmeleriyle kazâ-i mezbûr müftî ve ulemâ ve eimme ve hutebâ ve meşâyih ve sâdât ve ahâlîsi dahi dârende-i arz ve mahzarı takdîm eylediler deyü herbiri alâ-tarîki'ş-şehâde ihbâr eylediklerinden sonra merkūm es-Seyyid Abdurrahman Halîfe'nin emânete ehliyet ve istihkākı lede'l-imtihân zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cemâ'at-i Müslimîn fezâil-i me'sûre-i cemâ'atden mahrûm olmamak için imâmet-i mezkûre mezbûrânın adem-i rağbetlerinden muhtâr-ı ahâlî ve ehliyeti zâhir ve celî olan merkūm es-Seyyid Abdurrahman Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 17 Z sene [1]247

3 [2a-1] Çarşamba kasabasındaki Rahtvan Ağası Mehmed Bey Camii hitabeti vazifesinin yarısının Seyyid Hafız Mehmed Salih Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Arım kazâsı derûnunda Çarşamba kasabasında vâki' Rahtvan Ağası Mehmed Bey Câmi'-i şerîfinde galle-i vakfından almak üzere yevmî yedi akçe ile hitâbeti es-Seyyid Mehmed Halîfe b. Feyzullah'ın üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen hitâbet-i mezkûre mutasarrıfı Mehmed Halîfe idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan Mehmed b. Hasan ve İbrahim b. Mehmed ve İbrahim b. Mustafa ihbârlarıyla zâhir olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Halîfe meclis-i şer'-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism kazâ-i mezkûr ahâlîsinden es-Seyyid Hâfız Mehmed Salih Halîfe b. İsmail mahzarında takrîr-i kelâm edip ben bir müddet tahsîl-i ulûm-ı nâfi'a niyet-i hayriyesiyle Der-aliyye'de ikāmet murâd eylediğime binâen hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmamak için hitâbet-i mezkûrenin nısfını üzerinde ibkā ve nısf-ı âharını hüsn-i rızâ ve ihtiyârımla merkūm es-Seyyid Hâfız Mehmed Salih Halîfe'ye kasr-ı yed etmemle nısf hisse-i mezkûre kasr-ı yedimden merkūma tevcîh buyurulmak niyâzımdır dedikde mezbûr es-Seyyid Hâfız Mehmed Salih Halîfe'nin muhtâr-ı cemâ'at ve mültemes-i ahâlî olduğu muhbirûn-ı merkūmûn ihbârlarıyla zâhir ve ehliyet ve istihkākı dahi lede'l-imtihân ma'lûm ve bâhir olmağın bu sûretde tekessür-i huddâm maddesinde edâ-yı hizmet kā'idesi derkâr olduğuna nazaran nısf hitâbet-i mezkûreyi merkūm es-Seyyid Mehmed Halîfe'nin kasr-ı yedinden varıp bi'n-nefs edâ-yı hizmet etmek şartıyla merkūm es-Seyyid Hâfız Mehmed Salih Halîfe'ye tevcîh ve atîk beratı kaleminde battalda hıfz olunarak herbirinin yedlerine müceddeden başka başka beratları i'tâ olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-Zilhicceti'ş-şerîfe li-sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

4 [2a-2] Devrekâni kazasında bulunan Şeyh Bali zâviyedarlığına babası Seyyid Ebûbekir'in vefatı üzerine oğlu Seyyid Ahmed'in tevcihi

Ma'rûz,

Devrekâni kazâsında vâki' Şeyh Bali Zâviyesi'nin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârlık hissesi es-Seyyid Ebûbekir b. es-Seyyid Mustafa'nın üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i

mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Suhteoğlu İbrahim b. Mustafa ve Dalfesoğlu es-Seyyid Mehmed b. Memiş ve Yolasığmazoğlu Hüseyin b. Memiş nâm kimesneler meclis-i şer'a celble keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere merkūm es-Seyyid Ebûbekir'in fevti ve dârende-i arz merkūm es-Seyyid Ahmed sulbî sahîh oğlu olduğunu ve zâviye-i mezkûre mutlaka evlâd-ı evlâda meşrûta vakıf olmak üzere te'âmül-i kadîm cârî olageldiğine nazaran mezbûr es-Seyyid Ahmed meşrûtun-lehi olup bundan gayri müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-mûceb-i ihbâr hissedârlık-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm es-Seyyid Ahmed'e tevcîh olunmak bâbında emr ü fermân hazret-i [men-lehu'l-emrindir].

Fî 17 Z sene [12]47

5 [2a-3] Devrekâni kazasındaki Şeyh Badi zâviyedarlığının Seyyid Ali'nin oğlu Osman'a tevcihi

Ma'rûz,

Devrekâni kazâsında vâki' merhûm Şeyh Badi Zâviyesi'nin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârlık hissesine ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar olan es-Seyyid Ali ve ammisi es-Seyyid Mehmed fevt olduklarında mahlûllerinden mezbûr es-Seyyid Mehmed'in oğulları es-Seyyid Salih ve es-Seyyid Hüseyin nâm karındaşlara bin yüz doksan dört senesi Şa'bân'ında iştirâken tevcîh olunup el-yevm üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazaran bi't-tahkīk keyfiyet ve iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Suhteoğlu es-Seyyid İbrahim b. Mustafa ve Dalfesoğlu es-Seyyid Mehmed b. Memiş ve Yolasığmazoğlu Hüseyin b. Memiş nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda zâviye-i mezkûre mutlaka evlâd-ı evlâda meşrût vakıf olmak üzere te'âmül-i kadîm cârî olageldiğine nazaran mezbûrân es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Mehmed fevt olduklarında merkūm es-Seyyid Ali'nin dahi bir nefer sulbî sahîh oğlu Osman mevcûd olduğundan hisse-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed oğulları merkūmân es-Seyyid Salih ve es-Seyyid Hüseyin ile merkūm es-Seyyid Ali'nin oğlu merkūm Osman'a iştirâken tevcîh olunmak muktezâ-yı amel-i kadîm iken mezbûr Osman ol târihde sagīr bulunduğundan ketb ü ihfâ olunarak yalnız mezbûrân es-Seyyid Salih ve es-Seyyid Hüseyin'e tevcîh olunmuş ve bu def'a mezbûr Ali'nin hissesi oğlu merkūm Osman'a tevcîhi arz ve istid'â kılınmış ise de arz-ı mezkûr süddе-i sa'âdete vârid olmaksızın mezbûrân es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Salih dahi müte'âkiben bilâ-veled fevt ve ol vechile hissedârlık-ı mezkûr ber-mûceb-i şart-ı **[2b]** vâkıf ve ber-muktezâ-yı

amel-i kadîm mezbûr Osman'a münhasır olup bundan gayri müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretle ber-mûceb-i ihbâr hissedârlık-ı mezkûr müteveffiyân-ı mezbûrânın mahlûllerinden amel-i kadîme nazaran meşrûtun-lehi olan merkūm Osman'a tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

Fî 25 Z sene [12]47

6 [2b-1] Yoros'un Kalfallu köyündeki arazinin Korna köyü yakınındaki Sofular denen mahalde bulunan cami hatiplerine vakfedilmiş olduğu

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar Rumelihisarı yerli hamîrecilerinden olup Kocaeli sancağında Yoros nâhiyesinde vâki' Kalfallu nâm karye ve gayriden 1.200 akçe yazılı tımara bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl Mehmed Ağa b. Abdullah İslâmbol'da du'âhânemizde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde medîne-i Üsküdar'a muzâfe Yoros nâhiyesine tâbi' Korna nâm karye kurbünde Sofular demekle ma'rûf mahâlde kâin ancak cum'a ve îdeyn edâ olunur câmi'-i şerîfde zikri âtî arâzîye mutasarrıf olmak üzere bâ-berât-ı âlî hatîb olup arâzî-i mezkûreye vaz'-ı yedi mütehakkık olan Mehmed Ârif Halîfe b. Mehmed muvâcehesinde zîr-i arzuhâlde mastûr Üsküdar Mahkemesi sicilinden muhrec i'lâm kaydında tafsîl ve beyân olunduğu üzere sâlifü'l-beyân Kalfallu tımarı arâzîsi ittisâlinde kâin etrâf-ı erba'ası Yörük pınarı tarafında Çakal yuvaları ve Genceli toprağı sınırı ve köprü altında dere geçidi ve Yörükoğlu tarlası tarafında olan tarîk-ı âmm ile mahdûd ve mu'ayyen arâzî benim tımarım arâzîsinden olup Defter-i hâkānîde vakfiyetine dâir kayıd yoğiken hatîb-i merkūm hitâbete meşrûta vakıfdır deyü zabt ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup keff-i yedine tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında bin yüz kırk altı senesi câmi'-i mezkûrda bâ-berât-ı âlîşân hatîb olan Ali Efendi bâ-işâret-i aliyye-i hazret-i şeyhülislâmî sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince ol târihde Anadolu kādıaskeri bulunan merhûm Pîrîzâde Mehmed Efendi huzûrunda câmi'-i mezkûr vakfına bi'l-fi'il mütevellî olan Cafer nâm kimesne muvâcehesinde lede't-terâfu' câmi'-i mezkûr vakfiyesi ve vâkıfı ma'rûf olmayıp ancak câmi'-i mezkûr kurbünde vâki' arâzî-i ma'lûmetü'l-hudûdu istishâb-ı hâl ile olduğundan yüz seneden mütecâviz zamân-ı kadîmden ilâ-hâze'l-ân câmi'-i mezkûrda hatîb olanlar bervech-i meşrûta zabtedegelip ben dahi elli seneden berü bilâ-münâza'a minvâl-i meşrûh üzere arâzî-i mezkûreyi hizmet-i hitâbet mukābelesinde zabt ve tasarruf eder iken mütevellî-i mezbûr Cafer mücerred senin beratında iki akçe vazîfe mukayyed olmağla arâzî-i mezkûre mahsûlünden ancak iki akçemi alıp mâ'adâyı bana teslîm eyle deyü bî-vech müdâhale eder suâl olunup yedimde olan fetvâ-yı

şerîfeye nazar ve hilâf-ı şer‘-i şerîf müdâhalesi men‘ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe’s-suâl ve inkâr müdde‘î-i merkūm ber-vech-i muharrer müdde‘âsını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden mazbûtü’l-esâmî beş cemm-i gafîr Müslimîn şehâdetleriyle isbât etmeğin mûcebince hatîb-ı mezbûr Ali Efendi’nin hitâbet hizmeti mukābelesinde kadîmden tasarruf edegeldiği arâzî-i mahdûde-i mezkûre mahlûlüne mütevellî-i merkūm bî-vech müdâhale etmemek üzere ba‘de’t-tenbîh zikrolunan hitâbet merkūm Ali Halîfe’ye vech-i muharrer üzere vazîfe-i mu‘ayyenesiyle tevcîh ve ibkā ve müceddeden Küçük Evkāf Muhâsebesi’ne kaydolunup yedine berat-ı âlîşân verilmek emr-i savâb idiğin kādıasker-i müşârün-ileyh i‘lâm etmeleriyle i‘lâmları mûcebince târih-i mezkûr ile müverrah sâdır olan ruûs-ı hümâyûn mûcebince hitâbet-i mezkûre ber-minvâl-i muharrer merkūm Ali Efendi’ye müceddeden kayd ile tevcîh olunup berat-ı âlîşân verildikden sonra vakf-ı mezbûrdan almak üzere vazîfe-i mu‘ayyene ile ber-vech-i meşrûta arâzîye mutasarrıf olmak üzere câmi‘-i mezbûrda hatîb olan mezbûr Ali Efendi hitâbet-i mezkûreyi sulbî oğlu Süleyman Halîfe’ye kasr-ı yed eylediği Rumeli kādıaskeri merhûm Sahib Mehmed Efendi i‘lâm etmekle hitâbet-i mezkûre pâye-i serîr-i a‘lâya telhîs olundakda sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mûcebince bin yüz elli senesi Şa‘bân’ından tevcîh ve berat olunup ba‘dehû vech-i meşrûh üzere ber-vech-i meşrûta arâzîye mutasarrıf olmak üzere hatîb olan mezbûr Süleyman’ın adem-i ehliyetini kazâ-i mezbûr ahâlîleri huzûr-ı şer‘de ihbâr etmeleriyle mezbûrun ref‘inden muhtâr-ı cemâ‘at olan Mehmed Halîfe’ye tevcîhi Yoros nâibi Abdülbaki Efendi arz ve şer‘iyâtî-i sadr-ı Rumeli es-Seyyid Ebûbekir Efendi i‘lâm etmeleriyle pâye-i serîr-i a‘lâya telhîs olundukda sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mûcebince bin yüz doksan dört senesinde mezbûr Süleyman’ın ref‘inden merkūm Mehmed Halîfe’ye tevcîh ve berat olunup ba‘dehû ref‘ olunan merkūm Süleyman mezbûr Mehmed Halîfe ile huzûr-ı şer‘de lede’l-mürâfa‘a sahib-i evvel olduğuna binâen iddi‘â ve merkūm mağdûr olduğundan mezbûr Mehmed Halîfe tatyîb ol dahi fâriğ olup kat‘-ı nizâ‘ eylediklerini şer‘iyâtî-i mûmâileyh i‘lâm etmekle i‘lâmı mûcebince bin yüz doksan senesi Muharrem’i gurresinden mezbûr Mehmed Halîfe’ye ibkā ile istihkâmen berat verilip ba‘dehû vakf-ı mezbûrun arâzîsine ber-vech-i meşrûta mutasarrıf olmak üzere câmi‘-i mezkûrda hatîb olan mezbûr Mehmed Halîfe fevt olup ben sulbî oğlu olmamla mahlûlünden bana tevcîh buyurulmasını Yoros nâibi Mehmed Nurullah Efendi arz eylediği pâye-i serîr-i a‘lâya telhîs olu[n]dukda sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn mûcebince bin iki yüz on senesi Ramazanı’nda bana tevcîh ve ba‘dehû yirmi üç senesi vâki‘ olan cülûs-ı mes‘adet-me’nûs-ı hilâfet-penâhîde tecdîd-i berat olunup ol vechile iki yüz **[3a]** seneden berü arâzî-i mezkûre câmi‘-i mezkûrda hatîb olanlara meşrût olmak üzere tımar-ı mezkûrun sâbık ve lâhık mutasarrıfları muvâcehelerinde bilâ-nizâ‘ zabt ve tasarruf olunageldiğinden mâ‘adâ sipâhi-yi

merkūm sene-i sâbıkā husûs-ı mezkûru benden yine bu vech üzere da'vâya tesâddî ve ba'dehû mürâfa'a olmaksızın civârında kâin kurâ ahâlîlerinin müsin ve ihtiyâr ve mevsûku'l-kelim kimesnelerden li-ecli't-tahkīk suâl eyledikde arâzîyi kadîmü'l-eyyâmdan berü ber-minvâl-i muharrer vakf ve meşrût olduğunu herbiri ihbâr eylediklerinden husûs-ı mezkûra ilmi lâhık olmağla bi'r-rızâ da'vâsından fâriğ olup ref'-i münâza'a eylediğini Üsküdar Mahkemesi'nde huzûr-ı şer'de takrîr etmekle takrîki i'lâm olunmuş idi deyü ibrâz eylediği kelimât-ı meşrûhasını derkenârlar mukayyed olduğundan merkūm Mehmed sipâhi istintâk olundukda te'âmül-i kadîmî mahkeme-i mezbûrede vech-i meşrûh üzere takrîrini i'tirâf edip lâkin mücerred Defter-i hâkānîde sarâhaten tahrîri mahalli bulunmadığına ve bu makūle arâzî-i mîrîyenin taraf-ı eşref-i hazret-i cihândârîden bâ-mülknâme-i hümâyûn temlîk ve ihsân buyurulmadıkça ve kabzı sahîh olmadığına binâen arâzî-i mezkûreyi tımarım arâzîsinden olarak zabtederim deyü vâkı'a arâzî-i mîrîyenin aslı beytü'l-mâl için mevzû' olduğundan emirü'l-mü'minîn sultânü'l-Müslimîn Halîfetullâhi fî-arzeyn ...? hallâlü mu'dileti alâ mefârikı'l-muvahhidîn pâdişâhımız ve veliyyü'n-ni'metimiz efendimiz hazretleri temlîke ve bir hizmet mukābelesinde bir kimesneye tevcîh ve tahsîse şer'an kādir olduğuna binâen bâlâda beyân olunduğu üzere hatîb ve mütevellî merkūmân kādıasker-i müşârün-ileyh huzûrunda lede'l-mürâfa'a hitâbet hizmeti mukābili hatîb-i mezbûrun arâzî-i mezkûreyi zabtına bi'l-isbât tenbîh-i şer'î lâhık ve i'lâm-ı şer'î lâhık ve i'lâm-ı şer'î olunarak müceddeden kayd ve berat olunmuş ve ba'dehû dört def'a hitâbet-i mezkûr pâye-i serîr-i a'lâya telhîs olundukça ber-vech-i meşrûta arâzîye mutasarrıf olmak üzere telhîs ve ol bâbda hutût-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı zıllullâhî sahîfe-pirâ-yı sudûr etmiş olmağın bu sûretde dört def'a sudûr eden hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı cenâb-ı mülkdârî arâzî-i mezkûreyi hatîbe hizmet mukābili ta'yîn ve vakfiyeti te'yîd ma'nâsını mutazammın ve aklâm-ı pâdişâhîde Küçük Evkāf Muhâsebesi'nde mukayyed ve berat-ı pâdişâhî münderic ise de sarâhaten temlîk ve Defterhâne-i âmire Kalemi'nde mukayyed olmadığından husûs-ı mezkûrun kat'ı mutlaka emr-i veliyyü'l-emre muhtâc olduğu ma'lûm-ı devletleri buyruldu[kda] câmi'-i mezkûrun bu arâzîden gayri asla vakıf ve îrâdı olmadığından arâzî-i mezkûre hatîbin yedinden nez' olunduğu takdîrce câmi'-i mezkûrda edâ-i salât-ı mefrûza olunmayıp mesdûd ve mu'attal kalacağına ve mukaddemâ huzûr-ı şer'de mürâfa'a ve hizmet mukābili zabtına hükm-i şer'î lâhık olarak iki yüz seneden berü hutebânın sipâhiler muvâcehelerinde bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf edegeldiklerine ve dört def'a sudûr eden hatt-ı hümâyûn-ı şâhâne tahsîs ma'nâsını mutazammın olduğuna nazaran kemâ-kân kadîmî vechile ibkāsı husûsuna irâde-i seniyyeleri ta'alluk eder ise kaydı bâlâsına şerh ve iktizâ eden mahallere ilmühaberleri ve hatîb-i mezbûr yedine dahi sûret-i makāl derciyle istihkâmen berat i'tâsı <<kalem-i mezbûr kaydına ve berat-ı âlîşân mefâdına i'tibâr olunmayarak>>

yâhûd temlîk-i sarîh ve Defter-i hâkānîde kaydı bulunmadığına binâen kalem-i mezbûra kaydına berat-ı âlîşân mefâdına i'tibâr olunmayarak vakfiyeti tenfîz olunmayıp sipâhi-i merhûmun tımarına ilâve buyurulur ise îcâbı vechile iktizâsının icrâsı bâbında emrü [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 26 Z sene [12]47

7 [3a-1] Konya'nın Larende nâhiyesi Foti karyesinin tasarrufunun Sofuoğlu Seyyid Ali'ye ait olduğu

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenârlar harf-be-harf etrâfıyla mütâla'a olundukda Konya sancağında Larende nâhiyesinde vâki' Foti karyesi âl-i Selçuk'dan Kılıç Arslan Paşa b. Gıyaseddin Keyhüsrev b. Sultân Alâaddin Keykubat'dan altı yüz altmış altı târihinde verilen mülknâme mûcebince Mirahur Yusuf oğlu Mehmed'in oğlu Ali'nin mülk-i mevrûsu olduğu defter-i atîkde mukayyed ve cennet mekân Sultân Bâyezid Han –tâbe serâhu– hazretleri unvân-ı şerîfiyle mu'anven mukarrernâme ihsân olunduğuna binâen defter-i cedîde ba'de'l-kayd merhûm Sultân Selim Hân-ı kadîm aleyhi rahmetü Rabbi'r-rahîm hazretleri dahi takrîr ve tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven dokuz yüz yirmi iki târihinde mukarrernâme i'tâ buyurmalarıyla senedât-ı merkūmeden yüz doksan altı târihiyle müverreha vakfiye ve altı yüz altmış altı târihinde mülknâme tebyîz olunup reisülküttâb-ı esbak i'lâmıyla bin yüz elli dokuz senesi sâdır olan ruûs-ı hümâyûn mûcebince müceddeden Anadolu muhâsebesine kayd ile karye-i mezkûrenin ber-mûceb-i vak[fi]yye evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vakıf olarak mâlikâne ve dîvânîsine mutasarrıf olan evlâddan Mehmed b. Süleyman'a tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân i'tâ buyurulup ba'dehû tedâvül-i eyâdî zabt ve tasarruf olunarak ber-vech-i meşrûh karye-i mezkûrenin vâ[â]kıf mâlikâne dîvânîsine bi'l-meşrûta mutasarrıf olan Ali b. Mehmed fevt oldukda mahlûlünden iki yüz otuz dokuz senesi Şevval'inde **[3b]** Larende kādısı arzıyla oğlu es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunup ba'dehû evlâd-ı vâkıfdan Sofuoğlu es-Seyyid Ali bundan akdem südde-i sa'âdete arzuhâl sunup karye-i mezkûrenin ber-vech-i muharrer vakıf mâlikâne ve dîvânîsine meşrûtiyet üzere mutasarrıf iken ecânibden ve ashâb-ı ağrâzdan es-Seyyid Mehmed nâm kimesne otuz dokuz târihinde Larende kādısından hilâf-ı vâki' aldığı bir kıt'a arzla Der-aliyye'ye gelip onun dahi babasının ismi Ali olduğundan ve kendinin şöhret ve siyâdeti kaydında meşrûh olmadığından babam Ali fevt oldu, ben sulbî oğluyum diyerek bir takrîb üzerine tevcîh ve berat ettirmiş ise de elân hayatda olduğundan mâ'adâ asla evlâdı olmayıp sinni dahi doksanı mütecâviz ve alîl ve ihtiyâr ve rükûb ü nüzûle adîmü'l-iktidâr olup şâyeste-i inâyet olduğu beyânıyla ref'inden kemâ-kân ibkā buyurulmak bâbında istid'â-yı inâyet etmekle

husûs-ı mezkûrun muktezâsı sâbıkā Anadolu kādıaskeri olup hâlâ Rumeli sadâreti pâyesiyle imâm-ı evvel-i hazret-i tâc-dârî fazîletlü semâhatlü atûfetlü es-Seyyid el-Hâc Zeynelabidin Efendi hazretlerinden isti'lâm olundukda mezbûrun istid'âsı vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olup karye-i mevkūfe-i mezkûrenin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıfı olan Ali sahib-i arzuhâl mezbûr Sofuoğlu es-Seyyid Ali olup ancak şöhret ve siyâdeti kaydında meşrûh olmadığından ve merkūm es-Seyyid Mehmed'in dahi babası ismi Ali olarak isim isme muvâfık olduğundan bir takrîb hîle ile üzerine tevcîh ettirmiş ise de sahib-i arzuhâl-i merkūm karye-i mezkûreye mutasarrıf olan Ali'dir ve el-yevm hayatdadır ve vâfir seneden berü cihet-i mezkûrenin mutasarrıfı ve sahib-i evveli olduğu ve asla evlâdı olmadığı dahi ma'lûmumuzdur, ol vechile fevti gayr-ı vâki' ve merkūma tevcîhi kizb-i sarîha mebnî olarak mağdûr olmuş idiği indimizde zâhirdir deyü kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan erbâb-ı vukūfdan ve kilim tüccârından Değirmencioğlu es-Seyyid Hasan Ağa b. Hüseyin ve asâkir-i hâssadan Onbaşı el-Hâc Bekiroğlu Mehmed b. Mustafa ve kezâlik asâkir-i hâssadan Kel Karaoğlu Halil b. Mehmed ve neferât-ı merkūmeden Kör Oğlanoğlu Mehmed b. İsa nâm kimesneler meclis-i şer'îde alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle karye-i mezkûre mâlikâne ve dîvânîsi hilâf-ı vâki' inhâya mebnî üzerine berat ettiren merkūm es-Seyyid Mehmed'in ref'inden sahib-i evveli ve hayatda olup mağdûr oldu[ğu] ihbâr olunan merkūm es-Seyyid Ali'ye ibkāen tevcîh olunmak iktizâ eyledikde kādıasker-i müşârün-ileyh hazretleri i'lâm etmeleriyle i'lâmları mûcebince sâdır olan ruûs-ı hümâyûn ile ref'inden merkūma tevcîh ve ibkāen beratı i'tâ olunduğu Anadolu Muhâsebesi derkenârından müstefâd olup el-hâletü hâzihî merkūm es-Seyyid Mehmed'in Dîvân-ı hümâyûna takdîm eylediği arzuhâl mefhûmunda karye-i mezkûreye mutasarrıf olan Ali merkūm Sofuoğlu es-Seyyid Ali olmayıp kendi babası olan Ali olduğundan ve ol vechile mezbûr Sofuoğlu es-Seyyid Ali evlâd-ı vâkıfdan olmadığından bahisle karye-i mezkûreyi mezbûrun ref'inden kendüye ibkā olunmasını istid'â eder. Lâkin bu mertebe ile şer'an ref' îcâb etmediğinden mâ'adâ bundan akdem mezbûr Ali evlâd-ı vâkıfdan ve karye-i mezkûre mutasarrıf olduğu kādıasker-i müşârün-ileyh hazretleri huzûrlarında cemm-i gafîr Müslimînin tevâtür rütbesinde alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir olmuş olup ancak hasmı muvâcehesinde haber verilmiş olmadığından bi'l-muvâcehe mürâfa'aya muhtâc ise de merkūm es-Seyyid Ali mukaddem ihbâr olunduğu üzere evlâdiyetini ve bu vech üzere te'âmül-i kadîmî hasmı muvâcehesinde dahi ber-nehc-i şer'î isbât edip mûcebiyle nesebine hükmolunduğu takdîrce müdde'î-i mezbûr Mehmed'in merkūm es-Seyyid Ali evlâddan değildir demesi mahz-ı nefyi şâmil olduğundan mesmû'a olmayacağı ve nefye şehâdet dahi makbûle olmadığı ma'lûm-ı devletleri buyruldukda tarafeyn mahâllinden meclis-i şer'-i şerîfde müfti ve ulemâ-i belde ve vücûh-ı ahâlî hazır oldukları hâlde kadr ü himâye ve tesâhüb

ü vikāyeden ârî hak ve âdil üzere bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î mürâfa'a olunup zımnında tevcîhiyle hükm-i şer'î lâhık olur ise ona göre iktizâsına bakılmak için keyfiyet mürâfa'a ve sûret-i hükm-i şer'î alâ-vechi's-sah der-bâr-ı şevket-karâra arz ve i'lâma mübâderet eylemesi bâbında Larende nâibine hitâben emr-i âlîşân ısdârı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri olur ise ol bâbda ve her hâlde emr ü fermân.

[Fî] selhi Z sene [12]47

8 [4a-1] Tuht kazasındaki Aşağı Dükkânönü Mescidi'nin imamet ve hitabet cihetlerinin Mehmed Halîfe'nin vefatıyla oğulları Ahmed ve Mustafa'ya tevcihi

Ma'rûz,

Tuht kazâsında vâki' Aşağı Dükkânönü Mescid-i şerîfinin yevmî nîm akçe vazîfe ile imâmet ve ber-vech-i hasbî hitâbet cihetleri Mehmed Halîfe b. Osman'ın üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i istid'â ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk keyfiyet ve iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Sipâhioğlu Osman b. Mehmed ve Karacanoğlu b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Mehmed Halîfe'nin fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl merkūmân Ahmed ve Mustafa sulbî sahîh oğulları olduğu mukır, mezbûr Mustafa her vechile ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olarak el-yevm mescid-i mezkûrda edâ-i hizmet etmekte idiği herbirinin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve ayân mezbûr Ahmed dahi Der-aliyye'de bulunduğundan ehliyet ve istihkākı lede'l-imtihân nümâyân olmağın bu sûretde tekessür-i huddâm maddesinde biri bulunmazsa biri edâ-yı hizmet etmek fâidesi derkâr olduğundan bu makūle cihat mutasarrıflarının hîn-i fevtinde müte'addid ehliyeti evlâdı bulunduğu takdîrce iştirâken tevcîh olunageldiğine nazaran ciheteyn-i mezkûreteyn babaları müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūmân Ahmed ve Mustafa Halîfelere iştirâken tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 28 Z sene [12]47

9 [4a-2] İbrahim Reis Camii imamet ve hitabeti ile Derviş Murad ve Derviş Seyyid Hamza Vakfı'nın zâviyedarlık cihetlerinin Seyyid Hüseyin Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar Trabzon sancağında Keşab kazâsına muzâfe Çini nâhiyesine tâbi' Hasankeyf

karyesine tâbiʿ İbrahim Reis Câmiʿ-i şerîfi Vakfı'ndan almak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile câmiʿ-i mezkûrun imâmet ve hitâbet ve nâhiye-i mezbûreye tâbiʿ Tepe karyesinde vâkiʿ Derviş Murad ve Derviş Seyyid Hamza Vakfı'nın vazîfe-i muʿayyene ile câmiʿ-i mezbûrun imâmet ve hitâbetine meşrûta zâviyedârlık cihetlerine mutasarrıf olan mezbûr es-Seyyid Mehmed pîr-i fânî olup edâ-i hizmetden âciz olduğundan hüsn-i rızâsıyla ehl-i muhtâr-ı cemâʿat olan dârende-i arz merkūm es-Seyyid Hüseyin Halîfe'ye kasr-ı yed ve atîk beratını meclis-i şerʿde teslîm eylediğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Kaşmiroğlu Mustafa b. Mehmed ve Muslıoğlu el-Hâc Ömer b. Mehmed nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde cihât-ı mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed'in kasr-ı yedinden mezbûr es-Seyyid Hüseyin Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî-selhi Z sene [12]47

10 [4a-3] el-Hâc Ali Camii'nin imamet ve hitabet cihetinin Hâfız Mehmed'in oğlu Ahmed'e tevcihi

Maʿrûz,

Yabanâbad kazâsına tâbiʿ Sorkun nâm karyede vâkiʿ el-Hâc Ali Câmiʿ-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ve hitâbet cihetleri Hâfız Mehmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinde derkenâr olmağla meâl-i arz ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan İsa Beşeoğlu Mustafa b. Halil ve Hacıoğlu es-Seyyid Ahmed b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şerʿa celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Hâfız Mehmed'in fevti vâkiʿ ve dârende-i arz merkūm Ahmed sulbî sahîh oğlu olup her vechile ehil muhtâr-ı cemâʿat olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde imâmet ve hitâbet-i mezkûre babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm Ahmed'e tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 7 M sene [12]48

11 [4a-4] Göynük'ün Azaplı Köyü Camii'nde ortak olarak hatip olan Seyyid Şeyh Abdülkadir, Seyyid Mahmud ve Seyyid Mehmed'in iftira ile görevden alınmalarından sonra tekrar görevlerine döndükleri

Maʿrûz,

Marʿaş kazâsı muzâfâtından Göynük nâhiyesine tâbiʿ Azaplı karyesi Câmiʿ-i

şerîfinde ber-vech-i hasbî bi'l-iştirâk hatîb olan es-Seyyid eş-Şeyh Abdülkadir ve es-Seyyid Mahmud ve es-Seyyid Mehmed ebnâ-i es-Seyyid Abdülkadir nâm karındaşlar câhil ve nâ-ehil ve târik-i hizmet deyü iki yüz otuz üç târihinde kazâ-i mezbûr nâibi bulunan es-Seyyid Hasan Fehmi'nin arz ve inhâsına mebnî ref'inden es-Seyyid Hüseyin nâm kimesneye tevcîh olundukdan sonra mezbûr es-Seyyid Hüseyin'in istid'âsıyla hasımları zuhûrunda terâfu'-i şer' olunmadıkça kaydı derkenâr olunmaması bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcebince târih-i mezkûrda kaydı bâlâsına şerh verilmiş deyü def'a derûn-ı arzda tasrîh olunduğu üzere hasmı zuhûr ve ber-mûceb-i emr-i âlîşân mahâllinde meclis-i şer'de bi'l-muvâcehe terâfu'-i şer'-i şerîf olunmuş olduğuna binâen kaydı askerî rûznâmçesinden tafsîlen derkenâr ve meâl-i arz [ve] derkenâra imrâr-ı nazar bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz mevsûku'l-kelim erbâb-ı vukūfdan Tatar Ebûbekir Ağa b. Hüseyin ve Karahöyüklü Süleyman b. Halil ve Elbistanî oğlu İbrahim b. Ahmed ve Kırağıoğlu Ahmed b. Mehmed ve Gözoğlu Mehmed b. Osman nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti nâib-i mezbûrun merkūmlara nefsâniyeti olduğundan **[4b]** karındaşları İbrahim Halîfe imâmet cihetinde ettiği gibi ahâlîden kimesnenin haberi yoğiken isnâd-ı mâ lem yeka' ile ref' ettirip ba'de ibkāsı ahâlî tarafından murâd olunmuş ise de mezbûrun müddet-i niyâbeti mümted olduğundan herkes havfından nâşî cesâret edemeyip ba'dehû nâib-i mezbûr ma'zûl oldukda bu âna kadar dört beş def'a ibkāsı ricâsıyla pâye-i serîr-i a'lâya arz ve i'lâm takdîm olundukda hasımlarıyla terâfu'-i şer' olunmamış idiğine ve kaydı bâlâsı dahi terâfu'-i şer'-i şerîf mevkūfen meşrûh olduğuna binâen terâfu'e muhtâc olduğu tefehhüm olunarak bi'z-zarûr bu âna kadar hâlî üzere kalmışdı. El-hâletü-hâzihî mahâllinde huzûr-ı şer'-i şerîfde müfti ve ulemâ-i belde ve vücûh-ı memleket ve karye-i mezbûre ahâlîleri bi-ecmâ'ihim hazır oldukları hâlde bi'l-muvâcehe terâfu'-i şer' birle imtihân ve keyfiyet-i ahvâlleri cemâ'at-i Müslimîne suâl olunup azv olunan kelimât iftirâ-i mahz olduğu ve mezbûrun her vechile ehil ve muhtâr-ı cemâ'at ve müntehib-i ahâlî-i memleket olduğundan ref'i gadri mûcib olmuş olduğu lede'ş-şer'i'l-enver sâbite ve zâhir oldu, hatta bizler meclis-i mürâfa'ada hazır [ve] mevcûd bulunduk ve hakīkat-i hâle bu vech üzere olduğu bizim dahi ma'lûmumuzdur deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde hiç aslı olmayarak işbu gadr-i sarîhin vukū'u yalnız nâib-i mezkûr nefsâniyete binâen olmuş olduğu zâhir ve bu hâlet rızâ-yı Bârî'ye mugāyir idiği bâhir olmağın hitâbet-i mezkûre merkūm Hüseyin'in ref'inden sahib-i evvelleri merkūmûn Seyyid Şeyh Abdülkadir ve es-Seyyid Mahmud ve es-Seyyid Mehmed nâm karındaşlara ibkāen tevcîh olunmak emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 M sene [12]48

12 [4b-1] Amid'in kuyumcu esnafı şeyhinin vefatıyla yerine Seyyid Ali b. Seyyid Mehmed Said ve Seyyid Ahmed b. Yakub'un şeyhlik talepleri

Ma'rûz,

Âmid kazâsında vâki' kuyumcu esnâfının bâ-berât-ı âlîşân şeyhi olan es-Seyyid Ahmed bundan akdem bilâ-veled fevt oldukda mahlûlünden es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Mehmed Said ve es-Seyyid Ahmed b. Yakub'a kendi arzuhâlleri ve sadr-ı Anadolu-yı esbak i'lâmıyla bâ-fermân-ı âlîşân tevcîh olunup el-yevm iştirâken üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla me'mû[l]-i arzuhâl ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-yı mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Topuzoğlu el-Hâc Mehmed b. el-Hâc Ali ve İnce Ağaoğlu Yusuf b. İsmail ve Kürdoğlu Hüseyin b. İsa nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere şeyhlik-i mezkûra mutasarrıflar olan sahib-i arzuhâl merkūmân es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Ahmed olup el-yevm hayatda olduklarını ve yedlerinde olan beratları kazâen zâyi' olmuş olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu makūle şeyhlik ve ahi baba ve kethudâ ve yiğitbaşı ve sâir esnâf zâbitliği muhtâr-ı esnâf olmak Der-aliyye ve sâir cemî' memâlik-i mahrûsede cârî olan nizâm-ı mer'iyyeden olduğuna nazaran bi'l-i'lâm muhtâr-ı esnâf olmayan kimesneye kasr-ı yedlerine amel ve i'tibâr olunmamak şartıyla ber-vech-i istid'â kaydı mûcebince zâyi'den berat i'tâsı mutlaka irâde-i seniyyeye menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

[Fî] 7 M sene [12]48

13 [4b-2] Karaağaç Gölhisarı kazasındaki Yassıöyük köyü camiinin hitabet cihetinin Ahmed Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Karaağaç Gölhisar kazâsına tâbi' Yassıöyük nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfin vazîfe-i mu'ayyene ile hitâbet ciheti Ömer b. Mustafa'nın üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazaran iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mustafa b. İbrahim ve Halil b. Halil nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Ömer'in bilâ-veled fevti vâki' ve dârende-i arz merkūm Ahmed Halîfe'nin mahâllinde meclis-i şer'îde bi'l-imtihân ehliyet ve istihkākı zâhir ve muhtâr-ı cemâ'at olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde cihet-i mezkûre müteveffâ-yı

mezbûrun mahlûlünden mezbûr Ahmed Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 12 M sene [12]48

14 [5a-1] Zünnunâbad kazasındaki Şeyh Elvan Çelebi Vakfı'da hak sahiplerinden Mustafa'ya hissesinin tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra ba'de'n-nazar dârende-i arz merkūm Mustafa İslâmbol'da du'âhânemizde ma'kūd meclis-i şer'a celb ile istikşâf-ı hâl için istintâk olundukda, ber-mantûk-ı kuyûd Zünnunâbad kazâsında vâki' Şeyh Elvan Çelebi merhûmun tekye ve mezrâ'ası vakfının tevliyeti öteden berü mutlaka evlâd ve evlâd-ı evlâda meşrût olmak üzere tasarruf olunarak tevliyet-i mezkûre mutasarrıflarından biri fevt oldukda hissesi evlâdına verilegelip amel-i kadîm bu vechile cârî olagelmekle tevliyet-i mezkûrenin yevmî bir buçuk akçe ile bir buçuk rub' hissesine mutasarrıf olan babam İbrahim bundan akdem fevt oldukda ammimiz Mehmed Râgıb Efendi bir takrîb üzerine tevcîh ve berat ettirip ba'dehû karındaşlarım Mehmed ve Ahmed nâm kimesneler beni asla zikr ve ifâde etmeyerek Dîvân-ı hümâyûna arzuhâl takdîmiyle bi'l-istid'â sadr-ı Anadolu-yı esbak i'lâmıyla ammimiz mezbûrun ref'inden üzerlerine tevcîh ettirmişler ise de ben ol târihde diyâr-ı âharda bulunduğumdan mahrûm kalmamla ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ bu makūle mutlaka evlâda meşrût olan vakfın tevliyetine derece ve butûn-ı mütesâviye ve mütehâlifede bulunan cemî' evlâd-ı vâkıf seviyen mutasarrıf olmak lâzım gelir ise de karındaşlarım mezbûrân yalnız babamız müteveffâ-yı merkūmun hissesine râzı ve kāni' olduklarına binâen ben dahi ziyâde hisse mutâlebesiyle müsâvat dâ'iyesinde olmayıp ancak karındaşlarıma müşâreketi ihbâr etmemle sâlifü'z-zikr bir buçuk rub' hisse teslîs olunup sülüsü karındaşlarım mezbûrânın ref'lerinden bana tevcîh olunmak niyâzımdır ve bu kere mezbûrun takrîri vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olduğunu ve bu dahi müteveffâ-yı mezbûrun sulbî sahîh oğlu ve merkūmân Mehmed ve Ahmed'in li-ebeveyn karındaşları olup ol târihde diyâr-ı âharda bulunduğundan mahrûm ve mağdûr olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Bölükbaşıoğlu es-Seyyid Hüseyin b. Mustafa ve Mehmed Râşid b. İsmail nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-mûceb-i arz ve ihbâr sâlifü'z-zikr bir buçuk rub' hissenin sülüsü mezbûrânın ref'lerinden bi'r-rızâ merkūm Mustafa'ya tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 7 M sene [12]48

15 [5a-2] Tokat'ın Yağıbasan Medresesi Evkafı su yolları ve kuyularının temizlenmesi cihetinin Hüseyin'e tevcihi

Ma'rûz,

Tokat kazâsında vâki' Yağıbasan Medresesi Evkāfı'nın senevî bir müd hınta ile çehgânlık ciheti Ahmed Halîfe'nin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan kazâ-i mezbûrda Çay mahallesi ahâlîsinden Beyoğlu Hüseyin b. Mustafa ve Seyyid Necmeddin mahallesi ahâlîsinden Etemoğlu es-Seyyid Ahmed b. Ali nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfe celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda vakf-ı mezkûr çehgânı olanlar medrese-i mezbûrenin kuyu ve suyollarını dâimâ tefrîğ ve ıslâh ve harâb olan kanevât ve mahâll-i sâiresini dahi i'mâr edeceğine binâen mezbûr Ahmed'in hîn-i fevtinde yerine bu san'atda mahâreti olan bir kimesnenin nasbı lâzım geldiğinden nâib-i mûmâ-ileyh erbâbını ahâlîden lede's-suâl dârende-i arz merkūm Hüseyin'in san'at-ı mezkûrda mahâret-i tâmmesi olup hizmet-i mezkûreye her vechile ehil ve elyak olduğunu ahâlî-i memleket mahâllinde huzûr-ı şer'a inhâ eylediler ve fi'l-hakīka ehliyeti bizim dahi ma'lûmumuzdur deyü mazmûn-ı arzı tasdîk ve alâ-vefki'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde çehgânlık-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden merkūm Hüseyin'e tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

[Fî] 14 M sene [12]48

16 [5a-3] Mengen kazasında bulunan mezraaların tasarruf hakkının vakfiye şartlarına uygun olarak Mehmed Tahir Efendi ve Mehmed Said Efendi'de olması gerektiği

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen vilâyet-i Anadolu'da Mengen kazâsı ahâlîsinden sahib-i arzuhâl Çıkrıkçı Ali b. Mehmed nâm kimesne İslâmbol'da du'âhânemizde ma'kūd meclis-i şer'-i enverde derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr olup kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn er karındaşı Mehmed Said Ağa tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer'îsi Anadolu kuzâtından Mehmed Tahir Efendi b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde zahr-ı arzuhâlde mastûr askerî rûznâmçesi derkenârı nâtıka olduğu üzere sâlifü'z-zikr Mengen kazâsında Güncü Dîvânı'nda vâki' İmâm Mehmed ve Timurtaş ve Tekmiş müezzin ve Hacıyeri ve Mahmudyeri ve Koparanyeri ve İlyasyeri ve Orduyeri Bâyezid nâm mezrâ'aları kadîmden berü vâkıfın evlâd-ı evlâd-ı zükûru evlâdiyet [ve] meşrûtiyet üzere zabt ve tasarruf edegelip asla evlâd-ı inâsa tevcîh sebk de etmemiş ve hatta mezârî'-i

mezkûreye evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıflar olan Ahmed ve Mehmed nâm karındaşlar iki yüz yirmi iki senesi hilâlinde fevt olduklarında mezbûr Ahmed'in kızları Şerife ve Âişe ve Hafize nâm hatunlar mevcûd iken veled-i zükûru olmadığından ve bu âna kadar evlâd-ı inâsa tevcîh olmadığından bermûceb-i te'âmül-i kadîm nısfları mezbûr Mehmed'in oğulları merkûmân Mehmed Tahir Efendi ve Mehmed Said Ağa'ya babaları mahlûlünden ve nısf-ı âharları dahi ammisi merkûmun bilâ-veled-i zükûr mahlûlünden tevcîh ve berat olunmuş idiğin berat kaydında evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ta'bîri yazılması mutlaka evlâd demek olur mezbûre Şerife benim zevcem olduğundan gerek zevcem mezbûre ve gerek karındaşları mezbûretân Âişe ve Hafize **[5b]** hatunlar dahi evlâddan ve beni tevkîl etmeleriyle öyle olunmak benim gerek da'vâ ve gerek vekâletime şâhidlerim yoğise de kavl-i mücerredimle amel olunup mezârî'-i mezkûrenin nısfları babaları mahlûlünden olmak üzere mezbûrân Mehmed Tahir ve Mehmed Said'in ref'lerinden mezbûrân Şerife ve Âişe ve Hafize hatunlara tevcîh olunmak murâdımdır dedikde istikşâf-ı hâl için asîl [ve] vekîl merkûm efendi istintâk olundukda cevâbında mezârî'-i mezkûre kadîmden berü müdde'î-i mezbûrun takrîr-i meşrûhu üzere vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evlâd-ı zükûruna meşrût olmak üzere zabt ve tasarruf olunagelip amel-i kadîm bu vechile cârî olageldiği ve ber-minvâl-i muharrer ammim merkûmun hîn-i fevtinde berat kaydında imâ kılındığı vechile veled-i zükûru olmadığından bize tevcîh buyurulmuş iken kezâlik derkenârda tasrîh olunduğu üzere beratlarımız bir takrîb zâyi' oldukda mezbûr Ali'nin yedine geçip kendi oğulları Süleyman ve Ömer nâm kimesneler için müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in sulbî oğlu ve gûyâ bizim ammizâdemizdir diyerek mezârî'-i mezkûrenin nısflarını bi'r-rızâ kasr-ı yed eylediler deyü hilâ[f]-ı vâki' inhâ ile bir takrîb kendi oğulları merkûmân üzerlerine berat ettirdiği mesmû'umuz oldukda Der-aliyye'ye gelip Babıali'ye arzuhâl takdîmiyle lede'l-istid'â husûs-ı mezkûr Anadolu kādıasker-i esbak Meşrebzâde semâhatlü Abdurrahman Efendi hazretlerine havâle olundukda bizim hisse-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer mezbûrâna kasr-ı yedimizin aslı olmayıp ve ilimlerimiz dahi lâhık değil iken mücerred hilâf-ı inhâ ile mağdûriyetlerimiz vâki' idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden cemm-i gafîr kimesnelerden tahkīk ve huzûr-ı âlîye i'lâm ettikde i'lâmları mûcebince nısf hisse-i mezkûreler mezbûrân ref'lerinden bâ-fermân-ı âlî bize ibkā ve yedimize müceddeden berat-ı âlî i'tâ buyurulmuş idi deyip evvelâ mezbûr Ali'nin takrîri üzere kaydında evlâda meşrûta olduğuna dâir bir lafz-ı mezkûr olmayıp fakat münderic olan evlâdiyet ve meşrûtiyetle üzere ta'bîrinin bir tarafa şümûlü olduğunu mütevellî-i vakf evlâd-ı zükûrdan olsa yâhûd evlâd-ı inâsdan bulunsa yâhûd zükûr inâs müsâvî olsalar yine bu ta'bîr yazılmak usûl-i sebkden olduğundan yalnız bu ibâre mutlaka evlâda meşrûtiyeti mutazammın olmadığı ve ma'a hâzâ mezbûrun iddi'âsı mahz şurût-ı vâkıfda tesâmu' ile şehâdet makbûle olmayıp lisân-ı vâkıfdan istimâ' ile

tescîlini ısbâta muhtâc ve vakf-ı mezkûrlar evkāf-ı kadîmeden olduğuna nazaran tescîlini isbât müteʿayyen ve makbûle tescîli sâbit olmayan evkāf-ı kadîmde şerʿan amel-i kadîm muʿteber olup o misillü kavl-i mücerred ve ihtimâlât-ı zanniye ile medâr-ı hükm-i şerʿî olmadığından onunla amel-i kadîmi bi-gayr-ı câiz olduğu ve vakf-ı mezkûrlarda müddeʿî-i mezbûrun takrîr ve ihbârı ve derkenârlar nâtık olduğu üzere evlâd-ı inâsın tasarrufu vâkiʿ olmayıp evlâd-ı zükûr mutasarrıf olmak üzere teʿâmül-i kadîm cârî olagelmiş idiği emr-i âşikâr olduğundan mâʿadâ henüz bilâ-sübûti'l-vekâle hasm-ı şerʿî olamayıp mezbûrâna suâl dahi teveccüh etmediği mezbûr Ali'ye tefhîm ve bî-vech-i şerʿî muʿârazadan menʿ olunmak mûcebince mezrâʿa-i mezkûreler kemâ-kân mezbûrân Mehmed Tahir Efendi ve Mehmed Said Efendi'nin zabt ve tasarrufları iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 11 M sene [12]48

Fî 14 R sene [12]58 kaydı ihrâc olunmuşdur.

17 [5b-1] Sinop'un Çarşamba nâhiyesindeki Kutluhanı Vakfı tevliyetinin kime ait olduğunun araştırıması

Maʿrûz,

İşbu arzuhâl ve derkenârlar mütâlaʿa olundukda asâkir-i hâssa-i şâhâneden Mülâzım Ahmed Ağa kullarının Südde-i saʿâdete takdîm eylediği arzuhâli mefhûmunda Sinob sancağında Çarşamba nâhiyesinde vâkiʿ babası Mehmed nâm kimesne ile bâ-berât-ı âlîşân bi'l-münâsafa mütevellîsi oldukları Kutluhanı nâm-ı diğer Kerbansaray Vakfı'nın arâzî ve müsakkafât-ı sâiresinden mütevellîye âid olan öşr-i mahsûlü nâhiye-i mezbûre ahâlîsinden Öküzoğlu Mehmed b. Mustafa ve Karagülleoğlu Ömer nâm kimesneler bin iki yüz yirmi üç senesinden berü bilâ-sened ashâb-ı zirâʿatden tegallüben ahz eylediklerinden bahisle mahâllinde maʿrifet-i şerʿle olunması bâbında emr-i âlîşân sudûrunu istidʿâ etmekle kuyûda lede'l-mürâcaʿa tevliyet-i mezkûre vech-i meşrûh üzere merkūmun bâ-berât-ı âlîşân üzerlerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nden derkenâr olunmağla sahib-i arzuhâl merkūmun yedinde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda bir vakıf karye toprağında tapu ile tarlalara mutasarrıf olan kimesnelerin ber-mûceb-i emr ü defter mütevellîye verecekleri öşr-i mahsûlü Amr tegallüben ol kimesnelerden ahz ile mütevellîsi ol kimesnelerin tevkîli ve ihâleleriyle öşr-i merkūmu vakıf için Amr'dan almağa kādir olur deyü mastûr ve musarrah olmağın bu sûretde mahâllinde meclis-i şerʿ-i şerîfde müfti ve bi'l-cümle ulemâ-i belde ve vücûh-ı ahâlî hazır oldukları hâlde evvelâ vakf-ı mezkûr toprağında arâzî ve müsakkafâtve sâir akārâta mutasarrıf olanlar kimler ise herbiri taraflarından mütevelliyân-ı mezbûrân Mehmed ve Ahmed'i vech-i şerʿî üzere tevkîl eylediklerinden sonra müvekkilleri olan ashâb-ı **[6a]** zirâʿatin ol târihden berü beher sene mütevellîye

verecekleri öşr-i mahsûlün buğday ve ecnâs ve evsâfını beyân ile tashîh-i da'vâ olunarak mütevelliyân-ı mezbûrân Ahmed ve Mehmed ile merkūmân Öküzoğlu Mehmed ve Karagülleoğlu Ömer'i bi'l-muvâcehe gadr ve himâyeden ârî hak ve adl üzere ber-nehc-i şer'î mürâfa'a edip zımnında ne vechile hükm-i şer'î lâhık olur ise ona göre iktizâsına bakılmak için emr ü fermân.

Fî 15 M sene [12]48

18 [6a-1] Erzincan'daki Halil Çelebi Mescidi Vakfı'na ait tevliyetin tamamının Seyyid Süleyman'a tevcîhi

Ma'rûz,

Erzincan kazâsı muzâfâtından olan ( ) nâm karyede merhûm Halil Çelebi Mescid-i şerîfi Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi olan es-Seyyid Mustafa bundan akdem fevt oldukda tevliyet-i mezkûre sulbî sahîh oğulları Hâfız İbrahim ve Abdurrahman'a intikāl etmiş ise de merkūm Hâfız İbrahim tevliyet-i mezkûreyi bir takrîb kendi üzerine müstakillen tevcîh ve berat ettirtip ba'dehû merkūm Hâfız İbrahim iki yüz otuz senesi[nde] fevt oldukda merkūm Abdurrahman âkıl ve bâliğ olduğu hâlde tevliyet-i mezkûreden rızâsıyla huzûr-ı şer'de keff-i yed edip ol vechile otuz beş târihine kadar beş sene umûr-ı vakf-ı şerîf mu'attal kaldıktan sonra tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm Hâfız İbrahim'in bilâ-veled mahlûlünden Abdullah b. Hâfız Hasan nâm kimesneye tevcîh ettirilip ba'dehû mezbûr Abdurrahman tevliyet-i mezkûre kimesneye meşrûta değil iken mücerred babam nânpâresidir diyerek nısfını merkūm Abdullah'ın ref'inden kendi üzerine tevcîh ettirdikten sonra ol dahi fevt olup nısf hisse-i mezkûre mahlûlünden diğer karındaşı es-Seyyid Süleyman'a tevcîh olunmuş ise de merkūm Süleyman mühîn-i vakf olduğundan başka ehl-i mürtezika beynlerinde ihtilâl ve münâkaşayı mûcib vakf-ı şerîfin ibtâlini müstevcib olduğundan bahisle nısf tevliyet-i mezkûre merkūm Süleyman'ın ref'inden merkūm Abdullah'ın hissesine ilhâkan tevcîhi Erzincan nâibi sâbık tarafından Südde-i sa'âdete vârid olan i'lâmda derc ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî kuyûd-ı lâzımesi ba'de'l-ihrâc muktezâ-yı şer'îsi taraf-ı şer'den isti'lâm olundukda müteveffâ-yı merkūm Abdurrahman'ın keff-i yed husûsu berat-ı şerîfe derc olunmayarak merkūm Hâfız İbrahim'in mahlûlünden tevcîh olunmuş olduğundan kānûn-ı tevcîhâtda bu mertebe keff-i yed kifâyet etmeyip ve bu makūle kimesneye meşrûta olmayan cihâtda tevcîh-i pâdişâhâne mu'teber ise de bir vakfın mütevellîsinin vakfa hıyâneti şer'an sâbit olur ise ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe azli lâzım geleceği derkâr olup lâkin ihânet ve hıyânet denilen nedir mübeyyen ve ma'lûm değil iken azl îcâb etmeyip vech-i şer'î üzere beyâna muhtâc olduğundan tarafeyn mahâllinde huzûr-ı şer'-i şerîfde müfti ve ulemâ-i belde ve bi'l-cümle ehl-i mürtezika ve bî-garaz müsin ve ihtiyâr ahâlî-i karye hazır oldukları hâlde

gadr ve himâyeden ârî hak ve adl üzere bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î mürâfa'a olunup fi'l-hakīka şer'an azlini mûcib hıyâneti muvâcehesinde yegān yegān beyân olunarak vech-i şer'î üzere sâbit olur ise ona göre iktizâsına bakılmak için keyfiyeti alâ-vechi's-sıhha Der-aliyye'ye arz ve i'lâm olunmak bâbında Erzincan nâibine hitâben sene-i sâbıkā Ramazanı'nda sadr-ı Anadolu sâbık i'lâmıyla sâdır olan emr-i celîlü'ş-şân Erzincan Mahkemesi'ne lede'l-vürûd müfti ve ulemâ ve sulehâ ve cemâ'at-i Müslimîn ve bi'l-umûm karye-i mezbûre ahâlîsi hazır oldukları hâlde hasmeyn muvâcehesinde lede't-terâfu' keyfiyeti suâl olundukda merkūm Süleyman'dan cümlesi râzı ve şâkirler olup ulemâdan ehl-i hak âdem olduğunu ve tevliyet-i mezkûrenin tamamı eben an-ceddin nânpâreleri iken mezbûr Abdullah bir takrîb nısfını üzerine berat ettirip şimdi nısf-ı âharını dahi merkūm es-Seyyid Süleyman'dan ref' ve tamam-ı tevliyeti istishâb ile hem vakf-ı şerîfe hıyânet ve merkūma gadre sâlik olduğunu ve merkūm Abdullah'dan bir vechile râzılar olmadıklarını cümle ahâlî ihbâr ve inhâ ve tevliyet-i mezkûrenin mecmû'u merkūm es-Seyyid Süleyman'a tevcîh ve ol vechile vakf-ı şerîf müceddeden ihyâ buyurmasını niyâz ve iltimâs eyledikleri hâlâ Erzincan nâibi mûmâ-ileyhin i'lâmında münderic olmağla inhâ ve istid'âya nazaran muktezâ-yı şer'îsi i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-yı mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan ve Anadolu kuzâtından Müftizâde es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi b. es-Seyyid İsmail Hakkı ve es-Seyyid Abdülgani Şâkir Efendi b. es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid Ahmed Sıdkı Efendi b. es-Seyyid Ahmed ve İsmail Hakkı Efendi b. Mehmed Nuri ve Müftizâde Mehmed Kâmil Efendi b. Mehmed Tahir ve Enverîzâde Mehmed Said Efendi b. Mustafa nâm kimesneler huzûr-ı şer'a celb ile keyfiyet gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda fi'l-hakīka mezbûr es-Seyyid Süleyman imâmet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf ve her vechile tevliyete ehil ve elyak olduğundan mâ'adâ mezbûr es-Seyyid Süleyman dahi müteveffâ-yı evvel merkūm Mustafa'nın oğlu olmağla babası mezbûrun hîn-i hayatında karındaşları ile buna dahi tevcîh olunmak ve karındaşları vefât ettikde hisseleri yine buna verilmek iktizâ eder iken diyâr-ı âharda bulunduğundan mektûm ve mağdûr olduğu ve mezbûr Süleyman tevliyet-i mezkûre hissedârı olduğundan vakf-ı mezkûrun muhâsebesi iltimâsıyla mahâllinde ma'rifet-i şer'le rü'yet olunarak zimmetinde mal-ı vâkıfdan on bin guruş zuhûr edip ekl ü bel' ve itlâf etmiş olduğu tahakkuk ederek zaman lâzım gelmiş ise de tahsîli mümkün olamayacağından Erzurum sancağı vâlîsine iştikâ etmekle vâlî-i müşârün-ileyh tarafından dahi buyruldu tasdîriyle mal-ı vakfın tahsîli murâd olundukda envâ'-ı dek ve desîse ile bir takrîb firâr ve nâib-i sâbıkı itmâ' ile hilâf-ı vâki' olarak aldığı arz ile Der-aliyye'ye gelip zimmetinde olan mal-ı vakfı vermemek ve kendi hıyânetini setr etmek için mezbûr Süleyman'a hiyânet-i lafzıye azviyle hissesini üzerinden [**6b**] ref' etdirmek dâ'iyesinde olmuş ise de müsâ'ade olunmayarak

mahâllinden şer‘-i şerîfe havâlesi vakf-ı şerîf hakkında lütf-ı mahz olmuş ve bu def‘a lede’t-terâfu‘ icrâ-yı şer‘-i şerîf olunmuş olmağla eğer bundan sonra dahi tevliyet-i mezkûre mezbûr Abdullah’ın üzerinde kalır ise vakf-ı şerîfin bütün bütün mahv ve muzmahil olacağı âşikâr olduğuna ve tevliyet-i mezkûre merkūm Süleyman’ın babası ciheti iken hîn-i fevtinde mektûm ve mağdûr kaldığına binâen sıyâneten li’l-vakf-ı şerîf tevliyet-i mezkûrenin nısf hissesi huzûr-ı şer‘îde hıyâneti zâhir ve mübeyyen olan merkūm Abdullah’ın ref‘inden merkūm Süleyman’ın hissesine ilhâkan tevcîh olunmak mesûbât-ı celîleden deyü herbiri alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu makūle kimesneye meşrûta olmayan tevliyet mutasarrıflarının hîn-i fevtinde ahâlî-i kazâ ve ehl-i mürtezikanın râzı ve müteşekkir oldukları emânet ve istikāmeti zâhir evlâdı kaldığı takdîrce ecânibe verilmeyip kānûnen evlâdına verilegeldiğine mâ‘adâ mezbûr Abdullah’ın hiyâneti ihbâr-ı umûmiyle zâhir ve mübeyyen ve bu misillü vakfa hiyâneti zâhir olan mütevellînin ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe azli lâzım gelmekle bu sûretde tevliyet-i mezkûrenin nısfı mezbûr Abdullah’ın ref‘inden merkūm es-Seyyid Süleyman’a tevcîh olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 11 M sene [12]48

19 [6b-1] Eskişehir’de Seyyid Mehmed Emin’in ahî babalıkdan azledilerek yerine Seyyid Mehmed’in tayini

Ma‘rûz,

Eskişehir kazâsında vâki‘ esnâf üzerlerine bâ-berât-ı âlîşân ahî baba olan es-Seyyid Abdullah fevt oldukda ahî babalık-ı mezkûr mahlûlünden iki yüz yirmi sekiz senesi Müftizâde es-Seyyid Mehmed Emin nâm kimesneye tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid‘â ve derkenâra nazar ve husûs-ı mezbûru bî-garaz erbâb-ı vukūfdan bi’t-taharrî tahkīk ve keyfiyeti i‘lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr esnâfından bu esnâda Der-aliyye’ye gelen es-Seyyid Mustafa b. Ahmed ve İbrahim b. Hüseyin ve Ali b. Mustafa ve es-Seyyid Mehmed b. Osman ve es-Seyyid Ahmed b. Ahmed ve Mustafa b. Hüseyin ve Ali b. Ahmed ve Ömer b. Hasan ve Hasan b. Ömer nâm kimesneler ve sâir cemm-i gafîr ve cemî‘-i kesîr kimesneler huzûr-ı şer‘a gelip bu makūle esnâf kethudâ ve yiğitbaşı ve ahî babalıkları esnâfın muhtârı olan kimesne olmak ve bir takrîb muhtâr-ı esnâf olmayan kimesne nasb olmuş ise dahi esnâfın iltimâsıyla azl ve yerine muhtâr-ı esnâf olan kimesne nasb olunmak Der-aliyye ve cemî‘ memâlik-i İslâmiye’de câri olan usûl-i mer‘iyye ve nizâm-ı mu‘tebereden ve bâ-husûs hademe-i şer‘-i şerîfe bu makūle esnâf riyâseti teveccühünün vukū‘u yoğiken mezbûr Müftizâde es-Seyyid Mehmed Emin beldemiz mahkemesi başkâtibi olmak takrîbiyle mutlaka kendine me’kel ve îrâd olmak

için bir takrîb üzerine tevcîh ettirip esnâf fukarâsına gûnâ-gûn zulm ü teʿaddîye cesâret etmekle biʾd-defaʿât refʿinden âhara tevcîhi niyâzıyla hükkâm-ı beldeden taleb olunmuş ise de ber-vech-i muharrer başkâtib olduğundan iʿlâm verdirmeyip ol vechile hâlimiz diğer-gûn olmağla başkâtib-i mezbûr ahî babalıkdan azl ve yerine esnâfımız kudemâsından olup örf ve âdetimize vâkıf ve şurût-ı nizâmımızı ârif ve her vechile ahî babalık umûrunu rüʾyete muktedir olan derûn-ı arzuhâlde mezkûrüʾl-ism es-Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesne üzerimize ahî baba nasb ve taʿyîn olunmak niyâzımızdır deyü istidʿâ ve istirhâm etmekle zıll-ı zalîl-i şâhânede müstezıl ve mahmî olan fukarâ ve zuʿafâya mikdâr-ı zerre zulm ü teʿaddî vukūʿuna rızâ-yı merâhim-irtizâ-yı mülûkâne olmayıp kâffe-i reʿâyâ ve berâyâ ve âmme-i bây ü gedânın sâye-i şefkat-vâye-i tâc-dârânede âsâyiş-i hâl ve arâmiş-i bâlleri nuhbe-i efkâr-ı hayriyet-âsâr-ı pâdişâhâne olduğundan mâʿadâ fî-nefsiʾl-emr hademe-i şerʿ-i şerîfin esnâf riyâseti olmasının hiç münâsebeti olmadığına ve fiʾl-vâkiʿ bu makūle esnâf rüesâlığı bir takrîb muhtâr-ı esnâf olmayan kimesneye geçmiş olsa dahi esnâfın iltimâsıyla azl ve yerine muhtâr-ı esnâf olan kimesnenin nasbı Der-aliyyeʾye ve cemîʿ memâlik-i mahrûsede cârî olan nizâm-ı belde ve usûl-ı muʿtebereden olduğuna binâen mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin ahî babalıkdan azl ve yerine muhtâr-ı esnâf olan mezbûr es-Seyyid Mehmed nasb ü taʿyîn olunmağla berat kaydı dahi mezbûr es-Seyyid Mehmed Eminʾden refʿ [ve] merkūm es-Seyyid Mehmedʾe tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı âlîşân iʿtâ olunmak ve başkâtib-i mezbûrun nüvvâba hulûl ile ifsâddan hâlî olmayacağı vâzıhâtdan olmağla fîmâ-baʿd bu husûsa dâir arz ve iʿlâm vürûdunda sadr-ı Anadolu huzûrunda esnâfla muvâcehe olunmadıkça refʿine taʿarruz olunmamak için kaydı bâlâsına şerh verilmek muktezâ-yı adâlet idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 17 M sene [1]248

20 [6b-2] Niksar'ın Hevekse köyündeki Kâtib Nasuh Vakfı'na ait cüzhanlık cihetinin Seyyid Mehmed'e tevcihi

Maʿrûz,

Niksar kazâsına tâbiʿ Hevekse nâm karyede vâkiʿ Kâtib Nasuh Vakfı olup senevî bir hatm-i şerîf tilâvet etmek üzere karye-i mezbûre mâlikânesinden vazîfe-i muʿayyene ile hatimhanlık ciheti Mustafa b. Halilʾin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazaran iktizâsı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyyeʾye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed b. Hüseyin ve Ahmed b. Ömer nâm kimesneler meclis-i şerʿa celb ile keyfiyeti gereği gibi suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Mustafaʾnın bilâ-veled fevti ve dârende-i arz merkūm es-Seyyid Mehmedʾin cihet-i

mezkûreye ehliyeti ve istihkākı olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde cihet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden merkūm es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 11 M sene [12]48

21 [7a-1] Amasya'daki Saraçhâne Mescidi'ndeki imamlık cihetinin Seyyid Ahmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Amasya kazâsında vâki' Saraçhâne Mescid-i şerîfinde yevmî nîm akçe vazîfe ile nısf hisse imâmet ciheti es-Seyyid Ali Halîfe b. es-Seyyid Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid'â ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Dizdâroğlu es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Mehmed ve Hacı Ahmed oğlu es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Abdullah nâm kimesneler huzûr-ı şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr es-Seyyid Ali Halîfe'nin bilâ-veled fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Ahmed li-ebeveyn er karındaşı ve muhtâr-ı cemâ'at olduğunu her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde ba'de'l-ihbâr mezbûrun ehliyet ve istihkākı dahi lede'l-imtihân zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde nısf imâmet-i mezkûre bi'n-nefs varıp edâ-i hizmet eylemek şartıyla birâderi müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden merkūm es-Seyyid Ahmed'e tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 27 M sene [12]48

22 [7a-2] Mucur kazasının Göynük köyünde bulunan Mustafa b. Selim'in yaptırdığı caminin imamet ve hitabet cihetinin Hacı Hasan Halîfe b. Memiş'e tevcihi

Ma'rûz,

Hacı Bektaş ma'a-Mucur kazâsına tâbi' Göynük nâm karyede vâki' Mustafa b. Selim nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ve hitâbet cihetleri Abdülhalim b. Ahmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla inhâ ve derkenâra nazaran muktezâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen ciheteyn-i mezkûreteyn mutasarrıfı olduğu karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Şahmanoğlu Hasan b. İsmail ve Küçükoğlu Halil b.

Ömer nâm kimesnelerin bi'l-muvâcehe alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir olan mezbûr es-Seyyid Abdülhalim meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr el-Hâc Hasan Halîfe b. Memiş nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum ciheteyn-i mezkûreteyni hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırımla merkūm el-Hâc Hasan Halîfe'ye kasr-ı yed ve yedimde olan atîk beratımı huzûr-ı şer'de merkūma teslîm etmemle kasr-ı yedimden tevcîh buyurulması niyâzımdır deyü istid'â ve mezbûrun ehliyet ve istihkākı lede'l-imtihân zâhir ve hüveydâ olmağla bu sûretde ciheteyn-i mezkûreteyn merkūm es-Seyyid Abdülhalim'in kasr-ı yedinden bi'n-nefs varıp edâ-yı hizmet etmek şartıyla mezbûr el-Hâc Hasan Halîfe'ye tevcîh ve atîk beratı kaleminde battala hıfz olunarak yedine müceddeden berat-ı âlîşân i'tâsı bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 15 M sene [12]48

23 [7a-3] Amasya'nın Taşâbad kazası Değirmenli köyünün Sultan Hatun Vakfı'na mı yoksa Hanım Hatun Vakfı'na mı ait olduğunun tespiti

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Amasya sancağında Taşâbad kazâsına tâbi' Değirmenli karyesi vakfında Defter-i hâkānî kaydı Sultan Hatun ve berat kaydı Hanım Hatun lafzıyla muharrer olduğundan münâza'a vukū' bulduğuna binâen müdde'î ve müdde'â-aleyh mahâllinde meclis-i şer'de muvâcehe olunup zikrolunan Değirmenli karyesi bu âna kadar kangı vakıf tarafından zabt ve tasarruf olunagelmişdir ve Sultân Hatun Vakfı'na Hanım Hatun Vakfı dahi ıtlâk olunagelmiş midir ve te'âmül-i kadîm ne vechiledir ehl-i vukūfdan gereği gibi etrâfıyla tahkīk ve tarafeyn gadr ve himâyeden ârî olarak ber-nehc-i şer'î terâfu' birle hakīkati alâ-vechi's-sıhha Der-aliyye'ye i'lâm olunmak bâbında Anadolu kādıasker-i esbak i'lâmıyla iki yüz otuz beş senesi Saferü'nde emr-i âlî sâdır oldukdan sonra ve vakf-ı mezkûr arâzî ve hâsılâtının ber-mûceb-i Defter-i hâkānî mahallerinde zabtı bâbında defter emîni sâbık arzıyla iki yüz kırk dört senesi Şevval'inde dahi diğer emr-i âlî sâdır olduğu meâl-i kuyûddan müstebân ve emr-i sâbık-ı mezkûr muhterik olduğu beyânıyla kaydı mûcebince emr-i âlîşân ısdârı istid'â olunduğu meâl-i arzuhâlden müstefâd ve nümâyân olmağın bu sûretde emr-i mezkûrun mahâlline vusûlüyle zımnında bir gûne cevâb vârid ve kaydı bâlâsına şerh verilmiş olduğundan keyfiyeti ma'lûm <<olmadığından>> olunamamağla eğer emr-i mezkûr mahâlline vürûd ile mürâfa'a ve zımnında hükm-i şer'î lâhık olmuş ise müntakız olmayacağı ma'lûm-ı devletleri buyruldukda işbu emr-i âlîşâna binâen istînaf olunmayıp eğer henüz terâfu'-i şer'-i şerîf olunmamış ise <<tarafeyn bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î mürâfa'a ve

ihkāk olunarak>> kadîmî vechile zabtı lâzım gelmekle tarafeyni bi'l-muvâcehe şer'an mürâfa'a [ve] hakīkat-i hâli Der-aliyye'ye i'lâm olunmak bâbında emreyn-i mezkûreyn meâlleri derciyle müceddeden emr-i âlîşân ısdârı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri olur ise ol bâbda emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 3 S sene [12]48

24 [7b-1] Eskişehir nâhiyesi Muttalib köyündeki Kulağuz Zaviyesi Vakfı zâviyedarı Seyyid Yakub Halîfe'nin vakfın gelirlerine müdahale etmemesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenârlar ve defter emîni izzetlü efendi bendelerinin arzına nazar olundukda Sultanönü sancağında Eskişehir nâhiyesinde Muttalib karyesinde vâki' Kulağuz Zâviyesi Vakfı'nın yevmî bir akçe vazîfe ile zâviyedârlığı es-Seyyid Yakub Halîfe'nin ve zâviye-i mezkûrenin tevliyeti dahi sahib-i arzuhâl Hâfız Mustafa'nın ve yine livâ-i mezbûrda Karacaşehir nâhiyesinde Kulağuz Zâviyesi Vakfı'ndan üç aded çiftlik mutasarrıflığı dahi yine sahib-i arzuhâl-i mezbûrun başka başka berat-ı âlîşân ile üzerlerinde iken zâviyedâr-ı mezkûr vazîfe-i mezkûresine kanâ'at etmeyip müstagallât-ı vakfa müdâhale eylediğinden bahisle men'i bâbında emr-i şerîf istid'â olunduğu meâl-i arzuhâlden ve bu husûsa dâir Defter-i hâkānî muktezâsıyla amel olunmak bâbında Dîvân-ı hümâyûndan emr-i âlî sâdır olmuş olduğu derkenârdan müstebân ve defterhânesi keyfiyeti dahi Defterhâne-i âmireden ba'de'l-ihrâc muktezâsı Defter-i hâkānî? emîn-i mûmâ-ileyh arz etmiş olmağla bu sûretde müstagallât-ı vakf mütevellî tarafından zabt [ve] mezrâ'adâr ve zâviyedâr ve sâir bu misillü cihat mutasarrıfları vazîfe-i mu'ayyenelerini mütevellîden almaları lâzım geleceği ma'lûm-ı devletleri buyruldukda emîn-i mûmâ-ileyhin arzı mûcebince mukaddemâ sudûr eden emr-i âlî derciyle Anadolu Muhâsebesi'nden iktizâsı üzere emr-i âlîşân ısdârı bâbında fermân veliyyü'l-emrindir.

Fî 5 S sene [12]48

25 [7b-2] Karaağaç Yalvaç kazasının Çarsaray köyü Camii hitabet cihetinin Süleyman, Mustafa ve Ömer'e iştiraken tevcihi

Ma'rûz,

Karaağaç Yalvaç kazâsına tâbi' Çarsaray karyesi Câmi'-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile hitâbet ciheti es-Seyyid Yusuf Halîfe'nin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz [ve] derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı

vukūfdan Arıkoğlu es-Seyyid Veliyüddin b. es-Seyyid Ali ve Hüseyinoğlu es-Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Molla Yusuf'un fevti vâki' ve dârendegân-ı arz merkūmûn Süleyman ve Mustafa ve Ömer nâm kimesneler sulbî sahîh oğulları ve herbiri ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olduklarını alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde tekessür-i huddâm maddesinde edâ-yı hizmet fâidesi derkâr olduğuna nazaran cihet-i mezkûre babaları müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğulları merkūmûna iştirâken tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

Fî 27 M sene [12]48

26 [7b-3] Karaağaç Yalvaç kazasının Çarsaray köyü Camii imamet cihetinin Süleyman, Mustafa ve Ömer'e iştiraken tevcihi

Ma'rûz,

Karaağaç Yalvaç kazâsına tâbi' Çarsaray karyesi Câmi'-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ciheti es-Seyyid Yusuf Halîfe'nin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Arıkoğlu es-Seyyid Veliyüddin b. es-Seyyid Ali ve Hüseyinoğlu es-Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Yusuf'un fevti vâki' ve dârendegân-ı arz merkūmûn Süleyman ve Mustafa ve Ömer nâm kimesneler sulbî sahîh oğulları ve herbiri ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olduklarını alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde tekessür-i huddâm maddesinde edâ-yı hizmet fâidesi derkâr olduğuna nazaran cihet-i mezkûre babaları müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğulları merkūmûna iştirâken tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 27 M sene [12]48

27 [7b-4] Devrekânî kazasının İnceğiz köyündeki Halil Bey Camii'nin imamet ve hitabet cihetlerinin Seyyid Mehmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Devrekâni kazâsına tâbi' İnceğiz nâm karyede vâki' Halil Bey Câmi'-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyene ile imâmet ve hitâbet cihetleri es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin es-Seyyid Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid'â ve derkenâra nazar ve lede't-terâfu' iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır

olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen mezbûr es-Seyyid Hâfız Mehmed meclis-i şer‘-i münîrde büyükbabası es-Seyyid Mehmed b. Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip ciheteyn-i mezkûreteyn fi’l-asl büyük pederim merkūm es-Seyyid Mehmed’in üzerinde iken kasr-ı yedinden sulbî oğlu babam diğer es-Seyyid Mehmed’e tevcîh olunmuş ve ba‘dehû onun dahi mahlûlünden bana tevcîh buyurulmuş ise de büyük pederim merkūm ciheteyn-i mezkûreteyni ben rızâmla kasr-ı yed etmeyip fakat yedimde olan beratımı oğlum müteveffâ-yı mezbûra li-ecli’l-hıfz emâneten bırakmış idim deyü da‘vâya tesâddîettikde merkūm es-Seyyid Mehmed ceddim olup tatyîb-i hâtırı mültezimim olduğundan ciheteyn-i mezkûreteyni hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ile mezbûr es-Seyyid Mehmed’e kasr-ı yed ve beratımı dahi huzûr-ı şer‘de teslîm etmemle ciheteyn-i mezkûreteyn kasr-ı yedimden ceddim mezbûra tevcîh buyurulmak niyâzımdır deyüp bu vechile bi’t-terâzî kat‘-ı nizâ‘ etmeleriyle bu sûretde ciheteyn-i mezbûreteyn kasr-ı yedden ceddi merkūma tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 9 S sene [12]48

28 [8a-1] Ürgüb kazasının Avanos köyündeki Solak Ahmed Muallimhanesi sıbyanlık muallimliği, Bayır mahallesindeki Dolamaoğlu Camii imam-ı sânîlik ve hitabet cihetlerinin Seyyid Abdülhamid Halîfe’ye tevcihi

Ma‘rûz,

Nevşehir ma‘a-Ürgüb kazâsına tâbi‘ Avanos karyesinde Hasan Beşe Câmi‘-i şerîfi ittisâlinde vâki‘ Solak Ahmed Mu‘allimhânesi’nin ber-vech-i hasbî mu‘allim-i sıbyânlık ve yine karye-i mezbûrede Bayır mahallesinde vâki‘ mezbûr Hasan Beşe’nin binâ ve Dolamaoğlu’nun tevsî‘ eylediği câmi‘-i şerîfde ber-vech-i hasbî imâm-ı sânîlik ve yine karye-i mezbûrede vâki‘ Dolamaoğlu nâm sahibü’l-hayrın binâ ve es-Seyyid Ali nâm sahibü’l-hayrın minber vaz‘ eylediği câmi‘-i şerîfde ber-vech-i hasbî hitâbet cihetleri el-Hâc Abbas Halîfe b. Ömer’in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olmağla iktizâsı i‘lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye’de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Hâfız Ahmed b. Abdullah ve es-Seyyid Hasan b. Osman ve Ali b. Ali nâm kimesneler huzûr-ı şer‘a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olunarak derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere cihât-ı mezkûreyi mezbûr el-Hâc Abbas Halîfe’nin sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Abdülhamid’e kasr-ı yedi rızâsıyla idiği vâki‘ ve mezbûr es-Seyyid Abdülhamid dahi her vechile ehil ve elyak ve muhtâr-ı cemâ‘at olduğunu herbiri alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde şurûtu mûcebince atîk beratları kaleminde battala hıfz olmağla ve bi’n-nefs edâ-yı hizmet etmek şartıyla cihât-ı mezkûre merkūm el-Hâc Abbas

Halîfe'nin kasr-ı yedinden mezbûr es-Seyyid Abdülhamid Halîfe'ye tevcîh olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 S sene [12]48

29 [8a-2] Amasya kazası Argoma nâhiyesindeki Koli köyü nısf mâlikânesinin Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Amasya kazâsı nevâhîsinden Argoma nâhiyesine tâbi' Koli karyesinin nısf mâlikânesi Şeyh Alâaddin Vakfı olup evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed b. Osman bundan akdem fevt oldukda ecânibden Mehmed b. el-Hâc Mustafa'ya tevcîh ve berat olunmuş ise de hilâf-ı şurût-ı vâkıf olduğuna binâen ref'inden müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mehmed'in li-ebeveyn kız karındaşı Hafize Hatun bt. el-mezbûr Osman'a sadr-ı Anadolu-yı esbak i'lâmıyla bin iki yüz kırk beş senesi Cumâdelûlâsı'nda bâ-fermân-ı âlîşân tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid'â ve derkenâra nazar ve meşrûtiyeti keyfiyeti tahkīk ve iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Amasya kasabasında Mehmed Paşa ahâlîsinden İstanbul'da Bâbıâlî civârında Beşir Ağa Medresesi'nde sâkin Müftizâde es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Mehmed ve yine kasaba-i mezbûrede İmâret mahallesi ahâlîsinden İstanbul'da Ebulfeth Sultan Mehmed Han medârisinden Ayak Kurşunlu medresesinde sâkin Hocazâde es-Seyyid Davud Efendi b. es-Seyyid Mustafa ve yine kasaba-i mezbûrede Şamice mahallesi ahâlîsinden ve süvâri-yi hâssa alaylarından sekizinci alayda birinci yüzbaşının birinci onbaşısında on birinci nefer Özbekoğlu Mehmed Ağa b. Mehmed ve yine kasaba-i mezbûrede Hacı İlyas mahallesi ahâlîsinden ve alay-ı mezkûrda yüzbaşı-yı merkūmun ikinci onbaşısında sekizinci nefer Şahinoğlu es-Seyyid Mehmed Emin b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda nısf mâlikâne-i mezkûre vâkıf-ı mûmâ-ileyhin mutlaka evlâd ve evlâd-ı evlâdına meşrûta olmak üzere te'amül-i kadîm cârî olageldiğini ve inhâ olunduğu üzere mezbûre Hafize Hatun'un bilâ-veled fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe müteveffât-ı mezbûre Hafize'nin babası merkūm Osman'ın li-ebeveyn karındaşı Hüseyin'in sulbî sahîh oğlu ve karye-i mezbûrenin hasran meşrûtun-lehi olup müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde nısf mâlikâne-i mezkûre te'âmül-i kadîme nazaran müteveffât-ı mezbûrenin bilâveled mahlûlünden meşrûtun-lehi olduğu ihbâr olunan merkūm es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

Fî 11 S sene [12]48

30 [8a-3] Maryem Nasraniye'nin bağ hîbesi konusunda hasımları ile muhakeme edilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu i'lâma nazar olundukda bâ'isetü'l-i'lâm Maryem Nasrâniyenin hasımlarıyla mahâllinde hîbe nizâ'ına dâir mürâfa'alarının şer'le rü'yet olunması bâbında emr-i âlîşân ısdârı niyâzından ibâret olup lâkin evvelâ i'lâmda mezkûr kürûmu mülk bağın yeri ne sûretde olduğu ya'ni yeri dahi mülk mü yâhûd arz-ı mîrî mi yâhûd arsa-i mevkūfe mi mübeyyen olmayıp ma'a hâzâ eğer yeri arz-ı mîrî, ya mevkūf ise ibtidâ yerini sahib-i arz bâ-mütevellî izniyle mevhûbün-leh olan şahsa fâriğ olmadıkça hîbe-i sahîha olmaz ve menzilden hîbe olunan mahaller müfrez ve mu'ayyen midir yâhûd müşâ' mıdır, îzâhan bilinemeyip hâlbuki şuyû'-ı mukārenet ile hîbe bâtıl olur ve bağçeler de bağa mukayyeddir bu sûretde münâza'un-fîh olan her ne ise ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunarak tarafeyn mahâllinde meclis-i şer'-i şerîfde müfti ve ulemâ-i belde ve vücûh-ı ahâlî ile şer'an huzûru şart olanlar hazır oldukları hâlde gadr ve himâyeden ârî hak ve adl üzere ber-nehc-i şer'î mürâfa'a olunup zımnında ne vechile hükm-i şer'î lâhık olur ise ona göre iktizâsına bakılmak için keyfiyet mürâfa'a ve sûret-i hükm-i şer'îsini pâye-i serîr-i a'lâya îzâhan i'lâma mübâderet eylemesi bâbında Eğin nâibi es-Seyyid İsmail Efendi dâ'îlerine hitâben emr-i celîlü'ş-şân ısdârı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise ol bâbda emr [ü] fermân.

Fî 19 S sene [12]48

31 [8b-1] Karaağaç Gölhisar kazasına bağlı Dodurga köyündeki Bey Mescidi imametinin Ali Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Karaağaç Gölhisar kazâsına tâbi' Dodurga nâm karyede vâki' Bey Mescid-i şerîfinde yevmî nîm akçe vazîfe ile imâm olan Abdullah fevt olmağla mahlûlünden sulbî oğlu Molla İbrahim Bey yüz seksen yedi senesi Ramazanı'nda tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid'â ve derkenâra nazaran iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen mühimmât-ı hiyâmiyeye me'mûr Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'den dördüncü yüzbaşının ikinci çavuşu Süleyman b. Mustafa ve sekizinci yüzbaşının başçavuşu Mahmud b. Yusuf nâm kimesneler huzûr-ı şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda mezbûr Molla İbrahim bundan akdem fevt olup Yahya nâm bir nefer sulbî oğlunu terk etmiş ise de ol dahi bilâ-veled fevt olup imâmet-i mezkûre mahlûl ve mu'attal kaldığını ve sahib-i arzuhâl merkūm Ali Halîfe muhtâr-ı cemâ'at olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde

ba'de'l-ihbâr ehliyet ve istihkākı dahi lede'l-imtihân nümâyân olmağın bu sûretde bi'n-nefs varıp edâ-yı hizmet eylemek ve hizmetinde tekâsül eder ise ref'inden âhara tevcîh olunmak şartıyla imâmet-i mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm Ali Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında fermân hazret.

Fî 11 S sene [12]48

32 [8b-2] Devrekâni kazasına bağlı Tepecik köyü Camii imamı Seyyid Hüseyin Halîfe b. Ahmed ile İnceğiz köyü Camii hatîbi Seyyid Mehmed'in birbirlerinin vazifelerine karışmaması

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Devrekâni kazâsı nâibi Hasan Efendi dâ'îlerinin Südde-i sa'âdete vârid olan bir kıt'a arzı mefhûmundan kazâ-i mezbûra tâbi' Tepecik karyesinde vâki' mescid-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm olan es-Seyyid Hüseyin Halîfe v. Ahmed hizmet-i lâzımesini edâ ve rü'yet etmek üzere kazâ-i mezbûra tâbi' İnceğiz karyesi câmi'-i şerîfinin hatîbi olan es-Seyyid Mehmed nâm kimesne mescid-i mezbûr imâmının vazîfe-i mu'ayyenesine bî-vech müdâhale etmekte olduğundan bahisle fuzûlî vâki' olan müdâhalesinin men'i ve kadîmî üzere amel olunmak bâbında emr-i âlîşân sudûru istid'â olunduğu derc ve iş'âr kılınmış olmakdan nâşî kuyûda mürâca'at olundukda kazâ-i mezbûra tâbi' Tepecik karyesi mescid-i şerîfin yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ciheti es-Seyyid Hüseyin b. Ahmed'in ve yine kazâ-i mezbûra tâbi' İnceğiz karyesinde vâki' Halil Bey Câmi'-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyene ile imâmet ve hitâbet cihetleri es-Seyyid Hâfız Mehmed b. es-Seyyid Mehmed'in ve câmi'-i şerîf-i mezkûr tevliyeti dahi es-Seyyid Hüseyin b. es-Seyyid Halil'in üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr ve mescid-i şerîf-i mezkûr [va] kfının tevliyet kaydı bulunmadığından ecvibesi rûznâmçe-i mezkûre Anadolu ve Haremeyn-i şerîfeyn ve Küçük Evkāf Muhâsebeleri ve Hâslar mukāta'ası ve Nişân-ı hümâyûndan tahrîr olunmağın bu sûretde birbiri âharın vazîfe-i mu'ayyenesine bî-vech müdâhaleden men' olunması bâbında emr-i âlîşân muvâfık-ı irâde-i aliyyeleri olur ise ol bâbda emr [ü] fermân.

Fî 21 S sene [12]48

33 [8b-3] Gerede kazasının Danişmendli köyündeki Savcıoğlu Camii imameti ile vakfın tevliyetinin Mehmed Salih'e tevcihi

Ma'rûz,

Gerede kazâsında Danişmendli karyesinde vâki' Savcıoğlu nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfin yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetinin rub' hissesi

ve câmi‘-i mezbûr vakfının yevmî bir akçe vazîfe ile tevliyet cihetinin nısf hissesi es-Seyyid Mehmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazar ve lede't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Hâfız Ömer b. Mehmed ve Abdurrahman b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer‘a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr es-Seyyid Mehmed'in kasr-ı yedi rızâsıyla olup merkūm Mehmed Salih dahi ehil [ve] muhtâr-ı cemâ‘at olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde tekessür-i huddâm maddesinde edâ-yı hizmet fâidesi derkâr olduğuna nazaran bi'n-nefs imâmet etmek ve umûr-ı vakfı dahi kemâl-i sıdk u istikāmetle idâre eylemek ve eğer hizmet-i lâzımesinde tekâsül eder ise ref‘inden âhara tevcîh olunmak şartıyla ber-mûceb-i arz kasr-ı yedinden tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 S sene [12]48

34 [9a-1] Gököyük kazasına bağlı Kilise adlı vakıf mezraanın Ali Halîfe'ye tevcihi

Ma‘rûz,

Gököyük kazâsına tâbi‘ Kilise mezrâ‘ası demekle ma‘rûf vakıf mezrâ‘aya mutasarrıf olan Halil fevt olmağla mahlûlünden oğulları Mehmed ve Ebûbekir ve Mustafa'ya bin yüz elli senesi Saferü'nde iştirâken tevcîh olunup ba‘dehû mezbûrdan Mehmed ve Ebûbekir ve Mustafa fevt olmalarıyla mahlûllerinden mezbûr Mehmed'in oğlu İbrahim'e yüz seksen yedi senesi Muharremi'nde tevcîh olunup ba‘dehû mezbûr İbrahim fevt olmağla mahlûlünden oğlu Şeyh Mehmed Said'e iki yüz altı senesi Zilka‘de'sinde tevcîh olunup ba‘de[hû] Şeyh Mehmed Said fevt olmağla mahlûlünden ecânibden Hâfız Mehmed'e otuz beş senesi Zilhicce'sinde tevcîh olunup ba‘dehû Hâfız Mehmed dahi fevt olmağla mahlûlünden oğulları Ali Râşid ve Ahmed Necib ve Mehmed Emin nâm karındaşlara kırk dört senesi Şa‘bân'ında ber-vech-i teslîs tevcîh olunup el-yevm üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i i'lâm ve derkenâra nazaran muktezâ-yı şer‘îsi i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Mehmed b. Ali ve Hasan b. Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer‘a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda mezbûre arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Ali Râşid'in bilâ-veled fevti vâki‘ idiğini herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle mezrâ‘a-i mezkûre kaydında fakat bir def‘a ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ta‘bîri zikrolunmuş ise de yalnız bu ibâre kimesneye meşrûtiyet ifâde etmeyip gayri şeye dahi şümûlü olduğu ve evlâda meşrûtiyetine dâir zımnen ve sarâhaten bir

gûne âhar kaydolmadığı ve bi'd-defa'ât ecânibe tevcîh olunduğu ve câ-be-câ mutasarrıfları fevtinde evlâdlarına tevcîh sebkat etmiş ise de meşrûtiyet üzere olmayıp babaları mahlûlünden verilmiş idiği kuyûddan müstebân olmağın bu sûretde mahâllinde bâ-sened-i şer'î yâhûd bilâ-sened meşrûtun-lehi yoğise şartıyla bermûceb-i arz müteveffâ Ali Râşid'in sülüs hissesi bilâ-veled mahlûlünden mezbûr Ali Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında.

Fî 11 Ra sene [12]48

35 [9a-2] Küretünnühâs kazasına bağlı Ağlı nâhiyesinin Seydiler köyündeki Seyyid Zülfikar Tekkesi'nin hak sahipleri olan altı kişi arasında paylaşılması

Ma'rûz,

Küretünnühâs kazâsına muzâfe Ağlı nâhiyesine tâbi' Seydiler nâm karyede vâki' Seyyid Zülfikar Tekyesi'nin tevliyet ve gallesi vâkıf-ı mûmâ-ileyhin mutlaka evlâd ve evlâd-ı evlâdına meşrûta olup amel-i kadîmi dahi bu vechile cârî olagelmeğin bu makūle mutlaka evlâda meşrûta vakfın tevliyet ve gallesine mevcûd olan cemî' evlâd-ı vâkıf müsâvat üzere mutasarrıf olmak muktezâ-yı şer'-i şerîf olup bir müddetden beri evlâd-ı vâkıf altı nefere münhasır olduğundan tevliyet ve galle dahi altı sehm i'tibârıyla tasarruf olunageldiği ve hatta bundan akdem sihâm ile ruûs beyninde muvâfakat tesâdüf eylediğinden maksûd-ı şer' olan müsâvat bulunmağla yine altı sehm i'tibârıyla altı nefere tevcîh olunup el-yevm bir sehmi es-Seyyid Salih b. es-Seyyid İbrahim'in ve bir sehmi es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Mustafa'nın ve bir sehmi es-Seyyid Mehmed b. Salih'in ve bir sehmi es-Seyyid İbrahim b. es-Seyyid Ahmed'in ve bir sehmi es-Seyyid Kasım b. es-Seyyid Mustafa'nın ve bir sehmi es-Seyyid Mehmed Salih b. es-Seyyid Mehmed'in başka başka beratla üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arz ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk keyfiyet ve iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Âsitâne-i aliyyeye gelen Haliloğlu es-Seyyid Eyüb b. Ahmed ve Pilavcıoğlu es-Seyyid Molla Hasan b. es-Seyyid Ahmed ve Avkozoğlu Yahya b. Osman nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfe celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr es-Seyyid Mehmed Salih b. es-Seyyid Mehmed'in bilâ-veled fevti vâki' ve dârende-i arz merkūm es-Seyyid Mehmed müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Salih ile li-ebeveyn karındaşlar olup babaları ismi mezbûr es-Seyyid Mehmed ve dedeleri ismi es-Seyyid Ali ve vâlideleri ismi Hadîce bt. Hasan ve maskat-ı re'sleri karye-i mezbûre olduğu ve bâlâda beyân olduğu vechile beş hisseye mutasarrıf olan beş nefer olan vâkıf ile mezbûr es-Seyyid Mehmed'den gayri müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz

değildir deyü herbiri beynlerinde olan vesâiti zikr [ve] beyân ile neseblerine alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı te'âmül-i kadîm cemî' evlâd-ı vâkıfın müsâvat üzere mutasarrıf olmaları şer'an lâzım geldiğine nazaran müteveffâ-yı mezbûr hayatında dahi olsa i'tibâr-ı sâbık-ı mezkûr tağyîr ile isbâ'an tevcîhi îcâb edeceği ve el-hâletü hâzihî mezbûrun fevtiyle karındaşı merkūmun müşârik olacağı bi'l-evleviyye zâhir ve ber-mûceb-i ihbâr âhar kimesne olmayıp altı nefere münhasır olduğundan yine sihâm ile ruûs beyninde tevâfuk ve tesâvî bulunmağla i'tibâr-ı sâbık-ı mezkûru tağyîre hâcet kalmayacağına binâen tevliyet-i mezkûrenin altı sehm i'tibârıyla bir sehm mezbûr es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunmak muvâfık-ı şer'-i şerîf olacağı huzûr-ı âlîlerine i'lâm.

Fî 11 Ra sene [12]48

36 [9b-1] Bolu'nun Bozamrud (Bozarmut) köyündeki Kemâl Emre Camii imameti ile sıbyan mektebi muallimliğinin Halil Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Bolu'da Bozamrud nâm karyede vâki' Kemâl Emre Câmi'-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ve mu'allimhânesinin dahi yevmî bir akçe vazîfe ile mu'allim-i sıbyân cihetleri Hüseyin b. Abdülmümin nâm kimesnenin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla inhâ ve derkenâra nazaran iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen Cemalioğlu Ahmed b. Hüseyin ve Hatiboğlu İbrahim b. Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda istid'â olunduğu Hüseyin Halîfe fevt oldukda diğer Hüseyin nâm bir nefer sulbî kebîr oğlu terk etmiş ise de oğlu merkūmun ehliyeti olmadığından rızâsıyla li-ebeveyn ammi olup câmi'-i mezkûrun hatîbi olan sahib-i arzuhâl Halil Halîfe'ye keff-i yed ve babası müteveffâ-yı mezbûrun beratını teslîm eyledi ve mezbûr Halil Halîfe vücûh-ı belde ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olmalarıyla ciheteyn-i mezkûreteyni müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ve oğlu nâ-ehil merkūmun kasr-ı yedinden mezbûr Halil Halîfe'ye tevcîh olunmak ahâlî-i karyenin niyâzlarıdır deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde bi'n-nefs edâ-i hizmet etmek ve hizmet-i lâzımesinde tekâsül vukū'a gelir ise ref'inden âhara tevcîh olunmak şartıyla ber-vech-i istid'â tevcîhi bâbında emr [ü] fermân hazret.

Fî 11 Ra sene [12]48

37 [9b-2] Vefat eden Hüseyin'in terekesinin paylaşımı konusunda vârisler arasındaki anlaşmazlığa son verilmiş olduğu

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu i'lâm ve derkenâr ve merbût arzuhâl ve derdest hüccet harf-be-harf mütâla'a olundukda müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin'in terekesi beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iye taksîm olundukdan sonra verese-i merkūmun beynlerinde münâza'a vâki' olmuş ise de müdde'îler isbâta kādir tahlîfe tâlib olmayıp nizâ'dan fâriğ ve birbirlerinin zimmetlerini kabûllerini hâvî ibrâ ve ıskāt etmeleriyle vech-i meşrûh üzere kat'-ı münâza'a olunduğu beyânıyla i'lâm-ı hâl siyâkında işbu i'lâmla istid'â olunan emr-i âlîşân ibrâ şer'an cemî' hakkı sâkıt eylediğine ve ibrâ-i mezkûr dahi bi'r-rızâ vâki' olduğuna binâen muvâfık-ı şer'-i şerîf olacağı ve diğer iddi'â olunan husûs dahi ber-mantûk-ı hüccet-i şer'iye tarafeyn huzûr-ı şer'a bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfa'a da'vâları şer'an iltifâta şâyân olmayıp bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmuş olduğuna nazaran bu husûsa dahi merbût arzuhâlle istid'â olunan emr-i âlîşânın i'tâsında beis ve mahzûr yoğise de cümlesinde netîce-i merâm tereke-i mezkûre ma'rifet-i şer'le beyne'l-verese taksîm olundukdan sonra hâric-i ez-defter-i kassâm iddi'â olunan husûslar nehc-i şer'îye tatbîkan bi'l-mürâfa'a rü'yet olunup bitmiş olduğundan ba'de bu'din tenbîh, nizâ' zuhûr eder ise sened olmak için emrin ikisi de hıfzan li'l-makāl i'lâm-ı hâl siyâkında yazılacağına ve cümlesi de bir husûsu hâkî olacağına nazaran te'addüde hâcet olmayıp i'lâm ve hüccet-i mezkûr meâlleri derciyle bir kıt'a emr-i âlîşân ısdârı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri olur ise ol bâbda emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 11 Ra sene [12]48

38 [9b-3] Osmancık kasabasındaki Koyunbaba Zaviyesi zâviyedarlığının Şeyh Mehmed İlyas'a tevcihi

Ma'rûz,

Rumeli ve Anadolu câniblerinde kâin bi'l-cümle mülhid Bektâşî tekâyâ ve zevâyâlarında bulunan revâfız ve mülhidîn ma'rifet-i şer' ile bi'l-istintâk tard ve teb'îd ve fakat türbe mahalleri var ise ibkā ve mâ'adâ mahallerinin hedmiyle enkāz ve sâir emvâl ve eşyâlarının cânib-i mîrîden zabt ve füruht ile hâsıl olan esmânının Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye mesârifine tahsîsen Mukāta'at Hazînesi'ne teslîmi husûsuna cânib-i şerî'at-ı garrâdan verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince irâde-i seniyye-i mülûkâne müte'allik olup ol bâbda şeref-yâfte-i sahîfe-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne mantûkunca ısdâr ve tisyâr olunan emr-i âlîşân müvellâ ve muharrir ve mübâşiri yediyle Anadolu'da kâin medîne-i Çorum'a

vürûd edip ber-mantûk-ı emr-i âlîşân Çorum sancağında vâkiʿ Osmancık kasabasında medfûn eʿizze-i kirâmdan Koyunbaba –kuddise sırruhü'l-azîz– hazretlerinin zâviyedârı ve kasaba-i mezbûrenin vücûh ve hânedânı medîne-i mezbûreye celb olunarak huzûr-ı şerʿ-i şerîfde bi'l-cümle me'mûrîn muvâcehelerinde keyfiyeti ve zâviyedâr-ı merkūmun haseb ve nesebi vücûh-ı ahâlîden suâl olundukda zâviye-i mezkûrede bâ-berât-ı âlîşân Mehmed nâm kimesne şeyh iken fevt olalıdan berü şeyhlik kimesneye tevcîh olunmayıp lâkin müşârün-ileyh hazretleri hânkāhı emekdârlarından hâzır-ı merkūm Şeyh Mehmed İlyas Sünnî ve sahîhü'n-neseb ve tâmmü'l-akāid olarak [**10a**] kendi hâliyle meşgūl ve mürûr-ı ubûr eden misâfirîne itʿâm-ı taʿâm etdirmekte bî-kusûr olduğuna huzûr-ı şerʿde cümlesi şehâdet edip ez-her-cihet şeyhliğine şâyân ve erbâb-ı istihkākdan olduğu beyânıyla meşîhat ve zâviyedârlık-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm eş-Şeyh Mehmed İlyas'a tevcîh olunmak ricâsına Çorum kādısı arz ve Çorum sancağı mütesellimi inhâ etmeleriyle inhâ olunduğu üzere tevcîh ve beratı iʿtâ olunmak bâbında esbak şıkk-ı evvel defterdârı telhîs etmeğin telhîs mûcebince bin iki yüz kırk üç senesi Cumâdelâhire'nin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcebince tevcîh olunup el-yevm meşîhat ve zâviyedârlık-ı mezkûr merkūm eş-Şeyh Mehmed İlyas'ın üzerinde olduğu ve vâkiʿ olan tevcîhâtı Hacı Bektaş-ı Velî seccâde-nişîni arzıyla olageldiği ve bu makūle Hacı Bektaş-ı Velî seccâde-nişîni arzıyla tevcîh olunagelen tekâyâ ve zevâyânın ahkâmı ilgā olunmakla bundan böyle istidʿâ vukūʿunda muhallefâtda mukayyed irâde-i seniyye kaydına mürâcaʿat ve Mukātaʿat Hazînesi tarafından iʿlâm olunmadıkça berat verilmemesi muahharan sünûh eden irâde-i aliyye muktezâsından idiği askerî rûznâmçesinden ve zâviye-i mezkûrenin me'mûrîn maʿrifetleriyle zabt ve tahrîrine dâir bir gûne kayd bulunmadığı muhallefâtdan başka başka derkenâr olundukdan sonra zâviye-i mezbûrenin tevcîhâtı Hacı Bektaş-ı Velî seccâde-nişîni arzıyla olagelen zevâyâdan ise de zâviyedârı ehl-i sünnet ve'l-cemāʿatden idiği mukaddemâ mahâllinde maʿrifet-i şerʿle tahakkuk ederek zâviyedârına terk olunmuş olmağla bu sûretde zâviye-i mezkûre mülgā Bektâşî zevâyâsından olarak Mukātaʿat Hazînesi'nden zabtolunmadığına binâen istidʿâ olunan husûs hazîne-i merkūmeye dokunur mevâddan olmadığını Mukātaʿat Nâzırı saʿâdetlü atûfetlü Mehmed Emin Efendi bendeleri iʿlâm etmekle meâl-i arz ve derkenâra nazaran keyfiyet ve iktizâsı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen arz ve derkenârlara nazar olundukda zâviye-i mezkûrenin tevcîhinde asla beis ve mahzûr kalmamağla nâib-i mûmâ-ileyhin arzı ve mütesellim-i mûmâ-ileyhin inhâsı mûceblerince müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm eş-Şeyh Hasan'a tevcîhi irâde-i aliyyeye muhtâc idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu. Bâkī emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 12 Ra sene [12]48

39 [10a-1] Divriği kasabasındaki Şeyh Dursun Vakfı tevliyetinin Hasan'a tevcihi

Ma'rûz,

Divriği kasabası sûkunda vâki' Sancar Hânı demekle ma'rûf hân ve dekâkîn ve bir kıt'a arsa merhûm Şeyh Dursun Vakfı olup evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere yevmî bir akçe ile tevliyeti Şerife Fâtıma ve Şerife Esma bintey Seyyid Osman nâm karındaşların üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla mefâd-ı arza nazaran keyfiyeti bî-garaz erbâb-ı vukūfdan suâl ve sıhhat ve hakīkati i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Âsitâne-i aliyyeye gelen Südoğlanoğlu Seyyid Hasan b. Mehmed ve Küçükoğlu Seyyid Mustafa b. İsmail nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere vakf-ı mezbûr tevliyeti eğerçi evlâd ve evlâda meşrûta ise de mezbûretân Fâtıma ve Esma Hatunlar müte'âkibeten fevt olup nesilleri munkatı' ve evlâd külliyen munkarız olup umûr-ı vakf-ı şerîf mu'attal kaldığından kıbel-i şer'den bir mütevellî nasbı lâzım geldikde dârende-i arz merkūm Seyyid Hasan emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf ve her vechile umûr-ı tevliyeti hakkāniyet üzere idâre ve rü'yete kādir olduğu mahâllinde lede'ş-şer'i'l-enver bî-garaz Müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olduğuna binâen hâkimü'ş-şer'i'ş-şerîf kıbel-i şer'den vakf-ı mezkûra mezbûr Seyyid Hasan'ı mütevellî nasb ve ta'yîn eyledi ve fî haddi zâta emîn ve müstakīm ve her vechile tevliyete ehildir deyü her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf bu makūle meşrûtun-lehi külliyen münkariz olan evkāfa hâkimü'ş-şer' mütedeyyin ve müstakīm mütevellî nasbına kādir olmağla tevliyet-i mezkûre müteveffiyât-ı mezbûretânın mahlûllerinden sadâkat ve istikāmet üzere umûr-ı vakfı idâre eylemek ve beher sene ma'rifet-i şer'le muhâsebesi rü'yet olunup şer'an hıyâneti zâhir olur ise azl olunmak şartıyla mezbûr Seyyid Hasan'a tevcîh olunmak bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî gurrei R sene [12]48

40 [10b-1] Hacıköy kazasındaki Seydi Çelebi diye bilinen Kadıpınarı Çeşmesi Evkafı'nın nısf tevliyetinin Mehmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Gümüş ma'a Hacıköy kazâsında vâki' Seydi Çelebi demekle ma'rûf Kadıpınarı nâm çeşme evkāfının mütevellîsi Hüseyin b. Ahmed fevt olmağla mahlûlünden iki yüz kırk üç senesi Cemâziyelevveli'nde sulbî oğlu Hasan'a tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i i'lâm ve

derkenârlara nazaran iktizâsı iʻlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Âsitâne-i aliyye'ye gelen Pireoğlu Ömer b. Mehmed ve Acıoğlu Osman b. Süleyman nâm kimesneler meclis-i şerʻ-i şerîfe celb ile keyfiyeti suâl olundukda derûn-ı iʻlâmda tafsîl ve beyân olunduğu üzere mezbûr Hüseyin târih-i mezkûrda vefât ettikde oğlu merkūm Hasan ile diğer oğlu Mehmed'i terk etmiş ise de mezbûr Mehmed diyâr-ı âharda bulunduğundan karındaşı merkūm Hasan tevliyet-i mezkûrenin mecmûʻunu bir takrîb kendi üzerine tevcîh ettirtip ol vechile karındaşı mezbûr Mehmed'e gadr eylediğini ve mezbûr Mehmed dahi emîn ve muʻtemed ve müstakīm olduğuna nazaran nısfı karındaşı merkūmun refʻinden tevcîh buyurulur ise hakkāniyet üzere umûr-ı vakfı idâre edeceğini herbiri ihbâr etmeleriyle bu makūle kimesneye meşrût olmayan tevliyetlerde tevcîh-i sultânî muʻteber ve mukaddemlerde bi'd-defaʻât mutasarrıfları vefât ettikçe iki nefer evlâdına tevcîh buyurulmuş olduğu kuyûdât-ı atîkden müstebân olmağın bu sûretde tevliyet-i mezkûrenin nısfı mezbûr Hasan'ın refʻinden ve babası mahlûlünden dârende-i arz merkūm Mehmed'e tevcîh buyurulmak re'y-i âlîşâna menût idiği huzûr-ı âlîlerine iʻlâm olundu.

Fî 3 R sene [12]48

41 [10b-2] Bolu kazasına bağlı Feleküddin köyündeki Ahmed Ağa Camii hitabetinin Abdullah Halîfe'ye tevcihi

Maʻrûz,

Bolu kazâsına tâbiʻ Cana? Feleküddin nâm karyede vâkiʻ Ahmed Ağa Câmiʻ-i şerîfinin yevmî iki akçe vazîfe ile hitâbeti mezbûr Hasan Halîfe b. Mustafa'nın üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istidʻâ ve derkenâra nazar ve merkūmun fevti ve bilâ-veled idiği vâkiʻ midir ve sahib-i arzuhâlin liyâkati var mıdır, iktizâsı iʻlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Hüseyin b. Mustafa ve Mehmed b. Hüseyin nâm kimesneler huzûr-ı şerʻa celb ile keyfiyeti etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Hasan'ın fevti ve bilâ-veled idiği vâkiʻ ve sahib-i arzuhâl muhtâr-ı cemâʻat olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr eylediklerinden sonra sahib-i arzuhâl mezbûrun hitâbete ehliyet ve liyâkati lede'l-imtihân zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde bi'n-nefs varıp edâ-i hizmet etmek ve kasr-ı yedine amel ve iʻtibâr olunmayıp hitâbet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden mezbûr Abdullah Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 Ca sene [1]248

42 [10b-3] Amasya'da Hundî Hatun Vakfı'nın nısf tevliyetinin Seyyid Mehmed Ragıb Efendi'ye tevcihi

Ma'rûz,

Amasya kazâsında vâki' Paşa evlâdı mülhakātından Hundî Hatun Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere humus mahsûl vazîfe ile tevliyeti es-Seyyid Mehmed Rağıb ve es-Seyyid Mehmed Emin ibney es-Seyyid Mehmed nâm karındaşların üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen medîne-i Üsküdar'da Atîk Vâlide mahallesi imâmı es-Seyyid Hâfız Hasan Efendi b. Mehmed ve ahâlîsinden es-Seyyid Ömer Şevki Efendi b. Ali nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem bilâ-veled fevt olduğunu ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mehmed Rağıb Efendi derkenâr dahi musaddak olduğu vech üzere li-ebeveyn er karındaşı ve tevliyet-i mezkûrenin hasran meşrûtun-lehi olup bundan gayri müstahıkk-ı âharı olduğu ma'lûmları olmadığını herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde umûr-ı vakf-ı şerîfi sadâkat ve istikāmet üzere rü'yet eylemek ve beher sene muhâsebesi mahâllinde ma'rifet-i şer'le rü'yet olunmak şartıyla nısf tevliyet-i mezkûre dahi birâderi müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mehmed Rağıb Efendi'nin hissesine ilhâk olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 14 R sene [1]248

43 [11a-1] Gölpazar-ı Bursa kazasındaki Karatomaklı mezraasında Ahmed Halîfe'nin mi yoksa Mehmed Şâkir Efendi'nin mi hak sahibi olduğuna mahkemede karar verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve arz-ı i'lâm ve derkenârlara ve merbût olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda Gölpazar-ı Bursa kazâsında Künbed karyesinde vâki' Karatomaklı mezrâ'asının bâ-berât-ı âlî mutasarrıfı olan es-Seyyid eş-Şeyh Hâfız Abdürreşid'in ferâğından sulbî oğlu es-Seyyid Ahmed iki yüz yirmi altı senesi Zilka'de'sinde tevcîh olunup ba'dehû mezbûr es-Seyyid Ahmed'in bilâ-veled fevtinden kırk altı senesi Rebî'ülâhiri'nde müderrisîn-i kirâmdan Mehmed Şâkir Efendi'ye tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden ve yine Gölpazar-ı Bursa kazâsında tâbi' Künbed karyesinde vâki' Karatomaklı Mezrâ'ası Vakfı'nın yevmî bir akçe vazîfe ile ve Akpınar kurbünde Susuz karyesinde kâin Sarnıç Mezrâ'ası Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile mezrâ'adârlıklarına mutasarrıf olan es-Seyyid Hâfız Abdürreşid fevti mahlûlünden kırk altı senesi Rebî'ülevveli'nde es-Seyyid İbrahim Halîfe'ye tevcîh olunup ba'dehû

mezbûr es-Seyyid İbrahim Halîfe'nin kasr-ı yedinden kırk yedi senesi Zilhicce'sinde Hadimizâde es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'ye tevcîh olunduğu Anadolu Muhâsebesi'nden derkenâr olunmuş mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'nin Südde-i sa'âdete takdîm eylediği işbu arzuhâl mefhûmunda mezrâ'a-i mezkûreye mezbûr Mehmed Şâkir Efendi'nin berat alması kendüye gadri mûcib olduğundan bahisle aldığı berat kaydı terkîn olunmasını istid'â etmiş olup lâkin taraf-ı bâhirü'ş-şeref-i hazret-i şeyhülislâm ve müfti'l-enâm-ı âlî-makām hasenetü'l-eyyâm sellemehullâhü'l-melikü'l-azîzü'l-allâm lâ-zâle bâbü fetvâhu meftûhan ilâ-yevmi'l-kıyâmdan i'tâ buyrulan fetvâ-yı şerîfede, bir zâviye Zeyd'in fevtinden mâliye beratıyla Amr'a tevcîh olundukdan sonra ol zâviye yine Zeyd'in fevtinden askerî beratıyla Bekir'e dahi tevcîh olunup lâkin Amr'ın ref'inden ta'arruz olunması berat-ı pâdişâhîde mâliye askerî beratı mukaddem târih olup ref'ine ta'arruz olunmadıkça mukaddem ile amel olunmak lâzım olur deyü iftâ buyurulmağın bu sûretde sâlifü'z-zikr Sarnıç mezrâ'ası'nda münâza'a olmayıp ancak münâza'un fîh olan Karatomaklı mezrâ'ası mezbûr Abdürreşid'in kasr-ı yedinden oğlu es-Seyyid Ahmed'e yirmi altı senesi tevcîh sebkat etmiş ve yine mezbûr Abdürreşid'in mahlûlünden es-Seyyid İbrahim kırk altı senesi tevcîh sebkat etmiş olup ol vechile mukaddem târih ile tevcîh olunan mezbûr es-Seyyid Ahmed'in ref'ine ta'arruz olunmayarak mezbûr İbrahim Halîfe'ye muahharan tevcîhi fetvâ-yı şerîfe mazmûnuna münâfî idiği ve zahr-ı arzuhâlde muharrer Anadolu Muhâsebesi kuyûd-ı atîkasında ve ahd-i karîbe dek askerîden yürümüş ve hatta mezbûr Mehmed Şâkir Efendi'ye taraf-ı Sadâret-i Anadolu'dan tevcîh olunmayıp sarâhaten emr-i âlî sudûruyla tevcîh olunmuş olduğu ve hâlbuki mezbûr Mehmed Şâkir Halîfe'ye kırk altı senesi ve mezbûr el-Hâc Ahmed Halîfe'ye kırk yedi senesi tevcîh olunmuş olup ol vechile işbu tevcîh dahi mukaddem târihle sebkat eylediğine nazaran ref'ine sebeb-i şer'î bulunamadığı derkâr ise de tarafeyn Âsitâne-i aliyyede mevcûd oldukları ihbâr olunmuş olmağla tarafeyn huzûr-ı şer'de bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î mürâfa'a olunup zımnında ne vechile hükm-i şer'î lâhık olur ise ona göre iktizâsına bakılmak emr-i savâb idiği ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ber-vech-i muharrer terâfu'-i şer'-i şerîf olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sudûru iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 Ca sene [1]248

44 [11a-2] Murtazaâbad kazasının Virancık Köyü Camii hitabet cihetinin Hasan Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Murtazaâbad kazâsına tâbi' Virancık nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfin yevmî bir akçe vazîfe ile hitâbet ciheti Ahmed Halîfe b. Abdullah'ın üzerinde olduğu askerî

rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arzuhâl derkenâra nazaran iktizâsı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed b. Himmet ve Musa b. Mustafa nâm kimesneler meclis-i şerʿa celb ile mezbûr Ahmed Halîfe ve sahib-i arzuhâl Hasan Halîfe hazır oldukları hâlde keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda cihet-i mezkûrenin mutasarrıfı Ahmed Halîfe işbu Ahmed Halîfe olduğunu ve mezbûr Hasan Halîfe dahi muhtâr-ı cemâʿat idiğini herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde baʿde'l-ihbâr mezbûr Ahmed Halîfe benim Der-aliyye'de maslahatım olduğundan hitâbet-i mezkûrenin hizmetini edâ edemeyeceğim âşikâr ve bî-hâsıl olduğundan vekâletle edâ-i hizmete dahi tahammülü olmadığı bedîdâr olduğuna binâen hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırımla hitâbet-i mezkûreyi mezbûr Hasan Halîfe'ye bilâ-bedel kasr-ı yed ve yedimde olan atîk beratımı dahi teslîm eyledim deyü takrîrini mezbûr Hasan Halîfe tasdîk etmeğin bu sûretde bi'n-nefs varıp hizmet etmek ve hizmetine tekâsülü olur ise refʿinden âhara verilmek şartıyla hitâbet-i mezkûre mezbûrun kasr-ı yedinden lede'l-imtihân ehliyet ve istihkākı nümâyân olan mezbûr Hasan Halîfe'[ye] tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 17 Ca sene [1]248

45 [11b-1] Elmalı kazasındaki Ömer Paşa Camii teravih imamlığına Seyyid Hâfız Naim Halîfe'nin tevcihi

Maʿrûz,

Elmalı kazâsında vâkiʿ Ömer Paşa Câmiʿ-i şerîfinde ber-vech-i hasbî beher sene Ramazan-ı şerîfde hatm-i şerîf ile salât-ı terâvîh imâmı olan Hâfız Abdullah'ın yedinde berat olmamağla vakf-ı mezkûr mütevellîsi Kara Muradzâde Halil arzıyla bin yüz seksen altı senesi Saferü'nde müceddeden kayd ile merkūma tevcîh olunup iki yüz yirmi üç senesi tecdîd-i berat olundu. El-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arzuhâl ve derkenâra nazar ve bi't-tahkīk keyfiyet ve iktizâsı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed b. Salih ve Ömer b. Osman nâm kimesneler meclis-i şerʿa celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Hâfız Abdullah'ın bilâ-veled fevti vâkiʿ ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Hâfız Ahmed Naim Halîfe muhtâr-ı cemâʿat olduğu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr eylediklerinden sonra mezbûrun ehliyet ve istihkākı lede'l-imtihân zâhir ve nümâyân olmadığı bu sûretde hitâbet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden bi'n-nefs edâ-i hizmet etmek ve hizmet-i lâzımesinde tekâsülü vukūʿ bulur ise refʿinden âhara verilmek şartıyla

mezbûr es-Seyyid Hâfız Naim Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 17 Ca sene [1]248

46 [11b-2] Gedagara kazasındaki Karlık Camii'nin nısf müezzinlik cihetinin Mehmed Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Gedagara kazâsında vâki' Karlık Câmi'-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile müezzinlik cihetinin nısf hissesi mezbûr diğer Ahmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen Mehmed b. Hasan ve Ömer b. Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda mezbûr Ahmed Halîfe müsinn ü ihtiyâr ve müştereki mezbûr diğer Ahmed b. Ali nâm kimesne dahi adîmü'l-iktidâr olup mezbûr Ahmed Halîfe'nin oğlu sahib-i arzuhâl merkūm Mehmed sahib-i iktidâr olduğundan bu âna kadar müezzinlik-i mezkûrun hizmet-i lâzımesini bi'l-vekâle mezbûr Mehmed Halîfe idâre ve rü'yetetmekte olduğuna binâen mezbûr Ahmed Halîfe nısf hisse-i mezkûreyi hüsn-i rızâ ve ihtiyârıyla oğlu merkūm Mehmed Halîfe'ye kasr-ı yed ve atîk beratını huzûr-ı şer'de teslîm edip mezbûr Mehmed dahi her vechile ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olmağla nısf hisse-i mezkûre mezbûrun kasr-ı yedinden oğlu merkūma tevcîh olunup ahâlî-i kazâsının matlûb ve mültemesidir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde müezzinlik-i mezkûrun hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmamak için bi'n-nefs edâ-i hizmet etmek ve kasr-ı yedine amel ve ihtiyâr olunmayıp hizmet-i lâzımesiyle tekâsülü merkūma gelir ise ref'inden âhara verilmek şartıyla nısf müezzinlik-i mezkûr babası merkūmun keff-i yedinden oğlu mezbûr Mehmed Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

Fî 11 Ca sene [1]248

47 [10b-3] Vefat eden Seyyid İbrahim Şemseddin Efendi'nin Kigork v. Agob'a olan borcunun terekesinden ödenmesi

Vilâyet-i Anadolu'da Akhisar Geyve kādısı iken bundan akdem düyûnu terekesinden ezyed olduğu hâlde kazâ-i mezbûrede vefât eden Mir es-Seyyid İbrahim Şemseddin Efendi b. el-Hâc Halim Efendi b. Abdullah'ın terekesi mevâdd-ı mahsûsa kısmet-i askeriyeden olduğuna binâen müteveffâ-yı mezbûrun dâyinlerinden mahmiye-i İslâmbol'da Yenihan'da mütemekkin sarrâf tâifesinden hâmilü'r-rakīm Hudâverdi oğlu yeğeni Kigork v. Agob nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-ı

lâzımü'l-tevkīrde müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kāsırasını kabz ve düyûn-ı müsbetesini edâya kıbel-i şer'den dahi nasb olunan Mehmed Ağa b. Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip işbu yedimde olup bin iki yüz kırk yedi senesi Cumâdelâhiresi'nin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah ve müteveffâ-yı mezbûrun imzâ ve hâtemini hâviye mu'anven ve mersûm bir kıt'a temessük mantûkunca müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden yirmi üç bin dört yüz guruş alacak hakkım olup hatta mezbûr es-Seyyid İbrahim Şemseddin Efendi hayatında şehr-i mezbûrun yirmi dokuzuncu günü hân-ı mezkûrda vâki' odamda huzûr-ı Müslimîn'de meblağ-ı merkūm cihet-i mezkûreden zimmetinde bana deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve temessük-i mezkûru yedimde i'tâ edip ba'dehû meblağ-ı mezkûrun sekiz bin altı yüz elli dokuz guruşunu ceste ceste bana edâ ve teslîm [**12a**] ben dahi ahz ü kabz ve herbirinin irsâlâtında mikdârını mübeyyin ilmühaber şukkaları gönderip bâkīsi olan on dört bin yedi yüz kırk bir guruşu kable'l-edâ fevt olmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûru terekesinden taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mersûmdan ber-vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimîn'den ve müderrisîn-i kirâmdan Hüseyin Beyefendi b. Ahmed ve eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan el-Hâc Hüseyin Efendi b. Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isre'l-istişhâd ve fi'l-hakīka müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid İbrahim Şemseddin Efendi sâlifü'z-zikr kırk yedi senesi Cumâdelâhiresi'nin yirmi dokuzuncu günü İstanbul'da Yenihan'da vâki' müdde'î-i mersûmun odasında bizim huzûrumuzda meblağ-ı mezkûru yirmi üç bin dört yüz guruş cihet-i karz-ı şer'îden mersûm Kigork zimmîye bâ-temessük sahîhan deynimdir deyü hâl-i hayat ve kemâl-i akl ve sıhhatde ikrâr ve i'tirâf ve temessük-i mezkûru i'tâ ve bizi işhâd eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü herbiri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-i şehâdet-i şer'iye eylediklerinde lede't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mersûm Kigork zimmîye vech-i vecîbe-i şer'î üzere yemîn dahi verilmeğin mûcebiyle meblağ-ı bâkī-i merkūm on dört bin yedi yüz kırk bir guruşu müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mersûm Kigork zimmîye edâ ve teslîme dahi mezbûr Mehmed Ağa'ya tenbîh olunmağın mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigā sebt ve imlâ olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min-Cumâdelûlâ li-sene semân ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan Mektûbî-i Sadr-ı Anadolu es-Seyyid Salih Afif Efendi, Mektûbî Yamağı Mustafa Efendi, Tatbîki Şeref Molla Efendi, Mehmed Ağa tâbi'-i Hüseyin Efendi ve gayruhum.

48 [12a-1] Gedagara kazasındaki Karlık Camii'nin nısf müezzinlik cihetinin Mehmed Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz,

Gedagara kazâsında vâki' Karlık Câmi'-i şerîfinin yevmî bir akçe vazîfe ile müezzinlik cihetinin nısf hissesi mezbûr diğer Ahmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen Mehmed b. Hasan ve Ömer b. Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda mezbûr Ahmed Halîfe müsinn ü ihtiyâr ve müştereki mezbûr diğer Ahmed b. Ali nâm kimesne dahi adîmü'l-iktidâr olup mezbûr Ahmed Halîfe'nin oğlu sahib-i arzuhâl merkūm Mehmed sahib-i iktidâr olduğundan bu âna kadar müezzinlik-i mezkûrun hizmet-i lâzımesini bi'l-vekâle mezbûr Mehmed Halîfe idâre ve rü'yetetmekte olduğuna binâen mezbûr Ahmed Halîfe nısf hisse-i mezkûreyi hüsn-i rızâ ve ihtiyârıyla oğlu merkūm Mehmed Halîfe'ye kasr-ı yed ve atîk beratını huzûr-ı şer'de teslîm edip kasr-ı yedinden oğlu merkūma tevcîh olunmak ahâlî-i kazânın matlûb ve mültemesidir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde müezzinlik-i mezkûrun hıdmet-i lâzımesini mu'attal kalmamak için bi'n-nefs edâ-i hizmet etmek ve kasr-ı yedine amel ve ihbâr olunmayıp hizmet-i lâzımesiyle tekâsülü merkūma gelir ise ref'inden âhara verilmek şartıyla nısf müezzinlik-i mezkûr babası merkūmun keff-i yedinden oğlu mezbûr Mehmed Halîfe'ye tevcîh olunmak bâbında emr [ü] fermân.

Fî 11 Ca sene [1]248

49 [12b-1] Bafra kazasında bulunan Kaşıkçı, Çorak, Kavak, Kelikler, Yağbasan ve Kanlıcak mâlikânelerinin Halil'e tevcihi

Ma'rûz,

Bafra kazâsında vâki' Kaşıkçı tâbi'-i Pazarlı ve Çorak ma'a Kavak ve Kelikler ve Yağbasan ve Kanlıcak tâbi'-i Pazarlı mâlikâneleri mezbûr Abdurrahman'ın mülkiyet üzere el-yevm bâ-berât-ı âlîşân üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen talebe-i ulûmdan Ali Efendi b. Mustafa ve es-Seyyid Mehmed Efendi b. Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda inhâ olunduğu üzere merkūm Abdurrahman'ın bilâ-veled fevti vâki' ve mezbûr Halil erbâb-ı istihkākdan olduğunu her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde mâlikâne-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm Halil'e tevcîh ve kaleminden yedine beratı i'tâ olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm

olundu, bâkī emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Cumâdelâhire sene semân ve erba'în ve mieteyn ve elf.

50 [12b-2] Amasya'daki Hacı Mahmud Ağa Zaviyesi'nin tevliyet ve zâviyedarlığının Seyyid Lütfullah'a tevcihi

Ma'rûz,

Medîne-i Amasya'da vâki' Hacı Mahmud Ağa Zâviyesi'nin tamam-ı tevliyet ve zâviyedârlığı ber-mûceb-i Defter-i hâkānî evvelâ kendi nefsine ve ba'dehû batnen ba'de batnin ebnâ ve ebnâ-i ebnâsına ve ba'de inkırâzi'l-ebnâ aslah-ı utekāsına ve ba'dehû batnen ba'de batnin utekāsının ebnâ ve ebnâ-i ebnâsına ve ba'de inkırâzi'l-küll ulemâya meşrûtiyeti mukayyed ise de ebnâ ve benât dahi mutasarrıf ve te'âmül-i kadîm bu vechile cârî olarak nısfı evlâd-ı vâkıfdan Şerife Ümmü Gülsüm Hatun'un ve nısf-ı âharı dahi yine evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Lütfullah b. Osman'ın üzerlerinde iken mezbûre Şerife ümmü Gülsüm Hatun tarafından zevcesi Abdullah b. Hasan nâm kimesneyi tevkîl ile gerek Amasya Mahkemesi'nde huzûr-ı şer'de müfti ve ulemâ-i belde hazır oldukları hâlde ve gerek Cum'a gün Arzodası'nda huzûr-ı hazret-i Sadâret-penâhî'de ma'kūd meclis-i şer'-i şerîfde eğerçi merkūm es-Seyyid Lütfullah dahi evlâd, tevliyet-i mezkûre batn-ı evvelde bulunan evlâd-ı vâkıfa meşrûta olup mezbûr es-Seyyid Lütfullah batn-ı sânîde olduğunu da'vâ ve ba'de'l-inkâr müvekkile-i merkūme Şerife Ümmü Gülsüm'ün batn-ı evvelde olan evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan ve merkūm es-Seyyid Lütfullah'ın batn-ı sânîde olan evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan oldukları bi'd-defa'ât bi'l-muvâcehe şuhûd-ı udûlle ber-nehc-i şer'î sâbit ve mûcebiyle hükm-i şer'î lâhık olmağla tevliyet ve zâviyedârlık-ı mezkûr batn-ı sânîde evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan merkūm es-Seyyid Lütfullah'ın ref'inden batn-ı evvelde evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan merkūm Şerife Ümmü Gülsüm Hatun'a tevcîh olundukdan sonra mezbûr Şerife Ümmü Gülsüm Hatun bu def'a fevt oldukda mukaddemâ batn-ı sânîde bulunan merkūm es-Seyyid Lütfullah batn-ı evvele gelip müteveffât-ı mezbûrenin sadriye kızı Şerife Âişe ile dereceleri müsâvî ve tevliyet ve zâviyedârlık-ı mezkûr kadîmden berü vâkıf-ı mûmâ-ileyhânın batn-ı evvelde bulunan evlâd-ı ebnâ ve benâtı mutasarrıf olagelip amel-i kadîm bu vechile cârî ve bu makūle tescîlini isbât mümkün olamayan evkāf-ı kadîmede şer'an amel-i kadîm mu'teber olmağla tevliyet ve zâviyedârlık-ı mezkûre müteveffât-ı mezbûrenin mahlûlünden merkūm es-Seyyid Lütfullah ile mezbûre Şerife Âişe'ye nısfiyet üzere tevcîh olunmak muktezâ-yı amel-i kadîm iken mukaddemâ bi'd-defa'ât müvekkile-i mezbûre tarafından vekâleten da'vâ edip ecânibden idiği zâhir-i hâlden nümâyân olan müteveffât-ı mezbûrenin zevci merkūm Abdullah gerek mahâllinde ve gerek Arzodası'nda evlâdiyeti kendi muvâcehesinde şer'an sâbit olup fakat batn-ı sânîde

bulunduğuna binâen cihet üzerinden ref‘ olunan merkūm es-Seyyid Lütfullah’ı ve müteveffât-ı mezbûrdan kendi sadrı kızını ketm ve ihfâ ve evlâd külliyen münkariz oldu deyü hilâf-ı vâki‘ inhâ ile kendi gûyâ evlâd-ı utekādan olmak üzere gıyâblarından kendi arzuhâli ve tarafdârları olan bir kaç kimesnenin ihbârlarıyla kendi üzerine tevcîh ve berat ettirmiş ise de merkūm es-Seyyid Lütfullah’ın evlâdını mukaddemâ bi’d-defa‘ât şer‘an sâbit olduğundan mâ‘adâ merkūm es-Seyyid Lütfullah evlâd-ı vâkıfdan ve mezbûr Âişe ile batn-ı evvelde olup derecede müsâvî olduklarını ve merkūm Abdullah ecânibden olduğu ve sâir cemm-i gafîr Müslimîn Amasya Mahkemesi’nde meclis-i şer‘de alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbâr eylediklerinden bahisle tevliyet ve zâviyedârlık-ı mezkûrun nısfı hilâf-ı vâki‘ inhâ ile berat ettiren ecnebi merkūm Abdullah’ın ref‘inden ve müteveffât-ı mezbûre Ümmü Gülsüm’ün mahlûlünden şart-ı vâkıf ve te‘âmül-i kadîm üzere batn-ı evvelde ekber ve erşed evlâd-ı vâkıfdan mezbûr es-Seyyid Lütfullah’a tevcîh olunmasını kādı-yı mûmâ-ileyh arz ve vâlî-i müşârün-ileyh hazretleri inhâ ederler, vâkı‘a mazmûn-ı arz [ve] derkenârlar musaddak ve medîne-i mezbûre ahâlîsinden bu def‘a Deraliyye’ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Davud nâm kimesnelerin haberleriyle dahi mütehakkık olmağın bu sûretde vâlî-i müşârün-ileyh hazretlerinin inhâları ve kādı-yı mûmâ-ileyhin arzı mûceblerince tevliyet ve zâviyedârlık-ı mezkûrun nısfı şart-ı vâkıf ve te‘âmül-i kadîm üzere ecnebi-i mezbûr Abdullah’ın ref‘inden ve müteveffiye-i mezbûre mahlûlünden merkūm Lütfullah’a tevcîh olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm.

51 [13a-1] Amasya’nın Havza kazası Tigay köyündeki Beymelek Hatun Vakfı’nın tevliyetine ait nısf hissenin Seyyid Lütfullah’a tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Amasya Kādısı es-Seyyid Mustafa Tevfik Efendi dâ‘îlerinin işbu arzı ve Trabzon ve A[ma]sya mülhakātı olan eyâlât ve elviye mutasarrıfı düstûr-ı salâbet-mevfûr sa‘âdetlü atûfetlü Osman Paşa hazretlerinin merbût olan inhâları ve derkenârlar mütâla‘a olundukda Amasya sancağında Havza kazâsına tâbi‘ Tigay karyesinde vâki‘ Beymelek Hatun Vakfı’nın vazîfe-i mu‘ayyene ile tevliyeti batn-ı evvelde olan ekber ve e[r]şed evlâd-ı vâkıfa meşrûta olmak üzere te‘âmül-i kadîm cârî olarak tevliyet-i mezkûreye ber-vech-i meşrûta mutasarrıfa olup batn-ı evvelde olduğu tevâtüren sâbit ve zâhir olan Şerife Ümmü Gülsüm bt. es-Seyyid Feyzullah bundan akdem fevt oldukda evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Lütfullah ile müteveffât-ı mezbûrenin sadriye kızı Âişe Hatun batn-ı evvelde ekber ve erşed ve derecede birbirlerine müsâvî iken mezbûre Âişe Hatun bundan akdemce mezbûr es-Seyyid Lütfullah’ı ketb ve ihfâ ile tevliyet-i mezkûreyi bâ-arzuhâl müstakilleten kendi üzerine tevcîh ve berat etmiş ise de husûs-ı mezkûrda te‘âmül-i kadîm vech-i muharrer üzere olup mezbûre Âişe ile merkūm es-Seyyid Lütfullah batn-ı evvelde ekber ve erşed ve derecede birbirlerine müsâvî oldukları

medîne-i mezbûrede hâlâ me'zûn bi'l-iftâ Bakizâde es-Seyyid Mehmed Efendi ve müfti-i sâbık Ahmed Necib Efendi ve müfti-i esbak el-Hâc Mehmed Efendi ve müfti-i esbak Ebûbekir Efendi ve kāimmakām-ı nakībü'l-eşrâf es-Seyyid el-Hâc Ali Bey ve a'yân-ı belde Osman Bey ve vücûh-ı ahâlîden el-Hâc İbrahim Bey ve el-Hâc Ömer Bey ve Gençzâde Mustafa Ağa ve Muhyiddin Ağa ve Türidizâde el-Hâc Hasan Ağa ve sâir cemm-i gafîr kimesneler ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olduğundan bahisle tevliyet-i mezkûrenin nısfı şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm üzere mezbûre Şerife Âişe'nin ref'inden ve müteveffiye-i mezbûre mahlûlünden merkūm es-Seyyid Lütfullah'a tevcîh olunmasını kādı-yı mûmâ-ileyh arz ve vezîr-i müşârün-ileyh hazretleri inhâ ederler vâkı'a tevliyet-i mezkûre vâkıfe-i mûmâ-ileyhânın evlâd-ı evlâdının zükûr [ve] inâsına meşrûta olduğu vakfiye-i me'mûlün-bihâsında mastûr [ve] meşrûh olmağla tevliyet-i mezkûre evlâd-ı vâkıfdan batn-ı evvelde olduğu tevâtüren sâbit ve zâhir olan Şerife Ümmü Gülsüm nâm reşîdenin ber-vech-i meşrûta mutasarrıfa iken fevt olmağla mahlûlünden fevti ve kerîmesi olduğu vâki' ve nevbet-i tasarruf kendinin ise şartıyla işbu sene-i mübâreke Saferü'nde bâ-arzuhâl mezbûre Şerife Ümmü Gülsüm Hatun'a tevcîh olunup el-yevm üzerinde idiği derkenârdan ve mazmûn-ı arz vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık idiği medîne-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan (...?) ihbârlarıyla mütehakkık ve ayân olmağın bu sûretlere kādı-yı mûmâ-ileyhin arzı ve vâlî-i müşârün-ileyh hazretlerinin inhâsı mûceblerince tevliyet-i mezkûrenin nısfı şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm üzere mezbûre Şerife Âişe'nin ref'inden ve müteveffiye-i mezbûre mahlûlünden merkūm es-Seyyid Lütfullah'a tevcîh olunmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî-Şa'bân sene [12]48

52 [13a-2] İmametin ehil olan Seyyid Süleyman'a tevcihi

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve merbût olan iki kıt'a arzlara nazar olundukda tarafeyn mahâllinde huzûr-ı şer'îde cümle muvâcehesinde lede'l-imtihân mezbûr es-Seyyid Ahmed'in cehl ve adem-i liyâkati ve merkūm es-Seyyid Süleyman'ın ehliyet ve istihkākı zâhir ve ol vechile ref' gadri mûcib olmuş olmağın bu sûretde imâmet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Ahmed'in ref'inden sahib-i evveli mezbûr es-Seyyid Süleyman Halîfe'ye tevcîh ve ibkā olunmak ve sedden li-babi'l-fesâd fîmâ-ba'd merkūm es-Seyyid Ahmed tarafından yine ref'ine tesâddî olunur ise müsâ'ade ve derkenâr dahi olunmamak üzere kaydı bâlâsına şerh verilmek mesûbât-ı celîleden idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr [ü] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 Ra sene [12]48

53 [13a-3] Amasya'nın Hagala köyündeki Hoca Mahmud mescid ve mektebine imam ve sıbyan muallimi olarak Seyyid Hafız Hüseyin Halîfe'nin tayini

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Amasya kazâsına tâbi' Hagala karyesinde vâki' merhûm Hoca Mahmud nâm sahibü'l-hayrın mescid ve mekteb-i şerîflerinde Karacaviran mâlikânesinden almak üzere sekiz sehm ile imâm ve mu'allim-i sıbyân olan Seyyid Mustafa bilâveled fevt olmağla mahlûlünden diğer Seyyid Mustafa'ya Ladik kazâsı nâibi arzıyla iki yüz otuz yedi senesi Cumâdelâhiresi'nde tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinde ve Amasya sancağında vâki' Karacaviran karyesi tamam mâlikânesinin otuz iki sehmden sekiz sehmi vakf-ı mescid-i Hoca Mahmud deyü Defter-i hâkānîde mukayyed olmağla mefâd-ı arz ve derkenâra nazar ve hemşehrîlerinden Dersa'âdet'de bulunan mevsûku'l-kelim kimesnelerden ba'de't-tahkīk muktezâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de bulunan mevsûku'l-kelim erbâb-ı vukūfdan es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Ali ve Abdullah b. İsmail ve Abdurrahman b. el-Hâc Hüseyin ve Süleyman b. Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfe celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda arz ve inhâ kılındığı üzere mezbûr Seyyid Mustafa cühelâdan ve esirci makūlesinden olarak imâmete asla liyâkati olmadığından başka âhar kazâ ahâlîsinden olup ancak bu cihetleri kendüye îrâd olmak için âhar kazâ olan Ladik nâibini itmâ' ile ahâlînin haberleri yoğiken aldığı arzla bir takrîb üzerine berat ettirmiş ise de câmi' ve mekteb-i şerîfin semtine varmayıp vekîli dahi olmadığından câmi' ve mekteb-i şerîf kapalıca kalarak cemâ'at-i Müslimîn fezâil-i cemâ'atden ve sıbyân-ı Müslimîn dahi ta'allüm-i lâzıme-i diyânetden mahrûm olmalarıyla ciheteyn-i mezkûreteyn nâ-ehil ve târik-i hizmet ve menfûr-ı cemâ'at olan merkūm Esirci Mustafa'nın ref'inden karye-i mezbûre ahâlîsinden olup vücûhla ehliyet ve istihkākı zâhir ve muhtâr-ı cemâ'at olan dârende-i arz merkūm Seyyid Hâfız Hüseyin Halîfe'ye tevcîh buyurulmak cümle ahâlî-i karyenin niyâzlarıdır deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde karye-i mezbûre mâlikânesinin sekiz sehmi eğerçi hîn-i tahrîrde vakf-ı mescid-i Hoca Mahmud deyü Defter-i hâkānîye kaydolunmuş ise de imâm ve mu'allim-i sıbyânın vazîfeleri olmadığından muahharan sehm-i mezkûr taraf-ı sultânîden imâm ve mu'allim-i sıbyân ta'yîn olunup berat-ı hâkānî verilmiş ve amel-i kadîm dahi bu vechile cârî olagelmiş ve bu makūle ekser müstagallâtı kurâ ve mezârî' olan evkāfda şart-ı vâkıfa mugāyir ise de emr-i sultânî ile amel olunmak lâzım gelip ol vechile ta'yîn-i mezkûr muvâfık-ı şer'-i şerîf ve şart-ı vâkıfı ma'lûm olamayan evkāf-ı kadîmede amel-i kadîm şer'an mu'teber ve bâ-husûs imâmetde ehil ve mümtâz-ı cemâ'at olmak şart-ı şer'î olduğundan mâ'adâ imâmet ve mu'allim-i sıbyanlık îrâd ittihâz olunup câmi' ve mekteb-i

şerîf kapalıca kalarak cemâ'at-i Müslimîn fezâil-i cemâ'atden ve sıbyân-ı Müslimîn dahi lâzıme-i diyânetden mahrûm olmaları şeâir-i İslâmiye'ye münâfî olmağla ciheteyn-i mezkûreteyn mezbûr Esirci Mustafa'nın ref'inden bi'n-nefs edâ-i hizmet etmek ve bedel ile kasr-ı yedine amel ve i'tibâr olunmayıp hizmet-i lâzımesinde ednâ terk ve tekâsülü vukū'a gelir ise ref'inden âhara verilmek şartıyla ehil ve mümtâz-ı cemâ'at idiği arz ve ihbâr olunan merkūm Seyyid Hâfız Hüseyin Halîfe'ye tevcîh olunmak emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 14 Za sene [12]48

54 [13b-1] Zile'nin İğdir köyü camii imamet cihetinin Seyyid Ahmed Halîfe'ye tevcihi

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Zile kazâsına tâbi' İğdir nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfin imâmet ciheti mezbûr Seyyid Esad Halîfe'nin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i derkenâra nazaran bilâ-veled fevti vâki' midir vilâyetlüsünden Dersa'âdet'de bulunan mevsûku'l-kelim kimesnelerden bi't-tahkīk muktezâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de bulunan bî-garaz erbâb-ı vukūfdan ve Asâkir-i Bahriye çavuşlarından Ahmed b. Ömer ve Mehmed b. Mahmud nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla suâl olundukda inhâ ve istid'â olunduğu üzere mezbûr es-Seyyid Esad'ın bilâ-veled fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl merkūm Seyyid Ahmed Halîfe vücûhla ehil ve mümtâz-ı cemâ'at olduğunu herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde imâmet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûr Seyyid Esad Halîfe'nin bilâ-veled mahlûlünden varıp câmi'-i mezkûrda bi'n-nefs edâ-i hizmet eylemek ve bedel ile kasr-ı yedine amel ve i'tibâr olunmayıp hizmet-i lâzımesinde terk ve tekâsülü vukū'a gelir ise ref'inden âhara verilmek şartıyla ehil ve mümtâz-ı cemâ'at idiği ihbâr olunan merkūm Seyyid Ahmed Halîfe'ye tevcîh ve kaleminden beratı i'tâ olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 15 Za sene [12]48

55 [13b-2] Burdur'un el-Hâc Ömer mahallesinde Hekime Hatun'un vakfettiği ev harap olduğundan Hacı Hüseyin Köprüsü'nde bulunan bağ ile değiştirildiği

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu i'lâm ve derkenâra nazar olundu[kd] a Tîrkeş Hâssı kazâlarından Burdur kazâsında el-Hâc Ömer mahallesinde vâki'

merhûm Hekîme Hatun sahibü'l-hayrın galle ve tevliyeti sulehâya meşrûta vakf-ı müsecceli olan ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzile bâ-hüccet-i şer'iye tevcîh-i hâkimü'ş-şer'le mutasarrıf ve vakf-ı mezkûrun mütevellîsi olan el-Hâc Ebûbekir Efendi b. Osman mahâllinde meclis-i şer'a varıp menzil-i mezkûr gāyet harâb olduğundan istîcara kimesne tâlib olmayıp ta'mîre vâfî âhar mal-ı vakf dahi olmamağla menzil-i mezkûru kazâ-i mezbûrda Hacı Hüseyin Köprüsü nâm mahâlde kâin Ümmühan nâm hatunun mülkü olan ma'lûmü'l-hudûd mülk bir kıt'a bağ ile istibdâl murâd eylediklerinde taraf-ı şer'den kâtib ve ümenâ-i şer' irsâliyle evvelâ menzil-i mevkūf-ı mezkûr ve sâniyen bağ-ı memlûk-i mezkûr ebniye ve sukūf ahvâline vukūf-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler ma'rifetleriyle keşf ve mu'âyene ettirildikde akār-ı memlûk-i mezkûr akār-ı mevkūf-ı mezkûrdan kıymeten ve rağbeten ve ücreten ve mahallen ezyed ve evfer ve istibdâli vakf-ı şerîfe enfa' ve evlâ olduğu zâhir ve mütehakkık ve ol vechile şurût-ı istibdâl mevcûde olduğu beyânıyla ber-vech-i muharrer istibdâle izn-i hümâyûnu müş'ir bir kıt'a emr-i celîlü'ş-şân sudûru istid'â olunduğu meâl-i i'lâmdan müstebân olmağın bu sûretde şerâit-i şer'iyesine ri'âyet olunmuş olduğundan istibdâli tecvîz eyleyen fukahâ-yı zevi'l-ibtihâcın kavilleri üzere mülk olan bağ-ı mezkûr vakıf ve vakıf olan harâb menzil-i mezkûr mülk olmak ve vakf-ı evvelin şurûtu vakf-ı sânîde icrâ olunmak üzere tarafeyne cihet-i şer'iye verilmek için şurûtu mûcebince emr-i âlîşân sudûru muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî-selhi Ca sene [12]48

56 [13b-3] Bursa İnegöl'de bulunan Karalar köyünün Seyyid İsmail'in tevliyetinde Bâyezid Paşa Vakfı'na ait olmasından dolayı Mehmed Emin'in elde ettiği mükerrer beratın kaydının silinmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve sa'âdetlü reisülküttâb efendi bendelerinin i'lâmı ve izzetlü defter emîni efendi çâkerlerinin arzı derkenâr olunan emr-i âlî ve Defter-i hâkānî ve tevliyet kayıdları ve kuyûdât-ı sâire harf-be-harf etrâfıyla mütâla'a olundukda ber-mantûk-ı Defter-i hâkānî nefs-i Bursa'da vâki' zemîn-i İncirlice ile İnegöl Bursa kazâsında vâki' Karalar ve Halasca ve İbn-i Arslan nâm üç aded karyeler merhûm Bâyezid Paşa nâm sahibü'l-hayrın mahrûse-i Bursa'da kâin mescid-i şerîf ve medrese-i münîfi vakfından olmağla vakf-ı mezbûrun ber-mûceb-i kuyûdât-ı atîka bâ-öşr-i mahsûl tevliyeti Mevlânâ Ahmed'in üzerinde iken ref'inden bin doksan sekiz senesi[nde] diğer Ahmed'e onun dahi ref'inden doksan dokuz senesi medrese-i mezbûre müderrisi Hasan'a onun dahi mahlûlünden bin yüz senesi es-Seyyid Abdullah'a onun dahi ref'inden

yüz bir senesi yine medrese-i mezbûre müderrisi Mehmed'e onun dahi ref'inden sene-i mezbûrede aslah evlâd-ı vâkıfdan Mehmed'e onun dahi mahlûlünden yüz kırk yedi senesi yine evlâd-ı vâkıfdan Hasan'a onun dahi mahlûlünden yüz elli senesi birâderi Ahmed'e onun dahi mahlûlünden yüz yetmiş iki senesi oğlu Seyyid Mehmed'e onun dahi mahlûlünden iki yüz dört senesi medrese-i mezbûre müderrisi Ahmed Hulusi'ye onun dahi mahlûlünden iki yüz kırk bir senesi oğlu Mehmed Emin'e onun dahi kasr-ı yedinden sene-i merkūmede evlâd-ı vâkıfdan Seyyid İsmail b. es-Seyyid İbrahim'e ber-vech-i meşrûta tevcîh olunup el-yevm üzerinde ve ol vechile vakf-ı mezkûrun gerek Defter-i hâkānî ve gerek Anadolu Muhâsebesi'nden kadîmden bu vechile kaydı îzâhan ve sarâhaten mastûr ve mukayyed iken yine Anadolu Muhâsebesi'nden İnegöl Bursa kazâsında Karalar karyesinde vâki' Bâyezid Paşa Vakfı'nın kadîmden kaydı olmamağla diyerek bin yüz yetmiş iki târihinde müceddeden kayd ile es-Seyyid İsmail nâm kimesneye tevliyet beratı verilip ba'dehû tedâvül-i ebedî ile es-Seyyid Mehmed Emin nâm kimesneye tevcîh olunmuş ve hâlbuki zikrolunan Karalar karyesi müşârün-ileyh Bâyezid Paşa Vakfı müstagallâtından olmağla vakf-ı merkūm tarafından zabt ve tasarruf olunup âhardan müdâhale olunmamak bâbında iki yüz kırk iki senesi Zilhicce'sinde Dîvân-ı hümâyûndan ve mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin'in ber-vech-i muharrer müdâhalesinin men' ü def'i bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşânın te'kîdini hâvî kırk yedi senesi Rebî'ülâhiri'nde muhâsebe-i merkūmeden emr-i âlîşân ısdâr olmuş olduğu derkenârlardan ve ber-muktezâyı Defter-i hâkānî sâlifü'z-zikr zemîn-i İncirlice ve karye-i Karalar ve karye-i İbn-i Arslan ve karye-i Halasca'nın mahsûlât ve rüsûmâtı merhûm-ı müşârün-ileyh Bâyezid Paşa'nın Bursa'da vâki' medresesi vakfı tarafından zabtolunmak iktizâ eylediği defter emîni mûmâ-ileyhin arzı meâlinden müstebân olmağla bu sûretde vakf-ı mezkûr bir vakıf olup kadîmden kaydı kalem-i mezbûrda mastûr ve tevliyeti Defter-i hâkānîde münderis vakfiye-i şer'iye şurûtu mûcebince vâkıf-ı müşârün-ileyhin aslah evlâd-ı evlâdına meşrûta olmak üzere tevcîh olunarak te'âmül olunması ve ol vechile vakf-ı mezkûrun berat-ı pâdişâhile mütevellîsi var iken ref'ine ta'arruz olunmayarak yetmiş dört sene sonra vakf-ı mezbûrun kadîmden kaydı olan kalemden olmamağla diyerek muahharan mükerrer tevliyet beratı verilmesi usûl-i teveccühâta münâfî idiği ve mezbûr Mehmed Emin'e tevcîh târihi asıl mütevellînin tevcîh târihinden evvelce olarak kadem sûretine girmiş ise de kadem-i hakīkī olmayıp ihtirâ'î olduğundan **[14a]** i'tibâra şâyân olmadığı ve muahharan verilen mükerrer berat târihine nazaran amel-i kadîm dahi anlaşılır ise de işbu beratı ihdâs ettirenler hem evlâd-ı vâkıfdan olmayıp ve hem bir vakfa hilâf-ı şart-ı vâkıf iki mütevellî olamayacağına binâen mahâllinde ibrâz-ı berat ile asla vaz'-ı yed edemeyip kadîmden ilâ-hâzihi'l-ân cemî' mesâlih-i vakfı mütevellî-i mezbûr es-Seyyid İsmail ile eslâfı bi't-tevliye bi'l-muvâcehe bilâ-nizâ'

idâre ve rü'yetetmekte olduklarını mevsûku'l-kelim bî-garaz erbâb-ı vukūf ihbâr eyledikleri ve zikrolunan Karalar karyesi vakf-ı mezkûr tarafından zabtolunup mezbûr Mehmed Emin'in müdâhalesi men' olunmak bâbında emr-i sultânî sâdır olmuş ve bu makūle ekser müstagallâtı kurâ ve mezâri' olan evkāfda şart-ı vâkıfa mugāyir olsa dahi emr-i sultânî ile amel olunmak muktezâ-yı şer'-i şerîf olmağın mûcebince emr-i mezkûr amel ve bir vakfın berat-ı pâdişâhî ile mütevellîsi var iken ref'ine ta'arruz olunmayarak mugāyir-i şart-ı vâkıf bilâ-mûcib âhar mütevellî nasbı câiz olmadığı ref' ve terkīn ve i'lâm-ı hâl siyâkında Bursa ve İnegöl nâiblerine ve Haremeyn müfettişi vekîline hitâben emr-i âlîşân ısdârı muktezâ-yı maslahat idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

57 [14a-1] Karahisar-ı Şarki'deki Seyyid İsmail Efendi'nin vakfettiği cami, han ve değirmen vakfının tevliyetinin Seyyid el-Hâc Salih'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve merbût olan diğer arzuhâl ve derkenârlara nazar ve mütâla'a olundukda medîne-i Karahisar-ı Şarkī'de vâki' ashâb-ı hayrâtdan müfti-i sâbık merhûm es-Seyyid İsmail Efendi'nin kendi mâlıyla mahallesinde müceddeden binâ eylediği câmi'-i şerîfi evkāfından hân ve değirmen vakfının ber-mûceb-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ tevliyeti karındaşının batnen ba'de batnin evlâd ve evlâd-ı zükûruna ve senevî hâsıl olan kalanı dahi beş sehm kılınıp humusu mütevellîsine ve bâkīsi sâir mürteziklarına meşrûta olmağla tevliyet-i mezkûrenin bin yüz otuz iki senesi Muharremi'nin yirmi dördüncü günü bâ-ruûs-ı hümâyûn ve ber-mantûk-ı vakfiye-i me'mûlün-bihâ müceddeden Anadolu Muhâsebesi'ne kayd ile ber-mûceb-i şart-ı vâkıf evlâd-ı zükûr birâder-i vâkıfdan es-Seyyid Hasan'a tevcîh ve yedine şurût-ı mezkûreyi mutazammın berat-ı âlîşân i'tâ olundukdan sonra evlâd-ı zükûr-ı vâkıf münkariz oldu deyü mezbûr Seyyid Hasan'ın kasr-ı yedinden bin yüz seksen dört senesi Şevval'inin dördüncü günü ecânibden es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'nin dahi kasr-ı yedinden sene-i mezbûre Zilka'de'sinin yirmi dokuzuncu günü es-Seyyid Hüseyin Halîfe v. Hasan'a tevcîh olunup ba'dehû mezbûr es-Seyyid Hüseyin Halîfe dahi fevt olmağla mahlûlünden bin iki yüz yirmi iki senesi Receb'inin altıncı günü oğlu es-Seyyid el-Hâc Salih Halîfe'ye tevcîh olunup ba'dehû mezbûr es-Seyyid el-Hâc Halîfe dahi fevt olmağla mahlûlünden bin iki yüz yirmi beş senesi Zilhicce'sinin ikinci günü birâderzâdesi es-Seyyid Abdurrahim Halîfe'ye tevcîh olunup ba'dehû mezbûr es-Seyyid Abdurrahim Halîfe fevt olmağla mahlûlünden bin iki yüz kırk beş senesi Ramazan-ı şerîfinin on beşinci günü es-Seyyid Mehmed Kâmil'e tevcîh olunup el-yevm üzerinde ve câmi'-i şerîf-i mezkûr vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile tevliyet ve nezâret cihetlerinin kadîmden kaydolmayıp bin

yüz yirmi üç senesi Zilka'de'sinin beşinci günü şart-ı vâkıf üzere akrabâ-i vâkıfdan es-Seyyid Ali Halîfe'ye müceddeden kayd ile tevcîh olunup üzerinde iken fevt olmağla mahlûlünden bin yüz kırk beş senesi Şevval'inin yirmi altıncı günü bermûceb-i şart-ı vâkıf akrabâ-i vâkıfdan es-Seyyid Hasan Halîfe'ye tevcîh olunup el-yevm üzerinde olduğu Anadolu muhâsebesi derkenârından müstebân keyfiyeti gereği gibi etrâfıyla tahkīk için kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen İsmail Zühdü Efendi b. el-Hâc Hâfız Ömer ve es-Seyyid Hasan Efendi b. el-Hâc Hüseyin ve Sakalar Kethudâsı es-Seyyid Hüseyin Ağa b. İbrahim ve Kayıkçı Hasan b. İsmail ve Mustafa b. Halil nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile suâl olundukda vâkıf-ı mûmâ-ileyh es-Seyyid İsmail Efendi mahalle-i mezbûrda binâ eylediği câmi'-i şerîfi levâzımına müsakkafât-ı ma'lûme bedîhet ettikten sonra hân ve değirmen ve hammâm vakfetmiş olmağın ol vechile cümlesi bir vakıf olup hatta bir def'a sebkat etmiş ise de bin yüz kırk beş târihinden berü iki tevliyet olmak üzere tevcîh sebkat etmeyip yalnız bir berat ile mutasarrıf olunageldiği ve vakf-ı mezkûrun ve humus galle ile tevliyeti dahi ber-mûceb-i vakfiye ma'mûlün-bihâ dahi câmi'-i şerîf tevliyeti lafzıyla ...? batnen ba'de batnin evlâd-ı evlâd-ı zükûruna meşrûta olup amel-i kadîm dahi bu vechile cârî olarak sâlifü'z-zikr hân ve değirmen ve hammâm tevliyetine müceddeden kayd ile ve câmi'-i mezkûr tevliyetine dahi akrabâ-i vâkıfdan es-Seyyid Ali Halîfe'nin kasr-ı yedinden evlâd-ı zükû[r]-ı birâder-i vâkıfdan mezbûr es-Seyyid Hasan Halîfe bi'l-meşrût mutasarrıf iken ecânibden es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe'ye kasr-ı yed ettikde bu makūle meşrûta tevliyeti ecânibe kasr-ı yed kendi zamanki kasr-ı yed olup gayrin zamanında meşrû' ve mu'teber olmadığından ve mezbûr es-Seyyid Hasan Halîfe'nin sulbî oğlu es-Seyyid Hâfız Hüseyin mevcûd olmağla pederi vefâtından sonra zabta kādir olduğundan medâr-ı takviyet olur zu'muyla kasr-ı yed beratına zâid nev'inden olarak evlâd-ı zükûr münkariz oldu ta'bîri dahi ilâve kılınmış ise de mezbûr es-Seyyid Hasan Halîfe fevt oldukda sulbî sahîh oğlu es-Seyyid Hâfız Hüseyin Halîfe babası mahlûlünden tevliyet-i mezkûreyi şer'an bi'l-meşrûta zabteyleyeceğini ve müteveffâ-yı mezbûrun kasr-ı yedi fâide vermeyeceğini mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ahmed Halîfe cezm ve teyakkun eylediğinden tevliyet-i mezkûreyi rızâsıyla meşrûtun-lehi mezbûr es-Seyyid Hâfız Hüseyin Halîfe'ye kasr-ı yed edip ol vechile kad vesale'l-hakku ilâ-ehlihî mefâdı üzere hak yerini bulduktan sonra mezbûr es-Seyyid Hüseyin Halîfe fevt oldukda tevliyet-i mezkûre sulbî oğlu es-Seyyid el-Hâc Salih'e tevcîh olunup.

[14b-15a boş]

58 [15b-1] Ankara'nın Ahî Hacı mahallesi camii imamet cihetinin Seyyid Ömer b. İsa'ya tevcihi

Hüve'l-Kerîm

Hâlâ revnak-tırâz-ı mesned-vâlâ-yı sadâret-i Anadolu Melek Paşazâde devletlü inâyetlü semâhatlü veliyyü'n-ni'am Abdülkadir Beyefendi hazretlerinin zamân-ı meyâmin-iktirânlarında olan senedât-ı şer'iye kuyûdudur

Fî-gurreti Z sene 1248

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâr ve ruûs-ı hümâyûndan yazılan muktezâ cevâbına nazar ve mütâla'a olundukda vilâyet-i Anadolu'da Ankara kazâsında Ahî Hacı mahallesinde kâin câmi'-i şerîfin vazîfe-i mu'ayyene ile imâmet cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Veliyüddin bilâ-veled fevt, mahlûlünden ashâb-ı arzuhâl es-Seyyid Ömer b. İsa ve es-Seyyid Osman b. Ahmed dâ'îleri nısfiyet üzere kendülere tevcîhini istirhâm etmeleriyle cihet-i mezbûre el-yevm bâ-berât-ı âlî mezbûr es-Seyyid Ali'nin üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârında müstebân olmağla ve fi'l-hakīka müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled vefâtı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Seyyid Mustafa b. Salih ve İdris b. Halil nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin ale'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde Osman karye-i âharda sâkin olup es-Seyyid Ömer b. İsa câmi'-i şerîf mahâllinde sâkin ve ehliyet ve istihkākı nümâyân olmağla cihet-i mezbûr bilâ-veled müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden es-Seyyid Ömer b. İsa dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak muktezâ-yı hâl idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 Zilhicceti'ş-şerîfe sene 1248

59 [15b-2] Antalya'nın İstanos kasabasındaki Cumaönü Camii Evkafı tevliyetinin Seyyid Mustafa Efendi'ye verildiği

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan [fermân-ı] âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar ve mütâla'a olundukda Antalya kazâsı muzâfâtından İstanos kasabası mahallâtından Cum'anü demekle ma'rûf el-Hâc Mehmed'in binâ eylediği câmi'-i şerîf evkāfının vazîfe-i mu'ayyene ile tevliyeti Abdurrahman b. Osman'ın üzerinde iken fevt olmağla yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mahlûl olduğundan bahisle es-Seyyid Mustafa b. Osman dâ'îleri kendüye tevcîhi istid'â-yı inâyet etmeğin tevliyet-i mezkûr mezbûr Abdurrahman'ın el-yevm bâ-berât-ı âlî üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi

derkenârından müstebân ve fi'l-hakīka müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled fevtiyle sahib-i arzuhâlin umûr-ı vakfı idâre ve rü'yete muktedir olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler bî-garaz erbâb-ı vukūfdan es-Seyyid Sadullah b. es-Seyyid Osman ve Hüseyin b. Mustafa ale'ş-şehâde haber vermeleriyle bu sûretde tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mustafa dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sudûru re'y-i âlîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 Zilhicceti'ş-şerîfe sene 1248

60 [15b-3] Çorum'un Yozgad köyü camii hitabet cihetini elinde bulunduran Derbendîzâde el-Hâc Abdullah'a müdahale edilmemesi

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Çorum kazâsına tâbi' Yozgad karyesinde vâki' câmi'-i şerîfinde yine kazâ-i mezbûra tâbi' Çakır karyesinden bir sehm mahsûl ile hitâbet cihetini Osman Bey bilâ-veled fevtinden hilâf-ı inhâ ile üzerine tevcîh ve berat ettiren Seyyid Mustafa'nın ref'inden bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan kazâ-i mezbûre ulemâsından ve meşâyih-i Nakşibendiye'den Derbendîzâde el-Hâc Abdullah hizmet-i lâzımesinde kusûr etmeyip taraf-ı âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmak lâyık değil iken ashâb-ı ağrâzdan mezbûr Seyyid Mustafa mücerred mukaddemâ üzerinde idi deyü cihet-i mezbûreye hilâf-ı şer'-i şerîf dahl ve ta'arruz etmekle müdâhalesinin men' u def'i bâbında bir kıt'a emr-i âlî niyâzında Çorum nâibi es-Seyyid el-Hâc Ömer Hulusi Efendi dâ'îleri mührü mutâbık arz etmeğin vâkı'a hitâbet-i mezkûre vazîfe-i merkūme ile sâbıkā belde-i mezbûre nâibi Seyyid Mustafa'nın ref'inden bin iki yüz kırk yedi senesi Cumâdelâhiresi'nin yirmi ikinci günü târihiyle sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince mezbûr Derbendîzâde Abdullah üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân olmağla Seyyid Mustafa'nın cihet-i mezbûreye vech-i muharrer üzere müdâhalesi hilâf-ı şer'-i şerîf olup müdâhalesinden men' u ref' **[16a]** olunmak bâbında belde-i merkūme hâkimine hitâben Derbendîzâde el-Hâc Abdullah dâ'îleri yedine bir kıt'a emr-i âlî i'tâsı mevkūf-ı irâde-i sâmîleri idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 24 Z sene [12]48

61 [16a-1] Sivas'taki Şifaiye Medresesi Vakfı tevliyetinin Seyyid Mehmed Halîfe'ye tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Sivas Nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îlerinin işbu sene-i mübâreke Recebi'l-müreccebi'nin yirmi

yedinci günü târihiyle müverrah mührü mutâbık bir kıt'a arzıyla derkenârlara merbût olan arzuhâl zahrında sadr-ı Anadolu-yı sâbık fazîletlü inâyetlü Yahyazâde Mehmed Said Efendi hazretlerinin şehr-i sâbık Zilka'detü'ş-şerîfesi'nin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverrah i'lâmına nazar olundukda medîne-i mezbûrede vâki' Şifâiye Medresesi Vakfı'nın iki ve bir rub' hisse-i tevliyet cihetine bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf olan es-Seyyid Mustafa Halîfe bilâ-veled fevt olup hisse-i tevliyet-i mezkûr mahlûl olmağla sulbî oğlunun oğlu erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Mehmed Halîfe b. es-Seyyid Abdurrahman'a tevcîh olunması meâl-i arz-ı mezkûrdan müstebân ve hisse-i tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ecânibden diğer es-Seyyid Mehmed b. Abdullah'a bâ-arzuhâl tevcîhi husûsu irâde-i seniyyeye menût idiği zahr-ı arzuhâlde muharrer i'lâm-ı mezkûrdan nümâyân ise de hisse-i tevliyet-i mezkûre henüz kimesneye tevcîh olmayıp bilâ-şurût müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Halîfe üzerinde olduğu derkenârlardan âşikâr ve tarafeyn Der-aliyye'de mevcûd bulunduğundan huzûr-ı şer'a celb ve tevcîh-i pâdişâhî bulunmadığından hisse-i tevliyet-i mezkûreye şer'an dahl ü ta'arruz îcâb etmediği mezbûr diğer es-Seyyid Mehmed'e tefhîm ve hisse-i tevliyet-i mezkûreye müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Halîfe'nin sulbî oğlunun oğlu merkūm es-Seyyid Mehmed Halîfe ecânibden elyak ve müstahık olduğunu medîne-i mezbûre ahâlîsinden ve bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed Emin b. Mehmed Ali b. el-Hâc Abdullah nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle bu sûretde hisse-i tevliyet-i mezkûre ber-mûceb-i arz müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Halîfe'nin mahlûlünden sulbî oğlunun oğlu merkūm es-Seyyid Mehmed Halîfe'ye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i âlîlerine menût idiği.

Fî 25 Zilhicceti'ş-şerîfe sene 1248

62 [16a-2] Kütahya'daki İshak Fakih Evkafı'nın dörtte bir hisse kitabet cihetinin Şerif Halil'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Kütahya'da medfûn İshak Fakih Evkāfı'nın yevmiye iki akçe vazîfe ve senevî üç müd galle ile nısf hisse kitâbet cihetine bi'l-iştirâk mutasarrıflar Şerif Mahmud ve Şerif Halil ibneyn es-Seyyid Hâfız Ebûbekir nâm karındaşlardan mezbûr Şerif Mahmud bilâ-veled fevt olup yeri hâlî kaldığından bahisle müteveffânın mutasarrıf olduğu rub' hisse kitâbet ciheti kendüye tevcîh buyurulmak bâbında karındaşı ve müştereki sahib-i arzuhâl mezbûr Şerif Halil dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder, fi'l-hakīka cihet-i mezkûre bâ-berât-ı âlî mezbûrânın üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve mezbûr Şerif Mahmud bilâ-veled fevti

vâki‘ ve sahib-i arzuhâl karındaşı Şerif Halil erbâb-ı istihkākdan idiği Der-aliyye’de müsâfireten sâkinler bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed Esad Efendi b. Numan ve Osman b. Mehmed nâm mevsûku’l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbârlarıyla mütehakkık ve zâhir olmağın bu sûretle cihet-i kitâbetin rub‘ hissesi müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden mezbûr Şerif Halil dâ‘îlerine tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân ihsân buyurulmak husûsu re’y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 28 Z sene [12]48

63 [16a-3] Bayburt’un Sınor köyündeki Hacı Bey Camii vekilharçlık cihetinin Hüseyin’e tevcihi

Ma‘rûz-ı dâ‘î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Anadolu’da Bayburd-ı Erzurum kazâsına muzâfe Sınor nâm karyede vâki‘ Hacı Bey Câmi‘-i şerîfinde yevmî iki akçe vazîfe ile vekîlharçlık cihetine bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf olan pederi İsmail b. Ali fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kaldığından cihet-i merkūme vazîfe-i mersûme <<ile işbu arzuhâl>> ile kendüye tevcîh olunmasını istid‘â eden Hüseyin dâ‘îleri fi’l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm İsmail b. Ali’nin el-yevm bâ-berât üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İsmail b. Ali’nin fevti vâki‘ ve sahib-i arzuhâl sulbî sahîh oğlu olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa‘âdet’de sâkinler talebe-i ulûmdan es-Seyyid Mehmed Efendi b. es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Osman nâm kimesnelerin alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın cihet-i mezkûre babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm Hüseyin’e tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 3 M sene 1249

64 [16a-4] Bayburt’un Sınor köyündeki Hacı Bey Zaviyesi’nin anbardar cihetinin Hüseyin’e tevcihi

Ma‘rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Anadolu’da Bayburd-ı Erzurum kazâsına muzâfe Sınor nâm karyede vâki‘ Hacı Bey Zâviyesi’nin yevmî bir akçe vazîfe ile anbârdâr cihetinin bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıfı olan pederi İsmail b. Ali fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kaldığından cihet-i merkūme vazîfe-i mersûme ile kendüye tevcîh olunmasını istid‘â eden Hüseyin dâ‘îleri fi’l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm İsmail b. Ali’nin

el-yevm bâ-berât üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İsmail b. Ali'nin fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl sulbî sahîh oğlu olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de sâkinler talebe-i ulûmdan es-Seyyid Mehmed Efendi b. es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Osman nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın cihet-i mezkûre babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm Hüseyin'e tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm, bâkī emr ü fermân hazret-i men lehu'l-emrindir.

Fî 3 M sene 1249

65 [16a-5] Bayburt'un Sınor köyündeki Hacı Bey Türbesi türbedarlığının Hüseyin'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Bayburd-ı Erzurum kazâsına muzâfe Sınor nâm karyede vâki' Hacı Bey Türbesi'nde yevmî bir akçe vazîfe-i mersûmesiyle kendüye tevcîh olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â eden Hüseyin dâ'îleri fi'l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm İsmail b. Ali'nin el-yevm bâ-berât üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İsmail b. Ali'nin fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl sulbî sahîh oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de sâkinler es-Seyyid Mehmed Efendi b. es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Osman nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın cihet-i mezkûre babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm Hüseyin'e tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr [ü] fermân hazret-i men lehu'l-emrindir.

Fî 3 M sene 1249

66 [16b-1] Amasya'nın Zinnunâbad kazasındaki Hamdullah Çelebi Vakfı tevliyetinin sülüs hissesinin Ahmed'e tevcihi

Ma'rûz-ı dâ'î-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Merzifon nâibi es-Seyyid Derviş Mustafa Efendi dâ'îlerinin mührü mutâbık işbu arzıyla rûznâmçe-i askerî kaleminden mahrec derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Sivas eyâleti dâhilinde Amasya sancağında Zinnunâbad kazâsında vâki' Hamdullah Çelebi Vakfı'nın vazîfesi mukayyed olmayıp şurûtu nâ-ma'lûm olarak humus mahsûlüyle tevliyeti bâ-berât-ı âlîşân Mustafa ve Mehmed ve Ahmed ebnâ-i İbrahim b. Mustafa nâm üç nefer karındaşların iştirâken üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve

merkūm Mustafa mezkûr olmayarak ancak tevliyet-i mezkûre merkūmân Mehmed ve Ahmed'in bi'l-iştirâk tasarruflarında iken mezbûr Mehmed bilâ-veled fevt olup münhal olan hissesi müştereki karındaşı mezbûr Ahmed kendüye tevcîh olunmasını istid'âsında olduğu meâl-i arz-ı mezkûdan nümâyân ise de merkūm Mehmed'in bilâ-veled fevti vâki' ve karındaşı mezbûr Ahmed umûr-ı vakfa a'lem ve tevliyet-i mezkûreyi kemâ hüve hakkuhû idâre ve rü'yete muktedir olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Hacı Osmanzâde el-Hâc Ali ve Osmanzâde Mehmed nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle bu sûretde münhal olan sülüs hisse tevliyet sülüs an-humus hisse mahsûlüyle karındaşı müştereki merkūm Ahmed dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. El-emr li-veliyyü'l-emr.

Fî 5 M sene [12]49

67 [16b-2] Akşehir'in Hacı Kuşçu mahallesindeki mescidin imametinin Halil'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Akşehir kazâsında Hacı Kuşçu mahallesinde vâki' mescid-i şerîfde ber-vech-i hasbî imâmet cihetine mutasarrıf olan Ali b. Veliyüddin bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle cihet-i mezbûre müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı Halil b. Veliyüddin dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder fi'l-hakīka imâmet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin üzerinde olduğu derkenârda müstebân ve merkūm Ali'nin bilâ-veled fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl karındaşı Halil her vechile ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olup ve diğer arzuhâlde istid'â edenden dahi elyak ve müstehık olduğunu Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler talebe-i ulûmdan es-Seyyid Hamid Efendi b. Veli ve Mehmed b. Ahmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarından mâ'adâ istihkākı lede'l-imtihân zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm Ali'nin bilâ-veled mahlûlünden erbâb-ı istihkākdan karındaşı sahib-i arzuhâl Halil dâ'îlerine tevcîhi emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 M sene [12]49

68 [16b-3] Bergama'nın Bölücek-i kebîr köyündeki Süleyman Ağa Camii imamet cihetinin Mehmed, Ahmed ve Mustafa'ya müşterek olarak tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Bergama kazâsına tâbi' Bölücek-i kebîr karyesinde vâki' ashâb-ı hayrâtdan Süleyman Ağa nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfinde yevmî nîm akçe vazîfe ile imâmet cihetine mutasarrıf olan Hüseyin b. Eyüb fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından cihet-i mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kebîr oğulları bâ'is-i arz Mehmed ve Ahmed ve Mustafa'ya tevcîhini kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mehmed Necib Efendi dâ'îleri mührü mutâbık arz ve inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i merkūme vazîfe-i mersûmesiyle bâ-berât-ı âlîşân el-yevm müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Hüseyin'in fevti vâki' ve Mehmed ve Ahmed ve Mustafa sulbî kebîr oğulları olduklarını mazmûn-ı arzı tasdîk eden kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler Tatar İbrahim b. Salih ve Mehmed Şâkir b. İbrahim nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde imâmet-i mezkûre ber-mûceb-i arz müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in mahlûlünden sulbî kebîr oğulları merkūmûn Mehmed ve Ahmed ve Mustafa nâm karındaşlara bi'l-iştirâki's-seviy tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 M sene [12]49

69 [16b-4] Akçaviran köyündeki Mustafa b. Abdullah'ın yaptırdığı caminin imamet ve hitabet cihetlerinin Mehmed b. Eyüb'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Buhurun? kazâsında Akçaviran karyesinde vâki' Mustafa b. Abdullah'ın binâ ve ihyâ eylediği câmi'-i şerîfde ber-vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetlerine mutasarrıf olan Mehmed b. Hüseyin bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle imâmet ve hitâbet-i mezkûre kendüye tevcîh buyurulmak bâbında sahib-i arzuhâl Mehmed b. Eyüb dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder fi'l-hakīka ciheteyn-i mezkûreteyn merkūm Mehmed b. Hüseyin'in bâ-berât-ı âlîşân üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olmağın merkūm Mehmed'in bilâ-veled fevt olduğunu ve sahib-i arzuhâl Mehmed b. Eyüb'ün erbâb-ı istihkākdan idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten

sâkinler talebe-i ulûmdan Ali Efendi b. Mustafa ve Ali b. Eyüb nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde ciheteyn-i mezkûreteyn müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden merkūm es-Seyyid Mehmed b. Eyüb'e tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 M sene [12]49

70 [17a-1] Aksaray kazasındaki Tavşancılar Vakfı'nın mîrâblık cihetinin Abdullah ve Ali kardeşlere tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Aksaray kazâsında Tavşancılar Vakfı'nın nısf hisse mîrâblık cihetine mutasarrıf olanlar Abbas ve Ali ibney Abdullah nâm karındaşlardan merkūm Abbas bilâ-veled fevt olup yerleri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle cihet-i mezkûre kendülerine tevcîh buyurulmak bâbında sahib-i arzuhâl karındaşları Abdullah ve Ali dâ'îleri istid'â-yı inâyet ederler fi'l-hakīka nısf hisse-i mezkûre vazîfe-i mersûm ile Abbas ve Ali nâm karındaşların bi'l-iştirâk ve yine hisse-i âharı dahi karındaşları Mehmed ve İbrahim ve Abdullah nâm kimesnelerin bi'l-iştirâk üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Abbas'ın fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı ve müşterekleri olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Abdullah b. Ali ve Mustafa b. Hasan nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla istihkākları zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde rub' hisse mîrâblık müteveffâ-yı merkūm Abbas'ın bilâ-veled mahlûlünden karındaşları ve müşterekleri Abdullah ve Ali'ye bi'l-iştirâk tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân ihsân buyurulmak re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 M sene [12]49

71 [17a-2] Niksar'daki Sunkuriye Zaviyesi Vakfı cüzhanlık cihetinin nısfının Seyyid Abdullah b. Abdülvahhab'a tevcihine dair eksik kayıt

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Niksar'da Sunkuriye Zâviyesi Vakfı'ndan almak üzere senede iki müd hınta vazîfe ile Düşenbe ve Pençşenbe günlerinde nısf eczâhanlık cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Abdülvahhab fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle müteveffâ-yı merkūmun kebîr oğlu es-Seyyid Hüseyin dâ'îleri derûn-ı arz-ı mezbûrda karındaşı es-Seyyid Abdullah

b. Abdülvahhab dâʻîlerine gadr ederek kendüye tevcîh ettirdiğini kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Şeyh Mehmed Efendi dâʻîleri mührü mutâbık arz ve inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûr müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Abdülvahhab'ın kebîr oğlu es-Seyyid Hüseyin'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Hüseyin'in karındaşı Abdullah müteveffâ-yı merkūmun oğlu olduğunu ve mazmûn-ı arzı tasdîk edenler kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Yüzbaşıoğlu Mustafa b. Mehmed ve Abdullah b. Ali nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde cihet-i mezkûrenin nısfı ber-mûceb-i arz müteveffâ-yı mezbûr pederi mahlûlünden karındaşı (...)

72 [17a-3] Niksar'daki Çilehane Camii hitabetinin nısf hissesinin Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi

Maʻrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Niksar kazâsında vâkiʻ Çilehane Câmiʻ-i şerîfinde ber-vech-i hasbî hitâbet cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab b. Ahmed fevt olup cihet-i mezkûre sulbî oğulları derûn-ı arzda isimleri mastûr es-Seyyid Hâfız Hüseyin ve es-Seyyid Hâfız Abdullah'a ber-vech-i iştirâk tevcîhi iktizâ eder iken merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin karındaşı mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah'ı ketm ve ihfâ ederken bir takrîb kazâ-i mezbûr nâibi esbak es-Seyyid el-Hâc Ahmed Efendi'den aldığı bir kıtʻa arz mûcebince müstakillen kendüye tevcîh ve üzerine berat ettirmiş ise de bu defʻa kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi dâʻîlerinin işbu mührü mutâbık arzında cihet-i mezkûrenin nısf hissesi merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in refʻinden pederi müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah'a tevcîh olunmasını inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab'ın mahlûlünden sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hâfız Hasan'a tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in karındaşı ve müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Yüzbaşıoğlu Mustafa b. Mehmed ve Abdullah b. Ali nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle cihet-i mezkûrenin [nısf] hissesi es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in refʻinden pederi müteveffâ-yı mezbûr mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah üzerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine iʻlâm olundu.

Fî 4 S sene [12]49

73 [17b-1] Tosya'nın Gökçeözü ve Subh köylerindeki vakıf çiftliklerden bir kısım hissenin Ayşe Hatun'a tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Tosya kazâsında Gökçeözü nâm karyede nîm çiftlik ve Subh nâm karyede nîm çiftlik yeri Cafer Bey v. Hızır Bey nâm sahibü'l-hayrın vakfiyesi mukayyed olmamağla şurûtu nâ-ma'lûm ise de amel-i kadîmi Mehmed Danişmend nâm kimesnenin evlâd-ı evlâdlarına meşrût olmak üzere zabtolunageldiğinden Mehmed Danişmend'in evlâdlarından Zeki ve Hüseyin ve Rahime ve Zenciye evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-iştirâk mutasarrıflar iken merkūm Hüseyin bilâ-veled fevt olup yeri hâlî kaldığından bahisle hisse-i mezkûre müteveffâyı mezbûrun mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân i'tâsı sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı mezbûrun kız karındaşı Âişe Hatun istid'â-yı inâyet eder fi'l-hakīka hisse-i mezbûre Hüseyin ve Zeliha ve Rahime ve Zenciye'nin üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Hüseyin'in bilâ-veled fevti vâki' ve sahibe-i arzuhâl Âişe müteveffâ-yı merkūmun li-ebeveyn kız karındaşı idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler Ahmed b. Mehmed ve Halil b. İbrahim mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle mütehakkık olmağın bu sûretde hisse-i mezkûr merkūm Hüseyin'in bilâ-veled mahlûlünden kız karındaşı Âişe Hatun'a ber-mûceb-i şurût-ı vâkıf tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân ihsân buyurulmak emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 6 S sene [12]49

74 [17b-2] Karahisar-ı Şarki kazasının Olof nâhiyesi Fikaz Zaviyesi tasarrufunun Seyyid Şeyh Osman, Seyyid Hüseyin ve Seyyid Şeyh Mehmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Karahisar-ı şarkî kazâsında Olof nâhiyesinde Fikaz zâviyesi evlâd ve evlâdına meşrûta ber-mûceb-i şart-ı vâkıf hisseye mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed b. İsmail fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğulları es-Seyyid eş-Şeyh Osman ve es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed hisse-i mezbûre pederi müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden kendülerine tevcîh ve yedlerine berat-ı âlîşân i'tâsı istid'â ederler fi'l-hakīka hisse-i mezbûr es-Seyyid Mehmed b. İsmail'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve merkūm

es-Seyyid Mehmed'in fevti vâki' ve mezbûrûn sulbî oğulları ve erbâb-ı istihkākdan idiklerini kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Çukadaroğlu Osman ve İmâmoğlu Yusuf b. Halil nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde ber-mûceb-i şart-ı vâkıf hisse-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden oğulları merkūmûn es-Seyyid Şeyh Osman ve es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Şeyh Mehmed nâm karındaşlardan ale'l-iştirâki's-seviy tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı muktezâ-yı hâlden idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 S sene [12]49

75 [17b-3] Seydişehri kazasının şeyh-i seb'alık görevinin Seyyid Ahmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i A[na]dolu'da Seydişehri kazâsında vâki' ehl-i hiref tâifesi üzerlerine bâ-berat-ı âlîşân şeyh-i seb'a olan Abdullah fevt olup meşîhat-i mezkûreye mahlûlünden oğlu es-Seyyid Mehmed kendüye tevcîh ve bâ-berat ettirdiğinden bahisle sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı merkūmun karındaşı es-Seyyid Ahmed b. Abdülvahhab cihet-i merkūmeyi Seyyid Mehmed'in ref'inden kendüye tevcîh ve berat-ı âlî i'tâsını istid'â eder fi'l-hakīka şeyh-i seb'alık-ı mezkûre Şeyh Abdullah mahlûlünden bâ-berat-ı âlî oğlu Seyyid Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebândır ve vâki' olan tevcîhâtı esnâfın ihtiyâr eyledikleri kimesneye kādı arzıyla olagelmiş ise dahi merkūm es-Seyyid Mehmed bî-idâre ve bed-lisân olarak esnâfları tekdîrden hâlî olmamağla esnâfların menfûru idiğini ve ammi es-Seyyid Ahmed dâ'îleri umûr-ı esnâfa müdîr ve muktedir ve istikāmetle esnâfın muhtârları idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden kuzât-ı kirâmdan es-Seyyid Hasan Efendi b. İbrahim ve İsmail b. Mehmed ve Hüseyin b. Musa ve sâir sikāt-ı Müslimînin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde meşîhat-ı mezbûre merkūm Seyyid Mehmed'in ref'inden ammi sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed'e tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân i'tâsı re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lân olundu.

Fî 21 M sene [12]49

76 [17b-4] Niksar'ın Cedîd mahallesindeki Hoca Sultan Mescidi nısf imamet cihetinin Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da medîne-i Niksar kazâsında Cedîd mahallesinden vâki' Hoca

Sultan Mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab b. Ahmed fevt olup cihet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle sulbî oğulları derûn-ı arzda isimleri mezkûr es-Seyyid Hâfız Hüseyin ve es-Seyyid Hâfız Abdullah'a ber-vech-i iştirâk tevcîhi iktizâ eder iken merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin karındaşı mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah'ı ketm ve ihfâ ederek bir takrîb kazâ-i mezbûr nâibi esbak es-Seyyid el-Hâc Ahmed Efendi'den aldığı bir kıt'a arz mûcebince müstakillen kendüye tevcîh ve üzerine berat ettirmiş ise de bu def'a kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi dâ'îlerinin işbu mührü mutâbık arzda cihet-i mezkûrenin nısf hissesi merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in ref'inden pederi müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah'a tevcîh olunmasını inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab'ın mahlûlünden sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hâfız Hasan'a tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in karındaşı ve müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Yüzbaşıoğlu Mustafa b. Mehmed ve Abdullah b. Ali nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle cihet-i mezkûrenin nısf hissesi vazîfe-i mersûmesiyle merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in ref'inden pederi müteveffâ-yı mezbûr mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah üzerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî-sene ( ).

77 [18a-1] Yoros kazasının Şeyhler nâhiyesi Dudu köyündeki Kanarca-i sagir camii kayyumluk ve meremmetci cihetlerinin Ahmed b. İbrahim'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Üsküdar'a muzâfe Yoros kazâsında Şeyhler nâhiyesinde Dudu karyesinde Kanarca-i sagīr demekle ma'rûf câmi'-i şerîfinde yevmî nîm akçe vazîfe ile meremmetci cihetine mutasarrıf olan Mehmed b. Salih fevt olup ve yine nâhiye-i mezkûrede İskenderli ve Kırktepe ve Gündüzlü nâm karye ahâlîleri Kanarca-i sagīre binâ eyledikleri câmi'i- şerîfde ber-vech-i hasbî kayyumluk cihetine mutasarrıflar olan Hasan ve Mustafa ibney Mehmed nâm karındaşlar dahi bundan akdem fevt olup yerler hâlî ve hizmet-i lâzımeleri mu'attal kaldığından bahisle sahib-i arzuhâl Ahmed b. İbrahim ciheteyn-i mezkûreteyn merkūmûnun mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf i'tâsı istid'â-yı inâyet eder fi'l-hakīka meremmetci

ciheti Mehmed b. Salih'in üzerinde olduğu ve kayyumluk-ı mezkûr merkūmân Hasan ve Mustafa ibney Mehmed nâm karındaşlar başka başka üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesinde müstebân olmağla ve merkūmûnun müteʿâkiben bilâ-veled fevtleri vâkiʿ ve sahib-i arzuhâl Ahmed'in erbâb-ı istihkākdan idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Salih b. Mustafa ve Ali b. Ahmed ve Ali b. Osman nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde ciheteyn-i mezkûreteyn vazîfe-i muʿayyenesiyle merkūmûnun bilâ-veled mahlûllerinden sahib-i arzuhâl Ahmed b. İbrahim dâʿîlerine tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî-sene ( ).

78 [18a-2] Heybeliada'daki hafristânın bir parçasının Dimitri v. Mihal'e satılmasının kanunlara uygun olup olmadığının araştırılması

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Üsküdar muzâ[fâ]tından Adalar nâhiyesinde vâkiʿ Heybeliada'da livâdiye taʿbîr olunur hafristân nâm mahâllin bir mikdârını ada-i mezbûr reʿâyâsından Dimitri v. Mihal zimmî semen-i maʿlûme bundan akdem bir takrîb iştirâ edip bir kaç defʿa kahvehâne ihdâsına şurûʿ ve ada-i mezbûr reʿâyâsı bi-ecmâʿihim mahâll-i nizâʿ üzerinde akd olan meclis-i şerʿa varıp kadîmden berü hafristânımız olan mahalle kahvehâne binâsı muzır ve ada-i mezkûre reʿâyâsının nizâmına halel geleceği zâhir olmağla mahâll-i mezkûra kahvehâne binâ ve ihdâsının menʿ u defʿ olunması husûsu mersûm Dimitri zimmî muvâcehesinde daʿvâ ve kahvehâne-i mezkûre ihdâsının menʿ u defʿine tenbîh-i şerʿî eylediğini Adalar nâhiyesinde nâibi es-Seyyid Mehmed Şemseddin Efendi dâʿîleri işbu mührü mutâbık bir kıtʿa iʿlâm ile inhâ etmiş ise de mahâll-i mezkûr kadîmden berü mülkiyet üzere hüccet-i şerʿiye ile beyʿ ü şirâ olunur makūleden midir yoksa arâzî-i mîrîyeden olup sahib-i arz olanların tapu temessükleriyle ferâğ ve intikāl olunur makūleden midir ve sahib-i arz olan kimesne mahâll-i nizâʿ üzerinde hazır olup izni var mıdır iʿlâmdan münfehim olmamağla husûs-ı mezkûre mahâllinde tahkīk olunarak istiʿlân muhtâc olduğu huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu. Bâkī fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fi'l-yevmi't-tâsiʿ ve'l-işrîn min-Muharremi'l-harâm sene tisʿa ve erbaʿîn ve mieteyn ve elf.

79 [18a-3] Seyyid İsmail'in Ladik kazasındaki Seyfi Dede Zaviyesi zâviyedarlığı görevini hakkıyla ifa ettiğinden bu görevin kendisinden alınmaması

Maʿrûz-ı dâʿî-i Devlet-i aliyyeleridir ki,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Ladik kazâsında Şeyhli karyesinde vâkiʿ Seyfi Dede Zâviyesi'nin zâviyedârlığına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berat-ı âlîşân mutasarrıf olup dahl ü taʿarruz olunmak îcâb etmez iken es-Seyyid İsmail nâm kimesne huzûra gelip bir takrîb kendi üzerine berat ettirip kendüye gadr olunduğundan bahisle merkūm İsmail'in refʿinden sahib-i evveli olmak hasebiyle kendüye tevcîh ve yedine müceddeden bâ-berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân olunmak bâbında sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed dâʿîleri istidʿâ-yı inâyet eder fi'l-hakīka Ladik kazâsında Şeyhli karyesinde vâkiʿ Seyfi Dede Zâviyedârlığı âyende vü revendeye itʿâm-ı taʿâm etmek şartıyla evlâd-ı evlâd-ı evlâda meşrûta olup zâviyedârlık-ı mezbûre ber-vech-i meşrûta evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid İsmail b. İsmail bâ-berat-ı âlî mutasarrıf iken mezbûr İsmail bilâ-veled fevt olduğunu ve kendüyü evlâd-ı vâkıfdan olduğunu beher kimesneler hilâf-ı vâkiʿ inhâ ve ihbâr ederek zâviyedârlık-ı mezbûr merkūm İsmail'in bilâ-veled fevtinden mezbûr es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olundukdan sonra merkūm es-Seyyid İsmail diyâr-ı âharda bulunup zuhûr etmekle isbât-ı vücûd ederek zâviyedârlık-ı mezbûr merkūm es-Seyyid Mehmed'in refʿinden sahib-i evveli mezbûr es-Seyyid İsmail'e ibkāen berat verilip el-yevm zâviyedârlık-ı mezkûre ber-vech-i meşrûta mezbûr es-Seyyid İsmail b. es-Seyyid İsmail'in bâ-berat-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olmağın bu sûretde mezbûr es-Seyyid İsmail b. es-Seyyid İsmail hizmet-i lâzımesini bî-kusûr merʿî ve müeddâ kıldıkdan sonra bilâ-mûcib üzerinden refʿi gayr-ı meşrûʿ idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu. Bâkī emr [ü] fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-Saferü'l-hayr li-sene tisʿa ve erbaʿîn ve mieteyn ve elf.

80 [18a-4] Çorum'daki Mustafa Paşa Camii mütevellisi Osman b. Mehmed'e tevliyet beratını kaybettiğinden yenisinin verilmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundakda vilâyet-i Anadolu'da Çorum kazâsında vâkiʿ Mustafa Paşa Câmiʿ-i şerîfinde üç aded eczâ vazʿ eden ashâb-ı hayrâtdan Sâfî Mehmed Efendi Vakfı'nın ber-mûceb-i şart-ı vâkıf evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere humus mahsûlüyle bâ-berât mütevellîsi olan sahib-i arzuhâl Osman b. Mehmed dâʿîleri yedinde olan berat-ı şerîf-i âlîşân-ı mezkûr bir takrîb zâyiʿ olduğundan bahisle zâyiʿden yedine müceddeden bir kıtʿa

berat-ı âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak ricâsında olduğu meâl-i arzuhâlden müstefâd ve tevliyet-i mezkûre merkūm Osman b. Mehmed'in el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve sahib-i arzuhâl merkūm Osman b. Mehmed sahib-i berat olup evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere tevliyet-i mezkûreye mutasarrıf olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler Ahmediye İmâmı Ahmed Efendi b. Musa ve Mustafa b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haberleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde merkūm Osman dâ'îleri yedine zâyi'den müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak emr-i savâb idiğini huzûr-ı âlîlerine i'lân olundu.

Fî 11 S sene 1249

81 [18b-1] Akşehir kazası Kızılca mahallesi mescidi imamı Seyyid Mustafa'nın vefatıyla yerine oğlu Hafız Seyyid Abdülhalim'in tayin edilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Akşehir kazâsı mahallâtından Kızılca mahallesinde vâki' mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine mutasarrıf olan Mustafa bilâ-veled fevt oldu diyerek hilâf-ı inhâ birle merkūm es-Seyyid Mustafa hayatında iken bilâ-veled mahlûlünden derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism Hüseyin b. Ömer'e bin iki yüz kırk iki senesi Ramazanü'l-mübârek'de tevcîh ve yedine verilen berat-ı şerîf ketm u ihfâ ederek ve merkūm es-Seyyid Mustafa bu esnâda fevt olup sulbî kebîr oğlu Hâfız es-Seyyid Abdülhalim dâ'îlerine ber-kānûn-ı kadîm intikāl ederken merkūm Hüseyin hilâf-ı inhâsıyla müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu es-Seyyid Abdülhalim'e gadr ettirdiğinden bahisle merkūm Hüseyin'in ref'inden müteveffâ-yı merkūmun sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Abdülhalim dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf i'tâ olmağı kazâ-i mezbûr nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Şâkir Efendi dâ'îleri işbu mührü mutâbık arz etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm Mustafa'nın mahlûlünden merkūm Hüseyin'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Mustafa'nın bu esnâda fevti vâki' ve es-Seyyid Hâfız Abdülhalim sulbî kebîr oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler İmirzeoğlu Musa b. İbrahim, Ahmed Beyzâde el-Hâc Ali b. Ali nâm kimesnelerin ale't-tarîkı'ş-şehâde ihbâr ve mazmûn-ı arzı tasdîk etmeleriyle mütehakkık ve zâhir olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle ber-mûceb-i arz merkūm Hüseyin'in ref'inden müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Mustafa'nın mahlûlünden sulbî kebîr

oğlu es-Seyyid Hâfız Abdülhalim dâʿîlerine tevcîh, yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 15 S sene [12]49

82 [18b-2] Seydişehri kazasındaki Seyyid Harun-ı Veli Camii müezzinliğinin Mehmed b. Mehmed'e verilmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Seydişehri kazâsında medfûn Seyyid Harun-ı Veli hazretlerinin binâ eylediği câmiʿ-i şerîfde yevmî yedi akçe vazîfe ile müezzinlik cihetine bi'l-iştirâk mutasarrıflar olan es-Seyyid Mahmud b. Mehmed ve Mehmed b. Mehmed nâm kimesnelerden merhûm es-Seyyid Mahmud yirmi beş seneden beri diyâr-ı âharda bulunmağla terk-i hizmet olduğunu ve müştereki merkūm Mehmed'in edâ-i hizmetde kusûru olmadığından nısf müezzinlik-i mezkûr vazîfe-i mersûmesiyle merkūm es-Seyyid Mahmud'un terk-i hizmetinden müştereki mezbûr Mehmed'e tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi Kâtibzâde Ali Rıza Efendi dâʿîleri işbu mührü mutâbık arzıyla inhâ ve müezzinlik-i mezbûrun nısf hissesi mezbûr es-Seyyid Mahmud b. Mehmed'in ve nısf-ı âhar hissesi merkūm Mehmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Mahmud'un yirmi beş seneden beri mevcûd olmadığından mâʿadâ bir kimesneyi dahi tarafından edâ-yı hizmete tevkîl etmeyip terk-i hizmet eylediğini ve müştereki merkūm Mehmed b. Mehmed'in evkāt-ı hamsede edâ-yı hizmet eylediğini kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Dersaʿâdet'de müsâfiren sâkinler es-Seyyid Ahmed b. Abdullah ve es-Seyyid Hasan b. İbrahim ve diğer es-Seyyid Mahmud b. Feyzullah nâm kimesneler ale't-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle nısf hisse-i müezzinlik vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr es-Seyyid Mahmud'un refʿinden müştereki olup erbâb-ı istihkākdan olan merkūm Mehmed b. Mehmed'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i menlehu'l-emrindir.

Fî 12 S sene [12]49

83 [18b-3] Akdağ kazası Hasbek köyü camii imamı Mustafa b. Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Ali'nin tayin edilmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Akdağ kazâsında Hasbek karyesinde el-Hâc Mehmed nâm

sahibü'l-hayrı câmi'-i şerîfinde vâkıf-ı mezbûr el-Hâc Mehmed Vakfı'ndan yevmî nîm akçe ve Mehmed b. Mehmed nâm sahibü'l-hayrın Âsiyâb Vakfı'ndan yevmî on akçe vazîfe ile câmi'-i şerîf-i mezkûrda bâ-berât imâm olan Mustafa b. Mehmed fevt olup mahlûlünden imâmet-i mezkûre vazîfe-i mersûmeleriyle kendüye tevcîh olunmasını es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Salih dâ'îleri işbu arzuhâliyle istid'â ve imâmet-i mezkûre vazîfe-i mersûmeleriyle el-yevm bâ-berât merkūm Mustafa b. Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârda müstebân ve husûs-ı mezkûr kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler Mehmed b. Mustafa ve Osman b. Mustafa nâm kimesnelerden istihbâr olundukda merkūm Mustafa'nın fevti vâki' ve Ömer Efendi ismiyle bir nefer sulbî kebîr oğlu olup mezbûr Ömer Efendi nüvvâbdan ve el-yevm kazâ-i mezbûrda hâkimü'ş-şer'i'ş-şerîf olduğundan cihet-i mezkûreye rağbet etmeyip ve sahib-i arzuhâl merkūm her vechile muhtâr-ı cemâ'at ve erbâb-ı istihkākdandır deyü haber vermeleriyle imâmet-i mezkûre vazîfe-i mersûmeleriyle müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğlu merkūm Ömer Efendi'nin adem-i rağbetinden lede'l-imtihân istihkākı zâhir olan sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Salih dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulması husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı sâmîlerine **[19a]** i'lâm olundu.

Fî 12 S sene [1]249

84 [19a-1] Sefer Paşa Türbesi'nde ve Turhal'daki Kuruçay ve Akçafener-i Kalecik Mezraası Vakfı tevliyeti ile türbehanlık vazifelerinin Ali'nin vefatıyla İbrahim b. Ahmed'e verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Tokat'da Sefer Paşa türbesinde, Turhal kazâsında vâki' Kuruçay ve karye-i Akçafener-i Kalecik Mezra'ası Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile düşenbe ve pençşenbe günlerinde tilâvet-i Kur'ân-ı azîmü'ş-şân etmek şartıyla tevliyetine ve türbehânlık cihetlerine mutasarrıf olan Ali bilâ-veled fevt olup yeri hâlî kaldığından bahisle sahib-i arzuhâl İbrahim b. Ahmed nâm kimesneye tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân inâyet istid'â eder, fi'l-hakīka ciheteyn-i mezkûreteyn merkūm Ali'nin üzerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi derkenârından müstebân ve merkūm Ali'nin bilâ-veled fevti vâki' sahib-i arzuhâl İbrahim b. Ahmed'in erbâb-ı istihkākdan idiğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler es-Seyyid Mustafa b. Ali ve es-Seyyid Abdullah b. Ömer nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde ciheteyn-i mezkûreteyn müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl İbrahim b. Ahmed dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân sadaka ve

ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî S sene [12]49

85 [19a-2] Develi kazası Ebekler mahallesi mescidi imamı Mehmed Ali b. Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mustafa Halîfe b. Ömer'in tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu istid'â ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Develi kazâsı mahallâtından Ebekler mahallesinde vâki' mescid-i şerîfde vazîfe-i mu'ayyene ile imâm olan Mehmed Ali b. Mehmed bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından imâmet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden vücûhla ehliyet ve liyâkat ve istihkākı lede'l-imtihân nümâyân olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mustafa Halîfe b. Ömer'e bi'n-nefs varıp mescid-i mezbûrda imâmet etmek ve bedel ile kasr-ı yedine i'tibâr olunmayıp hizmet-i lâzımesinde tekâsül eder ise ref'inden âhara tevcîh olunmak şartıyla bin iki yüz kırk sekiz senesi Receb'inin yedinci günü tevcîh ve berat olundukdan sonra es-Seyyid Mehmed b. İbrahim kazâ-i mezbûr nâibi Mustafa Efendi'den aldığı bir kıt'a arz ile Der-aliyye'ye gelip merkūm es-Seyyid Mustafa şart-ı mezkûra ri'âyet etmeyip hizmet-i mezkûresi mu'attal kaldığından imâmet-i mezkûre merkūm Mustafa'nın ref'inden kendüye tevcîhini istid'â ve merkūm es-Seyyid Mustafa'nın gıyâbında üzerinden ref'le sene-i mezbûre Zilka'desi gurresinde kendüye tevcîh ve berat ettirdiği derkenârdan müstebân ve mezbûr es-Seyyid Mustafa bu def'a zuhûra gelip benim hizmet-i celîle-i mezkûreyi edâda kusûrum yoğiken merkūm es-Seyyid Mehmed gıyâbımda bir-takrîb üzerimden ref'le kendüye tevcîh ettirdiği imâmet-i mezkûre mezbûrun ref'inden sahib-i evvel olduğuma binâen bana tevcîh olunup yedime berat-ı âlîşân i'tâ olunsun deyü işbu arzuhâliyle istid'â ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler ( ) nâm kimesnelerden istihbâr olundukda işbu merkūm es-Seyyid Mustafa tahsîl-i ulûm-ı nâfi'a için şimdilik Der-aliyye'de sâkin ise de tarafından tevkîl eylediği pederi kazâ-i mezbûrda sâkin mezbûr es-Seyyid Ömer imâmet-i mezkûre hizmetini bi'l-vekâle edâda kat'â tekâsülü yokdur deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle haberleri mûcebince bâbü'l-vekâle meftûh iken bi'n-nefs edâ-i hizmet eyle deyü merkūm es-Seyyid Mustafa'yı ta'allüm-i ulûm-ı nâfi'adan ahâlînin men'leri meşrû' olmamağla bu sûretde imâmet-i mezkûre mezbûr es-Seyyid Mehmed'in ref'inden tevcîh sebkat eden sahib-i evvel-i mezbûr es-Seyyid Mustafa'ya tevcîh ve tekmîl-i nesh edip kazâ-i mezbûra varıncaya kadar tarafından vekâleten edâ-i hizmet etdirmek üzere yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve

ihsân buyurulmak husûsu re'y-i âlîlerine menût mevâddan idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 15 S sene [1]249

86 [19a-3] Yedidivan kazasındaki vakıf mezraa mutasarrıflarından vefat edenlerin hisselerinin evlad-ı vakıfdan olanlara verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Yedidivan kazasında Gedos dîvânında Ümmet çiftliği İskender Bey Vakfı olan beş müdlük yer evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber-mûceb-i şart-ı vâkıf öşr-i mahsûliye mutasarrıfı İbrahim ve yine kazâ-i mezbûr[a] tâbi' Germus Şeyh Yusuf mezrâ'asına mutasarrıfı Feyzullah b. Mehmed ve yine kazâ-i mezbûrda Küçük Gedos nâm karyede evlâ[d]-ı evlâda meşrûta İlyas Vakfiyesi mezrâ'ası vakfının evlâddan olanlara ale's-seviye mutasarrıf olalar deyü şart ve ta'yîn eylediğinden ber-mûceb-i şart-ı vâkıf iştirâken mutasarrıfları Mehmed ve Kezban ve yine kazâ-i mezbûra tâbi' Germus karyesinde Hacı Vakfiyemezrâ'ası demekle ma'rûf mezrâ'anın mutasarrıfları eş-Şeyh Osman ve Şeyh Ahmed ve yine kazâ-i mezbûrda Germus nâm karyede Hacı Vakfiye mezrâ'asına ve Danişmendi karyesinde Şeyh Yusuf mezrâ'asına Ahmed mutasarrıfı müte'âkıben merkūmûn fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle müteveffâ-yı merkūmûnun mahlûllerinden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunmasını sahib-i arzuhâller Şerife Emine ve Şerife Fâtıma hatunlar işbu arzuhâl ile istid'â ederler, fi'l-hakīka merkūmûnun başka başka beratıyla üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ise de merkūmûnun bilâ-veled fevt oldukları tahkīk ve tahrîr için kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Halil b. Osman, Mustafa b. Osman nâm kimesnelere suâl olundukda sahibe-i arzuhâlin evlâd-ı vâkıfdan olduklarını alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle evlâd-ı vâkıfdan oldukları zâhir ve nümâyân olmuş ise de husûs-ı mezbûru bu tarafda gereği gibi tahkīk olunur mevâddan olmamağla ancak mahâllinde bilâ-berât mutasarrıf olan mutasarrıfları ammisi Ali ve Mustafa ile sahibe-i arzuhâl Şerife Fâtıma ve Şerife Emine nâm hatunlar ile âbâ ve ecdâdları zikrolunarak mahâllinde bâbında? kazâ-i mezkûrun ser-livâsı olan Bolu kazâsı hâkimine hitâben bir kıt'a fermân-ı celîlü'ş-şân ısdârı ber-nehc-i şer'-i şerîf mürâfa'a olup her vechile hükm-i şer'-i şerîf lâhık olur ise ona göre iktizâsına bakılmak için keyfiyet mürâfa'a ve sûret-i hükm-i şer'îyi alâ vechi's-sıhha der-bâr-ı şevket-karâra arz ve i'lâma mübâderet eylemiş ısdârı muvâfık irâde-i seniyyeleri olur ise ol bâbda ve her zaman her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

87 [19b-1] Erzurum'daki Derviş Ağa Vakfı'na ait musakkafât kiracılarının yaptıkları masrafları kiraya mahsup edemeyecekleri

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arzuhâl ve derkenâra ba'de nazar bâ-hatt-ı hümâyûn ve bâ-mukābele-i nân kendüye ihsân-ı hümâyûn kılınan Erzurum'da kâin Derviş Ağa Vakfı'nın evkāf-ı sâire gibi kurâ ve arâzîye müte'allık merbûtâtı olmayıp Erzurum'da Emti'a ve Duhan Gümrükleri ve sâir hân ve hamam vâridâtından ibâret olduğundan cemî' evkāfda cârî ve mu'teber mütevellîden izinsiz hâkim mürâselesiyle yâhûd sûret-i âharla birer takrîb ebniye ihdâsı ve ta'mîrât ihdâsıyla vakf-ı mezbûrun müstehık olduğu icâreyi matlûblarına mahsûben zimmetlerinde ibkāen ve bu vechile sahibü'l-hayrın Erzurum'da vâki' câmi'-i şerîf ve ondan mütecâviz çeşmelerin ta'tîl ve harâbete bâdî ve kendisinin medâr-ı ma'âşı olup gadr müstelzim olduğundan bahisle Anadolu Muhâsebesi'nden kaydı ihrâc ile vakf-ı mezbûrun müste'cirleri ve gerek gümrükçüleri bundan böyle musakkafât-ı mezbûra ebniye ihdâsı ve mesârif-i ta'mîrât teberru'an li'l-vakf olarak zimmetlerinde terâküm eden icârâta mahsûb olunmayıp bu bâbda da'vâ ve mu'ârazalarına bi'l-cihetle müsâ'ade olunmayarak Erzurum vâlîsine ve hâkimine ve Emti'a ve Duhan gümrükçülerine hitâben bir kıt'a emr-i âlî sudûrunu sahib-i arzuhâl vakf-ı mezbûrun mütevellîsi Mehmed Naif dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder, fi'l-hakīka vakf-ı mezbûrun tevliyeti bâ-mukābele-i nân mezbûrun üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olmağın Zeyd bir vakıf dükkânın ta'mîrine mütevellî emrinsiz kendi mâlından şu kadar akçe sarf edip meremmet-i müstehleke makūlesi meremmet eylese Zeyd vech-i muharrer üzere meremmet için mal-ı vakıfdan nesne almağa kādir olur mu, el-cevâb olmaz deyü mütevellî-i mezbûrun yedine i'tâ kılınan bir kıt'a fetvâ-yı şerîf mûcebince müste'cirlerin mütevellî emrinsiz meremmet-i müstehleke makūlesi meremmet-i vakıf için eyledikleri mesârifâtı mal-ı vakıfdan mutâlebeleri na-meşrû' ve yedlerinde olan icârâtlar dahi mahsûb olmayıp bu sûretde zimmetlerinde terâküm eden icârâtının min-gayri lecc vakf-ı mezbûr için taraf-ı vakıfdan icârâtı kabza me'mûr olan kimesneye edâları iktizâ etmekle husûs-ı mezbûr için bir kıt'a emr-i âlî sudûru menût-ı re'y-i âlîleri idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî S sene [12]49

88 [19b-2] Şeyhlü kazası Kızılcasöğüd köyündeki Çorbacı Mustafa Ağa tarafından yaptırılan camiye imam tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen i'lâm ve mahzar ve derkenâra ba'de'n-nazar Şeyhlü kazâsına tâbi' Kızılcasöğüd nâm karyede vâki' ashâb-ı hayrâtdan Çorbacı

Mustafa Ağa nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfinde ber-vech-i hasbî imâmet cihetinin nısf hissesine Hâfız Mustafa b. Ebûbekir dâ'îleri bâ-berat mutasarrıf olup hizmet-i lâzımesi[ni] edâda kusûru yoğiken bazı erbâb-ı garaz merkūm dâ'îlerine nefsâniyet ederek hilâf-ı vâki' inhâ birle bir tarîkle nısf hisse imâmeti merkūm üzerinden ref' birle hissedârı İsmail üzerine tevcîh ve berat ettirmiş olmalarıyla merkūm Hâfız Mustafa dâ'îleri hizmet-i mezkûra her vechile elyak ve ehak ve ehl-i Kur'ân olup mağdûr olduğu müderris-i karye ve cemâ'atleri ihbâr eylediklerinden bahisle nısf imâmet hissedârı merkūm İsmail üzerinden ref' birle mutasarrıf-ı sâbıkı merkūm Hâfız Mustafa dâ'îlerine tevcîh ve yedine müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân kılınması bâbında Şeyhlü kazâsı ahâlîsinin mümzâ ve mahtûm takdîm eyledikleri bir kıt'a mahzarı musaddak hâlâ Şeyhlü kazâsı nâibi es-Seyyid Hüseyin Hulusi Efendi dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder, fi'l-hakīka Şeyhlü kazâsında Kızılcasöğüd karyesinde Çorbacı Mustafa Ağa binâsı câmi'-i şerîfinde ber-vech-i hasbî imâmet cihetinin nısf hissesine mutasarrıf olan Hüseyin b. Osman bilâ-veled fevt olup hisse-i mezbûreden müştereki dahi keff-i yedinden bâni'i Mustafa Efendi arzıyla 1245 senesi Ş ( ) Hâfız Mustafa b. Ebûbekir'e tevcîh ve berat olundukdan sonra câmi'-i şerîf-i mezbûrun ber-vech-i hasbî imâmet cihetinin nısf hissesi Hâfız Mustafa b. Ebûbekir'in ve nısf-ı âharı İsmail b. Şeyh Osman'ın başka başka beratla üzerlerinde iken mezbûrândan merkūm Hâfız Mustafa'nın iktidâya münâfî sû-i hâli ve imâmet ehliyeti olmadığından mâ'adâ azlini mûcib hâlât-ı kesîresi olup menfûr ve müstekreh-i cemâ'at olduğu mahâllinde bazı kimesneler ihbâr ve inhâ eylediklerinden nısf hisse imâmet ciheti merkūm Hâfız Mustafa'nın üzerinden ref' birle muhtâr-ı cemâ'atden nısf-ı âharına mutasarrıf olan es-Seyyid İsmail b. Osman'a tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ kılınması bâbında kazâ-i mezbûr nâibi Osmanzâde es-Seyyid Halil Efendi'nin arzı ve ahâlînin dahi mahzar eylediklerinde husûs-ı mezbûrun keyfiyeti etrâfıyla tahkīk ve taharrî olunması husûsu selefimiz izzetlü fazîletlü Yahyazâde Mehmed Said Efendi hazretlerine lede'l-havâle kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Der-aliyye'de bulunan bazı kimesneler mezbûr Hâfız Mustafa'nın iktidâya münâfî sû-i hâlini ve menfûr ve müstekreh-i cemâ'at olduğunu bi'l-ihbâr tahkīk ederek nısf imâmet-i mezbûre merkūm Hâfız Mustafa'nın üzerinden ref' birle nısf-ı âharına mutasarrıf olan mezbûr es-Seyyid İsmail'e tevcîh olunması iktizâ eylediğini efendiyi müşârün-ileyh i'lâm etmeleriyle i'lâmları mûcebince tevcîh ve yedine fî 22 Ş sene 48 târihiyle müverrah yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân olunup el-yevm imâmet-i mezbûre müstakillen mezbûr es-Seyyid İsmail b. Şeyh Osman'ın bâ-berat-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olmağla mezbûrân ile ahâlî-i kazâ bi'l-mahalle cem' olmadıkça ahadühümâ âhardan imâmete ehakk ve elyak ve muhtâr-ı cemâ'at idiği ve dîdâr olur mevâddan olmamağla bu sûretde mezbûrân Hâfız Mustafa ve es-Seyyid İsmail bi'l-ma'iye

civârlarında vâkiʿ medîne-i Kütahya'ya varıp mesned-nişîn-i şerîʿat-ı garrâ olan efendi huzûrunda ahâlî-i kazâdan tahkīk ve taharrî ve herbiri imtihân kılınarak refʿ ve tevcîhi husûsu efendi-yi mezbûra havâlesi emr-i savâb olmağla husûs-ı mezkûr medîne-i Kütahya nâibi efendiye havâle kılınması bâbında bir kıtʿa emr-i âlî sudûru re'y-i rezîn-i âtıfet-rehinlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm.

Fî S sene [12]49

89 [20a-1] Sonisa kazası Zuday köyünde Seyyid Abdülkerim b. İbrahim Vakfi mütevellisi Girayoğlu Ahmed b. Osman'ın vefatıyla yerine oğullarının tayini

Maʿrûz-ı dâʿî,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Sonisa kazâsına tâbiʿ Zuday karye ahâlîsinden es-Seyyid Abdülkerim b. İbrahim nâm sahibü'l-hayrın bâ-temlîknâme-i hümâyûn yedinde mülkü olan kazâ-i mezbûrede maʿlûmü'l-hudûd dam yeri ve makber arzı ve damlacık nâm mahalleri cemʿan üç kıtʿa mülk arsaları hasbeten lillâhi teʿâlâ vakf ve habs ve şart edip zikrolunan üç kıtʿa arsaları icâre-i misilleriyle bâ-maʿrifet-i mütevellî âhara îcâr olunup hâsıl olan icâreleri kazâ-i mezbûrede tarîk-ı caddede kâin İlyas köprüsü demekle maʿrûf cisr-i kebîrin taʿmîr ve termîmine sarf ve tevliyet-i mastûr hayatda oldukça kendüye ve baʿde vefâtihî evlâd-ı evlâdına batnen baʿde batnin ve baʿde'l-inkırâzi'l-küll re'y-i hâkimle bir mütedeyyin kimesne mütevellî nasb u taʿyîn edip evlâd-ı vâkıf munkarız olmağla ber-mûceb-i şart-ı vâkıf re'y-i hâkimle tevliyet-i mezkûrun bâ-berat-ı âlîşân mütevellîsi olan Girayoğlu Ahmed b. Osman fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muʿattal kalmağla mahlûlünden erbâb-ı istihkākdan müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Hasan benû Ahmed nâm karındaşlara babaları müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden tevcîh ve müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulması kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Ali Zühdü Efendi dâʿîleri işbu mührü mutâbık arzıyla inhâ etmeğin fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûre merkūm Girayoğlu Ahmed b. Osman'ın bâ-berat-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Girayoğlu Ahmed'in fevti vâkiʿ ve merkūmûn es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Hasan müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğulları olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Toruloğlu Mustafa b. Halil ve Kara Hasanoğlu Hasan b. Abdullah nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde tevliyet-i mezkûre ber-mûceb-i şart-ı vâkıf müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğulları mezbûrûn es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid

Hasan ve es-Seyyid Osman nâm karındaşlara bi'l-iştirâki's-seviy tevcîh ve yedlerine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm.

Sene [12]49

90 [20a-2] Aron v. Tatos'un Yanik v. Begos'un boşadığı Rayu ile evlenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sahib-i arzuhâl Aron v. Tatos zimmî medîne-i Sivas kazâsına tâbi' Akpınar karyesi mütemekkinlerinden Rayu Nasârâniyenin bundan akdem zevc-i dâhili Yanik v. Begos zimmî mersûmeyi ıtlâk edip âyinleri üzere tatlîkini müş'ir memhûr halâs kâğıdı i'tâ eyledikden sonra mersûme Rayu Nasârâniyeyi mesfûr Tatos zimmî tezevvüc edip ecânibden bazı kimesneler zevc-i sâbıkın seni tatlîk etmedi deyü zevcesi mersûmeye müdâhale ve ta'arruzdan hâlî olmadıklarından mahâllinde şer'le rü'yet olunmak bâbında bir kıt'a emr-i âlî istid'âsında olduğu meâl-i arzuhâlden müstefâd olmağın bu sûretde tarafeyn Der-aliyye'de mevcûdlar olmadığından ne vechile tatlîk eylediği tebeyyün eden mevâddan olmamağla sahib-i arzuhâl mersûm Tatos zimmî ve mersûme Rayu nâm Nasârâni ile zevc-i sâbıkı mersûm Yanik zimmî mahâllinde terâfu'-i şer'-i şerîf olunmak iktizâ etmekle muvâfık-ı re'y-i sâmîleri olur ise kazâ-i mezbûr nâibine hitâben bir kıt'a emr-i âlî i'tâsı bâbında emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Sene [12]49

91 [20a-3] Halep kadısı Mustafa Nuri Efendi'nin vakıfda mülk değişimi için ferman talebi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Halebü'ş-şehbâ kādısı es-Seyyid el-Hâc Mustafa Nuri Efendi dâ'îlerinin sene-i sâbık Şa'bâni'l-mu'azzamın beşinci günü târihiyle müverrah mührü mutâbık i'lâmı mantûkunca istibdâl-i mezbûrun şerâiti mevcûd olduğundan i'lâm-ı merkūmun sebki sakk-ı şer'iyeye muvâfık olup bu makūle şerâiti mevcûd olduğu hâlde istibdâle nef'an li'l-vakf istibdâli ruhsat-ı hümâyûn nâtık Dîvân-ı Hümâyûn tarafından bâ-irâde-i aliyye emr-i âlî i'tâsı mesbûk idiği derkenârdan müstebân olmağın bu sûretde i'lâm-ı mezkûrda istid'â olunduğu üzere istibdâl-i merkūma izn-i sultâniye hâvî bir kıt'a fermân-ı celîlü'l-unvân i'tâsı husûsuna müsâ'ade buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [1]249

92 [20a-4] Halep Mankuşe Çarşısı dışındaki bir handa sahip olduğu keyyallık hissesi beratını kaybeden Seyyid Mehmed Haşim'e yeniden berat verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Haleb-i şehbâda vâki‘ Mankuşe Çarşusu bîrûnunda bir bâb hânda keyyâllığın sülüs hissesine bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Hâşim b. Osman dâ‘îleri yedinde mahfûz olan beratını bi-kazâillâhi te‘âlâ zâyi‘ olduğundan bahisle zâyi‘inden müceddeden bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsında olduğu meâl-i arzuhâlden müstefâd ve sülüs hisse keyyâllık-ı mezkûre vazîfe-i mu‘ayyene ile merkūm es-Seyyid Mehmed Hâşim b. Osman üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mehmed Hâşim sahib-i berat olup sülüs hisse-i mezkûreye mutasarrıf olduğu medîne-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler es-Seyyid el-Hâc Abdülkadir b. es-Seyyid el-Hâc Süleyman ve es-Seyyid Ahmed Necib b. es-Seyyid el-Hâc Süleyman nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın ber-vech-i istid‘â sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mehmed Hâşim b. Osman dâ‘îleri yedine zâyi‘den müceddeden bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Sene [12]49

93 [20b-1] Düşenbe kazası Narağacı köyü camii imamı Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mehmed b. Veliyüddin'in tayini

Ma‘rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Senir ma‘a Düşenbe kazâsına muzâfe Narağacı karyesinde vâki‘ sahibü'l-hayrât Şabanzâde Mustafa'nın binâ eylediği câmi‘-i şerîfde yevmî rub‘ akçe vazîfe ile bâ-berât-ı âlî imâm olan Mehmed fevt oldukda mahlûlünden 37 senesi Şevval'inde kazâ-i mezbûr nâibi esbak es-Seyyid Osman Efendi'nin arzıyla Abdülbaki b. Ali'ye tevcîh olunmuş ise de merkūm Abdülbaki terk-i hizmet olup ref‘inden yerine erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Mehmed b. Veliyüddin dâ‘îlerine tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi dâ‘îleri işbu mührü mutâbık arzıyla inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden Abdülbaki b. Ali'nin üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Abdülbaki'nin terk-i hizmet olup yerine vekîl nasb etmemekle derûn-ı arzda muharrerü'l-ism es-Seyyid Mehmed'in imâmet-i mezkûreye ehl ü liyâkati kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Ali b. Abdülkerim ve Mustafa b. Ahmed nâm mevsûku'l-kelim

kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cihet-i mezkûru merkūm Abdülbaki b. Ali'nin ref'inden mezbûr es-Seyyid Mehmed b. Veliyüddin dâ'îlerine ber-mûceb-i arz tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

94 [20b-2] Ankara kazası Alibey mahallesi mescidi nukud vakfı mütevelliliği ile mescidin müezzin ve imamlığına mutasarrıf Seyyid İbrahim'in vefatıyla bu görevlere oğlu Seyyid Mehmed Kadri'nin tayin edilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Ankara kazâsında Alibey mahallesi mescid-i şerîfinin mihrâbına ve müezzin ve rakabesine meşrûta nükūd-ı mevkūfenin bervech-i hasbî mütevellîsi ve yine mescid-i mezbûrede vazîfe-i mu'ayyene ile nısf imâmeti ve yevmî nîm akçe vazîfe ile müezzinlik cihetlerine mutasarrıf olan es-Seyyid İbrahim fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle müteveffâ-yı merkūmun sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Mehmed Kadri dâ'îleri kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â eder, fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûr, müezzinlik-i mezbûre es-Seyyid İbrahim'in müstakillen ve imâmet-i mezkûre karındaşı es-Seyyid Mustafa ile bi'l-iştirâk üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid İbrahim'in fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Kadri müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olup her vechile erbâb-ı istihkākdan idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler ( ) nâm kimesnelerin haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde pederi müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden merkūm es-Seyyid Mehmed Kadri b. es-Seyyid İbrahim üzerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

95 [20b-3] Sonisa kazası Komlos köyü mâlikânesi vakfı tasarrufunun Seyyid Süleyman'dan alınarak ilk sahibi Seyyid Ahmed ile kardeşi Seyyid Mehmed'e verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu istid'â ve derkenâra nazar olundukda Sivas sancağında Sonisa kazâsında vâki' Komlos? karyesi mâlikânesi vakfının

evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed hâl-i hayatda olup dahl ve ta'arruz îcâb etmez iken fevt oldu diyerek hilâf-ı vâki' bir-takrîb nısf hisse mâlikâne-i mezbûreyi kendüye tevcîh ettiren derûn-ı derkenârda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Süleyman nâm kimesne sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed'e gadr-i küllî olduğundan bahisle merkūm es-Seyyid Süleyman'ın ref'inden kemâ-fi's-sâbık tevcîh olunmasını sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed dâ'îleri işbu arzuhâliyle istid'â eder, fi'l-hakīka nısf mâlikâne-i mezbûr es-Seyyid Ahmed'in mahlûlünden 48 senesi L 16 günü kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Ali Rüşdü Efendi'den aldığı bir kıt'a arz mûcebince merkūm es-Seyyid Süleyman b. es-Seyyid Ahmed'e tevcîh olunduğu derkenârdan müstebân ve sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed hâl-i hayatda kemâl-i sıhhatde olduğu ve nısf hisse-i mezkûreyi mutasarrıf idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Hasan b. Ali ve Mehmed b. Halil nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle hâl-i hayatda ve kemâl-i sıhhatde olduğu zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde nısf hisse-i mâlikâne-i mezbûr merkūm es-Seyyid Süleyman'ın ref'inden sahib-i evveli es-Seyyid Ahmed'e ve karındaşı es-Seyyid Mehmed ibney Osman nâm karındaşlara ber-vech-i istid'â tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine.

Sene [12]49

96 [20b-4] Kayseri'deki Suyakanmış Hatun Evkafı mütevellilerine karşı Ayşe Hatun tarafından açılan davaların dikkate alınmaması

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen meâl-i arz ve derkenâra nazar olundukda derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism Âişe Hatun medîne-i Kayseriye'de vâki' Suyakanmış Hatun Evkāfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olanlar ile mahâllinde huzûr-ı şer'de bundan akdem üç def'a batn-ı evvel iddi'âsıyla terâfu'-i şer'-i şerîf olup mezbûrenin herbir da'vâya tesâddî eylediğinde iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda herbirinde ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz edip bî-vech mu'ârazadan men' u def' olunduğunu müş'ir vakf-ı mezkûrun mütevellîleri tarafına üç kıt'a hüccet-i şer'iye verildikden sonra mezbûre Âişe Hatun bu def'a dahi yine batn-ı evvel iddi'âsıyla da'vâya tesâddî li-ecli'l-itmînân tekrar beyyineye havâle olunup ba'de'l-imhâl ve'l-istimhâl kezâlik ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz eylediğinden tekrar mu'ârazadan men' olunmuş ise de bu vechile merkūme Âişe Hatun'un da'vâsı ancak garaz ve ızrâr kasdıyla da'vâ-yı mezkûresinde şerîre ve müzevvire olduğu mahâllinde lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve bedîdâr olup mukaddem ve muahhar taraf-ı şer'den verilen hüccet-i şer'iyeler mûcebince fîmâba'd mezbûre Âişe'nin da'vâsına iltifât olunmamak için kat'iyyü'l-müfâd bâlâsı

tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven bir kıt'a emr-i âlî istid'âsında olduklarını medîne-i Kayseriye nâibi Çarşenbevîzâde es-Seyyid Mehmed Said Efendi dâ'îlerinin işbu mührü mutâbık arzı meâlinden müstefâd olmağın bu sûretde husûs-ı mezkûr için 1190 târihinde sudûr eden fermân-ı âlî müeyyed merkûme Âişe Hatun'un dahi bilâ-beyyine da'vâsına iltifât olunmayıp bî-vech-i şer'î müdâhalesin def' olunmak bâbında bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven bir kıt'a fermân-ı celîlü'l-unvân sudûru iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

97 [21a-1] Sivas'daki Selman Bey ve İsmail Bey mescidlerinde cüz ve mevlîd okunmak üzere Ser-bostaniyan-ı hâssa Mehmed Ağa tarafından vakfedilen yerlerin mütevellilerinden Seyyid Alâaddin Bey'in vefatıyla hissesinin oğullarına verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Sivas nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mührü mutâbık işbu arzıyla derkenârlara nazar olundukda medîne-i mezbûrede vâki' Selman Bey ve Hacı İsmail Bey mescid-i şerîfinde kırâet-i eczâ-i şerîf ve tâlî-i mevlûdü'n-Nebi için sâbıkā Ser-bostânîyân-ı hâssa merhûm Mehmed Ağa'nın medîne-i mezbûrede Gökmedresesi mahallesi tarafında kâin kârgir hamam ve Penbeciler sûkunda bir bâb kök boyahâne dükkânı ve dekâkîn-i sâire vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile ber-vech-i meşrûta tevliyetinin on hisseden üç buçuk hisse es-Seyyid Mustafa Bey ve iki buçuk hissesi es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve birer hissesi es-Seyyid Alâaddin ve es-Seyyid Numan Bey ve es-Seyyid Abdi Bey ve es-Seyyid Ahmed Bey nâm kimesnelerin iki kıt'a berat-ı âlîşân ile uhdelerinde olduğu ve merkūm es-Seyyid Alâaddin Bey bu def'a fevt olup mahlûlünden bir hisse tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle sulbî oğulları es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Bey ve es-Seyyid İbrahim Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Alâaddin Bey'in sulbî oğulları ve umûr-ı vakfı rü'yete a'lem olup bir hisse tevliyet-i mezkûre ber-mûceb-i te'âmül-i kadîm mezbûrûn es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Bey ve es-Seyyid İbrahim Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey kullarına ale'l-iştirâki's-seviy tevcîhi iktizâ eylediğini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Neriman b. Abdullah ve İbrahim b. Abdullah nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle on hisseden bir hisse tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Alâaddin Bey'in mahlûlünden ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm sulbî oğulları mezbûrûn es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed

Bey ve es-Seyyid Mehmed [İbrahim] Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey kullarına seviyen tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 Ra sene [12]49

98 [21a-2] Sivas'daki Selman Bey ve el-Hâc İsmail Bey Vakfı mütevellilerinden Seyyid Mustafa Bey b. Seyyid Ahmed'in vefatıyla hissesinin oğlu Seyyid Selman Bey'e verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Sivas nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mührü mutâbık işbu arzıyla derkenârlara nazar olundukda medîne-i mezbûrede vâki' Selman Bey nâm sahibü'l-hayrın vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile ber-vech-i meşrût tevliyetinin rub' hissesi es-Seyyid Mustafa Bey b. el-merhûm es-Seyyid Ahmed Paşa'nın bâ-berât uhdesinde olduğu ve merkūm es-Seyyid Mustafa Bey bu def'a fevt olup mahlûlünden Selman Bey Vakfı tevliyetinin üç hissesi ve el-Hâc İsmail Bey Vakfı tevliyetinin rub' hissesi vazîfe-i mu'ayyeneleriyle sulbî oğlu es-Seyyid Selman Bey kulları üzerine tevcîh olunmak niyâzında olduğu arz-ı mezkûr meâlinden ve derkenârlardan müstebân ve merkūm es-Seyyid Selman Bey müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Bey['in] sulbî oğlu ve umûr-ı vakfı rü'yete olup sâlifü'z-zikr Selman Bey Vakfı tevliyetinin üç hissesi ve el-Hâc İsmail Bey Vakfı tevliyetinin rub' hissesi vazîfe-i mu'ayyeneleriyle ber-mûceb-i te'âmül-i kadîm mezbûr es-Seyyid Selman Bey kullarına tevcîhi iktizâ eylediği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren [sâ]kinler Neriman b. Abdullah ve İbrahim b. Abdullah nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriye bu sûretde mârrü'l-beyân Selman Bey Vakfı tevliyetinin on hisseden üç hissesi ve el-Hâc İsmail Bey Vakfı tevliyetinin rub' hissesi vazîfe-i mu'ayyeneleriyle müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Bey mahlûlünden ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm sulbî oğlu merkūm es-Seyyid Selman Bey kullarına tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine [i'lâm] olundu.

Fî 5 Ra sene [12]49

99 [21a-3] Türbedarlık görevini yapmayan Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan'ın azledilerek yerine Seyyid Ahmed'in tayin edilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Bayburd-ı [ve] Erzurum kazâsında vâki' Yakutiye Medresesi

Vakfı'ndan almak üzere yevmî iki akçe vazîfe ile türbedârlık cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan Gümüşhane sekenâtından olup türbe-i mezkûrenin asla semtine uğrama[yıp] hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmağla türbe-i mezkûre harâb olacağından merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in ref'inden mezbûr es-Seyyid Ahmed'e tevcîh olunması kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Hâfız Salih Kadri Efendi dâ'îlerinin işbu mühr[ü] mutâbık arzından fi'l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in tarafından dahi edâ-i hizmet ve tarafından vekîl olmayıp, edilmediği ve mezbûr es-Seyyid Ahmed'in mahâll-i türbeye karîb olup vücûd-ı ehliyet ve istihkākı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden müsâfiren sâkinler Abdi b. Mehmed ve Mustafa b. İbrahim nâm şahıs kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde bermûceb-i arz cihet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in târikü'l-hizmet olduğuna binâen ref'inden erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Ahmed'e tevcîh, yedine müceddeden berat-ı celîlü'l-unvân ihsân buyurulması re'y (…)*.

100 [21a-4] Konya'daki Darülhuffâz Vakfı câbîsi Seyyid Mehmed b. Abdurrahman'ın vefatıyla yerine oğlu Seyyid Abdurrahman'ın tayin edilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl [ve] derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da yedine Konya kazâsında vâki' merhûm Turgudoğlu Ahmed'in Dârü'l-huffâz Vakfı'ndan senevî iki sehm galle ile cibâyet cihetine bâberât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıf es-Seyyid Mehmed b. Abdurrahman fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından mahlûlünden bahs ile müteveffâ-yı merkūmun sulbî kebîr oğlu sahib-i arzuhâl es-Seyyid Abdurrahman dâ'îlerinden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf i'tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â eder, fi'l-hakīka cihet-i mezkûrenin müteveffâ-yı merkūmun üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Mehmed'in fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl **[21b]** müteveffâ-yı merkūmun sulbî sahîh oğlu olup umûr-ı cibâyet[e] a'lem olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden olup li-ecli't-taharrî huzûr-ı şer'-i şerîfe celb olunan Yüzbaşı Ali Ağa b. Halil ve Yüzbaşı Mehmed Ağa b. İbrahim ve mülâzimden Şükrü Ağa b. Ahmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre pederi müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî sahîh oğlu sahib-i erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Abdurrahman kullarına tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 Ra sene [12]49

* Kayıt burada tamamlanmadan bitmiş ve yeni bir hüküm başlamıştır.

101 [21b-1] Antakya kazasındaki vakıf kuyu ile Cami-i Atik Medresesi vakfının nâzırı olan Abdurrahman b. Osman'ın vefatıyla yerine Hüseyin b. Osman'ın tayin edilmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu istidʿâ ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Antakya kazâsında Şeyh Sinan mahallesinde Cafer Ağa câmiʿ-i şerîfi kurbünde Mehmed Han hazretlerinin vakf eylediği kuyunun yevmî üç akçe vazîfe ile nezâret cihetine bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf olan Abdurrahman b. Osman bilâ-[veled] ve yine kazâ-i mezbûre hâric surda? Küçükpala? kurbünde vâkiʿ Câmiʿ-i atik Medresesi'ne ber-mûceb-i şart-ı vâkıf nezâret cihetine mutasarrıf olan merkūm Abdurrahman b. Osman bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muʿattal kaldığından bahs ile merkūm sahib-i arzuhâl Hüseyin b. Veliyüddin kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân iʿtâ olunması[nı] işbu arzuhâl ile istidʿâ eder, fi'l-hakīka nezâreteyn-i mezkûreteyn başka başka berat ile merkūm Abdurrahman b. Osman'ın üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Abdurrahman'ın fevti vâkiʿ olduğu sahib-i arzuhâl merkūm Hüseyin'in her vechile nezâret-i mezbûreye istihkāk ve ehliyeti kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler talebe-i ulûmdan Hüseyin Efendi b. Mustafa ve Mehmed b. Musa nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haberleri ile zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde nezâreteyn-i mezkûreteyn müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled fevtinden sahib-i arzuhâl Hüseyin b. Osman'a tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân iktizâ eylediği huzûr.

Fî Ra sene [12]49

102 [21b-2] Halil b. Ali'nin tasarrufunda olan Bafra kazasındaki mâlikâneleri Tahir b. Halil'e devretmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen işbu arz ve derûnuna nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Bafra kazâsında vâkiʿ Kaşıkçı tâbiʿ-i Bazarlu Reculan? maʿa Kavak ve Kelikler ve Yağbasan ve Kanlıcak tâbiʿ-i Bazarlu mâlikânelerine mülkiyet üzere bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıfı Halil b. Aynî [Ali] mutasarrıf olduğu mâlikâne-i mezbûr[u] kendi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırıyla derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism Tahir b. Halil'e kasr-ı yed ve fâriğ ve teslîm edip ve yedinde olan berat-ı şerîfi teslîm-i huzûr-ı şerʿ-i Nebevîde Tahir dâʿîlerine teslîm ettiği kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Hâfız Mustafa Efendi'nin işbu mührü mutâbık arzı inhâsıyla istidʿâ-[yı] inâyet eder, fi'l-hakīka mezbûr Halil b. Ali üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Halil b. Ali'nin sahib-i berat idiği ve kasr-ı yedi vâkiʿ olduğu ve vücûh?-ı

arzı bî-garaz mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde [haber] vermeleriyle zâhir [ve] nümâyân olmağın bu sûretde fâriğ-i merkūm Halil'in kasr-ı yedinden ber-mûceb-i arz mezbûr Tahir b. Halil dâ'îlerine tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân kılınması iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine arz u i'lâm olundu.

103 [21b-3] Tavşanlı nâhiyesi Tepecik köyündeki Numan Dede'nin yaptırdığı caminin imamı Hafız Ali b. Mehmed'in görevini torunu Halil b. Hüseyin'e bırakması

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl [ve] derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Kütahya kazâsına muzâfe Tavşanlı nâhiyesinde Tepecik karyesinde Numan Dede nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfinde imâmet cihetine mutasarrıf olan Hâfız Ali b. Mehmed müsinn ü ihtiyâr olup edâ-i hizmetden âciz olduğundan hüsn-i rızâsıyla hafîdi Halil b. Hüseyin dâ'îlerine kasr-ı yedinden tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ kılınması[nı] işbu arzuhâl ile istid'â eder, fi'l-hakīka cihet-i mezkûre sahib-i arzuhâl mezbûr Hâfız Ali'nin üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Hâfız Ali'nin sahib-i berat olduğunu, hafîdi merkūm Halil b. Hüseyin her vechile ehliyet ve istihkākı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'ye gelen erbâb-ı vukūfdan Adaoğlu Halil b. Osman ve Han Yusufoğlu Hacı Ahmed b. Hüseyin nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla mütehakkık olmağın bu sûretde merkūm Hâfız Ali'nin ferâğat ve kasr-ı yed edip atîk beratını teslîm etmekle imâmet-i mezkûre fâriğ-i merkūmun kasr-ı yedinden hafîdi merkūm Halil b. Hüseyin'e tevcîh ve atîk beratı kaleminden battala hıfz olunarak yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

104 [21b-4] Divriği kazasında beratını kaybeden Solakbaba Zaviyesi zâviyedarı Ebûbekir b. Mahmud'a yeniden berat verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Divriği kazâsında Solakbaba nâm mahallede Solakbaba nâm zâviyesinin vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârı olan Ebûbekir b. Mahmud bâberât-ı âlî mutasarrıf olduğu zâviyedârlık beratını bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' etmekle zâyi'inden yedine müceddeden berat-ı şerîf i'tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â, fi'l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm Ebûbekir b. Mahmud'un üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Ebûbekir b. Mahmud'un sahib-i berat olduğu

kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'ye gelen erbâb-ı vukūfdan Bekiroğlu Hasan b. Hüseyin ve Ahmedoğlu İbrahim b. Hüseyin nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde Ebûbekir'in zâyi'inden yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

[Fî] 8 C sene [12]49

105 [22a-1] Havsa kazasındaki Adil Bey Vakfı mütevellisi ve kaymakamı Hasan b. Seyyid Abdullah'ın vefatıyla yerine Seyyid Osman b. Ali'nin tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Havsa kazâsında merhûm Adil Bey'in evlâ[d] be-evlâdına vakf ve şart eylediği vakf-ı mezkûrun tevliyet ve kurâ ve mezâri'inin idâre-i rü'yet husûsuna bâ-berât-ı âlî kāimmakām olan es-Seyyid el-Hâc [Hasan] b. es-Seyyid Abdullah bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmağla kāimmakāmlık-ı mezkûre yine evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Ali b. Osman b. Süleyman dâ'îlerine tevcîh buyurulmak ricâsına Kareferye nâibi es-Seyyid Veliyüddin Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbıkı arzla inhâ eder, lâkin asıl tevliyet-i mezkûre es-Seyyid Abdullah b. Hasan an-evlâdı vakf üzerinde olup ancak mezbûr es-Seyyid Abdullah'ın vakf-ı mezkûru rü'yet-i idâreye adem-i iktidâ[rı] hasebiyle iki yüz otuz bir târihinden berü vakf-ı mezkûra bâ-fermân-ı âlî kāimmakām nasb olunup yedine berat-ı şerîf-i âlîşân verildiği derkenâr-ı askerîden müsbet olmağın bu sûretde kāimmakāmlık-ı mezkûre müteveffâ-yı mezkûr es-Seyyid el-Hâc Hasan b. Abdullah'ın mahlûlünden arz-ı mezkûre nâtık olduğu üzere evlâd-ı vâkıfdan mûmâ-ileyh es-Seyyid Osman b. Ali dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf ihsân buyurulmak muktezâ-yı derhâl idiği huzûr.

Fî 4 N sene [12]49

106 [22a-2] Düşenbe kazası Karadede köyündeki Susal Seydi Zaviyesi zâviyedarı Seyyid Ali'nin azledilerek yerine Seyyid Mahmud b. Mehmed'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Senir ma'a Düşenbe kazâsı nâibi es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi dâ'îlerinin isti'lâma cevâb olarak vürûd eden işbu mühr-i mutâbık i'lâmına ba'de'n-nazar kazâ-i mezbûrede Karadede karyesinde Susal? Seydi Zâviyesi'nin hâsıl olan öşr-i mahsûlüyle zâviyedârlığı evlâd be-evlâd meşrûtiyet üzere hakk-ı tasarrufu es-Seyyid eş-Şeyh Mahmud b. Mehmed'in

olduğu mahâlde meclis-i şer‘-i şerîfde sâbit ve mütehakkık olmağla bu sûretde zâviyedârlık-ı mezkûre mutasarrıfı olan ecânibden es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Mehmed’in ref‘inden ber-mûceb-i arz evlâd-ı vâkıfdan merkūm es-Seyyid Mahmud b. Mehmed’e tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re’y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

Fî-gurreti Za sene [12]49

107 [22a-3] Karahisar kazası Yenice köyü camii hatibi İsmail b. Mehmed’in görevini Mehmed İzzet b. Mehmed’e devretmesi

Ma‘rûz,

Karahisar-ı şarkî? kazâsına tâbi‘ Yenice karyesinde vâki‘ el-Hâc Osman nâm sahibü’l-hayrın binâ eylediği câmi‘-i şerîfde yevmî nîm akçe vazîfe ile hitâbet-i dîniye ve hitâbet-i mezkûreye meşrûta olan karye-i mezbûre sınırından hana dahî? ve Şeyh Vakfı iki müdlük beratla Dandakebükü? nâm karye Karaköy çiftliği ve Yave çiftliği mezrâ‘ası nâm vakıf yerlerde öşr-i mahsûsuyla hitâbet-i mezkûre ciheti İsmail b. Mehmed’in üzerinde olduğu asâkir rûznâmçesinden derkenâr olunmağla istid‘â ve derkenâra nazaran muktezâsı i‘lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen cihet-i mezkûra mutasarrıf idiği derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Mehmed İzzet b. Mehmed dâ‘îlerinin dahi erbâb-ı istihkākdan olduğu karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Âsitâne-i aliyye’ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Osman Efendi b. Hüseyin ve Mehmed Besim Efendi b. Tahir nâm kimesnelerin alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbâr ile zâhir olan mezbûr İsmail mutasarrıf olduğu hitâbeti hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır ile merkūm Mehmed İzzet b. Mehmed’e fâriğ ve kasr-ı yed ve yedinde olan iki kıt‘a atîk beratını teslîm etmekle ve hitâbet-i mezkûreye meşrûta sâlifü’z-zikr vakıf yerlerin öşr-i ma‘lûme sûretde fâriğ-i mezbûrun kasr-ı yedinden merkūm Mehmed İzzet b. Mehmed’e tevcîh ve atîk beratı eyâleti? kaleminde battala hıfz olunarak yedine müceddeden iki kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak muktezâ-yı hâl idiği huzûr.

Fî 4 N sene [12]49

108 [22a-4] Tuht nâhiyesi Sarıkaya köyü camii hatibi Halil b. Osman’ın vefatıyla yerine oğulları Mehmed Tahir ve Osman’ın tayin edilmesi

Ma‘rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Tuht nâibi Kâtibzâde es-Seyyid Mehmed Esad Efendi dâ‘îlerinin işbu mühr-i mutâbıkı bir kıt‘a i‘lâmına ve hâmişinde mastûr derkenâra nazar olundukda kazâ-i merkūma tâbi‘ Sarıkaya karyesinde vâki‘ Ali Efendi nâm sahibü’l-hayrın binâ ve ihdâs eylediği câmi‘-i

şerîfinde ber-vech-i hasbî hatîb olan Halil b. Osman fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muʿattal kalmağla müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğulları Mehmed Tahir ve Osman nâm karındaşlara biʾl-iştirâk üzerlerine tevcîh olunması nâib-i mûmâ-ileyhin iʿlâmından müstefâd olup fiʾl-hakīka hitâbet-i mezkûre ber-vech-i hasbî mezbûr Halil b. Osman'ın üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Halil'in fevti vâkiʿ, merkūmân Mehmed Tahir ve Osman sulbî sahîh oğulları olduklarını karye-i mezbûre ahâlîsinden vukūf nâzırı olan talebe-i ulûmdan Halil Efendi b. Hasan ve Mahmud b. Ahmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle cihet-i mezkûre pederleri müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden merkūmân [Mehmed Tahir] ve Osman ibney Halil nâm karındaşlara ber-vech-i iştirâk tevcîh ve yedlerine bir kıtʿa berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî 11 Ra sene [12]49

109 [22a-5] Tosya kazası Kargın köyü camisinin imamı olan Ali b. Süleyman'ın kaybettiği beratının yenilenmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arz ve hâmişinde mastûr derkenâra nazar olundukda **[22b]** vilâyet-i Anadolu'da Tosya kazâsına tâbiʿ Kargın karyesinde vâkiʿ câmiʿ-i şerîfde vazîfe-i muʿayyene ile bâ-berât-ı âlîşân imâm olan Ali b. Süleyman halîfenin yedinde olan berat-ı şerîf-i âlîşânı bi-kazâillâhi teʿâlâ zâyiʿ olmağla zâyiʿinden ber-mûceb-i kuyûd müceddeden bir kıtʿa berat-ı şerîf-i âlîşân ihsân kılınmak niyâzında kazâ-i mezbûr nâibi el-Hâc Baki es-Seyyid Râşid Efendi dâʿîlerinin işbu mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fiʾl-hakīka imâmet-i mezkûre vazîfe-i muʿayyenesiyle Ali b. Süleyman'ın üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olup merkūm [Ali b.] Süleyman'ın sahib-i berat olduğu ve mazmûn-ı iʿlâmı udûl-i Müslimînden vukū[f]-ı tâmmı olan talebe-i ulûmdan Halil Efendi b. Hüseyin ve Mahmud b. Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle merkūm Ali b. Süleyman dâʿîleri yedine halîfeten? zâyiʿden müceddeden bir kıtʿa berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak ricâsına huzûr.

Fî 11 Ra sene [12]49

110 [22b-1] Boyabad kazası Yortan nâhiyesine bağlı İstebani köyü camisi vakfı mütevellisi olan Süleyman b. Abdullah'ın kaybettiği beratının yenilenmesi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz [ve] derkenâra nazar olundukda

medîne-i Kastamonu sancağında Boyabad kazâsı muzâfâtından Yorta[n]? nâhiyesine tâbi‘ İstebani nâm karyede vâki‘ ashâb-ı hayrâtdan Ehil Hoca? binâ eylediği câmi‘-i şerîf evkāfının yevmî iki akçe vazîfe ile bâ-berat-ı âlî mütevellîsi olan Süleyman b. Abdullah huzûr-ı şer‘de tevliyet-i mezkûrun yedinde olan beratı bi-kazâillâhi te‘âlâ zâyi‘ etmekle zâyi‘den berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmasını Kastamonu nâibi İsmail Efendi dâ‘îlerine mühr-i mutâbık arzıyla inhâ etmeğin fi’l-hakīka tevliyet-i mezkûre merkūm Süleyman b. Abdullah’ın [bâ]-berat-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Süleyman’ın sahib-i berat idiği ve mazmûn-ı arz kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Der-aliyye’de müsâfireten sâkinler Mehmed Sâdık b. Abdullah ve Mustafa b. ( ) nâm kimesneler alâ-tarîkı’ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde tevliyet-i mezkûr bermûceb-i derkenâr dârende-i arz merkūm Süleyman b. Abdullah dâ‘îleri yedine zâyi‘inden müceddeden bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ huzûr.

111 [22b-2] Besni kazasındaki Sûk-ı Sultânî mescidi vakfının gelirlerine yapılan müdahalenin önlenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl [ve] derkenârlara ba‘de’n-nazar Besihni [Besni] kazâsın[da] Sûk-ı sultânî’de vâki‘ Sevdim Bey binâ eylediği mescid-i şerîfi vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı âlîşân tevliyetine yevmî bir buçuk akçe vazîfe ile bi’l-iştirâk mutasarrıfları sahib-i arzuhâl es-Seyyid el-Hâc Mehmed b. İbrahim ve diğer Seyyid Mehmed b. İbrahim nâm kimesneler vakf-ı mezbûrun gallesinden senevî dört yüz guruş evlâd-ı vâkıfın zükûruna tevzî‘ ve taksîm olunagelip bâkīsini mescid-i mezbûrun ta‘mîr ve termîmine sarf ve ehl-i mürtezikanın vazîfelerini edâ etmek üzere verilegeldiği ve tekāyüd-i kadîmi dahi mahâllinde bi’d-defa‘ât ihbâr olunduğundan bahisle galle-i mezbûrun bâkiye[sine] müdâhale îcâb etmez iken evlâd-ı vâkıfdan Avarlı? Ali ve tüccâr Abdurrahman ve tüccâr Ebûbekir ve Şeyh Abdullah nâm kimesneler amel-i kadîm ve mugāyir-i berat-ı âlîşân müdâhale ve nizâ‘dan hâlî olmadıklarından merkūmûnun galle-i mezkûrenin dört yüz guruşdan mâ‘adâya dahl ü ta‘arruzlarını men‘ [u] def‘ için dört yüzden mâ‘adâ bir kıt‘a emr-i âlî ısdârı istid‘âsında oldukları mefâd-ı arzuhâlden nümâyân olmağla fi’l-hakīka tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle merkūmân es-Seyyid el-Hâc Mehmed ve diğer el-Hâc Mehmed’in üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve vakf-ı mezkûrun vakfiyesi olmayıp meşrûtu nâ-ma‘lûm olmağla merkūmânın istid‘â eyledikleri emr-i âlî vakf-ı mezkûra bir vechile enfa‘ olmağın bu sûretde vakf-ı mezbûrun gallâtından senevî dört yüz guruşunun ber-mûceb-i amel-i kadîm evlâd-ı zükûruna tevzî‘ ve taksîm, bâkīsini mescid-i şerîfin ta‘mîrine sarf ve ehl-i mürtezikanın vazîfelerini min-gayri leccin edâ ederek ve her sene vakf-ı

mezkûrun muhâsebesi mahâllinde ber-nehc-i şer'î rü'yet olunup ba'de ihrâci'l-mesârif bâkī fazla kalan gallesini mütevellî-i merkūmân ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le istirbâh birle mescid-i mezkûrun iktizâ eden ta'mîr ve termîmine sarf olunmak şartıyla sâlifü'z-zikr dört yüz guruşdan galle-i vakfa müdâhale olunmamak bâbında mütevelliyân-ı merkūmân es-Seyyid el-Hâc Mehmed ve diğer es-Seyyid Mehmed nâm müşterekleri yedine bir kıt'a emr-i celîlü'ş-şân i'tâsı emr-i savâb idiği huzûr.

112 [23a-1] Akşemseddin Vakfı mütevelliliği hissesinin Veli b. Ebûbekir'den alınarak evlad-ı vakıfdan Ahmed b. Ömer'e verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz [ve] derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Tahte't-tarîk-i Göynük ve Niksar kazâlarında vâki' merhûm Akşemseddin Vakfı'ndan olmak üzere bâ-berât-ı âlîşân yevmî iki buçuk akçe vazîfe ile nısf hisseli tevliyet eslah ve ekber ve erşed evlâd-ı vâkıfdan Ömer b. Osman bâ-berât-ı âlî mutasarrıf iken fevt oldukda mahlûlünden sulbî oğlu ekber, eslah ve erşedden Ahmed b. Ömer'e şart-ı vâkıf üzere tevcîh olunmak îcâb eder iken ecânibden Veli b. Ebûbekir evlâd-ı vâkıfdan ve ekber, eslah, erşedden deyü unvân-ı gayr-ı vâki' ile bir takrîb üzerine nısf hisse tevliyet-i mezkûru tevcîh ettirmiş idiği bu def'a huzûr-ı şer'-i şerîfde terâfu' olunduklarında merkūm Veli b. Ebûbekir'in hilâf-ı vâki' ve mugāyir-i şart-ı vâkıf üzere tevcîh ettirdiği inde'ş-şer' nümâyân olmağla merkūm Veli'nin ref'inden ve babası müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden ekber ve eslah ve erşed evlâd-ı vâkıfdan merkūm Ahmed b. Ömer'e nısf hisse-i tevliyet mezkûra tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi Mehmed Emin Efendi'nin bundan [akdem] sâdır olan fermân-ı âlîlerine cevâb olarak vürûd eden mühr-i mutâbık arz-ı mezkûr meâlinden müstebân olmak fi'l-hakīka nısf hisse-i tevliyet-i mezkûr müteveffâ-yı merkūm Ömer b. Osman'ın mahlûlünden Veli b. Ebûbekir'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Ahmed müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olup ekber ve eslah ve erşed evlâd-ı vâkıfdan olup tasarruf kendüye münhasır idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfir sâkinler Ahmed b. Mehmed ve İbrahim b. Osman nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle nısf hisse-i tevliyet-i mezkûr merkūm Veli b. Ebûbekir ref'inden peder mahlûlünden şart-ı vâkıf üzere merkūm Ahmed b. Ömer'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 C sene [12]49

113 [23a-2] Halep'teki Şaban Ağa b. Ahmed Mescid Dershanesi Vakfı mütevellisi Hatice Hanım'ın vefatıyla bu görevin oğullarına verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen mahrûse-i Bursa nâibi müderrisîn-i kirâmdan Muhyizâde es-Seyyid Ali Eşref Efendi dâ'îlerinin mührü mutâbık işbu arzıyla derkenâra nazar olundukda medîne-i Halebü'ş-şehbâ'da vâki' Haleb muhassılı merhûm Şaban Ağa b. Ahmed Mescid-i şerîf Dershânesi Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıfe olan Hadîce Hanım bundan akdem fevt olup mahlûlünden tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle sulbî kebîr es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Mehmed Ârif ibney Yakub <<dâ'îlerine üzerlerine tevcîh olunmak>> dâ'îlerinde olduğu arz-ı mezkûr meâlinden ve derkenârdan [müstebân] ve merkūmân müteveffiye-i mûmâ-ileyhânın sulbî sahîh oğulları ve umûr-ı vakfı rü'yete a'lem olup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm batn-ı bûyet tasarruf kesb? merkūmân es-Seyyid Mehmed Ali ve es-Seyyid Mehmed Ârif nâm karındaşların idiği Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler bî-garaz mevsûku'l-kelim <<alâ-tarîkı'ş-şehâde>> es-Seyyid Osman b. Mustafa ve Molla Mehmed Ali b. Mehmed nâm karındaşlar alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm üzere müteveffiye Hadîce Hanım'ın mahlûlünden sulbî oğulları merkūmân es-Seyyid Mehmed Ali ve es-Seyyid Mehmed Ârif ibney Yakub dâ'îlerine iştirâken tevcîh ve yedlerine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

114 [23a-3] Kayseri'deki Vasık Ebu İshak Evkafı mütevellisi Seyyid Mehmed'in vefatıyla yerine oğlu Seyyid Mehmed Nafiz'in tayini

Medîne-i Kayseriye'de Vasık Ebu İshak Evkā[fı]'nın …? mirâr-ı câr? evlâd-ı evlâdına meşrûta üzere ber-mûceb-i şart-ı vâkıf senevî beş keyl hınta ile vazîfe ile berat-ı âlî mütevellîsi olan es-Seyyid Mehmed b. el-Hâc es-Seyyid Mehmed'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olmağla bi't-tahkīk iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden der-Âsitâne'de bulunan mevsûku'l-kelim fülân b. fülân nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti etrâfıyla [tahkīk] olundukda derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere merkūm es-Seyyid Mehmed fevt olup mahlûlünden oğlu es-Seyyid Mehmed Nafiz bâ-mürâsele-i şer'iye nasb u ta'yîn kılındığı vâki' idiği müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu idiği ve umûr-ı vakfı rü'yete a'lem olup her vechile hakkāniyet üzere idâre edeceği[ni] merkūmân herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde [haber] vermeleriyle mütehakkık ve bedîdâr olmağın bu sûretde tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle müteveffâ-yı merhûmun mahlûlünden sulbî

[oğlu] es-Seyyid Mehmed Nafiz b. es-Seyyid Mehmed'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân eylediği huzûr.

115 [23b-1] Konya Geriz Mezraası Vakfı mezraadarlık vazifesinin evlad-ı vakıfdan olan şahıslara eşit olarak dağıtılması

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Konya nâibi es-Seyyid el-Hâc Necib Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık arzıyla derkenârlara nazar olundukda medîne-i mezbûrede vâki' Geriz Mezrâ'ası Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile bervech-i meşrûta mezrâ'adârı olan evlâd be-evlâd vakfının batn-ı sânîde olup derecede müsâvî ber-vech-i iştirâk bâ-berât-ı âlî mutasarrıfları Abdüsselam b. Süleyman ve Abdi b. İbrahim ve Abdülgaffar b. Mehmed ve Mehmed b. Hâşim Hasan bilâ-veled ve Abdurrahman b. İsmail ve diğer Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler müte'âkıben fevt olup mahlûllerine evlâd-ı vâkıfdan Hüseyin ve İsmail ibney Abdi ve Ahmed Bey b. Abdülgaffar, Kezban ve Fâtıma bt. Abdurrahman ve Âişe bt. Mehmed ve Âişe bt. Abdüsselam ve Anakız ve Âişe ve Şerife ve benât-ı Abdülgaffar nâm evlâdları evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zükûr ve inâs siyyân olarak vazîfe-i mersûmesiyle ale'l-iştirâki'l-kabûl tevcîh olunmasını niyâzından mâ'adâ evlâd-ı merkūmûndan olan Ahmed Bey vakf-ı mezkûra kāimmakām nasb u ta'yîn kılınması nâib-i mûmâ-ileyhin arz-ı mezkûrundan müstefâd olup merkūmûn Abdüsselam ve Abdi ve Abdülgaffar ve Mehmed ve Abdurrahman ve diğer Mehmed nâm kimesnelerin bi-emrillâhi te'âlâ müte'â[kı]ben fevt oldukları vâki' ve Hüseyin ve İsmail nâm karındaşlar müteveffâ-yı merkūm Abdi'nin sulbî oğulları Ahmed Bey ve Anakız Âişe ve Şerife müteveffâ-yı merkūm Abdülgaffar'ın sulbî oğulları ve sulbiye kızları Kezban ve Fâtıma da müteveffâ-yı mezbûr Abdurrahman'ın sulbiye kızları ve diğer Âişe müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in sulbiye kızı Atike müteveffâ-yı merkūm Abdüsselam'ın ber-vech-i muharrer merkūmûn müteveffiyûn-ı mezbûrûn sulbî oğulları ve sulbiye kızları olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler ehl-i vukūfdan selâtîn-i izâm şeyh-i dersi'âm Konyevî es-Seyyid Halil Efendi ve Şeyh Sadreddin imâmı es-Seyyid Abdullah Efendi ber-vech-i muharrer müteveffiyûn-ı merkūmûnun mahlûllerinden evlâd-ı vâkıfdan derecede müsâvî evlâd-ı merkūmûn Hüseyin ve İsmail ibney Abdi'nin ve Ahmed'in ve Anakız ve Âişe ve Şerife ve ibnûn-ı Abdülgaffar ve Kezban ve Fâtıma bt. Abdurrahman ve diğer Âişe bt. diğer Mehmed ve Atike bt. Abdüsselam nâm evlâdlarına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zükûr ve inâs siyyân olarak ber-mûceb-i şart-ı vâkıf vazîfe-i mersûmesiyle ale'l-iştirâki's-seviy tevcîh ve yedlerine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâsından idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî-gurreti Ra sene [12]49

116 [23b-2] Geldiklan nâhiyesi Korkuk köyü vakıf mâlikânesi ile Han Zaviyesi zâviyedarlığı hisseleri sahiplerine berat verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâr ve Defterhâne-i âmire'ye ba'de'n-nazar medîne-i Amasya'ya tâbi' Geldiklan nâhiyesinde Korkuk nâm-ı diğer Honi nâm karyenin vakıf mâlikânesinin dört sehmden üç sehmi Güç Arslan evlâd-ı zükûruna meşrûta ve bir sehmi dahi kazâ-i mezbûra tâbi' Han Zâviyesi'nin zâviyedârlığına meşrûta olup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf bir sehmine Han Zâviyesi'nin zâviyedârlığı sahib-i arzuhâl Seyyid Mustafa ve Seyyid Ahmed ibney Seyyid Mehmed ile Güç Arslan evlâdlarından Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim ibney Mehmed İzzet nâm karındaşlarından ve sâlifü'z-zikr üç sehmi müstefâd-ı mezbûrân Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân mârrü'z-zikr karye-i mezbûrun mâlikânesi dört sehmden zâviye-i Han nâm Güç Arslan amel-i kadîmi iki sehm <<i'tâsı>> sahib-i arzuhâl Seyyid Mustafa ve Seyyid Ahmed nâm karındaşlar eben an-ceddin mutasarrıflar olup kendi hisselerine tasrîhan müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ buyurulmak niyâzında istirhâm eyledikleri meâl-i arzuhâlde bedîdâr ise de karye-i mezbûr mâlikânesinin dört sehmden üç sehm müstakillen müşterekleri mezbûrân Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim ve bir sehm ile Han Zâviyesi'nin altı sehm i'tibârıyla iki sehm zâviyedârlığı merkūmân Seyyid Mustafa ve Seyyid Ahmed ibney Seyyid Mehmed'in dört sehmi mezbûrân Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim ibney Mehmed İzzet nâm karındaşların ber-mûceb-i kuyûdât üzerlerinde olup Güç Arslan evlâdına meşrûta üç sehmden sarf-ı nazar olunup bir sehm ile Han Zâviyesi zâviyedârlığı iki sehm i'tibârıyla da zâviyedârlığı ashâb-ı arzuhâl Seyyid Mustafa ve Seyyid Ahmed ibney Mehmed'in istihkâmen ibkā ve zımnında yedlerine berat-ı âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak emr-i savâb idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 Zilhicce sene [12]49

117 [24a-1] Sabanca halkından Karagözoğlu Mustafa'nın terekesine yapılan müdahalenin önlenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen işbu i'lâma nazar olundukda Sabanca ma'a Adapazarı kazâsında Sabanca kasabası sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Karagözoğlu Mustafa cümle emlâk ve eşyâsı bi'l-irsi'ş-şer'î kasaba-i mezbûre sâkinelerinden Zeyneb Hatun ile müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Hadîce Hatun'a intikāl etmiş iken verâsetinde alâkası olmayan ecânîbden Sarıbeyoğlu İbrahim demekle arîf zuhûr birle müteveffâ-yı merkūm benim ammim olmağla ben dahi hisse-i irsiye alırım deyü fuzûlî vâki' olan müdâhalesi men' olunması bâbında emr-i şerîf sudûrunda bundan akdem Zeyneb Hatun bâ-arzuhâl istid'â etmekten

nâşî mahâllinde şer'le görülmek bâbında işbu sene-i mübâreke Cemâziyelâhiresi evâili târihi ile müverrah medîne-i mezbûre efendi dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şân lede'l-vürûd terâfu'-i [şer'-i] şerîf etmek üzere iken müdde'â-aleyh merkūm İbrahim hufyeten? kazâ-i mezbûrdan firâr etmekle İzmid müte-sellimi tarafından ifâde birle İzmid'e ihzâr için mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Zey-neb Hatun İzmid nâibi efendi dâ'îleri huzûrunda mahmûdü'l-ahvâl kimesneler ile dâr? verâseti beyân ederek gadr olduğundan İznikmid'den ihzâr ve hasımları ile tekrar terâfu'-i şer' olunması için bir kıt'a emr-i celîlü'ş-şân istid'âsında olduğu i'lâm-ı mezkûr meâlinden müstefâd olup fi'l-hakīka müdde'â aleyh İznikmid'de olmağla mezbûre Zeyneb Hatun müteveffâ-yı merkūmun zevcesi Hadîce Hatun ile kazâ-i mezkûrda sâkine olup bu sûretde nisâ tâifesini ihzârdan recül ihzâr evlâ ve müdde'â aleyh merkūm İbrahim'i ihzâr ile mahâllinde meclis-i şer'-i şerîfde müfti ve ulemâ-i vücûh-ı belde ile âbâ, ced ve nesebi zikrolunarak huzûr ve şart olunan hazır oldukları hâlde gadr [ve] himâyeden hâlî hakkı adl üzere tarafey-nin ber-vech-i nehc-i şer'î terâfu' olunmak bâbında kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Hüseyin Edib Efendi dâ'îlerine hitâben tekrar emr-i celîlü'ş-şân ısdârı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise ol bâbda emr [u] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

118 [24a-2] Karahisar-ı şarki kazası Kolan nâhiyesindeki Zarı Çiftliği Vakfı zâviyedarlığı ile Dede köyü mâlikânesi hissedarları olan es-Seyyid Ebulkasım ve Halil'in vefatlarıyla hisselerinin oğullarına verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar Kara[hisar-ı] şarkî kazâsına muzâfe Kolan nâhiyesinde vâki' Zarı Çiftliği Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârlık nısf üzere ve yine nâhiye-i mezkûrda Dede kar-yesi mâlikâneden çiftlik hissedârlığına es-Seyyid Ebulkasım ve Halil birbirleri-ni müte'âkıben fevt olmalarıyla zâviye-i mezkûre ve mâlikâne-i mezkûre hissesi müteveffiyân-ı merkūmânın birer nefer sulbî oğulları babaları mahlûllerinden kendülere tevcîh buyurulmak bâbında sahib-i arzuhâl Halil ve Ali dâ'îleri işbu arzuhâl ile istid'â-yı inâyet ederler, fi'l-hakīka nısf zâviyedârlık-ı mezkûre ve mâlikâne-i mezbûre hissesi ber-vech-i evlâdiyet merkūmûn es-Seyyid Ebulka-sım ve Hüseyin ve Halil nâm karındaşlar başka beratıyla olduğu derkenârdan müstebân ve merkūmân es-Seyyid Ebulkasım ve Halil vefâtlarıyla sahib-i arzuhâl merkūmân Ali ve Halil müteveffiyân-ı mezkûrânın sulbî oğulları oldukları kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Mehmed b. Ali ve Hüse-yin b. İsmail mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağla bu sûretde müteveffân-ı merkūmânın mahlûl olan hisseleri sulbî oğulları sahib-i arzuhâl mezbûrân Halil b. Ebulkasım ve Ali b. Halil

dâʿîlerine ber-vech-i evlâdiyet tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân olunmak iktizâ[sı] huzûr.

Fî 25 C sene [12]49

119 [24a-3] Kargı kazası Lore köyündeki Şeyh-i Kut Ali Tekkesi tekkenişinlerinden Derviş b. Mustafa'nın vefatıyla hissesinin Emiroğlu Osman'a verilmesi

Maʿrûz-ı dâʿî,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Kargı kazâsında Lore karyesinde Şeyh Kut Ali Tekkesi'nin nısf hisse vazîfe-i muʿayyene ile tekye-nişînliğe bâ-berât-ı âlî mutasarrıfları Mahmud ve Derviş ibney Mustafa nâm karındaşlardan merkūm Derviş bilâ-veled fevt olup vazîfe-i mersûmesiyle kendüye tevcîh olunmasını işbu sahib-i arzuhâl Emiroğlu Osman dâʿîleri arzuhâl ile istidʿâ ve tekye-nişînlik-i mezkûr vazîfe-i mersûmesiyle el-yevm bâ-berât-ı âlî iştirâken merkūmân Mehmed ve Derviş nâm karındaşların üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Derviş bilâ-veled fevti vâkiʿ ve sahib-i [arzuhâl] Emiroğlu Osman her vechile erbâb-ı istihkākdan idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Süleyman b. İsmail ve Hasan b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın nısf hisse tekye-nişînlik-i mezkûre müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl Emiroğlu Osman dâʿîlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

120 [24b-1] Bayburd Yakutiye Medresesi Vakfı türbedârı Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan'ın azledilerek yerine Seyyid Ahmed'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz [ve] derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Bayburd-ı Erzurum kazâsında vâkiʿ Yakutiye Medresesi Vakfı'ndan olmak üzere yevmî iki akçe vazîfe ile türbedârlık cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Burhaneddin b. Hasan Gümüşhane sükkânından olup türbe-i mezkûrun asla semtine uğramayarak hizmet-i lâzımesi muʿattal kalmağla türbe-i mezkûre harâb ve münhedim olacağından merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin refʿinden türbe-i mezbûrenin civârında salâh ile maʿrûf es-Seyyid Ahmed b. ( ) her vechile ehliyet ve ünsiyet ve erbâb-ı istihkākdan olmağla merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in refʿinden mezbûr es-Seyyid Ahmed'e tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Hâfız Mehmed Salih Kadri Efendi dâʿîlerinin işbu mührü mutâbık arzından fi'l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm

es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in edâ-i hizmet ve tarafından vekîl nasb edinmediğine ve mezbûr es-Seyyid Ahmed mahâll-i mezbûreye karîb olup vücûd-ı ehliyeti kazâ-i mezbûr ahâlîsinden müsâfiren sâkinler Abdi b. Mehmed ve Mustafa b. İbrahim nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde ber-mûceb-i arz cihet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed Burhaneddin'in târikü'l-hizmet olduğuna binâen ref'inden istihkākdan es-Seyyid Ahmed'e tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı celîlü'l-unvân ihsân buyurulmak re'y-i veliyyü'l-emrindir.

121 [24b-2] Çubukâbad kazasındaki Gülbaba Zaviyesi zâviyedar, türbedâr ve tekkenişini olan Seyyid Mehmed Ârif b. Seyyid Halil Bey'in görevlerini Seyyid Şehabeddin b. Seyyid Hasan'a devretmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Ankara nâibi es-Seyyid Hasan Tahir Efendi dâ'îlerinin mührü mutâbık arzıyla rûznâmçe-i askerî kaleminden muhrec derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Ankara sancağında Çubukâbad kazâsında vâki' Gülbaba Zâviyesi'nin vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedâr ve türbedâr ve tekke-nişîni olan es-Seyyid Mehmed Ârif b. es-Seyyid Halil Bey bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olduğu cihât-ı mezkûrâtın kendi hüsn-i rızâsıyla erbâb-ı istihkākdan ve ehl-i sünnetden derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Şehabeddin b. Seyyid Hasan dâ'îlerine ferâğat ve kasr-ı yed edip yedinde olan beratını dahi teslîm ettiğini arz-ı mezkûr meâlinden müstefâd olmuş ise de vâki' olan teveccühâtın Hacı Bektaş-ı Veli seccâde-nişîni arzıyla olageldiği ve bu makūle Hacı Bektaş-ı Veli seccâde-nişîni arzıyla tevcîh [oluna]gelen tekâyâ ve zevâyânın ahkâmı ilgā olunmağla bundan böyle istid'â vukū'unda muhallefâtdan mukayyed irâde-i seniyye kaydına mürâca'at ve Mukāta'at Hazînesi tarafından i'lâm olunmadıkça berat verilmemesi muahharan sünûh eden irâde-i aliyye muktezâsından idiği askerî rûznâmçesinden ve zâviye-i mezkûrenin me'mûrîn ma'rifetiyle zabt ve tahrîrine dâir bir gûne kaydı bulunmadığı muhallefâtdan başka derkenâr olundukdan sonra zâviye-i mezbûrenin teveccühâtı Hacı Bektaş-ı Veli seccâde-nişîni arzıyla olagelen zevâyâdan ise de zâviyedârı ehl-i sünnet ve'l-cemâ'atden olup bir aded tarla ve öşrine münhasır idiği mukaddemâ mahâllinde ma'rifet-i şer'le tahkīk ederek zâviyedârına terk olunmuş olmağla bu sûretde zâviye-i mezkûre mülgā Bektâşî zevâyâsından olarak Mukāta'at Hazînesi'nden zabtolunmadığına binâen istid'â olunan husûs hazîne-i merkūmeye dokunur mevâddan olmadığı mukāta'at nâzırı sa'âdetlü atûfetlü Mehmed Emin Efendi bendeleri ve i'lâmdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Mehmed Arif'in sahib-i berat olup kendi hüsn-i rızâsıyla mezbûr es-Seyyid Şehabeddin b. es-Seyyid Hasan cihet-i mezkûreyi ferâğ ve kasr-ı yed vâki' idiği medîne-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Mehmed b. Mustafa ve Ahmed b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde

haber vermeleriyle sahîh ve bedîdâr olmağın bu sûretde cihât-ı mezkûrenin teveccühündeaslâ be's ve mahzûr kalmamağla fâriğ-i merkūmun kasr-ı yedinden vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr es-Seyyid Şehabeddin b. es-Seyyid Hasan'a bermûceb-i arz tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

122 [24b-3] Sivas kazası Çatviran köyü camisinin imamet, hitabet ve tevliyetinin Seyyid Hafız Abdüsselam Efendi'de kalması

Anadolu'da Sivas kazâsında Çatviran karyesinde vâki' Derdiyaroğlu câmi'-i şerîfi vakfından almak üzere yevmî iki buçuk akçe hitâbet ve bir sehm ile vakfın tevliyetine es-Seyyid Ahmed Halîfe b. Mustafa mahlûlünden işbu sene-i mübâreke Saferü'l-hayrın on beşinci günü târihiyle müverrah bir kıt'a berat-ı âlîşân ile mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl Sivâsî es-Seyyid Hâfız Abdüsselam Efendi Der-aliyye'de sâkin olduğundan bu def'a kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mahmud Kâmil Efendi merkūm es-Seyyid Hâfız Abdüsselam Âsitâne-i aliyye'de müteehhil ve ikāmet üzere olup imâmet ve hitâbet ve tevliyet hizmetleri mu'attal kalmağla ahâlîsi evkāt-ı hamsede cemâ'at ve cümle îdeyn savâblarından dûr ve mahrûm kaldıklarını ve cihât-ı mezbûre mezbûrun ref'inden es-Seyyid Mehmed Necati **[25a]** b. es-Seyyid Mahmud Halîfe['ye] tevcîh olunup yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân olunması bir kıt'a i'lâm ve ahâlîsinin bir kıt'a mahzar ile istid'â ve merkūm es-Seyyid Hâfız Abdüsselam Efendi istintâk için mukaddemâ tahrîr olundukda Der-aliyye'de mevcûd olmayıp Rumeli cânibine âzim olmuşdur deyü haber verdiklerinden imâmet ve hitâbet ve tevliyet cihetleri merkūmun ref'inden mezbûr es-Seyyid Mehmed Necati Halîfe'ye tevcîh ve yedine berat-ı âlîşân inâyet ve ihsân buyurulması husûsu emr-i âlîlerine menût olarak taraf-ı dâ'iyânemizden i'lâm olundukdan sonra i'lâmımız bâlâsına i'lâmları mûcebince tevcîh olunmak deyü üzeri sahh-ı mekârim-semhle müveşşah fermân-ı âlî sudûr edip ancak ruûs-ı hümâyûnu tahrîr olmaksızın mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdüsselam karındaşım olup karye-i mezbûrede sâkin Osman Efendiyi tarafımdan vekîl nasb u ta'yîn ile hıdemât-ı mezkûreyi vakt [ü] zaman ile edâ ettirip kat'â tekâsül etmedim, ancak mezbûr es-Seyyid Mehmed Necati nâib-i mezbûr es-Seyyid Mahmud Kâmil Efendi'nin sulbî sahîh oğlu olup bir-takrîb ahâlîden mahzar ahz ile i'lâm tahrîr ve temhîr etdirmekle fîmâ-ba'd cihât-ı mezbûrenin def'i husûsuna tesâddî ederi olur ise Der-aliyye'ye gelip Cuma günü arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde terâfu'-i şer' olunmadıkça âhara tevcîh olunmamak üzere cihât-ı mezkûre vazîfe-i mersûmeleriyle merkūm es-Seyyid Hâfız Abdüsselam üzerinde kemâ-kân ibkā kılınıp ruûs-ı hümâyûn ve Anadolu kalemlerine ilmühaberi verilmek üzere emr-i âlîleri sudûru iktizâ eylediği imtisâlen li-emri'l-âlî huzûr.

Fî 8 B sene [12]49

123 [25a-1] Geldiklan nâhiyesi Karık köyü mâlikânesi hissesi ile Çat Zaviyesi zâviyedarlığı hissesine mutasarrıf olan Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim'in kaybettikleri beratlarının yenilenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâle ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Amasya kazâsına muzâfe Geldiklan nâhiyesinde Karık nâm-ı diğer Hotini karyesinin mâlikânesiyle Çat Zâviyesi'nin dört sehmden üç sehm evlâd-ı zükûruna şart ve ta'yîn ve bir sehm dahi kazâ-i mezbûra tâbi' Çat Zâviyesi'nin zâviyedârlığına şart olup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf Küçük Arslan evlâdlarından es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim nâm karındaşlar evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıflar olup yedlerinde olan berat-ı şerîfi bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' olduğundan bahisle sahib-i arzuhâl mezbûrdan es-Seyyid Mehmed Ârif [ve] es-Seyyid İbrahim zâyi'inden kendi hisselerine müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â ederler, fi'l-hakīka karye-i mezbûre mâlikânesinin dört sehmden dört sehmine sahib-i arzuhâl mezbûrân es-Seyyid mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim'in müstakillen sehm i'tibârıyla dört sehmi yine sahib-i arzuhâl mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim ibney Mehmed İzzet ve bâkī iki sehm dahi derûn-ı derkenârda mezkûrü'l-ism Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ahmed ibney Seyyid Mehmed nâm karındaşların ber-mûceb-i kuyûd üzerlerinde başka başka beratıyla olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve merkūmân es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim nâm karındaşların mâlikâne-i mezkûrede bervech-i iştirâk sahib-i hisse olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Mehmed b. Ebûbekir ve Hüseyin b. Mustafa nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin ihbârlarıyla sahib-i berat idiklerini zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde ber-mûceb-i kuyûd sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim ibney es-Seyyid Mehmed İzzet nâm karındaşlara iştirâk[en] zâyi'den bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî R sene [12]49

124 [25a-2] Seyyid Mehmed Hilmi Efendi'nin, vefat eden hanımına ait terekeyi gasb edenlerden geri almak istemesi

Sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Hilmi Efendi'nin zevce-i menkûhası olan Hanım otuz bir senesinde hâlike olduğu emlâk ve eşyâsından bir mikdârını bâhüccet-i şer'iye zevci mezbûr es-Seyyid Mehmed Hilmi Efendi'ye bey' ve teslîm ve kabz-ı semen edip bir müddetden sonra zevce-i menkûhası bi-emrillâhi te'âlâ fevt oldukda verâseti zevci mezbûr es-Seyyid Mehmed Hilmi Efendiyle kız karındaşına münhasıra iken mezbûr es-Seyyid Mehmed Hilmi Efendi ol esnâda li-ecli's-sıla

Ermenek kazâsında bulunmağla müteveffiye-i mezbûrenin menzil derûnunda bulunan cümle eşyâ ve sâir emlâklerini kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Mehmed Ağa ve Reşid Ağa bizlere müteveffiye-i mezbûre hîbe ve teslîm eyledi diyerek fuzûlî zabteyleyip ve bâkī kalan emlâk ve eşyâdan dahi kazâ-i mezbûr voyvodası bulunan Ömer Necib Ağa'ya istinâden kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Hacı Receboğlu Yahya nâm kimesne fuzûlî ahz ettiklerinden sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Hilmi Efendi sıla-i rahminden gelip zevce-i menkûhasının terekesine vâzı'u'l-yed olanlar mezbûrân Mehmed Ağa ve Reşid Ağa ve mezbûr Receboğlu fevt olup vereselerinden taleb ve da'vâya tesâddî etmiş ise de birbirine istinâden ihkāk-ı hak olunmak mümkün olmadığından Karaman vâlîsi atûfetlü paşa hazretlerinin huzûrunda terâfu'-i şer'-i şerîf olunmak bâbında bir kıt'a emr-i âlî niyâzında olduğu meâl-i arzuhâlden müstefâd olduğu bu sûretde vâzı'u'l-yed olanlardan zevce-i metrûkesinin emlâk ve eşyâ-i sâiresini ma'rifet-i şer'le taleb ve da'vâ olunmak bâbında Konya hâkimi efendi dâ'îlerine hitâben bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven bir kıt'a emr-i âlîşân sudûru iktizâ eylediği imtisâlen li'l-emri'l-âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm.

Fî 5 R sene [12]49

125 [25b-1] Tokat Arminos köyü mescidinin camiye çevrilerek hitabet görevine İbrahim b. Ebûbekir'in tayin edilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Tokat kurâlarından Arminos nâm karyede vâki' mescid-i şerîfin bilâberât imâmı olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed ve Ömer nâm kimesne mescid-i mezkûrda evkāt-ı hamsede salât-ı mefrûzayı edâ edip bir tarafdan dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezkûre sükkânından İbrahim nâm kimesne zuhûra gelip ecdâdlarımızın binâ ve ihyâ eylediği mescid-i mezbûra minber vaz' edip ba'dehû bir-takrîb hitâbetin üzerine berat ettirip sahib-i arzuhâllere gadr-i küllî olduğundan bahisle muhdes olan hitâbet-i mezkûrun berat kaydı kaleminden terkīn olunmasını işbu arzuhâlle istid'â ederler ise de fi'l-hakīka mescid-i mezkûrun cemâ'ati kesîr olduğundan ahâlî-i karye mescid-i mezkûra müceddeden minber vaz' edip câmi'-i şerîf olmağla bir hatîb nasb u ta'yîn olunmak lâzım olduğundan ber-vech-i hasbî hatîb olan İbrahim b. Ebûbekir'e 49 senesi Saferü'l-hayrı târihinde kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid İbrahim Zühdü Efendi'nin i'lâmıyla tevcîh olunup üzerinde olduğu ve derkenârdan müstebân için tevcîh-i pâdişâhîsi sebkat edip bilâmûcib ref' ve terettübü hilâf-ı şer'-i şerîf olmağla sahib-i arzuhâller istintâk olundukda mescid-i mezbûr ancak bizim mülk-i sarîhimiz olup asla mescid yokdur, hilâf-ı inhâ ile bizim ecdaddan? mülk olan mahalli câmi'-i şerîfe binâ ile mülkümüz olan yerleri dâ'iyesinde olduğu sahib-i arzuhâl şifâ[h]en …? etmiş ise de

husûs-ı mezkûr fi'l-hakīka mülk müdür, yoksa mescid-i şerîf midir, bu tarafda tahkīk olu[nan] mevâddan mahâllinden isti'lâma muhtâc olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 R sene [12]49

126 [25b-2] Banaz kazası Kocakır köyündeki Kocakara Zaviyesi zâviyedarı Süleyman b. Musa'nın vefatıyla yerine oğlu Ali'nin tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Uşak nâibi es-Seyyid İbrahim Edhem Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbıkı i'lâmıyla derkenâra nazar olundukda Banaz kazâsında Kocakır karyesinde vâki' Kocakara Zâviyesi'nin âyende vü revendeye it'âm-ı ta'âm etmek şartıyla evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân zâviyedârlığına mutasarrıf olan Süleyman b. Musa fevt olup yeri hâlî kalmağla müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğlu Ali'ye tevcîh olunması nâib-i mûmâ-ileyhin arz-ı mezkûr meâlinden müstefâd olup zâviyedârlık-ı mezkûrun sahib-i ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at olduğu mukaddemâ mûcebiyle mahâllinde ma'rifet-i şer'le tahkīk ederek zâviyedârîne terk olunmuş olmağla zâviyedârlık-ı mezkûr Monlâ Bektâşî zevâyâsından olarak Mukāta'at Hazînesi'nden zabt mukāta'at nâzırı atûfetlü es-Seyyid Abdurrahman Nafiz Efendi bendelerinin i'lâmından müstebân ve merkūm Süleyman'ın fevti vâki' ve mezbûr Ali müteveffâ-yı merkūmun sulbî sahîh oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Hacı Mehmed b. Mehmed ve Ahmed b. İbrahim nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâviyedârlık-ı mezkûr evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğlu Ali b. Süleyman Halîfe'ye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine arz u i'lâm olundu.

Fî 25 R sene [12]49

127 [25b-3] Sivas Zilkar mahallesinden Hatice bt. Ali'nin vakfettiği evin istibdâlinin câiz olmadığı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz mütâla'a olundukda medîne-i Sivas'da vâki' Zilkar mahallesi sâkinelerinden ve sahibü'l-hayrâtdan Velioğlu kızı Hadîce bt. Ali nâm hatunun vakıf musakkafâtından medîne-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve müştemilât bir bâb vakıf menzil istibdâline tâlib olan derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Ömer b. Mehmed'in medîne-i mezbûrda Sûk-ı Sultânî'de Sipâh Pazarı sükkânından ve terziler arasında zemîni merhûm Lala Sinan nâibi es-Seyyid Mehmed Kâmil Efendi dâ'îlerinin işbu mühr-i mutâbıkı arzıyla istibdâline mezbûre medînede istid'âsında olunmuş ise de istibdâl-i mezkûrun

şurûtu mevcûd olduğu arz-ı mezkûreden müstebân olmağın bu sûretde zemîni vakf-ı âharın ve binâsı mülk ile zemîni ve binâsı vakıf istibdâle kütüb-i mu'teberede hilâf-ı şer' olduğundan verilen hüccet-i şer'iye gayr-ı sahîh ve …? eden şurût ve kuyûd olması ale'l-fâsid fâsid ve …e? şâyân ve i'tibâr olmadığı huzûr.

128 [25b-4] Akhisar-ı Geyve kazası Kirasiye köyü camii hatipliğini usulsüz olarak üzerine alan Hasan b. Mehmed'in azledilerek yerine İbrahim b. Ahmed'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Akhisar-ı Geyve kazâsına tâbi' Kirasiye karyesinde Çavuşzâde nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevmî nîm akçe vazîfe ile hatîb olan Ahmed b. ( ) bilâ-veled fevt oldukdan sonra oğlu olduğumdan bana tevcîh olunmak iktizâ ederken karye-i mezbûr sâkinlerinden Hasan b. Mehmed nâm kimesne beni ketm ve ihfâ ederek hilâf-ı vâki' ile bin iki yüz kırk dört senesi Cumâdelûlâ'da merkūma tevcîh olunup gadr olunduğundan bahisle sahib İbrahim b. Ahmed dâ'îleri mezbûr Hasan b. Mehmed'in ref'inden pederi müteveffâyı merkūmun mahlûlünden kendüye tevcîhinden yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunması[nı] işbu arzuhâl ile istid'â eder **[26a]** fi'l-hakīka cihet-i mezkûre mezbûr Hasan b. Mehmed'in üzerine olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İbrahim bâliğ vâris-i? hizmet-i mezkûre ve müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Şâkir b. Mehmed ve Abdullah b. Hüseyin nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr eylediklerinden sonra sahib-i arzuhâl-i mezbûrun hitâbetine ehliyet ve liyâkati lede'l-imtihân zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre merkūmun mahlûlünden ve merkūm Hasan b. Mehmed'in ref'inden pederi müteveffânın mahlûlünden merkūm İbrahim b. Ahmed'e tevcîh [ve] yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

129 [26a-1] Otak kazası Ayvacık köyü camii hatipliğini usulsüz olarak üzerine alan Halil b. Mehmed'in azledilerek yerine Mehmed Emin b. Osman'ın tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Otak kazâsına tâbi' Ayvacık karyesinde vâki' câmi'-i şerîfde yevmî nîm akçe vazîfe ile hitâbete cihetsiz mutasarrıf olan pederim Osman fevt oldukda mahlûlünden sulbî oğlu olmadığına binâen bana tevcîh iktizâ ederken mezkûrü'l-ism Halil b. Mehmed nâm kimesne beni ketm [ve] ihfâ ile hilâf-ı vâki' inhâsıyla iki yüz kırk beş senesi Zilka'de'sinde bir-takrîb üzerine tevcîh etdirmekle mağdû[ri]yetinden bahisle sahib-i arzuhâl Mehmed Emin dâ'îlerine

cihet-i mezkûre merkūm Halil'in ref'inden peder-i müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden kendüye tevcîh olunmasını fi'l-hakīka cihet-i mezkûre merkūm Halil b. Mehmed'in işbu arzuhâl ile istid'â eder üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Mehmed Emin müteveffâ-yı merkūm Osman'ın sulbî kebîr oğlu olduğu ve her vechile hitâbete ehil ve müstehık idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Halil b. İbrahim ve Mehmed b. Mustafa nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle istihkākı zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre merkūm Halil b. Mehmed'in ref'inden pederi müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sahib-i arzuhâl merkūm Mehmed Emin b. Osman'a tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

130 [26a-2] Amasya'da Melek mescidi imamı Seyyid Ahmed'in vefatıyla yerine torunu Hafız Ali b. Mehmed'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Amasya'da vâki' Melek mescid-i şerîfi[ni]n yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan büyük babası es-Seyyid Ahmed fevt oldukda müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunacak iken [kable't]-tevcîhmerkūm es-Seyyid Mehmed fevt oldukda ecânibden Ahmed nâm kimesne bir-takrîb üzerine tevcîh ve berat ettirdikte kendüye gadr olundukdan bahisle merkūm Ahmed'in ref'inden kendüye tevcîh ve berat-ı şerîf i'tâ olunmasını sahib-i arzuhâl Hâfız Ali b. Mehmed dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder, Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler fi'l-hakīka merkūmun mahlûlünden kırk dört senesi Zilhicce'sinin günü es-Seyyid Hasan Halîfe['ye] tevcîh olundukda mezbûrun kasr-ı yedinden kırk yedi senesi Muharremi'l-harâmın yirmi yedinci günü târihiyle es-Seyyid Hâfız Mustafa b. Muharrem'e tevcîh olunup el-yevm merkūmun üzerinde derkenârdan müstebân ise de mefhûm-ı arzuhâl derkenâra mugāyir olmağla kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Dersa'âdet'de müsâfireten sâkinler Ali Çavuşoğlu Mehmed b. İbrahim ve Sâfîoğlu İbrahim b. Abdülkerim nâm kimesneler huzûr-ı şer'a celb ve gereği gibi suâl olundukda müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Ahmed fevt sulbî oğlu Mehmed'e tevcîh olunacak iken kable't-tevcîh mezbûr Mehmed dahi fevt oldukda sahib-i arzuhâl merkūm Hâfız Ali'ye tevcîh olunmak îcâb ederken derûn-ı derkenârda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Abdullah hilâf-ı vâki' bir-takrîb tevcîh ettirdiği der-akab sılasından? Ahmed kasr-ı yed edip sahib-i arzuhâl Hâfız Ali'ye gadr olunduğu merkūm es-Seyyid Ahmed büyük babası olup sahib-i cihet idiği sahib-i arzuhâl Hâfız Ali cihet-i mezkûreye her vechile ehliyet ve istihkākını ve merkūmândan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre es-Seyyid Mustafa'nın ref'inden büyük babası

es-Seyyid Ahmed'in mahlûlünden sahib-i arzuhâl Hâfız Ali'ye tevcîh olunmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

131 [26a-3] Ankara kazası haffaf ve dikici esnafı şeyhliğinin Seyyid Hafız Osman'dan alınarak Seyyid Mehmed Habib'e verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Ankara nâibi es-Seyyid Hasan Tahir Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık i'lâm ve derkenârına ba'de'n-nazar medîne-i mezbûrda vâki' haffâf ve dikici esnâflarına usûl-ı kadîmlerimizin hilâfı hareket ve bazı tama'-ı hâmma mübâşeretle esnâfeyn-i merkūmeyn dilgîr etmiş olup ve esnâfından hoşnûd olmadıklarını cem'-i gafîr ile huzûr-ı şer'de ihbârlarından mâ'adâ evvelâ Ankara mütesellimi sa'âdetlü ağa bendeleri dahi esnâf-ı merkūmûndan hoşnûd olmadıklarından müstehıkk-ı mezkûre merkūm es-Seyyid Hâfız Osman'ın üzerinden [**26b**] ref' ve yerine içlerinden mücerrebü'l-etvâr bi-hüsn-i hâl olan dârende-i arzda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Habib b. es-Seyyid Mehmed esnâfât-ı merkūmâta şeyh olunması arz-ı mezkûr meâlinden müstefâd olup fi'l-hakīka esnâf-ı mezbûrânın şeyhliği iki yüz otuz dört senesi Cemâziyelâhire'nin yirmi birinci günü târihiyle es-Seyyid Mehmed'in keff-i yedinden merkūm es-Seyyid Hâfız Osman b. es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve mezbûr es-Seyyid esnâf-ı merkūmânın muhtârı olup meşîhat-i mezkûrâna gelen kemâliyle idâre ve rü'yete kudreti olduğu ve mazmûn-ı arzı kazâ-i mezbûr esnâfından bu esnâda Der-aliyye'de Hüseyin b. İsmail ve Ahmed b. Ali nâm mevsûku'l-kelim alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve âşikâr ise de bu makūle şeyhlik ve muhtârlarıyla olduklarından ber-mûceb-i arz es-Seyyid Hâfız Osman'ın ref'inden es-Seyyid Mehmed Habib b. Mehmed'e tevcîh olunmak husûsu irâde-i seniyyeye menût idiği huzûr.

132 [26b-1] Sivas'da Süleyman Bey Vakfı mütevelliliği hissedarı Seyyid Alâaddin Bey b. Seyyid Ahmed Paşa'nın vefatıyla hisselerinin oğullarına verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Sivas nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mühr-i mutâbık işbu arz ile derkenârlara nazar olundukda medîne-i mezbûrede vâki' Süleyman Bey nâm sahibü'l-hayrın vakfından vazîfe-i mu'ayyene ile ber-vech-i meşrûta tevliyetin yirmi sehmden üç buçuk sehm hissesi üç kıt'a berat-ı âlîşân ile es-Seyyid Alâaddin Bey b. merhûm es-Seyyid Ahmed Paşa'nın uhdesinde olduğu ve merhûm ibn Alâaddin Beyburada? fevt olup mahlûlünden oğulları es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Münib Bey ve es-Seyyid İbrahim Bey ve Eşen İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey kulları üzerine tavtiye olunmak niyâzında

olduğu arz-ı mezkûr meâlinden derkenârlarda müstebân ve mezbûr es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Münib ve es-Seyyid İbrahim Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey tavtiye olunmak niyâzında olduğu arz-ı mezkûre meâlinden derkenârlardan müstebân ve mezbûrdan es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Bey [ve] es-Seyyid İbrahim Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey mezbûr es-Seyyid Alâaddin Bey[ʻin] sulbî oğulları umûr-ı vakfı rü'yetine aʻlem olup vakf-ı mezkûr tevliye[ti]nin üç buçuk [sehim] hissesi vazîfe-i muʻayyeneleriyle ber-mûceb-i teʻâmül-i kadîm mezbûrûn kullarına tevcîhi iktizâ eylediği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler ( ) nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle bu sûretde …? Süleyman Bey Vakfı tevliyetinin yirmi hissede üç buçuk hissesi vazîfe-i muʻayyeneleriyle müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Alâaddin Bey mahlûlünden ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm sulbî oğulları merkūmûn es-Seyyid Mehmed Celaleddin Bey ve es-Seyyid Mehmed Bey ve es-Seyyid İbrahim Bey ve es-Seyyid İsmail Bey ve es-Seyyid Mehmed Bahaaddin Bey ve es-Seyyid Ali Bey kullarına tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

133 [26b-2] Arapgir? köyü cami imam ve hatibliğinin Ali b. Mehmed'den alınarak asıl sahibi Ali b. Mustafa'ya geri verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz [ve der]kenâra nazar olundukda medîne-i Arapgir? kurâlarından Taylıalalı? karyesinde vâkiʻ câmiʻ-i şerîfde ber-vech-i hasbî hatîb olan Ali b. Mustafa Hasan mezkûr berat-ı âlîşân mutasarrıf iken yedin[de] olan berat-ı şerîf bi-kazâillâhi teʻâlâ ihrâk bi'n-nâr olduğundan diğer Ali b. Mehmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile fevt oldu [deyü] ciheteyni bir-takrîb kendüye tevcîh ettirmiş ise de mezbûr Ali b. Mustafa hâl-i hayatda ve hatta sıh-hatde olup imâmet ve hitâbet hizmetlerinde ale'd-devam mukīm olup ve diğer Ali b. Mehmed bir-takrîb tevcîh ettirdiği berat-ı şerîfi ketm ü ihfâ edip mezbûr Ali'ye gadr-i küllî olduğunu mahâllinde meclis-i şerʻ-i şerîfde karye-i mezbûr ahâlîsinden cemm-i gafîr ile haber verdiklerini medîne-i mezbûre nâibi Ali Şâkir Efendi dâʻîlerinin mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fi'l-hakīka ciheteyn-i mezkûreyn merkūm Ali b. Mustafa Hasan'ın bilâ-veled fevt olup mahlûlünden diğer oğlu Ali'[ye] bin iki yüz kırk bir senesi mâh-ı Recebi'l-ferdin on beşinci günü târihiyle tevcîh olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân olmağın ve merkūm Ali b. Mustafa hâl-i hayatda olup ve hizmetinde kusûru olmadığı ve mazmûn-ı arzı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Mustafa Efendi b. Ali ve Ahmed Efendi b. Osman nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde haber ver-meleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde sahib-i bâʻis-i arz bilâ-veled fevt

oldu deyü hilâf-ı inhâsından binâen mezbûr diğer Ali b. Mehmed'in ref'inden merkūm Ali b. Mustafa'ya tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

134 [27a-1] Kafirli nâhiyesi Almus köyündeki Fağfur Paşa vakıf mâlikânenin mutasarrıfı es-Seyyid el-Hâc Ali'nin vefatıyla oğullarının mâlikâne hissesi konusundaki anlaşmazlıkları

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Sivas'da ( ) sancağında Kafirli nâhiyesine tâbi' Almus karyesinde müteveffâ Nasruddin Fağfur Paşa nısf mâlikânesi vakfının nısf hisse mâlikâneye mutasarrıflığı evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid el-Hâc Ali ve nısf hissesi dahi yine merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali'nin iki kıt'a beratıyla üzerinde iken fevt oldukda sulbî sahîh oğulları es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Osman nâm karındaşlar muvâcehelerinde bundan akdem Amasya nâibi es-Seyyid Mehmed Hasıl Efendi huzûrunda da'vâ ve nizâ' …? beynimizi ıslâh ile ve müteveffâ-yı mezbûrun mutasarrıf olduğu nısf mâlikâne-i mezbûrenin nısf hissesi mahlûlünden mezbûr es-Seyyid Mustafa'ya ve nısf hissesi dahi müteveffâ-yı mezbûrun oğulları merkūmûn es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Osman'a iştirâken tevcîh buyurulmak niyâzıyla mûmâ-ileyh başka başka yedlerine arz i'tâ olunmuş ise de evlâd-ı merkūmûn mezbûr es-Seyyid Mustafa'ya olunan arzı ihfâ ve ketm ile yedinde olan arz ile nısf mâlikâne-i mezbûrenin cümlesini bir-takrîb kendülere iştirâken tevcîh ve berat ettirdiklerini müdde'î merkūm es-Seyyid Mustafa huzûr-ı şer'de evlâd-ı merkūmûn ile da'vâ eyledikde evlâd-ı merkūmûn ber-vech-i muharrer müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mustafa'nın bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını tasdîk ettiklerini ve husûs-ı mezkûra vukūf-ı tâmmı olan kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Davud Hoca ve Mustafa b. Abdullah nâm kimesnelerden etrâfıyla suâl olundukda işbu derûn-ı arz-ı mezkûrda muharrer olduğu üzere nısf mâlikâne-i mezbûr munassaf hisse müteveffâ-yı mezbûrun mâlları evlâd-ı merkū[mû]n es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Osman nâm karındaşlar üzerlerinde ve nısf-ı âharı müteveffâ-yı mezbûr mahlûlünden ve evlâd-ı merkūmûn ref'lerinden tevcîh olunmasına tarafeyn râzı oldukları müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mustafa'ya herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde ber-mûceb-i arz evlâd-ı mezbûrdan üzerlerinde ibkā ve nısf hissesi müteveffâ-yı merkūm el-Hâc Ali'nin mahlûlünden evlâd-ı merkūmûn es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Osman ref'lerinden müdde'î-i merkūm es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Hasan dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka

ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine arz ve tebyîn ve i'lâm olundu.

135 [27a-2] Milas kazası Çolak köyü vakıf mâlikânesine kardeşleri Seyyid Ömer ve Seyyid Veyis ile mutasarrıf olan Seyyid Abdurrahman'ın hissesini kardeşlerinden ayırmak istemesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Milas kazâsında Çolak nâm karyenin vakıf mâlikânesinin ber-vech-i meşrût mutasarrıf evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Süleyman bundan akdem fevt olup bilâ-veled mahlûlünden karındaşları evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid Veyis ve Abdurrahman'a ber-vech-i iştirâk tevcîh olundukda yedlerine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân [i'tâ] buyurulmuş ise de sahib-i arzuhâl Abdurrahman'ın karındaşları müşterekleri kendi hisselerine kanâ'at etmediklerinden mâ'adâ merkūm Abdurrahman'ın ismi berat-ı âlîşânda mastûr değildir deyü gadr ettikleri[nden] bahisle sahib-i arzuhâl Abdurrahman kendi hissesini karındaşları merkūmânın hisselerinden tefrîk ve müstakillen kendi hissesine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid'â eder, fi'l-hakīka nısf mâlikâne-i mezkûra ber-vech-i iştirâk merkūmûn es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid Veyis ve Abdurrahman üzerlerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nden muhrec derkenârdan müstebân ve sahib Abdurrahman karındaşlarıyla iştirâken hisse[dâr] olduğunu karye-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Hasan b. Hacı Halil ve Abdullah b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde sahib Abdurrahman'ın hissesini karındaşları ve müşterekleri merkūmân es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid Veyis'in hisselerinden tefrîk ve müstakillen merkūm Abdurrahman dâ'îlerine bir kıt'a berat-ı âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

136 [27a-3] Yenice-i Taraklı kazası Hark köyü camii hatibi el-Hâc Feyzullah b. Mehmed'in vefatıyla yerine oğlu Mehmed'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Yenice-i Taraklı kazâsına tâbi' Hark nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde vazîfe-i mu'ayyene ile hatîb olan el-Hâc Feyzullah b. Mehmed fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle bâ'is-i arz müteveffâ-yı merkūmun sulbî sahîh oğlu erbâb-ı istihkākdan Mehmed b. Feyzullah dâ'îlerine ber-kānûn-ı kadîm kazâ-i mezbûr nâibi Hâfız Mehmed Sâdık Efendi dâ'îleri işbu mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm el-Hâc Feyzullah b. Mehmed'in **[27b]** üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Feyzullah b. Mehmed'in fevti vâki' derûn-ı arzda mezkûrü'l-ism Mehmed

b. ( ) müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Deraliyye'de müsâfiren sâkinler talebe-i ulûmdan Mustafa b. Abdullah ve Hüseyin b. Ali Efendilerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden sulbî oğlu erbâb-ı istihkākdan Mehmed b. Mustafa'ya [Feyzullah'a] tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet olmak iktizâ eylediği huzûr.

137 [27b-1] Behisni kazasındaki Sevdim Bey Mescidi Vakfı tevliyetine Seyyid Hacı Mehmed ile diğer Seyyid Mehmed'in tayinleri

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Behisni kazâsında Sûk-ı Sultânî'de Sevdim Bey mescid-i şerîfinin yevmî üç akçe vazîfe ile tevliyeti es-Seyyid Hacı Mehmed'in muvâcehesine kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Uzun Ali ve neccâr Abdurrahman ve Kârib Bekir ve Şeyh Abdullah meclis-i şer'-i şerîfe gelip şöyle da'vâ eylediler ki bizler Sevdim Bey evlâdlarından olup mescid-i şerîf-i mezbûr kurbünde vâki' İplikçi Bedestânı Vakfı'nın gallâtı evlâdlarına kadîmü'l-eyyâmdan berü verilegelmiş olup mescid-i mezbûrun mütevellîsine ve mürtezikasına bir şey yokdur dedikde mütevellî-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mehmed cevâbında vakf-ı mezbûrun gılâlinden dört yüz guruş evlâd-ı vâkıfa meşrût bâkī gallâtda mescid-i mezbûrun mütevellîsine veregelip ol dahi mesârife mescid-i mezbûrun mürtezikalarına kadîmü'l-eyyâmdan verilegelmiş...? ve'l-hâsıl gallât-ı mezbûrun taksîmi husûsunda miyânelerinde münâza'a vâki' olup ba'de't-terâfu' mütevellî-i merkūm yedinde zuhûr edip merkūmûnun men' [u] def' olunduğu[nu] müş'ir mütevellî-i merkūm es-Seyyid Hacı Mehmed yedine bir kıt'a sened-i şer'iye verilmiş iken Uzun Ali mahzâ fesâdından şer'-i şerîfe adem-i itâ'atden nâşî Âsitâne-i aliyye'ye varıp mütevellî-i merkūm es-Seyyid Hacı Mehmed ile terâfu' olunup lâkin merkūm Hacı Mehmed'in isbâtları kazâ-i mezbûrda olmağla bu husûsun keşf ve sulhu için sâbık ma'den emîni atûfetlü Osman Paşa hazretlerine bâ-emr-i âlî ihâle olunduğundan merkūmân huzûr-ı şer'-i şerîfde terâfu' olup mütevellî-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mehmed'in evlâd-ı vâkıfdan olduğu Uzun Ali ve sâirleri dahi ikrâr edip ba'dehû Se[v]dim Bey evlâdlarından hısn-ı Mansur Dede'ye mansûbe? hazretleri dahi münâsib görüp ber-vech-i iştirâk tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mehmed Şerif dâ'îlerinin mühr-i mutâbık i'lâmından nümâyân olup isti'lâmı hâvî sâdır olan fermân-ı âlîşâna cevâb olarak fi'l-hakīka tevliyet-i mezbûr merkūm es-Seyyid el-Hâc Mehmed'in olduğu derkenârdan müstebân olmağın bu sûretde es-sulhü seyyidü'l-ahkâm mısdâkınca tevliyet-i mezbûrun nısf hissesi hâlâ mütevellî-i merkūm Hacı es-Seyyid Mehmed üzerinde ibkā ve nısf-ı âhar ref'inden merkūm diğer es-Seyyid Mehmed'e ber-mûceb-i arz tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ ve inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

138 [27b-2] Behisni kazasındaki Sevdim Bey Mescidi Vakfı tevliyetine Seyyid Hacı Mehmed ile diğer es-Seyyid Mehmed'in tayinleri

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Behisni nâibi es-Seyyid Mehmed Şerîf Efendi'nin mühr-i mutâbık arzıyla ve derkenâra nazar olundukda Sûk-ı Sultânî'de vâkiʿ Sevdim Bey binâ eylediği mescid-i şerîfinin evkāfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere yevmî üç [akçe] vazîfe ile tevliyeti bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıfı es-Seyyid el-Hâc Mehmed ile hasmı diğer es-Seyyid Mehmed huzûr-ı şerʿ-i şerîfde lede'l-mürâfaʿa tarafeyn kazâları maʿden emîni atûfetlü Osman Paşa hazretleri tevliyet-i mezkûreye merkūmân miyânelerinde nısfiyet üzere olmasını vücûh-ı belde maʿrifeti ile münâsib görüp nısf merkūm es-Seyyid Hacı Mehmed ve nısf-ı âharı diğer Mehmed b. İbrahim'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân iʿtâ olunması iʿlâm-ı mezkûr meâlinden münfehim olup fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olup bu sûretde tevliyet-i mezkûrenin nısfı merkūm es-Seyyid Mehmed'in refʿinden mezbûr es-Seyyid Mehmed b. İbrahim'e tevcîh olunduğu huzûr.

139 [27b-3] Kırluhisar'daki Sultan Mehmed Han Camii hitabeti yarı hissesinin Seyyid Halil Zihni'den alınarak Seyyid Mehmed Feyzi'ye verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Karahisar-ı Şarkī sancağında Kırluhisar'da vâkiʿ cennet-mekân Sultân Mehmed Han Câmiʿ-i şerîfi Vakfı'ndan almak üzere vazîfe-i muʿayyene ile hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıfları es-Seyyid Halil Zihni ve es-Seyyid Mahmud Nuri nâm müştereklerden merkūm es-Seyyid Halil Zihni'nin hitâbet-i mezkûreye ehl ü istihkākı olmayıp hizmet-i lâzımesi muʿattal kaldığından bahisle merkūm es-Seyyid Halil Zihni'nin hitâbet hissesi nısfı refʿinden derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Mehmed Feyzi üzerine tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi Ali Rıza Efendi dâʿîlerinin mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fi'l-hakīka hitâbet-i mezkûre vazîfe-i muʿayyene ile merkūmân es-Seyyid Halil Zihni ve es-Seyyid Mahmud Nuri nâm müştereklerin üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Halil Zihni'nin nâ-ehil olduğu ve müştereki es-Seyyid Mahmud Nuri'nin her vechile erbâb-ı istihkākdan **[28a]** ise de lâkin zâtı kazâ-i mezbûrda olmayıp şuhûr-ı selâsede meşîhat etmek için altı ayı sû-güzâr? edip müşterek olan merkūm es-Seyyid Halil Zihni'nin hissesine rağbet etmediği ve dârende-i arz es-Seyyid Mehmed Feyzi Halîfe'nin erbâb-ı istihkākdan idiği kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Deraliyye'de müsâfiren sâkinler ve erbâb-ı vukūfdan Küçük Ali, el-Hâc Mustafa b. Ali ve Hacıoğlu Abdurrahman b. Ali ve sâir mevsûku'l-kelim kimesnelerden alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle hitâbet-i mezbûrun nısf hisse merkūm

es-Seyyid Halil Zihni'nin ref'inden müştereki erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Mahmud Nuri'ye tevcîh yâhûd mezbûr Nuri'nin ref'inden, [adem-i] rağbetinden? ber-mûceb-i arz erbâb-ı istihkākdan mezbûr es-Seyyid Mehmed Feyzi dâ'îlerine tevcîhi husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

Fî 15 L sene [12]49

140 [28a-1] Yomra kazası Çivana köyü camii imam ve hatipliği görevinin İsmail b. Hüseyin'den alınarak asıl sahibi Ahmed b. İsmail'e verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Akçaâbad ma'a Yomra kazâsı [nâibi] es-Seyyid İbrahim Efendi'nin mühr-i mutâbık arzıyla ve hâmişinde mastûr derkenârlara nazar olundukda kazâ-i mezbûra tâbi' Çivana karyesinde vâki' câmi'-i şerîfin ber-vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetlerine bundan akdemce mutasarrıf olan Ahmed b. İsmail'in hizmet-i mezkûrelerinde kusûru yoğiken ecânibden İsmail b. Hüseyin nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir-takrîb bundan akdem Trabzon nâibi Mehmed Efendi'den aldığı bir kıt'a arzı mûcebince ve mûceb-i arz kendüye tevcîh ve üzerine berat ettirmiş ise de tevcîhi târihinden berü câmi'-i şerîfde edâ-i salât olmayıp kendisi tarîk-ı ticâretden me'lûf ve diyâr-ı âharda olduğundan merkūm İsmail'in ref'inden ber-tevcîh-i esbak-ı mezbûr ile İsmail Halîfe'ye tevcîh olunması meâl-i arz ve derkenârdan müstebân ve ciheteyn-i mezkûreteyn mezbûr Ahmed b. İsmail'in üzerinde iken zuhûr-ı terk-i diyâr yirmi seneden mütecâviz Der-aliyye'de tavattun etmekle ref'inden Trabzon nâibi es-Seyyid el-Hâc Hasan Efendi'nin arzıyla kırk bir senesi Cemâziyelâhir'inde merkūm Molla İsmail'e tevcîh olunup hasmı zuhûrunda terâfu'-i şer'-i şerîf olunmadıkça ref'ine tesâddî olunmamak üzere kaydı bâlâsına dahi bâ-emr-i âlî kırk dokuz senesi Rebî'ülûlâ'nın on dördüncü günü müverrah şerh verildiği askerî rûznâmçesinden ve derkenârlardan müstebân ve mezbûr Ahmed'in ciheteyn-i mezkûreteyni edâ ve hizmetde kusûru olmadığı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Mehmed b. Feyzullah ve Mehmed b. Osman nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle ciheteyn-i mezkûreteyn merkūm İsmail'in ref'inden sahib-i evveli mezbûr Ahmed'e yâhûd ber-mûceb-i derkenâr kaydı bâlâsına şerh verildiği üzere terâfu'-i şer'-i şerîfe havâlesi husûsu irâde-i seniyyeye menût idiği huzûr.

Fî 11 L sene [12]49

141 [28a-2] Milas kazası Yuvalı köyü mâlikânesi hissedarlığına mutasarrıf Seyyid Ahmed ve Seyyid Ali kardeşlerin kaybettikleri beratlarının yenilenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Milas kazâsında Yuvalı karyesinde Eslem Hatun evlâdının karye-i mezbûre mâlikânesinde evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere hissedârlığına bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıfları es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Ali nâm karındaşların yedinde olan berat-ı şerîfi bi-kazâillâhi teʿâlâ zâyiʿ olmağla zâyiʿinden merkūmâna müceddeden bir kıtʿa berat-ı şerîf-i âlîşân ihsân kılınmak bâbında kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Muharrem Efendi dâʿîlerinin mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fi'l-hakīka evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mâlikâne-i mezbûr hissedârlığı merkūmân es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Ali ibney Abdullah'ın üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūmânın sahib-i berat idikleri kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Osman Çavuşoğlu Hacı Osman b. Hüseyin ve Sarıalioğlu es-Seyyid Rıdvan b. es-Seyyid İbrahim nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle ber-mûceb-i derkenâr zâyiʿinden merkūmân es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Ali ibney Abdullah nâm karındaşlara müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine arz u iʿlâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 11 Ra sene [12]49

142 [28a-3] Gedagara kazası Narlı-yı Ulvi köyü camiinin imam ve hatibi olan Ali b. Mustafa'nın imamet görevini Ahmed b. Osman'a devretmesi

Gedagara kazâsına tâbiʿ Narlı-yı Ulvi? nâm karyede vâkiʿ câmiʿ-i şerîfde bervech-i hasbî imâmet cihetlerine Ali b. Mustafa'nın bâ-berât-ı âlîşân üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden müstebân olmağla ve istidʿâ ve derkenâra nazar olundukda muktezâ-yı iʿlâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen ciheteyn-i mezkûreteyne mutasarrıf olduğu karye-i mezbûre ahâlîsinden **[28b]** bu esnâda Der-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mustafa b. ( ) ve Hüseyin Efendi b. İbrahim nâm kimesnelerin bi'l-muvâcehe bi-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir olan mezbûr Ali meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ism-i mezkûr Ahmed b. Osman nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm edip ben vech-i muharrer mutasarrıf olduğum ciheteyn-i mezkûreteynden yalnız imâmet cihetini rızâ ve tayyib-i hâtır ile merkūm Ahmed Halîfe'ye kasr, yedimde olan atîk beratımı huzûr-ı şerʿ-i şerîfde merkūma teslîm etmemle kasr-ı yedimden tevcîh buyurulması niyâzımdır deyü istidʿâ ve mezbûr ehliyet ve istihkākı lede'l-imtihân

zâhir ve …? olmağla bu sûretde hitâbet-i mezkûre merkūm Ali'nin üzerinde ibkā ve imâmet-i mezkûre kasr-ı yedinden erbâb-ı istihkākdan merkūm Ahmed b. Osman Halîfe'[ye] tevcîh ve atîk beratı kaleminden battala hıfz olunarak yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı bâbında emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 19 L sene [12]49

143 [28b-1] Sonisa Kazası Urgubaş ve Çandır köylerindeki Ahî Mustafa Zaviyesi ve Kobaş Baba Zaviyesi mütevellisi Seyyid Hasan b. Yahya'nın kaybettiği beratının yenilenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Sonisa kazâsında Urgubaş karyesinde ve Çandır nâm karyesinde vâki' Ahî Mustafa Zâviyesi'nin ve Kobaş Baba Zâviyesi'nin humus mahsûlüyle ber-mûceb-i şart-ı vâkıf bâ-berat-ı âlîşân mütevellîsi olan es-Seyyid Hasan b. Yahya Halîfe'nin yedinde olan berat-ı şerîfi bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' olmağla zâyi'inden merkūm es-Seyyid Hasan'a müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka buyurulmak bâbında medîne-i mezbûre nâibi es-Seyyid Mehmed Salih Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık arzıyla inhâ etmeğin fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûr merkūm es-Seyyid Hasan b. Yahya Bey bâ-berat-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan ba'de't-tebeyyün mazmûn-ı i'lâmı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Ahmed b. Osman ve Ömer b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde zâyi'inden merkūm es-Seyyid Hasan b. Yahya dâ'îlerine bir kıt'a müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî 21 B sene [12]49

144 [28b-2] Ankara Kazası Süflâ kasabası İlgazi köyü camii hatibi olan Hüseyin'in vefatıyla görevinin çocuklarına verilmesi

Ankara kazâsına muzâfe kasaba-i Süflâ'ya? tâbi' İlgazi nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde ber-vech-i hasbî hitâbet ciheti Hüseyin'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olmağla meâl-i arzuhâl ve derkenâra nazar [olundukda] iktizâ-yı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan talebe-i ulûmdan es-Seyyid Ahmed Efendi b. Hüseyin ve Şerif Ali Efendi b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer'a celb, keyfiyeti etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr inhâ kılındığı üzere merkūm es-Seyyid Hüseyin'in sahîh oğulları olup her vechile ehil ve muhtâr-ı cemâ'at olduklarını merkūmân herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir

ve nümâyân olmağın bu sûretde hitâbet-i mezkûre babaları mahlûlünden ve fevtinden es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed ibney es-Seyyid Hasan nâm karındaşlara ber-vech-i iştirâk tevcîh ve yedlerine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî 29 L sene [12]49

145 [28b-3] Kayseri'de el-Hâc Mehmed Çelebi b. el-Hâc Mustafa Vakfı'nın mütevellisi Şeyh Seyyid İbrahim'e yapılan müdâhalenin önlenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Kayseriye'de vâki' merhûm Bezirci el-Hâc Mehmed Çelebi b. el-Hâc Mustafa nâm sahibü'l-hayrın vakfının galle ve tevliyeti Halil Çelebi evlâdına ve evlâd-ı evlâdına meşrûta olarak el-yevm eş-Şeyh es-Seyyid İbrahim b. es-Seyyid Mehmed'in bâ-berât-ı âlî tasarufunda olmağla ve tevliyet-i mezkûreye âhardan dahl u ta'arruz olunmak îcâb etmez iken batn-ı sânîde bulunan es-Seyyid Ârif b. es-Seyyid Abdülbaki mahâllinde bi'd-defa'ât terâfu' olunup merkūm Şeyh İbrahim'in batn-ı evvelde olduğu müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Arif'in batn-ı sânîde olduğu cemm-i gafîr kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere bi'ş-şöhre ve't-tevâtür isbât olunup müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Ârif bi-vechi şer'î galle ve tedâhüle îcâb üzere mu'ârazadan men' merkūm es-Seyyid Ârif batn-ı evvelde olmadıkça tevliyet ve galle-i vakfa müdâhale ve mu'âraza etmemesi ba'dehû bir kıt'a i'lâm-ı âlîşân i'tâsı medîne-i mezbûre nâibi es-Seyyid Mehmed Nafi Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık arzıyla müstefâd ve fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûre merkūm es-Seyyid Şeyh İbrahim'in [bâ]-berât-ı âlî üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve i'lâm-ı mezkûrun mazmûnu şer'-i şerîfe mutâbık ve muvâfık olmağla ber-mantûk-ı i'lâm bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile ma'lûm [mu'anven] bir kıt'a emr-i âlîşân ısdârı husûsu re'y-i âlîlerine menût idiği huzûr.

146 [28b-4] Geldiklan nâhiyesi Karık köyü mâlikânesi hissesi ile Çat Zaviyesi zâviyedarlığı hissesine mutasarrıf olan Seyyid Mehmed Ârif ve Seyyid İbrahim kardeşlerin kaybettikleri beratlarının yenilenmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Amasya kazâsına muzâfe Geldiklan nâhiyesinde Karık nâm-ı diğer Hotini karyenin mâlikânesiyle Çat Zâviye[si]'nin dört sehmden **[29a]** üç sehmi evlâd-ı zükûruna şart ve ta'yîn ve bir sehmi dahi kazâ-i mezbûra tâbi' Çat Zâviyesi'nin zâviyedârlığına meşrûta olup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf Küçük Arslan evlâdlarından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim nâm karındaşlar evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıflar olup yedlerinde olan berat-ı şerîf bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' olduğundan bahisle sahib-i arzuhâl

mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim zâyi‘inden kendi hisselerine müceddeden bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân i‘tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid‘â ederler, fi’l-hakīka karye-i mezbûre mâlikânesinin dört sehmden üç sehmine sahib-i arzuhâl mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim müstakillen ve bir sened ile Çat Zâviyesi’nin altı sehm i‘tibârıyla dört sehmi yine sahib-i arzuhâl mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim ibney Mehmed İzzet ve bâkī iki sehm dahi derûn-ı derkenârda mezkûrü’l-ism Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ahmed ibney Seyyid Mehmed karındaşların ber-mûceb-i kuyûd üzerlerinde başka başka beratla olduğu askerî rûznâmçesinden müstebân ve merkūm es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim nâm karındaşların mâlikâne-i mezbûrede ber-vech-i iştirâk sahib-i hisse olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye’de müsâfiren sâkinler Mehmed Ebûbekir ve Hüseyin b. Mustafa nâm mevsûku’l-kelim kimesnelerin ihbârlarıyla sahib-i berat idikleri zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde ber-mûceb-i kuyûd sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ârif ve es-Seyyid İbrahim ibney es-Seyyid Mehmed İzzet nâm karındaşlara iştirâken zâyi‘den bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlîşân ihsân ve inâyet buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî 2 R sene [12]49

147 [29a-1] Eksik Kayıt*

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Amasya kazâsına muzâfe Geldiklan nâhiyesinde Karık nâm-ı diğer Hotini karyesinin mâlikânesiyle Çat Zâviyesi’nin dört sehmden üç sehm evlâd-ı zükûruna şart ve ta‘yîn ve bir sehm dahi kazâ-i mezbûra tâbi‘ Çat Zâviyesi’nin zâviyedârlığına meşrûta olup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf Küçük Arslan evlâdlarından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ârif b. es-Seyyid İbrahim (…)

148 [29a-2] Sivas’taki Şifaiye Medresesi mütevellisi Seyyid Mustafa Halîfe’nin vefatıyla tevliyetin torunu Seyyid Mehmed Halîfe’ye tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Sivas nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi dâ‘îlerinin işbu sene-i mübâreke Recebi’l-müreccebin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah mühr-i mutâbık arzıyla derkenârlara merbût olan arzuhâl zuhûruyla sadr-ı Anadolu-yı sâbık fazîletlü inâyetlü Yahyazâde Mehmed Said Efendi hazretlerinin şehr-i sâbık Zilka‘deti’ş-şerîfesi’nin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverrah i‘lâmına nazar olundukda medîne-i mezbûrede

* Önceki kaydın eksik tekrarıdır.

vâki‘ Şifâiye Medresesi Vakfı’nın iki ve bir rub‘ hissesine tevliyet cihetine bâberât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıf olan es-Seyyid Mustafa Halîfe bilâ-veled fevt olup hisse-i tevliyet-i mezkûre mahlû[l] olmağla mahlûlünden sulbî oğlunun oğlu erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Mehmed Halîfe b. es-Seyyid Abdurrahman’a tevcîh olunması meâl-i arz-ı mezkûrdan müstebân olmağla ve hisse-i mezkûre-i tevliyet müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ecânibden diğer es-Seyyid Mehmed b. Abdullah’a bâ-arzuhâl tevcîhi husûsu irâde-i seniyyeye menût idiği zahr-ı arzuhâlde muharrer i‘lâm-ı mezkûrdan nümâyân ise de hisse-i tevliyet-i mezkûre mezbûr? kimesneye tevcîh olmayıp şurût-ı müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Halîfe üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve tarafeyn Der-aliyye’de mevcûd bulunduğundan huzûr-ı şer‘a celb ve tevcîh-i pâdişâhî olmadığından hissesine tevliyet-i mezkûreye şer‘an dahl ü ta‘arruz îcâb etmediği mezbûr diğer es-Seyyid Mehmed’e tefhîm ve hisse-i tevliyet-i mezkûreye müteveffâ-yı mezkûr es-Seyyid Mustafa Halîfe’nin oğlunun oğlu merkūm es-Seyyid Mehmed Halîfe ecânibden elyak ve müstehık olduğu medîne-i mezbûre ahâlîsinden ve bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Mehmed Emin b. Mehmed ve Ali b. el-Hâc Abdullah nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle bu sûretde hisse-i tevliyet-i mezkûre ber-mûceb-i arz müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa Halîfe’nin mahlûlünden oğlunun oğlu merkūm es-Seyyid Mehmed Halîfe’ye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re’y-i âlîlerine menût idiği huzûr.

149 [29b-1] Kastamonu’da Honsalar Camii Vakfı mütevellilerinden Hasan Halîfe’nin vefatıyla hissesinin akrabası Seyyid Hafız Mehmed’e tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu’da medîne-i Kastamonu’da vâki‘ Honsalar Câmi‘-i şerîfi Vakfı’nın vazîfe-i mu‘ayyene ile tevliyet cihetine bâ-berât-ı âlî mutasarrıflar Hasan ve Abdullah ve Hacı Abdullah nâm müştereklerden merkūm Hasan bilâ-veled fevt olup yeri hâlî kaldığından bahisle müteveffâ-yı merkūmun akrabâsı sahib-i arzuhâl es-Seyyid Hâfız Mehmed müteveffâ-yı merkūmun hissesini kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i‘tâ olunmasını işbu arzuhâl ile istid‘â eder, fi’l-hakīka tevliyet-i mezbûrun sülüs hissesi Hasan Halîfe ve sülüs hissesi dahi Abdullah ve sülüs hissesi dahi diğer Abdullah Halîfe üzerlerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi’nden muhrec derkenârlardan müstebân ve merkūm Hasan Halîfe’nin bilâ-veled fevti vâki‘ idiği ve sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Hâfız Mehmed’in umûr-ı vakfı rü’yete a‘lem olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden Der-aliyye’de müsâfiren sâkinler es-Seyyid Ahmed b. Mustafa ve Mehmed b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle zâhir ve nümâyân olmağın tevliyet-i mezbûrun sülüs

hissesi müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl es-Seyyid Hâfız Mehmed b. Mehmed'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

150 [29b-2] Arniye Lazkiye kazası Kadı köyü camii hatibliğine Mehmed Ârif b. Hüseyin'in tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Arniye Lazkiye kazâsına tâbi' Kadı nâm karyede el-Hâc Mehmed Niyaz ve Hacı Hüseyin'in ta'mîr ve termîm eylediği câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile hitâbet cihetine bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan pederi Hüseyin b. Ahmed nâm [kimesne] fevt olup mahlûlünden karye-i mezbûre sükkânından Hazım Halîfe b. Ahmed'e tevcîh olup pederi nân pâresini merkūm Ahmed b. Hazım üzerinden ref' ve kendüye tevcîh olunmasını sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı merkūmun oğlu Mehmed Ârif b. Hüseyin dâ'îleri işbu arzuhâl ile istid'â eder, fi'l-hakīka hitâbet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūmun mahlûlünden işbu bin iki yüz kırk dokuz senesi Rebî'ülevvel'de kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mustafa Efendi'nin arzıyla merkūm Hazım b. Ahmed'e tevcîh olunup el-yevm merkūm Hazım Halîfe b. Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olup ve husûs-ı mezkûra vukūf-ı tâm olup kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler huzûr-ı şer'-i şerîf-i envere celb olunup Mehmed b. Süleyman ve Mustafa b. Ahmed nâm kimesnelere suâl olundukda sahib-i arzuhâl Mehmed Ârif babası fevtinde oğlu sagīr bulunup müteveffâ-yı merkūmun sulbî sahîh oğlu olup şimdi erbâb-ı istihkākdan olup her vechile lâyık ve müstehık olduğu merkūmândan zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde hitâbet-i mezkûre vazîfe-i merkūmesiyle babası mahlûlünden ve Hazım Halîfe'nin ref'inden sahib-i arzuhâl Mehmed Ârif dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

151 [29b-3] Arapgir kazası Oda-i zühur adlı yerdeki mescidin cami haline getirilmesi ve hitabetinin de İskender b. Abdullah'a tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Arabkir kazâsında Oda-i zühur nâm mahallede müceddeden binâ ve ihyâ eylediği mescid-i şerîfin kurb-ı civârında edâ-i salât-ı Cuma ve îdeyn olunur câmi'-i şerîf olmadığından kazâ-i mezbûr eyyâm-ı şitâda usret çekmeleriyle mescid-i mezbûrun câmi' olmağa salâhiyeti olduğundan müceddeden minber vaz' ve ikāmet-i salât-ı Cuma ve îdeyn-i şerîfeyn edâ etmeğe izn-i hümâyûn-ı hazret-i cihândârî erzân ve ber-vech-i hasbî hitâbeti dahi erbâb-ı istihkākdan İskender Halîfe'ye tevcîh ve yedine bir kıt'a berat-ı şerîf sadaka ve

ihsân buyurulmasını sahibe-i arzuhâl Fâtıma Hatun nâm sahibetü'l-hayr işbu arzuhâlde istid'â eder, husûsu tahkīk için kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden huzûr-ı şer'-i şerîfe celb olunan Kıroğlu Osman b. Süleyman, Kavarioğlu Ebûbekir b. Mehmed ve Muhzır Mehmed b. Ali nâm kimesne[lerden] suâl olundukda askerî rûznâmçesinden muhrec derkenâreden muharrer Harabe nâm mahallede vâki' câmi' ile minber vaz' olunan mescid mahâllin yanında bir sâ'at mesâfe olup eyyâm-ı şitâda edâ-i salât-ı Cuma ve îdeyn fazîlet[in]den mahrûm olduklarını merkūmûndan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve bedîdâr olmağın bu sûretde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism erbâb-ı istihkākdan İskender b. Abdullah'a tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

152 [29b-4] Karahisar-ı sahib kazasındaki Cami-i Şerif-i Kebîr Vakfı'nın nezaret ve kitabetine mutasarrıf Mustafa'nın vefatıyla bu görevlerin oğlu İbrahim'e tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Karahisar-ı sahib kazâsında vâki' Câmi'-i Şerîf-i Kebîr Vakfı'nın yevmî dört akçe vazîfe ile nezâret ve kitâbet ve merkūmân cihetleriyle mutasarrıf olan Mustafa b. el-Hâc Mehmed fevt olup cihât-ı mezbûrân vazîfe-i mersûmesiyle sulbî oğlu derûn-ı arzda ism-i mezkûr İbrahim'e tevcîh olunmak iktizâ eder iken ecânibden Mahmud b. el-Hâc Ali müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu İbrahim'i ketm ve ihfâ ederek bir-takrîb kazâ-i mezbûr nâibi esbak Ebûbekir Efendi'den aldığı bir kıt'a arz ve mûcebince kendüye tevcîh-i berat ettirmiş ise de bu def'a kazâ-i mezbûr nâibi Halil Efendi dâ'îlerinin işbu mühr-i mutâbık arzında cihât-ı mezkûre merkūm Mahmud'un ref'inden babası müteveffâ-yı merkūm Mustafa'nın mahlûlünden sulbî kebîr oğlu İbrahim'e tevcîh olunmasını inhâ etmeğin fi'l-hakīka **[30a]** müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ecânibden Mahmud b. el-Hâc Ali'ye tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İbrahim müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın sulbî kebîr oğlu olduğu Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler es-Seyyid Mehmed Şemseddin Efendi b. es-Seyyid Ali ve Mehmed Emin b. Yusuf nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde cihât-ı mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle merkūm Mahmud'un ref'inden ve babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm İbrahim'e tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine.

153 [30a-1] Mir Ali'nin, Adapazarı halkından vefat eden İsmail'in çocukları Mehmed Salih ve Esma için harcadığı miktarı vasîleri de olan dedeleri Mehmed'den istemesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Adapazarı sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İsmail nâm kimesnenin terekesi ber-mûceb-i defter-i kassâm müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğulları sagīr Mehmed Salih ve sagīre Esma'ya münhasıra olup sagīrân-ı merkūmânın bâhüccet-i şer'iye tesviye-i umûruna vasî nasb olunan sagīrân-ı mezbûrânın büyük babaları Mehmed nâm kimesnenin emriyle iki yüz otuz yedi senesinden berü nafaka ve kisvelerine sahib-i arzuhâl Mir Ali dâ'îleri kendi mâlından bâ-müfredât dört bin dokuz yüz yetmiş üç buçuk guruşu vasîyy-i merkūm büyük babaları Mehmed'den sâlifü'z-zikr meblağı taleb eylediğinde meblağ-ı mezbûru vermeyip gadr-i küllî olduğundan meblağ-ı mezbûrun el-yevm alıverilmesi? bâbında bir kıt'a emr-i âlîşân niyâzından ibâret olduğu derûn-ı arzuhâlden müstefâd olmağın bu sûretde vasîyy-i merkūm ile sahib-i arzuhâl Mir Ali mahâllinde huzûr-ı şer'-i şerîfde lede'l-muhâsebe şer'an alacak sâbit olur idi ise istircâ olunan fermân-ı âlî sudûru re'y-i savâb idiği huzûr.

154 [30a-2] Mihaliç kasabasında Çıra Pazarı'nda Altıntopoğlu'nun sahip olduğu fırın ve değirmen arsalarının ölümüyle beytülmâle kalması hakkında eksik kayıt

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevânîye takdîm olunan işbu arzuhâl zahrına sâdır buyrulan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Anadolu'da Hüdavendigâr sancağında Mihaliç kasabasında Çıra Pazarı nâm mahâlde ma'lûmü'l-hudûd bir bâb nân-ı azîz fırını ve ona merbût ve derûnunda üç horoslu değirmen ve ittisâlinde bir bâb simidçi fırını arsaları mukaddemâ Altıntopoğlu meşhûr bir zimmînin yedinde mülkü bin iki yüz on senesi hilâlinde mâliki mezbûr Altıntopoğlu arsa-i mezkûreyi senevî iki yüz guruş kirâ mukāvelesiyle Hıristo nâm zimmîye îcâr ve teslîm edip ol dahi istîcâr ve teslîm [tesellüm] ve kabûl ve üzerine nefsi için galle? olmak üzere kendi mâlıyla sâlifü'l-beyân iki bâb fırın ma'a değirmeni binâ ve inşâ edip ürünüyle? te'ayyüş ederken hâlik olup fırın ma'a değirmen-i mezkûrlar sulbî oğulları Anaştaş ve Angeli zimmîlere kalıp onlar dahi herbiri müte'âkiben hâlikler olduklarında mersûm Anastaş zimmînin nısf hissesi sulbî oğlu Dimitri zimmîye ve mesfûr Angeli zimmînin nısf hissesi sulbî oğlu Temliki? zimmîye kalıp iki yüz otuz beş senesi hilâlinde mezbûr Altıntop nâm zimmî dahi hâlik olup zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayıp terekesi cânib-i beytü'l-mâla âid olmağla fırın-ı mezkûr ma'a değirmen arsalarını cânib-i beytü'l-mâlden semen-i ma'lûme ile iştirâ ve kabz eden İbrahim nâm kimesne dahi bir müddet mürûrunda el-Hâc Hasan nâm

kimesneye semen-i ma'lûme ve makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahi temellük ve tesellüm ve kabûl ve işbu târihden sekiz sene mukaddem fevt olup sulbî oğlu Mustafa nâm kimesneye mevrûs olmağla beher sene kirâ-yı kadîmleri olan ikişer yüz guruşu gerek mâlikleri taraflarına edâda kusûrları yoğiken işbu târihden beş sene mukaddem mersûmân Dimitri ve Temliki? zimmîler sıla-i rahm için vilâyetlerine gidip ve üzerine bıraktıkları bir zimmîyi arsa-i mezbûre mâliki mezbûr Mustafa tard ve ihrâc dâ'iyesiyle ve derûnunda (...)*.

155 [30a-3] Kars muhafızı Ahmed Paşa'nın Kars'ta yaptırdığı dükkânların kiralarının Hocazâde el-Hâc Şerif Camii'nin mürtezikasına verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu Kars muhâfızı izzetlü Ahmed Paşa hazretlerinin mâl hülâsasına nazar olundukda mahrûse-i mezbûrede vâki' Arabameydânı nâm mahâlde arsa-i hâliye hizâsında olan Taşmaslak ittisâlinde arsa-i mezkûra varacak tarîk ma'rifet-i şer'le tarh ve tayy olunarak tarîk-ı mezkûr ittisâlinde Köse Mehmed nâm kimesnenin berber dükkânı mukābiline varınca olan mahaller bir kimesnenin mahalleri olmayıp arz-ı hâlî olduğuna mebnî paşa-yı müşârün-ileyhin müceddeden on iki aded dükkân binâ ve inşâ edip kal'a-i merkūme hâric-i sûrunda Hocazâde el-Hâc Şerif Câmi'-i şerîfinin ehl-i mürtezi-kasının vazîfeleri kalîl olmağla dekâkîn-i mezbûrenin senevî icârâtı münâsafeten câmi'-i şerîf-i mezkûrun ehl-i mürtezikasının vazîfelerine zam olunacağı meâl-i inhâdan müstefâd olmuş ise de mahâll-i mezkûr kadîmden berü arsa-i hâliye olup ahâlînin intifâsı için terk olunan mahalle dekâkîn-i mezkûrenin binâ ve inşâsı hilâf-ı şer'-i şerîf olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 Ca sene [12]49

156 [30b-1] Sivas'daki Darürraha Zaviyesi Vakfı reis-i tevliyet hissedarı Seyyid İbrahim b. Süleyman'ın vefatıyla yerine Seyyid Osman'ın tayini

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenârlara nazar olundukda medîne-i Sivas'da vâki' Darü'r-raha Zâviyesi Vakfı'nın ber-vech-i meşrûta re'îs-i tevliyetin hissedârlığına mutasarrıf olan Seyyid İbrahim b. Süleyman fevt olup mahlûlünden batn-ı sânîde olan sulbî oğlu es-Seyyid Abdülvahhab vâkıfın batn-ı evvelinde ekber ve erşed evlâd-ı vâkıfdanım diyerek hilâf-ı şart-ı vâkıf bir-takrîb re'îs-i tevliyet-i mezkûreyi üzerine tevcîh ve berat ettirtip ancak vakf-ı mezbûrun gallesi nâzır ve evlâd-ı vâkıf ve sâir ehl-i mürtezika ile beher sene

* Kayıt burada sona ermektedir.

rü'yet-i muhâsebe olunması mu'tâd-ı kadîm iken merkūm Seyyid Abdülvahhab rü'yet-i muhâsebeden ibâ ve imtinâ' ve evlâd-ı vâkıf ve sâir ehl-i mürtezikaya gadr-i küllî mûcib hâlâta tesâddî eylediği ve merkūm es-Seyyid Abdülvahhab mevcûd olan evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı vâkıfın derecede muahhar olup derûn-ı arzda ism-i mezkûr es-Seyyid Osman b. Mehmed derecede mukaddem ve ekber ve erşed ve aslah evlâd-ı vâkıfdan olduğu medîne-i mezbûre nâibi Müftizâde es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mühr-i mutâbık arz-ı mezkûrundan müstebân ve re'îs-i tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle müteveffâ es-Seyyid Süleyman b. es-Seyyid Abdurrahman'ın mahlûlünden batn-ı evvelde ve şart-ı vâkıf üzere nevbet-i tasarruf-ı tevliyet kendinin ise kaydıyla 1234 senesi S 28 târihiyle sulbî oğlu es-Seyyid İbrahim'e tevcîh olunup ba'dehû merkūm es-Seyyid İbrahim dahi fevt olmağla mahlûlünden 1243 senesi L 12 günü târihiyle sulbî oğlu es-Seyyid Abdülvahhab'a tevcîh olunup el-yevm bâ-berat üzerinde olduğu derkenârdan nümâyân ve vakf-ı mezbûrun biri 721 senesi L 2 günü ve biri 787 senesi R 11 günü târihiyle müverrah iki kıt'a vakfiye sûretleri 1196 senesi Ca 9 günü bâ-fermân Anadolu Muhâsebesi Kalemi'ne kaydolunup bu def'a kaydı ihrâc olunan Arabiyyü'l-ibâre sûret-i vakfiyelerden vakfiye-i [ûlâda] evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı vâkıfın eslah ve erşedine ve vakfiye-i sâniyede utekā evlâdının batn ba'de batnin kaydıyla muharrer ise de mazmûnu müsbet olmayan vakfiye ile amel câiz olmayıp el-kadîmü yütreku alâ-kıdemihî mısdâkınca te'âmül-i kadîm ne vechile ise ol vechile amel olunmak şer'an lâzım gelip bu sûretde ber-mûceb-i amel-i kadîm derecede mukaddem olup ekber ve erşed ve eslah olmağla müstehıkk-ı nevbet-i tasarruf-ı re'îs-i tevliyet idiği felân ve felân ihbârlarıyla zâhir olan merkūm es-Seyyid Osman'a ber-mûceb-i arz-ı mezkûr re'îs-i tevliyet-i mezkûre derecede muahhar olan mezbûr es-Seyyid Abdülvahhab'ın ref'inden tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâsı husûsu re'y-i âlîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî Ca sene [12]49

157 [30b-2] Tosya'daki Abdurrahman Paşa Camii müezzinliğinin Hafız Mehmed'in üzerinde olduğu

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar medîne-i Tosya'da vâki' merhûm Abdurrahman Paşa Câmi'-i şerîf Vakfı'ndan almak üzere yevmî iki akçe vazîfe ile câmi'-i şerîf-i mezkûr müezzinliği ciheti sahib-i arzuhâl merkūm Hâfız Mehmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nden muhrec ve yevmî bir akçe vazîfe ile vakt-i mağrib ve işâ ve subhda müezzinlik ciheti tedâvül-i ebedî ile el-yevm derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr es-Seyyid Mehmed b. Mahmud'un üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden muhrec derkenârlardan müstebân ve vakf-ı mezbûrun 982 târihiyle müverrah

Anadolu Muhâsebesi'nde mukayyed Arabiyyü'l-ibâre vakfiyesinde vakf-ı mezkûr câmi'inde yevm-i Cuma ve evkāt-ı hamse müezzinlikleri başka başka zikr ve tasrîh olunmuş olup vakt-i mağrib ve işâ ve subh müezzinliğine dâir nesne tahrîr olunmadığı kuyûddan nümâyân ve vakt-i mağrib ve işâ ve subh müezzinliği cihetinin kaydı terkīn olunmasını sahib-i arzuhâl merkūm işbu arzuhâl ile istid'â etmiş ise de 1164 târihinden berü müezzinlik-i mezkûr ciheti bâ-berât âhara tevcîh oldukları mutasarrıfı merkūm es-Seyyid Mehmed'in bâ-berât uhdesinde olduğundan bilâ-mürâfa'a merkūm es-Seyyid Mehmed'in gıyâbından üzerinden ref' ve kaydının terkīni husûsu hilâf-ı şer'-i şerîf olduğundan husûs-ı mezkûru mahâllinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi hazır olduğu hâlde merkūm es-Seyyid Mehmed huzûr-ı şer'a celb ve istintâk olunarak isti'lâm olunmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine.

Fî-gurreti C sene [12]49

158 [30b-3] Divriği kazası Hammam-ı Süfla mahallesindeki Osman Mescidi müezzin ve ferraşlık cihetlerine mutasarrıf Mehmed Hamdi b. Hüseyin'in görevlerini Hafız Ömer'e devretmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu istid'â ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Divriği kazâsında Hammâm-ı Süflâ mahallesinde vâki' Osman Mescid-i şerîfi Vakfı'ndan almak üzere beş sehmden bir sehm ile müezzin vekîli? ve ferrâş cihetlerine mutasarrıf olan Mehmed Hamdi b. Hüseyin müderrisîn-i kirâmdan olup edâ-i hizmet edemeyeceğinden mutasarrıf olduğu ciheti kendi hüsn-i rızâsıyla sahib-i arzuhâl Hâfız Ömer b. Mehmed'e ferâğat ve kasr-ı yed edip yedinde olan berat-ı şerîfi huzûr-ı şer'de teslîm etmeğin fi'l-hakīka ciheteyn-i mezbûreteyn Mehmed Hamdi b. Hüseyin üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Mehmed Hamdi'nin sahib-i berat idiğini ve sahib-i arzuhâl mezbûr Hâfız Ömer b. Mehmed'in vücûhla liyâkat ve istihkākı bî-garaz mevsûku'l-kelim müderrisîn-i kirâmdan Mehmed Selim Sırrı Efendi ve Mehmed b. Abdullah nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle zâ[hir ve] müstehık ve bedîdâr olmağın bu sûretde fâriğ-i merkūmun kasr-ı yedinden sahib-i arzuhâl mezbûr Hâfız Ömer b. Mehmed'e tevcîh ve atîk beratı kaleminde hıfz olunarak yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

[Fî] 7 C sene [12]49

159 [30b-4] Giresun kazasındaki Hacı Hüseyin Camii Vakfı mütevellisi Seyyid Osman'ın vefatıyla tevliyetin oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Osman'a tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz [ve] derkenâra nazar olundukda Anadolu'da medîne-i Giresun kazâsında vâkiʿ Hacı Hüseyin nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmiʿ-i şerîf vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere yevmî iki akçe vazîfe ile mütevellîsi olan es-Seyyid Osman fevt olup tevliyet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle sulbî oğulları derûn-ı arzda isimleri mezkûr es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Osman'a ber-vech-i iştirâk tevcîhi iktizâ eder iken merkūm es-Seyyid Mehmed karındaşı mezbûr es-Seyyid Osman'ı ketm ve ihfâ ederek bir-takrîb kazâ-i mezbûr nâib-i esbak es-Seyyid İbrahim Efendi'den aldığı bir kıtʿa arz mûcebince müstakillen kendüye tevcîh ve üzerine berat ettirmiş ise de bu defʿa kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Feyzullah Efendi dâʿîlerinin işbu mühr-i mutâbık arzında tevliyet-i mezkûrenin nısf hissesi merkūm es-Seyyid Mehmed'in refʿinden pederi müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Osman'ın mahlûlünden merkūm es-Seyyid Osman'a tevcîh olunmasını inhâ etmeğin fi'l-hakīka tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Osman'ın mahlûlünden sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm Seyyid Osman merkūm es-Seyyid Mehmed'in karındaşı ve müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Ali b. Selim ve Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle tevliyet-i mezkûrenin nısf hissesi vazîfe-i mersûmesiyle merkūm es-Seyyid Mehmed'in refʿinden pederi müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden ber-mûceb-i şart-ı vâkıf merkūm es-Seyyid Osman üzerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine iʿlâm.

Sene [12]49

160 [30b-5] Niksar'ın Cedîd mahallesindeki Hoca Sultan Mescidi imamı Seyyid Hafız Abdülvahhab'ın vefatıyla imametin oğulları Seyyid Hafız Hüseyin ve Seyyid Hafız Abdullah'a tevcihi

Maʿrûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Anadolu'da Niksar kazâsında Cedîd mahallesinde vâkiʿ Hoca Sultan Mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab fevt olup imâmet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle sulbî oğulları derûn-ı arzda isimleri mezkûr es-Seyyid Hâfız Hüseyin ve es-Seyyid Hâfız Abdullah'a ber-vech-i iştirâk tevcîhi iktizâ eder, merkūm es-Seyyid Hâfız

Hüseyin karındaşı mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah'ı ketm ve ihfâ ederek birtakrîb kazâ-i mezbûr nâibi esbak es-Seyyid el-Hâc Ahmed Efendi'den aldığı bir kıt'a arz mûcebince müstakillen kendüye tevcîh ve üzerine berat ettirmiş ise de bu def'a kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık arzında cihet-i mezkûrenin nısf hissesi karındaşı merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in ref'inden pederi müteveffâ-yı mezbûr **[31a]** es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah'a tevcîh olunmasını inhâ etmeğin fi'l-hakīka cihet-i mezkûre müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Hâfız Abdülvahhab'ın mahlûlünden sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hâfız Hüseyin'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân, mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullah merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in karındaşı müteveffâ-yı merkūmun sulbî oğlu olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Yüzbaşı nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle cihet-i mezkûrenin nısf hissesi vazîfe-i mersûmesiyle merkūm es-Seyyid Hâfız Hüseyin'in ref'inden pederi müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkūm es-Seyyid Hâfız Abdullah'a tevcîh, üzerine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr.

Sene [12]49

161 [31a-1] Habsuman kazası Karahasan köyü camii hatibliğinin Seyyid Hasan b. Mehmed'den alınarak ilk sahibi Seyyid Ali b. Hasan'a geri verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Habsuman kazâsına tâbi' Karahasan nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde ber-vech-i hasbî hatîb olan es-Seyyid Ali b. Hasan bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olduğu cihete dahl îcâb etmez iken bu def'a derûn-ı derkenârda mezkûrü'l-ism es-Seyyid Hasan nâm kimesne hilâf-ı vâki' bilâ-veled fevt oldu diyerek sahib-i arzuhâl mezbûr es-Seyyid Ali hâl-i hayatda ve kemâl-i sıhhatde olup gadr-i küllî olduğundan bahisle merkūmun ref'inden kendüye tevcîh olunmasını işbu arzuhâliyle istid'â eder, fi'l-hakīka merkūm Ali'nin bilâ-veled mahlûlünden 48 senesi Za merkūm es-Seyyid Hasan b. Mehmed'e tevcîh olunup üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm es-Seyyid Ali hâl-i hayatda ve kemâl-i sıhhatde olup sahib-i evveli olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler talebe-i ulûmdan Ahmed Efendi b. Halil ve Hüseyin Efendi b. Mehmed nâm mevsûku'l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve âşikâr olmağın bu sûretde hitâbet-i mezkûr merkūm es-Seyyid Hasan'ın ref'inden sahib-i evveli olan es-Seyyid Ali b. Hasan dâ'îlerine kemâ-fi's-sâbık tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân i'tâ olunması iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

162 [31a-2] Antalya Cami‘-i Kebîr mahallesi mescidi vakfına ait ev arsasının el-Hâc Mehmed Durmuş’a ait mülk dükkânla değiştirilmesi

Ma‘rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu i‘lâm ve derkenâra nazar olundukda medîne-i Antalya’da Câmi‘-i Kebîr mahallesinde vâki‘ mescid-i şerîfin bâ-berât-ı âlîşân mütevellîsi olan Şeyh Osman Efendi b. el-Hâc Mehmed hâlî mahâllinde meclis-i şer‘a varıp mescid-i mezbûr mahallesinde kâin ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb menzil hâl-i imâretde senevî 12 guruşa îcâr olunur ise de bundan akdem vâki‘ olan zelzeleden münhedim ve arsa-i hâliye olup cânib-i vakfa el-ân bir akçe nef‘i ve ta‘mîrine dahi vakf-ı mezkûrun müsâ‘adesi olmamağla istibdâline tâlib ve râgıb olan derûn-ı arzda mezkûrü’l-ism el-Hâc Mehmed Durmuş b. Abdurrahman’ın mülkü olup medîne-i mezbûrede neccâr çarşısında kâin senevî otuz altı guruşa îcâr olunur ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb dükkân ile istibdâl murâd eylediklerinde taraf-ı şer‘den kâtib ve ümenâ-i şer‘ ma‘rifetleriyle keşfolundukda mülk olan dükkân vakıf olan menzil arsasıyla istibdâl min-külli’l-vücûh cihet-i vakfa evlâ ve enfa‘ idiği erbâb-ı vukūfdan ve sikāt-ı Müslimînin ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ol vechile şerâit-i istibdâl mevcûd olduğu beyânıyla ber-vech-i muharrer istibdâle izn-i hümâyûnu müş‘ir bir kıt‘a emr-i celîlü’ş-şân sudûru istid‘â olunduğu meâl-i i‘lâmdan müstebân ve menzil-i mezkûr 12 guruşa îcâr olunduğu ve dükkân-ı mezbûr 36 guruşa îcâr olunduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye’de müsâfiren sâkinler talebe-i ulûmdan es-Seyyid Hasan Rıfat Efendi b. Mehmed Ârif ve Mehmed Sâdık b. Osman nâm mevsûku’l-kelim kimesnelerin alâ-tarîkı’ş-şehâde haber vermeleriyle vakf-ı mezbûra evlâ ve enfa‘ olmağın bu sûretde şerâit-i şer‘iyesine ri‘âyet olunmuş olduğundan istibdâli tecvîz eyleyen fukahâ-i zevi’l-ibtihâcın kavilleri üzere mülk olan dükkân-ı mezbûr [vakf] ve vakıf olan arsa-i menzil-i mezkûr mülk olmak için izn-i hümâyûnu nâtık bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile mu‘anven bir kıt‘a emr-i âlî istid‘âlarına müsâ‘ade-i emr-i âlîşân sudûru muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Sene [12]49

163 [31a-3] Bilecik kazası Gölpınar köyündeki Teraşe Baba Zaviyesi zâviyedarı Kafiye Hatun bt. Hasan’ın vefatıyla yerine oğlu Ömer b. Mehmed’in tayini

Ma‘rûz,

Medîne-i Bilecik kazâsına tâbi‘ Gölpınar karyesinde kâin Teraşe? Baba Zâviyesi Vakfı’nın zâviyedârlığı evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı âlî mutasarrıfı

olan Kafiye Hatun bt. Hasan üzerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nden muhrec derkenâr olunmağla meâl-i arz ve baba lafzına nazaran zâviye-i mezkûr mülgā Bektâşî zâviyesi midir, keyfiyeti bi't-tahkīk iktizâ-ı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazâ-i mezbûr ahâlîsinden bu esnâdaDer-aliyye'ye gelen bî-garaz erbâb-ı vukūfdan Hâfız es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Hüseyin b. Hasan nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ve keyfiyeti gereği gibi suâl olundukda zâviye-i mezkûr mülgā Bektâşî zevâyâsından olmadığı ve derûn-ı arzda tahrîr ve inhâ kılındığı üzere mezbûre Kafiye Hatun müteveffiye idiği ve dârende-i arz merkūm Ömer b. Mehmed müteveffiye-i mezbûrenin sadrî oğlu olduğu ve zâviye-i mezkûre vâkıfın evlâd-ı eslah ve erşedine meşrûta olmak üzere te'âmül-i kadîmi cârî olageldiğine nazaran merkūm Ömer b. Mehmed'e meşrûtun-lehi olup bundan gayri müstehıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir deyü herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla mütehakkık ve ayân olmağın bu sûretde zâviye-i mezkûre müteveffiye-i mezbûrenin mahlûlünden sadri oğlu merkūm Ömer b. Mehmed'e ber-mûceb-i amel-i kadîm tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân verilmek iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm.

[Fî] 21 C sene [12]49

164 [31a-4] Tokat naibi es-Seyyid İbrahim Zühdi'nin ilâmıyla vakıf için istibdâle izin istemesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Tokad nâibi es-Seyyid İbrahim Zühdi Efendi dâ'îlerinin işbu sene-i mübâreke Recebi'l-ferdi târihiyle müverrah mühr-i mutâbık i'lâmına nazar olundukda sebki üslûb-ı sakke muvâfık ve mazmûnu şer'-i şerîfe mutâbık olup bu makūle şerâit mevcûd olduğu hâlde istibdâle nef'an li'l-vakf ruhsat-ı hümâyûnu nâtık Dîvân-ı hümâyûn tarafından bâ-irâde-i aliyye emr-i âlî i'tâsı dahi mesbûk idiği derkenârdan müstebân olmağın bu sûretde i'lâm-ı mezkûrda istid'â olunduğu üzere istibdâl-i merkūma ruhsat[ı] hâvî izn-i hümâyûnu nâtık bir kıt'a fermân-ı celîlü'l-unvân i'tâsı husûsuna müsâ'ade buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī el-emr u fermân li-men-lehu'l-emrindir.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-Şevvali'l-mükerrem sene tis'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

165 [31a-5] Ohannes'in kendisi küçükken Herecoğlu Ehabeb'e satılan Karahisar-ı şarki'nin Tarcız köyündeki evini geri almak istemesi

Sahib-i arzuhâl Ohannes zimmînin babası Arsenik zimmînin Karahisar-ı Şarkī kurâlarından Tarcız karyesinde vâki' bir bâb mülk menzilini mersûm Artin zimmî

hâlikinden[helâkinden] sonra mesfûr Ohannes zimmî sagīr bulunup hâlik-i mersûmun dâyinleri menzil-i mezkûru 600 guruşa derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Herecoğlu Ehabeb zimmîye bey‘ eyledikleri ve sahib-i arzuhâl-i mersûmun rüşd [ü] bulûğuna munzam olup umûrunu rü'yete muktedir olduğundan mesfûr Ehabeb zimmîden menzil-i mezkûru istirdâd murâd eylediği meâl-i arzuhâlinden müstebân olup fi'l-hakīka dâyinlerinin alacakları lede'ş-şer‘ sâbit olmaksızın mı bey‘ olundular yoksa ma‘rifet-i şer‘le mi bey‘ olundu bu vechile olduğu zâhir[e] ihrâc olunur mevâddan olmamağla menzil-i mezkûra vâzı‘u'l-yed olanlar ile sahib-i arzuhâl mesfûr Ehabeb zimmî mahâllinde terâfu‘-i şer‘-i şerîf olunmak bâbında kazâsı hâkimi efendi dâ‘îlerine hitâben bir kıt‘a fermân-ı celîlü'l-unvân sudûru re'y-i sâmîlerine menût idiği imtisâlen li-emri'l-âlî huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Sene [12]49

166 [31b-1] Manisa'da Sinan Bey Vakfı'na ait olup Ahmed Ağa tarafından haksız yere el konulan mukataanın Lütfullah Efendi'ye geri verilmesi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve meâl-i derkenâra ba‘de'n-nazar medîne-i Manisa'da mutasarrıf olduğu Sinan Bey Vakfı için senede bin guruş hazîne mukāta‘asına semere verilmeğe bâ-irâde zabt ve ta‘şîr eylediğim Çorlulu karyesi arâzîsinden dolayı Ahmed Ağa ile arz odasında vakfın ber-mûceb-i Defter-i hâkānî hâsılâtı olup vakfa âid şerbethâne ve bakkāl dükkânı ve ağıl ve değirmen ve bağçe ve resm-i iskele icâreleri ve kıst-ı çift ismiyle müsemmâ ücret-i arâzî ve gayri üzere bâ-vech-i şer‘î sulh ve yed-i âcizâneme verilen i‘lâm-ı şer‘iye mûcebince fermân-ı âlî sâdır olmuş iken otuz beş senesi merkūm Ahmed Ağa hilâf-ı inhâ bir-takrîb yedimde olan fermân-ı âlînin kaydını terkīn etdirmekle vakfa küllî gadr olduğu bast u beyân ve bir def‘a şer‘le fasl olunan müdde[‘â]nın istimâ‘ın adem-i cevâzı ve kādının verdiği hüccet mesmû‘a olmadığı aslına mebnî olarak sâbıkā nakībü'ş-şeref fazîletlü Rumeli kādıaskeri efendi dâ‘îleri merkūmun hilâf-ı inhâ ısdâr ettirdiği fermânın kaydı terkīn iktizâ eylediğini i‘lâm ve yed-i âcizâneme muvâfık-ı şer‘-i şerîf ve vech-i kānûn-ı münîf üzere fermân-ı âlîşân verilmiş iken bundan akdem Manisa nâibi olan efendi yedimde olan i‘lâmât-ı şer‘iyeye ve muvâfık-ı şer‘-i şerîf ve kānûn-ı münîf üzere olan fermân-ı âlîşâna nazar etmeyip merkūm Ahmed Ağa'nın kaydı terkīn olunan fermânda münderic ma‘mûlün-bih olmayan i‘lâmı bast ve sened ittihâz ederek verdiği i‘lâm şer‘an mu‘teber olmadığı fetvâ-yı şerîf muktezâsınca âşikâr olmağla merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki sulhde dâhil-i kıst-ı çift ta‘bîr olunur ücret-i arâzî merkūm Ahmed Ağa fermânım vardır deyü zabt ve gadr etmekle yedimde olan i‘lâmât-ı şer‘iye üzere bir i‘lâm abd-i bî-kesleri? yedime verilip bi-gayr-ı vechi'ş-şer‘î merkūm Ahmed Ağa'nın yedine

verilen i'lâm mûcebince sâdır olan fermân-ı âlînin kaydı terkīn birle yedine emr-i şerîf i'tâ buyurulmak bâbında sahib-i arzuhâl müderrisîn-i kirâmdan Lütfullah Efendi dâ'îleri istid'â-yı inâyet eder, mütevellî-i mûmâ-ileyh Lütfullah Efendi'nin olan Cuma günü Arz Odası'nda mûmâ-ileyh Ahmed Ağa ile lede't-terâfu' yedi sene müddetde hâsılât-ı vakıfda bi't-terâzî on iki bin beş yüz guruşu hâiz? sulhlerinde arâzî tasarrufu husûsu mahâllinde şer'le rü'yet olunacak mevâddan olduğu tasrîh ba'dehû mahâllinde lede't-terâfu' müşârün-ileyh Derviş Mehmed Paşa hazretlerinin inhâsı bast olunduğu üzere mûmâ-ileyh Ahmed Ağa arâzî-i mezkûra bâ-tapu tedâvül-i eyâdî ile tasarrufunda ve üzerinde mebnî emlâki icâre-i zemîn takrîbiyle izn-i mütevellî-i mûmâ-ileyh Ahmed Ağa binâ edip ol vechile mülkü idiği bi'l-muvâcehe sâbit ve mütehakkık olarak hükm-i şer'î lâhık olduğu kaydı mahâlline şerh verilerek emr-i şerîf i'tâ olunmuş idiği kuyûd-ı mezkûreden münfehim ve âşikâr ve bir def'a şer'le fasl olunan da'vânın tekrar istimâ'ı şer'an adem-i cevâzı derkâr ve tarafeynin nizâ'ları nizâ'-ı lafzî olup arâzî-i mezkûre vakf-ı mezkûr müstegallâtından olduğu[nu] mûmâ-ileyh Ahmed Ağa mukırr ve mu'terîf olduğu bi'd-defa'ât verilen i'lâmâtdan bedîdâr olmağla ber-mûceb-i hükm-i şer'î emr-i şerîf mûmâ-ileyh Ahmed Ağa'nın arâzî-i mezkûreyi ta'tîl etmeyip zirâ'at etmek ve emlâk-i mezkûrenin sâl be-sâl icâre-i mukarreresiyle arâzî-i mezkûrenin ber-mûceb-i Defter-i hâkānî vakf-ı mezkûra âid hâsılât ve rüsûmâtı her ne ise mahâllinde beher sene cânib-i vakfa edâ ve teslîm ve sâlifü'z-zikr otuz iki senesinde zimmetinde olan erzen ve böğrülce öşürlerini henüz mütebâkī ise edâ ederek arâzî-i mezkûreyi hakk-ı makbûzu olmak ve emlâk-i mezkûreyi icâre-i mukarreresiyle bâ-izn-i mütevellî mülkü olmak üzere mûmâ-ileyh Ahmed Ağa'nın zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği ber-vech-i muharrer mukaddemâ bi'l-muvâcehe lede't-terâfu' bi'l-isbât hükm-i şer'î ile verilen emr-i şerîf muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzere verilen evâmir-i seniyyenin kaydları mahallerine tekrar şerh verilip ba'de-ezîn tarafeynden herbirerleri diğerine bî-vech müdâhale etmemek üzere i'lâm-ı hâli mutazammın bir kıt'a emr-i âlîşân i'tâ buyurulması iktizâ eylediği Rumeli kādıaskeri fazîletlü Rahmi Paşa Efendi hazretleri i'lâm etmekle imdi i'lâmı mûcebince mahâlline şerh verilip i'lâm-ı hâli mutazammın hüküm deyü bin iki yüz kırk dört senesi Şa'ban'ının on yedisi târihinde sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince …?-i merkūmeye kayd emr-i şerîf-i âlîşân verildiği keyfiyeti derkenârdan müstebân lâkin mütevellî-i mûmâ-ileyhin Manisa'da nâib olan Muhyizâde hafîdi es-Seyyid Ali Eşref Efendi'nin huzûrunda mûmâ-ileyh Ahmed Ağa gıyâbında vukū'a gelen mürâfa'ası hasmı gıyâbında olup ve mûmâ-ileyh Ahmed Ağa için bazı kesânın şehâdeti ihbâr kabîlinden olarak kütüb-i mu'teberât-ı fıkhiyeden Fetvâ-yı Ali Efendi'nin Kitâbü'l-kazâ'sında Zeyd'in Amr ile bir husûsa müte'allika da'vâsı olmağla Zeyd kādıya varıp Amr veyâ vekîli hazır değil iken ol husûs da'vâ ve müdde'âsına bazı kimesneler şehâdet etmekle kādı husûs-ı mezbûru

Zeyd'e hükmedip hüccet verse hükm nâfiz ve hücceti mu'teber olur mu, el-cevâb olamaz deyü verilen bir kıt'a fetvâ-yı şerîf mûcebince nâib-i mezbûrun verdiği i'lâm gayr-ı sahîh ve onunla takarrur eden fermân-ı âlîşân dahi ma'mûlün-bih olmayıp bu sûretde merkūm Ahmed Ağa'nın yedine i'tâ kılınan fermân-ı şer'înin kaydı bâlâsına şerh verilerek müceddeden mütevellî-i mûmâ-ileyh yedine kemâ-fi's-sâbık emr-i âlî i'tâsı muktezâ-yı hâl ve menût-ı re'y-i sâmîleri idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-Cumâdelûlâ sene tis'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

167 [31b-2] Heybeliada'da mezarlık olarak kullanılan mahalle Dimitri v. Mihal tarafından kahvehane inşa edilmesinin önlenmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen cevâbı hâvî merbût olan i'lâm meâline nazar olundukda bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne cânib-i Darbhâne-i âmire'den zabt ve idâre olunan Haremeyn-i Muhteremeyn Mukāta'atı'ndan medîne-i Üsküdar'a muzâfe Adalar nâhiyesine tâbi' Maltepe ve Ada-i selâse[de] vâki' arâzî sahib-i arz bulunanların tapu temessükleriyle tasarruf olunagelip ancak Ada-i selâse-i merkūmeden Heybeliada re'âyâsının hafristânı olarak terk olunan mahâll-i mu'ayyenin beher sene mukāta'a-i zemîni kadîmü'l-eyyâmdan berü sahib-i arz bulunan kimesnelere kenîsa-yı kadîmelerinin levâzımına mevkūfe nakdi gallesinden verilip mevtâları zuhûrunda mukāta'a-i mezbûre mültezimi olup zâbitleri olan kimesnelere izni hâvî avâid verilerek ilkā-i hafr ederler iken bundan akdem mültezim bulunan kimesne hafristân mahâllinin bir mikdârını ada-i mezbûre re'âyâsından Dimitri v. Mihal zimmîye tapu temessüküyle ahâlîsinin haberi yoğiken verip zimmî-i mersûm dahi birkaç def'a üzerine kahvehâne inşâ ve ihdâsına mübâşeret ve ahâlîsi hükkâma i'lâm edip hükkâm dahi men' etmiş ise de bu def'a gene kahvehâne inşâsına şürû' ve el-yevm sahib-i arz olan Şâkir Ağa kullarının izni olmadığını ve ahâlîsinin kemâ-kân men' u ref'ini iltimâs eyledikleri nâhiye-i mezbûre nâibi es-Seyyid Mehmed Şemseddin Efendi dâ'îlerinin i'lâmından müstebân olup bu sûretde el-kadîmü yütreku alâ kıdemihî mısdâkınca mahâll-i mezkûr kadîmi üzere ahâlîsinin hafristânı olarak terk olunup mukāta'a-i zemîni beher sene sahib-i arz olanlara verilir iken merkūm Dimitri zimmînin hafristân mahâlline kahvehâne ihdâsı hilâf-ı şer'-i şerîf olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

168 [31b-3] Bursa Hacı Sevinç mahallesinden Seyyid Mehmed b. Halil'in Arabayatağı adlı yerdeki sulama hakkına müdahalenin önlenmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâle merbût hâlâ mahrûse-i Bursa'da hilâfeten müvellâ hâkim-i şer'-i şerîf olup Haremeynü'ş-şerîfeyn müfettişi vekîli olan müderrisîn-i kirâmdan Muhyizâde hafîdi fazîletlü es-Seyyid Ali Eşref dâ'îlerinin şehr-i sâbık Muharremi'l-harâm'ın on üçüncü günü târihiyle müverrah mümzâ ve mahtûm mührü mutâbık bir kıt'a hüccet-i şer'iyesine nazar olundukda mahrûse-i mezbûrede Hacı Sevinç mahallesi sükkânından sahib-i arzuhâl Sırrî oğlu es-Seyyid Mehmed b. Halil nâm kimesne zîr-i nezâret-i ağa-yı Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe'de âsûde evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Muhyiddin Bey Vakfı müstegallâtından mahrûse-i mezbûre zeylinde Arabayatağı nâm mahâlde kâin bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf olduğu bir kıt'a dut hadîkasını bundan akdem bâ-re'y-i mütevellî âhara fâriğ olup ancak sâlifü'z-zikr Arabayatağı'nda cereyân eden çirkâb suyundan beher hafta Salı günü vakt-i subhdan vakt-i asra değin kezâlik bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf olduğu sakyını tasarrufunda ibkā etmiş iken mahrûse-i mezbûre mahallâtından Şehreküstü mahallesi sükkânından derûn-ı i'lâmda ismi mezkûr es-Seyyid İbrahim b. Mustafa nâm kimesne ile sâir kesân yevm-i mezkûrda olan hakk-ı sakyına fuzûlî müdâhale etmeleriyle mahâllinde müfettiş efendi mûmâ-ileyh huzûrunda mezbûr es-Seyyid İbrahim ile ba'de't-terâfu' merkūm İbrahim'in ikrârıyla müdde'î [**32a**] es-Seyyid Mehmed'in ber-vech-i muharrer âb-ı mezkûrdan vakt-i mu'ayyene-i merkūmda hakk-ı saky olduğu zâhir ve mûcebiyle müdde'î-i mezbûrun zikrolunan çirkâb suyundan vakt-i mu'ayyene-i mezkûrede hakk-ı sakyına müdâhale etmemek üzere merkūm es-Seyyid İbrahim'e tenbîh olunduğu meâl-i hüccet-i mezkûreden müstebân ve sahib-i arzuhâl-i mezbûrun merkūm es-Seyyid İbrahim ile sâir kesânın bi-gayr-ı hakkın müdâhalelerinin men' u def'i hâvî bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven bir kıt'a fermân-ı âlîşân sudûru istid'âsında olduğu meâl-i arzuhâlden nümâyân olmağla ber-vech-i müsted'â fermân-ı âlîşân i'tâsı iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Sene [12]49

169 [32a-1] Şerife Hâce Fatma Hatun'un, Tokat halkından vefat eden babası Bekiroğlu Derviş Mehmed Bey'in terekesini el koyanlardan almak istemesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevâneye takdîm olunan bir kıt'a arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar medîne-i Tokat

sâkinlerinden olup kırk sene mukaddem fevt olan pederi Bekiroğlu Derviş Mehmed Bey'in medîne-i Tokat'da vâki' bi'l-cümle urûz ve akār terekesini mahâllinde vâzı'u'l-yed olanlardan taleb ve da'vâ zımnında bâ-fermân-ı âlî ve bâ-mektûb-ı sâmî medîne-i mezbûra varıp huzûr-ı şer'de tereke-i müteveffâ-yı mezbûra vâzı'u'l-yed olan Latîfoğlu nâm kimesneden kendisi bi'l-mutâlebe kerhen sulh olup ol vechile kendüye gadr-i küllî olduğundan bahisle pederinin mâlını mahâllinde zabt için yedine bir kıt'a fermân-ı âlîşân sudûrunu sahibe-i arzuhâl Şerife Hâce Fâtıma câriyeleri istid'â-yı inâyet eder, fi'l-hakīka sahib-i arzuhâl takrîr-i meşrûhu üzere ikrâh-ı mu'teber ile sulh olduğu mahzar-ı hasmda ber-nehc-i şer'î tahakkuk eder ise yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mûcebince sulh gayr-ı sahîh olup ânın için tekrar mutâlebe etmek emr-i meşrû' olmağla bu sûretde tekrar medîne-i mezbûra varıp tereke-i müteveffâ-yı mezbûra vâzı'u'l-yed olanlardan babasının urûz ve akār ve nükūd terekesini ma'rifet-i şer'le taleb ve da'vâ zımnında sahibe-i arzuhâl Şerife Hâce Fâtıma Hatun yedine bir kıt'a emr-i celîlü'l-kadr i'tâsı menût-ı re'y-i âlîleri idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 N sene [12]49

170 [32a-2] Mir Ali adlı şahsın, Adapazarı halkından İsmail'in çocukları Mehmed Salih ve Esma için yaptığı harcamaları vasîleri de olan dedeleri Mehmed'den istemesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Adapazarı sâkinlerinden bundan akdem vefât eden İsmail'in sulbî oğlu Mehmed Salih ve sulbiye kızı Esma nâm sagīrlerin büyük babaları olup tesviye-i emirlerine bâ-hüccet-i şer'iye vasîyy-i mansûbları olan Mehmed nâm kimesne üzerine bâ-hüccet-i şer'iye nâzırı olan sahib-i arzuhâl Mir Ali ve vasîyy-i merkūm Mehmed'in emriyle otuz yedi senesinden berü nafaka ve tesviye-i emirlerine kendi mâlından bâ-defter-i müfredât dört bin dokuz yüz yetmiş üç buçuk guruş harc u sarf edip vasîyy-i merkūm Mehmed'in muhâsebesini rü'yet etmek murâd eylediğinde rü'yet-i muhâsebeden imtinâ' birle sâlifü'z-zikr meblağı vermeyip gadr-i küllî olduğundan bahisle muhâsebe-i mezkûrun rü'yet ve meblağ-ı mezbûru alıverilmek bâbında sahib-i arzuhâl merkūm Mir Ali dâ'îleri işbu arzuhâliyle istid'â eder, fi'l-hakīka sagīrân-ı mezbûrânın nafaka ve tesviye-i emirlerine kendi mâlından harc u sarf edip rücû'a kıbel-i şer'den me'zûn olduğu ma'lûm-ı müsbet? olmağla ancak vasîyy-i merkūm Mehmed ile nâzırı olan sahib-i arzuhâl mezbûr Mir Ali mahâllinde huzûr-ı şer'-i şerîfde lede'l-muhâsebe alacak hakkı şer'an tahakkuk ve sâbit olmağla tevkīf eder mevâddan idiği ma'lûm-ı devletleri buyruldukda mahâllinde terâfu' ve şer'-i şerîfe havâle buyurulmak bâbında

emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 23 L sene [12]49

171 [32a-3] Ankara kazası Hacı Arab mahallesindeki Ahî Şerefüddin camii imamı Mehmed b. Süleyman'ın görevini yapmadığından azledilerek yerine Reisülkurra es-Seyyid Hâfız İsmail Efendi'nin tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arz ve derkenâra ba'de'n-nazar medîne-i Ankara'da Hacı Arab mahallesinde vâki' Ahî Şerefüddin nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevmî on akçe vazîfe-i mu'ayyene [ile] imâmet ciheti[ne] bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan Mehmed müddet-i medîdeden berü nâ-mevcûd olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından yine medîne-i mezbûre sükkânından re'îsü'l-kurrâ es-Seyyid Hâfız İsmail Efendi bilâ-berât on seneden mütecâviz câmi'-i mezkûrda edâ-i hizmetinde olduğundan her vechile dirâyet ve istihkākı olduğuna binâen merkūm Mehmed'in ref'inden mezbûr İsmail Efendi'ye tevcîh olunması vakf-ı mezkûr mütevellîsi Ahmed dâ'îlerinin mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, fi'l-hakīka imâmet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr Mehmed b. Süleyman'ın üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve husûs-ı mezkûra vukūf-ı tâmmı olan kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler es-Seyyid Ahmed b. İbrahim ve es-Seyyid Ali b. Abdullah ve Mehmed b. Ahmed nâm kimesneler huzûr-ı şer'a celb ile keyfiyeti etrâfıyla suâl olundukda merkūm Mehmed'in yirmi dört seneden berü nâ-mevcûd olup hayat ve memâtı ma'lûm olmamağla yerine erbâb-ı istihkākdan Hâfız Seyyid İsmail her vechile muhtâr-ı cemâ'at olup el-yevm imâmet-i mezkûru edâ ve hizmetinde olduğu on dört seneden mütecâviz bilâ-berât merkūmândan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle imâmet-i mezkûre vazîfe-i ma'lûmesiyle nâ-mevcûd olan merkūm Mehmed'in ref'inden edâ-i hizmet eden erbâb-ı istihkākdan re'îsü'l-kurrâ es-Seyyid Hâfız İsmail dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 L sene [12]49

172 [32b-1] Gedagara kazası Yeni mahallede el-Hâc Ahmed'in yaptırdığı caminin imamı olan Hafız Seyyid Mehmed'in görevini oğlu Seyyid Hasan ile damadı Seyyid el-Hâc Hâfız Mehmed'e bırakması

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Gedagara nâibi Alişan Efendi'nin

işbu mühr-i mutâbık i'lâmına ve derkenâra nazar olundukda medîne-i mezbûr mahallâtından Yeni mahallede vâki' medrese kurbünde vâki' el-Hâc Ahmed nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan Hâfız es-Seyyid Mehmed b. Mehmed nâm kimesne kendi hüsn-i rızâ ve ihtiyârıyla cihet-i mezkûru sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hasan ve dâmadı es-Seyyid el-Hâc Hâfız Mehmed b. İsmail'e kasr-ı yed edip mezbûrun kasr-ı yedinden merkūmâna ber-vech-i iştirâk tevcîh olunmasının i'lâm-ı mezkûr meâlinden müstefâd olmağın fi'l-hakīka imâmet-i mezkûre merkūm Hâfız Mehmed b. Mehmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân olup merkūm Seyyid Hâfız Mehmed'in sahib-i berat olup kendi hüsn-i rızâ ve ihtiyârıyla cihet-i mezkûr sulbî oğlu Seyyid Hasan ve dâmadı Hâfız Mehmed'e kasr-ı yed eylediğini ve merkūmânın erbâb-ı istihkākdan idiği medîne-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Halil Efendi b. Ali ve İsmail Efendi b. Salih nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle mâ'adâ dâmadı merkūm Hâfız Mehmed'in imâmete liyâkati lede'l-imtihân zâhir ve bedîdâr olmağın imâmet-i mezkûre fâriğ-i merkūm es-Seyyid Hâfız Mehmed'in kasr-ı yedinden sulbî oğlu merkūm Seyyid Hasan'a ve dâmadı mezbûr Hâfız Mehmed'e ale'l-iştirâk tevcîh ve atîk beratı kaleminden battala hıfz olunarak yedlerine müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 L sene [12]49

173 [32b-2] Gercanis kazası Sipdiğin köyü camii imam ve hatibi Seyyid Süleyman'ın vefatı üzerine yerine oğlu Seyyid Mahmud'un tayini

Gercanis kazâsına tâbi' Sipdiğin nâm karyede vâki' Hüseyin Efendi nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfde ber-vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetleri Seyyid Ebûbekir'in üzerinde olduğu askerî rûznâmçesinden derkenâr olunmağla meâl-i arzuhâl ve derkenâra nazara nazaran iktizâsı i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîsinden Der-aliyye'de bulunan Hüseyin b. Mustafa ve Mehmed b. Halil nâm kimesneler meclis-i şer'a celb ile keyfiyeti etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde tahrîr ve inhâ kılındığı üzere merkūm Seyyid Süleyman'ın fevti vâki' ve sahib-i arzuhâl merkūm Seyyid Mahmud sulbî sahîh oğlu olup her vechile muhtâr-ı cemâ'at olduğu ve merkūmândan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde imâmet ve hitâbet cihetleri babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden oğlu merkūm Mahmud'a tevcîh ve yedine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân inâyet ve ihsân i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 L sene [12]49

174 [32b-3] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Camii müezzinliğinin yarım hissesine sahip Seyyid Hamza'nın vefatıyla hissesinin Şeyh Hüseyin b. Abbas'a tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Ruha kazâsına tâbi' Suruç nâhiyesinde vâki' Şeyh Müslim Câmi'-i şerîfinde nısf müezzinlik cihetine bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan es-Seyyid Hamza bilâ-veled fevt olup yeri hâlî kalmağla mahlûlünden nısf hisse-i müezzinlik-i mezbûre vazîfe-i mersûmesiyle kendüye tevcîh olunmasını sahib-i arzuhâl Hüseyin b. Abbas dâ'îleri işbu arzuhâliyle istid'â eder, fi'l-hakīka müezzinlik-i mezbûre vazîfe-i ma'lûmesiyle el-yevm bâ-berât-ı âlî Şeyh Emin b. Şeyh Ali ve Şeyh Hamza b. Eyüb nâm halîfelerin bâ-berât-ı âlî iştirâken üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârında müstebân husûs-ı mezkûru kazâ-i [mezbûr] ahâlîlerinden Deraliyye'de müsâfiren sâkinler Hâfız Ahmed b. Ali ve Said Bey b. Mustafa Bey nâm kimesnelerden istihbâr olundukda merkūm Şeyh Hamza'nın fevti vâki' ve müştereki Şeyh Ali müteveffâ Şeyh Hamza'nın hissesine rağbet etmeyip ve sahib-i arzuhâl merkūm Hüseyin her vechile erbâb-ı istihkākdan olup edâ-i hizmet edeceğini merkūmândan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle nısf hisse müezzinlik-i mezbûre vazîfe-i ma'lûmesiyle müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamza'nın bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl Şeyh Hüseyin b. Abbas dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr.

Fî 25 Z sene [12]49

175 [32b-4] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Zaviyesi'nde loğkeşlik hissesine sahip Seyyid Ali'nin vefatıyla hissesinin Şeyh Ömer, Şeyh Hüseyin, Şeyh Müslim ve Şeyh Ahmed'e tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu istid'â ve derkenâra nazar olundukda Ruha kazâsına tâbi' Suruç kazâsında medfûn Şeyh Müslim Zâviyesi'nin yedi buçuk akçe vazîfe ile rub' hisse cihetine mutasarrıf olan es-Seyyid Ali bilâ-veled fevt olup mahlûlünden rub' hisse-i loğkeşlik-i mezkûre vazîfe-i mezkûresiyle kendülere tevcîh olunmasını sahib-i arzuhâller Şeyh Ömer ve Şeyh Hüseyin ve Şeyh Müslim ve Şeyh Ahmed dâ'îleri işbu arzuhâlleriyle istid'â ederler, loğkeşlik-i mezkûr vazîfe-i mersûmeleriyle el-yevm bâ-berât-ı âlî mezbûr es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Müslim b. es-Seyyid İbrahim nâm karındaşların bâ-berât-ı âlî nısf hisse üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve husûs-ı

mezkûr kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Hâfız Ahmed b. Ali ve Şeyh Hüseyin b. Abbas nâm kimesnelerden istihbâr olundukda merkūm es-Seyyid Ali'nin fevti vâki' ve karındaşı ve müştereki Şeyh Müslim müteveffâ-yı merkūmun hissesine rağbet etmeyip ve sahib-i arzuhâller merkūmûn her vechile loğkeşlik-i mezkûrenin uhdesinden gelmeğe kādir ve mahâll-i merhamet olduklarını merkūmândan herbiri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle rub' hisse loğkeşlik-i mezbûre vazîfe-i mersûmeleriyle müteveffâ-yı merkūmun bilâ-veled mahlûlünden ve karındaşı ve müştereki merkūmun adem-i rağbetinden sahib-i arzuhâller merkūmûn Şeyh Ömer ve Şeyh Hüseyin ve Şeyh Müslim ve Şeyh Ahmed dâ'îlerine iştirâken tevcîh ve yedlerine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 Z sene [12]49

176 [32b-5] Ruha kazası Suruç nâhiyesindeki Şeyh Müslim Zaviyesi Vakfı'nın meşihat görevini Seyyid Ali Halîfe'nin terk etmesinden başkasına verilmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Ruha kazâsında Suruç nâhiyesinde vâki' Şeyh Müslim Zâviyesi Vakfı'nın nısf meşîhat ciheti ve nısf vazîfe-i mu'ayyene ile bâ-berât-ı âlîşân es-Seyyid Ali Halîfe'nin bin iki yüz yirmi beş senesinden berü üzerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi'nden muhrec derkenârdan müstebân, merkūm Ali terk-i hizmet olup ref'inden âhara verilmesi bâbında vakf-ı mezkûr mütevellîsi es-Seyyid Ali dâ'îleri mühr-i mutâbık arzıyla inhâ eder, yirmi dört seneden ziyâde mürûr etmiş ancak terk-i hizmet olduğu mahâllinde bi'l-muvâcehe huzûr-ı şer'-i şerîfde sâbit olmağa tevakkuf eder mevâddan olup yalnız mütevellîsi arzıyla ref'i mugāyir-i şer'-i şerîf olduğu ma'lûm-ı devletleri oldukda emr [u] fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Sene [12]49

177 [33a-1] Divriği kazasında Sarı Mustafa Mescidi Vakfı'nın tevliyet ve mescidde tilavet-i Kur'ân ciheti hissesine mutasarrıf İsmail b. İbrahim'in vefatıyla hissesinin hak sahiplerine tevcihi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Divriği kazâsında vâki' Sarı Mustafa nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği mescid-i şerîfi vakfının tevliyeti evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere tevliyet-i mezkûrun nısf hissesini ve mescid-i mezbûrda tâlî-i Kur'ân-ı azîmü'ş-şân cihetinin nısf hissesi cihetleri bâ-berât-ı âlî mutasarrıfları İsmail ve Ömer b. İbrahim nâm karındaşların

iştirâken üzerlerinde iken mezbûr İsmail bilâ-veled fevt oldukda hissesi batn-ı evvelde olan müşterekleri sahib-i arzuhâller el-Hâc Mustafa ve Mehmed Emin b. Abdünnebi ve Ebûbekir b. Ebûbekir nâm müşterekler hisselerine ilhâkan tevcîh olunacak iken müteveffâ-yı merkūmun hissesi karındaşı mezbûr Ömer hilâf-ı şart-ı vâkıf bir-takrîb kendi hissesine tevcîh ettirtip kendilerine gadr-i küllî olduğundan bahisle merkūm Ömer ile sahib-i arzuhâller mahâllinde bi'l-muvâcehe terâfu'-i şer'-i şerîf olunmak bâbında bir kıt'a emr-i âlî niyâzında oldukları arzuhâl-i mezkûrdan müstefâd olup fi'l-hakīka evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere tevliyet-i tâlî-i Kur'ân-ı azîmü'ş-şân cihetinin nısf hissesi mezbûr Ömer b. İbrahim'in ve nısf-ı âhar sülüs ve sülüs-i âhar nısfı mezbûr Ebûbekir b. Ebûbekir'in bâkīsi dahi mezbûrân Mustafa ve Mehmed Emin b. Abdullah nâm müştereklerin başka başka beratıyla üzerlerinde olduğu derkenârdan müstebân ve sahib-i arzuhâllerin yedlerinde bulunan sicilden muhrec vakfiye hüccet-i şer'iyesi aklâmdan kaydı olunup tescîli sâbit olmayan evkāf-ı kadîmde şer'an amel-i kadîm mu'teber olup bu âna kadar ne vechile tasarruf olunageldi ise ol vechile olmak şer'an lâzım geldiğinden sahib-i arzuhâller ile merkūm Ömer bi'l-muvâcehe mürâfa'aya muhtâc oldukları ma'lûm-ı devletleri buyruldukda mahâllinde meclis-i şer'-i şerîfde tarafeyn bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î mürâfa'aya havâle buyurulmak bâbında bâlâsı tuğrâyı garrâ ile mu'anven bir kıt'a emr-i âlîşân [i'tâsı] iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 Z sene [12]49

178 [33a-2] Akhisar-ı Geyve kazası Kirasiye köyündeki Çavuşzâde tarafından yaptırılan caminin hatibi İbrahim b. Ahmed'in görevini Ali b. Mehmed'e devretmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arz ve derkenâra nazar olundukda Akhisar-ı Geyve kazâsına tâbi' Kirasiye nâm karyede vâki' Çavuşzâde nâm sahibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevm[î] nîm akçe vazîfe ile hatîb olan İbrahim b. Ahmed kendi hüsn-i rızâ ve tayyib-i ihtiyârıyla mutasarrıf olduğu hitâbet-i mezkûru derûn-ı arzda muharrerü'l-ism Ali Halîfe b. Mehmed'e ferâğ ve kasr-ı yed edip berat-ı atîkin teslîm etmekle cihet-i mezkûr fâriğ-i merkūm İbrahim'in kasr-ı yedinden mezbûr Ali b. Mehmed'e tevcîh olunmasını kazâ-i mezbûr nâibi es-Seyyid Mehmed Necib Efendi mühr-i mutâbık arzıyla inhâ ve hitâbet-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle mezbûr İbrahim b. Ahmed'in üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve merkūm İbrahim sahib-i berat olup hüsn-i rızâsıyla kasr-ı yed ve yedinde olan berat-ı şerîfi meclis-i şer'-i âlîde teslîm ettiğini ve mezbûr Ali Halîfe'nin hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkākı kazâ-i mezbûr

ahâlîsinden mahmiye-i İstanbul'da müsâfiren sâkinler talebe-i ulûmdan Hâfız Mehmed Said Efendi b. Ahmed ve es-Seyyid İsmail Efendi b. Ahmed ve Hâfız Osman b. Mehmed nâm kimesnelerin haber vermeleriyle zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde hitâbet-i mezkûre merkūm İbrahim'in ferâğ ve kasr-ı yedinden mezbûr Ali b. Mehmed dâ'îlerine tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 12 M sene [1]250

179 [33a-3] Beyşehir kazası Devletşah köyündeki Hamza Ağa Vakfı'ndan eczahanlık ciheti mutasarrıfı Seyyid Mehmed Ali b. Seyyid Durmuş'un kaybettiği beratının yenilenmesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Beyşehri kazâsında Devletşah nâm karyede vâki' Hamza Ağa eczâ-i şerîf tilâvet olunmak üzere Döğene mezrâ'ası Tâceddid? evlâdının ebnâsına vakf olunup ber-mûceb-i şart-ı vâkıf üzere mezrâ'a-i mezkûrun rub' hissesi es-Seyyid Mehmed Ali b. es-Seyyid Durmuş ve üç rub' hisse-i âharı dahi es-Seyyid Hâfız Mustafa b. Mustafa'nın başka başka berat ile üzerlerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân olup husûs-ı mezkûra vukūf-ı tâmları olan karye-i mezbûre ahâlîsinden bu esnâda Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Ahmed b. Hasan ve Veli b. Süleyman ve Mustafa b. Ali ve Abdullah b. Osman nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfe celb ile etrâfıyla suâl olundukda derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Durmuş sahib-i arzuhâllerin büyük babaları olup kendi pederleri mezbûr es-Seyyid Mehmed Ali b. es-Seyyid Durmuş el-ân fevti gayr-ı vâki' ve hâlâ hayatda ve kemâl-i sıhhatde olup müsinn ü ihtiyâr olmağla zikrolunan rub' hisse eczâhânlık cihetine mutasarrıf olduğu berat-ı şerîfi bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' olduğu ma'lûmumuzdur deyü her[biri] alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle mûmâileyh Mehmed Ali'nin sulbî oğulları sahib-i arzuhâllerin istid'âları hilâf-ı vâki' olduğu muhbirûn-ı mezbûrûnun ihbârlarıyla zâhir ve âşikâr olmağın bu sûretde ber-mûceb-i derkenâr mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Ali dâ'îlerine zâyi'den müceddeden bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkī emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 5 M sene [1]250

180 [33b-1] Sivas kazasındaki Ahî Emir Ahmed Zaviyesi'nin imamı Seyyid Mehmed'in vefatıyla yerine Seyyid Mehmed b. Seyyid Abdullah'ın tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Sivas kazâsında Ahî [E]mir Ahmed Zâviyesi'nin vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında Tokmak mahallesinde zâviyesinin evkāt-ı hamsede imâm olanlara zâviye-i mezbûrenin mahsûlünden senede bir mut hınta vazîfe vakf ve şart edip bermûceb-i şart-ı vâkıf imâm olan es-Seyyid Mehmed b. Seyyid İbrahim bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mahlûl olduğu[ndan] bahisle sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Abdullah müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden kendüye tevcîh olunmasını istirhâm etmekle cihet-i mezbûre mezbûr Seyyid Mehmed b. es-Seyyid İbrahim'in bâ-berât-ı âlî el-yevm üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârında bedîdâr olmağla fi'l-hakīka müteveffâ-yı mezbûr Seyyid Mehmed b. Seyyid İbrahim'in bilâ-veled fevtiyle sahib-i arzuhâl-i mezbûrun imâmete ehliyet ve istikāmete istihkākı kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler İbrahim b. Yusuf ve Ahmed b. Mehmed'in alâ-tarîkı'ş-şehâde haberlerinden zâhir ve mütehakkık olmağın bu sûretde imâmet ciheti vazîfe-i mersûmesiyle müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl mezbûr Seyyid Mehmed b. Abdullah dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak muktezâ-yı hâlden olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 M sene [1]250

181 [33b-2] Yenişehir-i Aydın kazası Karacasu kasabası Dağlı mahallesindeki Tosyalızâde Hacı Mehmed Ağa'nın yaptırdığı çeşmeler vakfının mütevellisi Mehmed b. el-Hâc Abdurrahman'ın vefatıyla yerine el-Hâc İsmail'in tayini

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda vilâyet-i Anadolu'da Yenişehir-i Aydın kazâsına muzâfe Karacasu kasabası mahallâtından Dağlı mahallesinde kâin Tosyalızâde merhûm Hacı Mehmed Ağa'nın binâ ve ihyâ eylediği çeşmelerine cereyân eden mâ-i lezîzin yollarını ta'mîr ve termîmine ber-vech-i hasbî mütevellîsi olan merhûmun evlâdından ammisi oğlu Mehmed b. el-Hâc Abdurrahman bilâ-veled fevt olmağla tevliyet-i mezkûre mahlûlünden el-Hâc İsmail b. el-Hâc İsmail kendüye tevcîh buyurulmasını istid'â-yı inâyet etmeğin tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı mezkûr Mehmed

b. el-Hâc Abdurrahman b. vâkıfu'l-merhûm Tosyalızâde el-Hâc Mehmed'in bâberât-ı âlî üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân olmağın fi'l-hakīka müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled vefâtı ve sahib-i arzuhâl vâkıfın evlâdından müteveffâ-yı mezbûr ammisi oğlu olup tevliyet-i mezkûra ehakkuileyh olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfiren sâkinler Şeyh Mehmed b. Hâfız Ömer ve Mehmed b. Hüseyin'in alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûr ammisi oğlu Mehmed'in bilâ-veled mahlûlünden sahib-i arzuhâl el-Hâc İsmail dâ'îlerine tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 M sene [1]250

182 [33b-3] Amasya Melek Mescidi imamlığının Hâfız Ali Halîfe b. Mehmed'den alınarak Seyyid Hâfız Mustafa Efendi b. Mehmed'e verilmesi

Ma'rûz,

Medîne-i Amasya nâibi es-Seyyid Mustafa Tevfik Efendi dâ'îlerinin mühr-i mutâbık i'lâmı bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen i'lâm-ı mezkûr ile derkenârlara nazar olundukda medîne-i mezbûrede Melek Mescid-i şerîfi Vakfı'ndan olmak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ciheti es-Seyyid Ahmed Halîfe veledeş üzerinde iken fevt olup mahlûlünden bin iki yüz kırk dört senesi Zilhicce'sinde es-Seyyid Hasan Halîfe v. es-Seyyid Ahmed veledeşe tevzî' olunup ba'dehû mezbûr es-Seyyid Hasan'ın kasr-ı yedinden iki yüz kırk beş senesi Cemâziyelâhire'sinde Seyyid Abdullah Efendi b. Molla Halil'e tevcîh olundukdan sonra kezâlik mezbûrun kasr-ı yedinden iki yüz kırk yedi senesi Muharrem'inde es-Seyyid Hâfız Mustafa Efendi b. Mehmed'e tevcîh olunup bâ-berât üzerinde iken Hâfız Ali Halîfe b. Mehmed zuhûra gelip imâmet-i mezkûrenin mutasarrıf-ı evveli merkūm es-Seyyid Ahmed benim min-kıbeli'l-eb ceddim olup fevt oldukda cihet-i mezkûre sulbî oğlu babam es-Seyyid Mehmed'e tevcîh olunacak iken kable's-sebti't-tevcîh babam mezbûr es-Seyyid Mehmed dahi fevt olup cihet-i mezkûre kendüye tevcîh olunmasını istid'â ve gıyâb-ı hasmda iki nefer kimesneler haberleriyle mezbûr es-Seyyid Hâfız Mustafa Efendi'nin ref'inden bin iki yüz kırk dokuz senesi Receb'in on üçüncü günü mezbûr Hâfız Ali Halîfe'ye tevcîh olunduğu derkenârdan müstebân ise de bu def'a merkūm es-Seyyid Hâfız Mustafa'nın vekîl-i şer'îsi es-Seyyid Mehmed b. Abdullah medîne-i mezbûre mahkemesinde huzûr-ı hâkimü'ş-şer'de merkūm Hâfız Ali'nin babası mezbûr Mehmed b. Mustafa muvâcehesinde mescid-i mezkûr cemâ'ati hazır olduğu hâlde mezbûr Ali Hâfız olmayıp el-yevm üç yaşında olup müteveffâ-yı evvel-i mezbûr es-Seyyid

Hâfız Ahmed'in kızkarındaşı oğlu olduğundan babası mezbûr Mehmed bir-takrîb hîleye sülûk birle bilâ-veled fevt olan mezbûr es-Seyyid Hâfız Ahmed'in oğlunun oğlu benim diyerek hilâf-ı vâki' olduğu ba'de't-terâfu' herbirerleri bi'l-muvâcehe haber vermeleriyle cihet-i mezkûre sagīr-i merkūm Ali'nin üzerinden ref' ve sahib-i evveli olup muhtâr-ı cemâ'at olan mezbûr es-Seyyid Hâfız Mustafa'[ya] tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka buyurulmak niyâzında olduğu i'lâm-ı mezkûrdan nümâyân ve mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûr dahi müsbet olmağın cihet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle sagīr-i merkūm Ali'nin üzerinden ref' ve sahib-i evveli Hâfız Mustafa'ya tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulması re'y-i sâmîlerine menût idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 M sene [1]250

183 [33b-4] Kapıcıbaşılardan Abdullah Ağa'nın Yenipazar kazası halkından bazı kimselerdeki alacağını tahsil etmek istemesi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arzuhâl ve kaydı derkenâr kılınan fermân-ı âlî ve sahib-i arzuhâlin yedinde olan bir kıt'a i'lâma ba'de'n-nazar iki yüz otuz beş senesi hilâlinde Aydın sancağında mütesellimliği evânında livâ-i mezbûr kazâlarından Yenipazar kazâsının rûz-ı hızır tevzî'i maslahatlarına kazâ-i mezbûr vücûhundan el-Hâc Mehmed ve diğer Mehmed ve Hacı Mustafa ve Ahmed ve diğer Ahmed nâm kimesnelerin bi-şarti'r-rücû' emirlerine binâen kendi mâlından kadr-ı ma'rûf elli bin guruş masrûf-ı âcizânemden gayr-ı ez-tahsîl bâkī kalan on altı bin iki yüz guruşu merkūmlardan taleb ve tahsîli bâbında şeref-rîz-i sahîfe-i sudûr olan fermân-ı celîlü'ş-şân ve vekîlim Osman Ağa kulları vesâtatıyla mahâlline lede'l-vürûd ve'r-râfi' merkūmların cevâbı iki yüz otuz senesine mahsûben rûz-ı hızır tevzî'i mahâlline te'diye ettik habbe-i vâhide deynimiz kalmadı deyü gönderdikleri i'lâmları matlûb-ı kulları iki yüz otuz beş senesi mâlı idiğinden da'vâ tenâkuzdan ibâret ve mahâllinde merkūmlar ile mukāvemet bir vechile **[34a]** imkânda olmayıp her vechile kendüye gadr-i küllî eylediklerinden bahisle merkūmları Der-aliyye'ye ihzâr ve huzûr-ı sadr-ı âsâfîde terâfu'-i şer' ve ihkāk-ı hak olunması bâbında sahib-i arzuhâl ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı âlî Abdullah Ağa dâ'îleri bir kıt'a mübâşirli emr-i âlî sudûrunu arzuhâl takdîmiyle istid'â'[-yı] inâyet eder, fi'l-hakīka mûmâ-ileyh Abdullah Ağa bundan akdem bir kıt'a fermân-ı âlî ısdârında tarafından vekîli olan Osman nâm kimesne Güzelhisar mahkemesinde huzûr-ı şer'de yüz Bozdoğan kazâsına tâbi' Yenipazar ahâlîsinden Hacı Mehmed b. Veli ve Dere karyesi ahâlîsinden diğer Hacı Mehmed b. Ahmed ve Donduran'dan Hacı Mustafa b. Ahmed ve Pirecik'den Ahmed b. Mustafa ve Kavaklı'dan diğer Ahmed b. Mehmed'den müvekkil-i mûmâ-ileyhe iki yüz otuz

senesine mahsûben rûz-ı hızır tevzî'i maslahatlarından bi'ş-şarti'r-rücû' emirleriyle kendi mâlından sarf eylediği meblağdan bâkī 16.800 guruşu emirlerine binâen bi'l-mürâca'a merkūmûndan bi'l-vekâle mutâlebe eylediğinde onlar dahi emirlerini inkâr birle vekîl-i mezbûr da'vâ-yı mezkûr[u] ityândan âcizler olup merkūmûnu tahlîfe dahi adem-i rağbet birle vekîl-i mezbûr Osman mezbûrûndan bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu sahib-i arzuhâlin yedinde olan hâlâ Güzelhisar nâibi Hammâmîzâde Mehmed Ârif Efendi'nin verdiği bir kıt'a i'lâmından müstebân olmağın bu sûretde sahib-i arzuhâl-i mûmâ-ileyh Abdullah Ağa merkūmûn Hacı Mehmed ve Hacı Mustafa ve diğer Hacı Mehmed ve Ahmed ve diğer Ahmed'in bi-şarti'r-rücû' umûr-ı ma'lûmelerine kendi mâlından meblağ-ı bâkī mezbûr 16.800 guruşu harc u sarf eylediği bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î sâbit ve tebyîn eder ise meblağ-ı mezbûrun merkūmûndan tahsîli îcâb edeceği emr-i meşrû' olmağla merkūmûn Hacı Mehmed ve Hacı Mustafa ve diğer Hacı Mehmed ve Ahmed ve diğer Ahmed'in bi-şarti'r-rücû' umûr-ı ma'lûmelerine kendi mâlından meblağ-ı bâkī-i mezbûr 16.800 guruşu harc u sarf eylediği bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î sâbit ve tebyîn eder ise meblağ-ı mezbûrun merkūmûndan tahsîli îcâb edeceği emr-i meşrû' olmağla merkūmûn Hacı Mehmed ve Hacı Mustafa ve diğer Hacı Mehmed ve Ahmed ve diğer Ahmed'in li-ecli't-terâfu' Der-aliyye'ye ihzârları bâbında mübâşirli bir kıt'a emr-i âlî sudûru menût-ı re'y-i âlîleri idiği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 M sene [1]250

184 [34a-1] Kavak kazası Domaniç köyündeki Şeyh Ali Tekkesi şeyhliğinin Hafız Mehmed'in vefatıyla es-Seyyid Hüseyin b. Abdurrahman'a tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu Ladik kazâsı nâibi Mehmed Şâkir Efendi'nin mühr-i mutâbık arzına ve hâmişinde mastûr derkenâra nazar olundukda kurb-ı civârında Kavak kazâsında Domaniç nâm karyede Şeyh Ali Tekyesi'nin ber-mûceb-i şart-ı vâkıf tekye-nişîni olan Hâfız Mehmed bilâ-veled fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mahlûl olduğundan bahisle erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Hüseyin b. Abdurrahman'a tevcîh olunmasını nâib-i mûmâ-ileyhin arz-ı mezkûr meâlinden müstefâd olan tekye-i mezbûrun tekye-nişînliği mezbûr Hâfız Mehmed'in bâ-berât-ı âlî üzerinde olduğu askerî rûznâmçesi derkenârından müstebân ve müteveffâ-yı mezbûrun bilâ-veled fevtiyle merkūm es-Seyyid Hüseyin'in erbâb-ı istihkākdan ve tekye-nişînlik hizmetini idâreye muktedir olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler erbâb-ı vukūfdan es-Seyyid Abdurrahim b. es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Abdullah b.

İsmail ve Seyyid Osman b. Ali ve Abdullah b. Mustafa nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla mefhûm-ı arz-ı mezkûr[u] tasdîk etmeleriyle bu sûretde tekye-nişînlik-i mezkûre müteveffâ-yı mezkûrun bilâ-veled fevti mahlûlünden mezbûr es-Seyyid Hüseyin b. Abdurrahman dâ'îlerine tevcihi ve yedine berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsıyla iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 13 S sene [1]250

185 [34a-2] Divriği kazası Savrunbaba köyündeki Savrunbaba Zaviyesi zâviyedarlığının Ebûbekir b. Mahmud'un vefatıyla çocukları Ahmed Sabi ve Ali'ye tevcihi

Ma'rûz,

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Divriği kazâsında Savranbaba nâm karyede vâki' Savranbaba Zâviyesi'nin vazîfe-i mu'ayyene [ile] zâviyedârlığına bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olan Ebûbekir b. Mahmud fevt olup mahlûlünden zâviye-i mezkûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle kendülere tevcîh olunmasını müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğulları sahibe-i arzuhâl Ahmed Sabî ve Ali b. Ebûbekir dâ'îleri işbu arzuhâlleriyle istid'â-[yı] inâyet ederler, fi'l-hakīka zâviyedârlık-ı mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle el-yevm bâ-berât-ı âlî mezbûr Ebûbekir b. Mahmud'un üzerinde olduğu derkenârdan müstebân ve mezbûr Ebûbekir'in fevti vâki' ve Ahmed Sabî ve Ali dâ'îleri müteveffâ-yı mezbûrun sulbî sahîh oğulları oldukları kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Der-aliyye'de müsâfireten sâkinler Topçuoğlu Mustafa b. Abdullah ve Bekiroğlu Halil b. Mehmed nâm kimesnelerin alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle zâviye-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûr Ebûbekir b. Mahmud'un mahlûlünden sulbî oğulları merkūmân Ahmed Sabî ve Ali dâ'îlerine ale'l-iştirâk tevcîh ve yedlerine bir kıt'a berat-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 15 S sene [1]250